

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI**

CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN'DA HÂFİZLİK EĞİTİMİ

Yüksek Lisans Tezi

Fatih KAYIŞ

Danışman
Doç. Dr. Yaşar AKASLAN

SAMSUN
2025

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI**

**CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN'DA HÂFİZLİK
EĞİTİMİ**

Yüksek Lisans Tezi

Fatih KAYIŞ

Danışman

Doç. Dr. Yaşar AKASLAN

SAMSUN
2025

TEZ KABUL VE ONAYI

Fatih KAYIŞ tarafından, **Doç. Dr. Yaşar AKASLAN** danışmanlığında hazırlanan “**CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN’DA HÂFIZLIK EĞİTİMİ**” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 2.5.2025 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	Sonuç
Başkan	Doç. Dr. Yaşar AKASLAN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı	☐ Kabul ☐ Ret
Üye	Doç. Dr. Hatice ŞAHİN AYNUR Ondokuz Mayıs Üniversitesi Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı	☐ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr.Öğr. Üyesi Adem YEŞİLDAĞ Amasya Üniversitesi Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı	☐ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Faik Ahmet SESLİ
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi?

Evet ☐ (Gerekli ise ekler kısmına ekleyiniz)

Hayır ☐

02.05.2025
Fatih KAYIŞ

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN'DA HÂFIZLIK EĞİTİMİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 30.04.2025 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 7

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

30.04.2025
Doç. Dr. Yaşar AKASLAN

ÖZET

CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN'DA HÂFİZLİK EĞİTİMİ

Fatih KAYIŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans, Mayıs/2025

Danışman: Doç. Dr. Yaşar AKASLAN

Kur'an-ı Kerim'in tilâveti ve tedrisi, Hz. Peygamber (s.a.s.) döneminden itibaren büyük bir hassasiyetle yürütülmüş; ev, mescid, okul gibi çeşitli ortamlarda farklı usûllerle öğretilmiştir. Bu mahaller, günümüzde Kur'an Kursu olarak adlandırılabilir yapılarla benzerlik arz etmektedir. Müslümanın hayatını şekillendiren Kur'an, doğru ve sahih bir okuyuşla öğrenilmesi gereken ilâhî bir rehberdir. Bu doğrultuda erken dönemlerden itibaren sahâbîler farklı beldelere gönderilmiş; "dâru'l-Kur'an" ve "dâru'l-huffâz" gibi teşkilatlanmalarla eğitim faaliyetleri kurumsallaşmıştır. Osmanlı devrinde bu yapılar "dâru'lkurrâ" adıyla sistematik ve bağımsız bir hüviyet kazanmıştır.

Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte dâru'lkurrâlar fonksiyonlarını büyük ölçüde yitirirken, 1924'te kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı ile birlikte bu alandaki faaliyetler yeniden resmî bir yapıya kavuşturulmuştur. 1950'li yıllardan itibaren Kur'an kurslarının sayısında kayda değer bir artış yaşanmış, özellikle yatılı Kur'an kursları bu sistemin merkezî unsurlarından biri hâline gelmiştir.

Bu bağlamda hazırlanan çalışmada, Samsun ili merkezli hâfizlik kurslarının tarihsel gelişimi, uygulanan yöntemler ve bu alanın genel yapıya sağladığı katkılar incelenmiştir. Kurs sayısı ve yetiştirdiği başarılı hâfizler bakımından Samsun, ülke genelinde dikkat çeken şehirler arasında yer almakta; on yedi ilçesinden on altısında faaliyet gösteren otuz beş yatılı merkez ve altı proje kursuyla Türkiye sıralamasında ilk beş içerisinde bulunmaktadır. Ayrıca ulusal düzeyde düzenlenen yarışmalarda elde edilen birincilikler ve diğer dereceler, bu başarıyı somutlaştırmaktadır. Bunun yanında, özel girişimler ve bireysel gayretlerle yürütülen çalışmalar da bölgedeki hâfizlik faaliyetlerine çeşitlilik kazandırmaktadır.

Tüm bu başarı tablolarına rağmen Samsun'daki Kur'an kurslarının eğitim süreçlerine, başarı kriterlerine ve karşılaşılan zorluklara yönelik akademik incelemelerin yeterince yapılmadığı görülmektedir. Bu tezde, söz konusu boşluğu doldurmak amacıyla, ilin tarihî birikimi, güncel durumu ve uygulanan metotlar bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış; sadece Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı resmî yapılar değil, aynı zamanda özel teşebbüsler ve bireysel çabaların da Kur'an eğitimine sağladığı katkılar ortaya konulmuştur. Özellikle yatılı erkek ve kız öğrencilerin eğitim gördüğü kursların seyri, Samsun örneği çerçevesinde kapsamlı biçimde incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dâru'lkurrâ, Kırâat, Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim, Hâfizlik, Kur'an Eğitimi, Samsun Kur'an Kursları

ABSTRACT

THE DEVELOPMENT OF HAFİZ EDUCATION IN SAMSUN FROM THE ESTABLISHMENT OF THE REPUBLIC TO THE PRESENT DAY

Fatih KAYIŞ

Ondokuz Mayıs University

Institute of Graduate Studies

Department of Basic Islamic Sciences

Master, May/2025

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Yaşar AKASLAN

The recitation and teaching of the Holy Quran has been carried out with great sensitivity since the time of the Prophet (pbuh) and has been taught with different methods in various environments such as homes, mosques and schools. These occasions are educational areas that can be considered as Quran courses in today's terms. The Quran, which shapes the life of a Muslim, is a divine guide that must be learned with correct and authentic reading. In this context, throughout history, companions were sent to different regions for the purpose of Quranic education; educational centers such as "dâru'l-Qur'ân" and "dâru'l-huffâz" were established. During the Ottoman period, these structures were transformed into independent institutions called "dâru'lkurrâ".

While the dâru'lkurrâs lost their function with the proclamation of the Republic, an attempt was made to re-establish Quranic education within an institutional framework with the establishment of the Presidency of Religious Affairs in 1924. Since the 1950s, the number of Quran courses and educational activities have increased; today, especially boarding Quran memorization courses have become one of the central elements of this system.

In this study, the historical development of Quran memorization courses in Samsun province, and their educational methods and contributions to this field are discussed. Samsun stands out as one of the leading cities in Turkey in terms of both the number of Qur'ân courses and the success of its graduates. With thirty-five boarding Quran memorization courses and six project memorization courses operating in sixteen of its seventeen districts, Samsun is among the top five cities in Quran education. In addition, many awards were obtained, including the first-place rankings in Türkiye, in the Quran memorization competitions held throughout the country.

However, despite these successes, it is seen that academic studies on the educational processes of Quran courses in Samsun, their success levels and the problems they face are insufficient. In this thesis, the historical courses, status and education methods of Quran memorization courses in Samsun have been revealed; the contributions of official institutions affiliated to the Presidency of Religious Affairs as well as private and individual initiatives to Quran education in the region have been detailed. In particular, the development of boarding the Quran courses for boys and girls has been studied extensively in Samsun.

Keywords: Dâr al-Qurrâ, Presidency of Religious Affairs, Education, Hifz (Qur'an Memorization), Qira'at, Qur'anic Education, Qur'an Courses in Samsun

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Hız. Peygamber (s.a.s.) gerek Mekke’de “Dâru'l-Erkam” olarak bilinen Erkam bin Ebû'l-Erkam'ın evinde gerekse Medine’de Kur’an eğitimi için özel mekânlar tahsis etmiştir. Medine’de Mescid-i Nebevî’nin inşasıyla birlikte burada yürütölen Kur’an eğitiminin sistemli ve düzenli bir şekilde gerçekleştiğı görölmektedir. Sonraki dönemlerde Kur’an öğretimini daha kurumsal bir yapıya kavuşturan ilk müstakil eğitim kurumlarına “Dâru’l-Kur’an” denilmiş; bu müesseseler Selçuklular döneminde “Dâru’l-Huffâz”, Osmanlı’da ise “Dâru’lkurrâ” ismini almıştır. Cumhuriyet’in ilanıyla birlikte Kur’an eğitim-öğretimi başta olmak üzere birçok alanda faaliyet gösteren medreseler kapatılmıştır. 1950’li yıllara kadar sınırlı sayıda olan Kur’an kursları, bu alandaki boşluğu doldurmak amacıyla faaliyet göstermiştir. 1950’den itibaren din eğitimi alanında gerçekleştirilen reformlarla Kur’an kurslarının sayısında belirgin bir artış yaşanmıştır. 1997 yılında kesintisiz zorunlu ilköğretime geçilmesiyle birlikte Kur’an kurslarının sayısında azalma olmuş; 2012 yılında yürürlöğe giren kademeli eğitim sistemi ile tekrar artış gözlemlenmiştir.

Bu çalışmada Kur’an eğitimi geleneğı tarihsel bir bakış açısıyla ele alınmış, Samsun özelinde hâfızlık Kur’an kursları, özel vakıf ve dernekler ile bireysel çalışmalar detaylı olarak incelenmiştir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, araştırmanın amacı, kapsamı, yöntemi ve literatür değerlendirmesi yer almakta; Kur’an eğitiminin tarihsel arka planı hakkında genel bilgiler verilmektedir. Birinci bölümde, Hız. Peygamber’den (s.a.s.) günümüze kadar gelen süreçte Kur’an eğitiminin gelişimi; dâru’lkurrâlar, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemindeki uygulamalar bağlamında değerlendirilmiştir. İkinci bölümde, Samsun ili özelinde faaliyet gösteren hâfızlık Kur’an kurslarının tarihsel süreci, eğitim metotları, katkıları ve karşılaştıkları problemler ele alınmıştır. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı’na bağlı kursların yanı sıra özel girişimler ve şahsi gayretlerin alandaki yeri de değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında bilgi, rehberlik ve desteğini esirgemeyen kıymetli danışmanım Doç. Dr. Yaşar Akaslan’a en içten teşekkürlerimi sunarım. Tez sürecinde katkı sağlayan Rumeli Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Hüseyin Gündoğdu’ya, diğer hocalarıma ve dostlarıma minnettarım. Manevî desteğini her zaman yanımda hissettiğim İlçe Müftüm Hüseyin Köksal’a, sabrıyla ve duasıyla yanımda olan değerli eşim Nedime Hanım’a, evladım Beşir’e ve tüm dostlarıma sonsuz teşekkür ve sevgilerimi sunarım.

Kur’an yolunda emek veren tüm hocalarımıza, öğrencilerimize ve gayret sahiplerine bu çalışma bir katkı niteliğinde olsun.

Fatih KAYIŞ

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	1
1.3. Araştırmanın Yöntemi	3
1.4. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları	4
1.5. Tezin Problemi ve İstifade Edilen Kaynaklar	5
2. KUR'AN EĞİTİMİNİN TARİHSEL SÜRECİ	7
2.1. Tarihî Seyri İçinde Kur'an Eğitimi	7
2.1.1. Hz. Peygamber (s.a.s.) Dönemi Kur'an Eğitimi	8
2.1.2. Hz. Peygamber (s.a.s.) Sonrası Kur'an Eğitimi	10
2.1.3. Osmanlı'da Kur'an-ı Kerim Eğitimi	12
2.1.4. Türkiye'de Kur'an Eğitimi	14
2.2. Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Kursları Eğitim Programları	15
2.2.1. Yaygın Din Eğitimi Programları	17
2.2.2. Hâfızlık Eğitimi Programları	29
2.2.3. Kur'an Eğitim Merkezi Programları	31
2.2.3.1. Kur'an Eğitim Merkezleri Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı	31
2.2.3.2. Kur'an Eğitim Merkezleri Sosyal Etkinlik Öğretim Programı	32
2.2.3.3. Kur'an Eğitim Merkezleri Yabancı Dil Öğretim Programı	33
3. CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN'DA HÂFIZLIK EĞİTİMİ	34
3.1. Cumhuriyet Öncesi Samsun'da Kur'an Eğitim ve Öğretimi	34
3.2. Cumhuriyetten Günümüze Samsun'da Kur'an Eğitim ve Öğretimi	38
3.3. Samsun Hâfızlık Kur'an Kursları	38
3.3.1. Alaçam İlçesi Merkez Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	39
3.3.2. Alaçam İlçesi Hz. Hatice Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	43
3.3.3. Asarcık İlçesi Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	46
3.3.4. Asarcık İlçesi Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	48
3.3.5. Atakum İlçesi Hudeybiye Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	51
3.3.6. Atakum İlçesi Erikli Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	54

3.3.7. Atakum İlçesi Özören Mahallesi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	57
3.3.8. Ayvacık İlçesi Hacı İsmail Öztürk Hâfızlık Yatılı Erkek Kur'an Kursu..	59
3.3.9. Bafra İlçesi Akteke İhsaniye Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	61
3.3.10. Bafra İlçesi Altunyaprak Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	64
3.3.11. Bafra İlçesi Darboğaz Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	67
3.3.12. Bafra İlçesi Ensar Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	69
3.3.13. Bafra İlçesi Kuşçular Mahallesi Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	72
3.3.14. Bafra İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	75
3.3.15. Canik İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	79
3.3.16. Canik İlçesi Pınarbaşı Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	82
3.3.17. Çarşamba İlçesi Hamza Aslan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	86
3.3.18. Çarşamba İlçesi Hasbahçe Emine Uğur Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	89
3.3.19. Havza İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	93
3.3.20. İlkadım İlçesi Kalkanca Bölge Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	96
3.3.21. İlkadım İlçesi Kuşçulu Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	100
3.3.22. İlkadım İlçesi Samsun Büyük Camii Kur'an Kursu	103
3.3.23. Kavak İlçesi Yaşardoğu Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	104
3.3.24. Ladik İlçesi Bolatköy Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	108
3.3.25. Ladik İlçesi Tekkealtı Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	112
3.3.26. Ondokuzmayıs İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	115
3.3.27. Ondokuzmayıs İlçesi Yeşilköy Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu ...	118
3.3.28. Ondokuzmayıs İlçesi Yörükler Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	121
3.3.29. Salıpazarı İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	124
3.3.30. Tekkeköy İlçesi Başköy Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	126
3.3.31. Tekkeköy İlçesi Gökçe Karaoğlan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	129
3.3.32. Tekkeköy İlçesi Gülistan Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	132
3.3.33. Terme İlçesi Ahmetbey Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	135
3.3.34. Terme İlçesi Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	139
3.3.35. Vezirköprü İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu	142
3.3.36. Vezirköprü İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	146
3.4. Samsun Proje Hâfızlık Kur'an Kursları ve Uygulama Modeli	148
3.4.1. Atakum İlçesi Proje İmam Hatip Hâfızlık Erkek ve Kız Kur'an Kursu .	150
3.4.2. Canik İlçesi Anadolu İmam Hatip Lisesi Proje Hâfızlık Kız Kur'an Kursu	151

3.4.3. İlkadım İlçesi Emine Ahmet Yeni Kız İmam Hatip Lisesi Proje Hâfızlık Kur'an Kursu	151
3.4.4. Terme İlçesi Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu İmam Hatip Ortaokulu Proje Hâfızlık Kur'an Kursu.....	152
3.4.5. Vezirköprü İlçesi Şehit Müftü İmam Hatip Ortaokulu Proje Hâfızlık Kur'an Kursu	153
3.5. Dernek, Vakıf ve Bireysel Temelli Hâfızlık Uygulamaları.....	154
3.5.1. Ensar Vakfı 19 Mayıs Samsun Şubesi.....	154
3.5.2. Ensar Vakfı Samsun Şubesi.....	156
3.5.3. Kavak İlçesi Hacı Hâfız Mehmet Sabri İnal Hoca	157
3.5.4. Sahâbe-i Kirâm İlme Hizmet ve Yardımlaşma Derneği.....	160
3.5.5. Vezirköprü İlçesi Saraycık Mahallesi Kazım Özmen Hoca	161
3.5.6. Vezirköprü İlçesi Ali Rıza Eser Hoca	164
3.5.7. Hizmetin Adının Verilmesini İstemeyen Bir Kurum.....	165
3.5.8. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	166
4. DEĞERLENDİRME-SONUÇ	167
KAYNAKÇA	171
EKLER.....	179
ÖZ GEÇMİŞ.....	253

SİMGELER VE KISALTMALAR

AFAD:	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
bk.:	bakınız
c.c.:	Celle Celalühü
çev.:	Çeviren
DİB:	Diyanet İşleri Başkanlığı
MÜSDAV:	Uluslararası Müslüman Topluluklarla Dayanışma Vakfı
EHYS:	Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi
İHO:	İmam Hatip Ortaokulu
MEB:	Millî Eğitim Bakanlığı
Nşr:	Neşreden
ö.:	ölüm yılı
r.a.:	Radiyallahü Anh
s.a.s.:	Sallellâhü Aleyhi Vesellem
T.C.:	Türkiye Cumhuriyeti
thk.:	Tahkîk
ts.:	tarihsiz
TDV:	Türkiye Diyanet Vakfı
TBMM:	Türkiye Büyük Millet Meclisi
trc:	Tercüme Eden
t.y. :	Tarihsiz Yıl

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi

Hâfızlık eğitimi, İslâm geleneğinde köklü bir geçmişe sahip olup tarih boyunca büyük bir ciddiyetle sürdürülegelmıştır. Bu hassasiyetin bir tezahürü olarak ortaya çıkan bu çalışmanın temel amacı, Samsun ili özelinde Cumhuriyet döneminden günümüze kadar uzanan hâfızlık eğitiminin gelişimini ortaya koymaktır. Samsun, gerek Kur'an kurslarının sayısı ve çeşitliliği gerekse yetiştirdiği hâfızlar ve elde ettiği başarılarla Türkiye genelinde dikkat çeken iller arasında yer almaktadır. Bu sebeple Samsun'daki hâfızlık eğitiminin tarihsel süreç içinde geçirdiği aşamaların, uygulanan eğitim metotlarının ve alana katkı sağlayan kişi ve kurumların incelenmesi hem yerel hem de ulusal din eğitimi politikaları açısından önem arz etmektedir.

Samsun, coğrafi konumu, dinî yapısı ve eğitim altyapısı itibarıyla Karadeniz Bölgesi'nin din hizmetleri bakımından merkezî illerinden biridir. Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an kurslarının yoğun biçimde faaliyet gösterdiği Samsun'da, aynı zamanda özel eğitim veren kurumlar ve bireysel çabalarla sürdürülen hâfızlık çalışmaları da gözlemlenmektedir. Özellikle yatılı hâfızlık Kur'an kursları hem eğitim kalitesi hem de öğrenci başarıları açısından ön plana çıkmaktadır. Türkiye genelinde yapılan hâfızlık yarışmalarında Samsun'dan birçok öğrencinin derece elde etmiş olması, şehrin bu alandaki başarısını açıkça ortaya koymaktadır.

Bu araştırmada, Samsun'da yürütülen hâfızlık eğitimi uygulamaları tarihsel bağlam içinde ele alınmış; Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadarki sürecindeki değişim ve gelişim tahlil edilmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

1924 yılında yürürlüğe giren Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile medreselerin kapatılması, dinî eğitimde önemli bir boşluğa yol açmıştır. Bu boşluk, 1950 yılına kadar çoğu zaman kapatılan veya sınırlı izinle faaliyet gösteren Kur'an kursları aracılığıyla kısmen doldurulmaya çalışılmıştır. Ancak 1950 sonrasında din eğitimi alanında yapılan yasal ve yapısal düzenlemeler sayesinde, Kur'an kursu sayısı ile bu kurslara devam eden öğrenci sayısında önemli bir artış yaşanmıştır.¹ 1997 yılında uygulamaya konulan sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim modeli, Kur'an kurslarının

¹ Mustafa Öcal, "Türkiye'de Kur'an Eğitim ve Öğretiminde Görülen Gelişmeler ve Bir İcâzetname Örneği", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2 (2004), 81-140.

sayısında ve işlevselliğinde bir gerilemeye neden olmuştur.² Buna karşın, 2012 yılında kabul edilen 4+4+4 kademeli eğitim sistemi ile Kur'an kursları yeniden ivme kazanmış, bu eğitim kurumlarının hem nicelik hem de nitelik açısından gelişimi hızlanmıştır.³

Bu çalışmanın temel amacı, Cumhuriyet döneminden günümüze kadar Samsun'da hâfızlık eğitimi veren Kur'an kurslarının tarihsel gelişimini ortaya koymak ve bu kursların Kur'an eğitimine sağladığı katkıları bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmektir. Bu çerçevede sadece resmî yapılar değil; özel eğitim kurumları ve bireysel çabalarla sürdürülen faaliyetler de incelenmiş, bu girişimlerin bölgesel dinî eğitime etkisi tahlil edilmiştir. Özellikle yatılı hâfızlık kursları üzerinden yürütülen uygulamalar ele alınarak söz konusu yapıların bölgesel ve ulusal düzeydeki din eğitimi sistemi içindeki yeri belirlenmeye çalışılmıştır.

Ayrıca çalışma, Kur'an kurslarının eğitim yöntemleri, başarı düzeyleri ve nicel verileri esas alarak, kamuoyunda dolaşan izlenimlerin ötesinde, akademik temellere dayanan bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır. Samsun özelinde yapılan bu değerlendirmelerin, sadece yerel değil, Türkiye genelindeki dinî eğitim politikalarına katkı sağlayacak nitelikte olması hedeflenmektedir. Bu yönüyle çalışmanın, hâfızlık Kur'an kurslarında görev yapan öğretmenler, yöneticiler, öğrenciler ve alana ilgi duyan araştırmacılar için bilgi kaynağı olmasını ümit etmekteyiz.

Çalışmanın bir diğer amacı ise Samsun'daki Kur'an kurslarının yapısal ve işlevsel özelliklerini ortaya koyarak, eğitim yöntemleri açısından örnek teşkil eden uygulamaları belgelemektir. Bu kapsamda, özel eğitim veren kurumlar ve bireysel girişimlerle yürütülen faaliyetler ele alınmış; karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri değerlendirilerek, bölgedeki dinî eğitim anlayışlarına katkı sunulması amaçlanmıştır.

Sonuç olarak, Samsun'da verilen hâfızlık eğitiminin mevcut durumunu akademik bir bakış açısıyla tahlil ederek Türkiye genelindeki Kur'an eğitimi literatürüne yerel temelli bir katkı sağlamayı hedeflemekteyiz.

² Bk. TBMM, 4306 sayılı “İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.03.1988 tarihli ve 3418 Sayılı Kanun'da Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun”, Resmî Gazete, 18 Ağustos 1997, sy.: 23084.

³ Bk. MEB, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Resmî Gazete, 28 Temmuz 2012, sy.: 28360.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Kur'an-ı Kerim'in muhafazasının en etkili yollarından biri, hıfz etmek suretiyle nesilden nesile aktarılmasıdır. Bu ezberleme sürecinin doğru ve sistemli bir şekilde gerçekleştirildiği temel kurumların başında ise Kur'an kursları gelmektedir. Türkiye'de uzun yıllar boyunca hâfızlık eğitimi, büyük ölçüde geleneksel yöntemlere dayalı olarak yürütülmüştür. Ancak hâfızlık geleneğini günümüz ihtiyaçlarına uygun şekilde sürdürmek ve geliştirmek amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından 2010 yılında hazırlanan ve uygulamaya konulan "Hâfızlık Eğitim Programı" ile bu alanda önemli bir adım atılmıştır. Bu program sayesinde hâfızlık eğitimi veren Kur'an kurslarında yöntem, uygulama ve değerlendirme bakımından bir standart sağlanmış; öğrencilerin eğitim sürecinin verimliliği artırılarak hâfızlık eğitiminde bütüncül bir yaklaşım benimsenmiştir.

Bu çalışma, Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadar Samsun'da faaliyet gösteren hâfızlık Kur'an kurslarının, tarihî gelişimi, eğitim metotları, uygulama alanları ve katkılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ayrıca özel eğitim kurumları ve bireysel çabalarla sürdürülen hâfızlık çalışmalarını tespit ederek bu faaliyetlerin bölgesel Kur'an eğitimine sağladıkları katkı aktarılacaktır. Bu bağlamda araştırmada hem tümevarım hem de tümden gelim yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma kapsamında Kur'an kurslarının, özel kurumların ve bireysel girişimlerin günümüze kadar geçirdiği gelişim süreci literatür taraması yoluyla incelenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem, gezi ve mülakat teknikleri kullanılmış; bunlar sahadan elde edilen verilerle desteklenerek yorumlanmıştır. Böylece konuya ilişkin çok yönlü bir tahlil gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Araştırma sürecinde Samsun'daki Kur'an kurslarına dair doğrudan kurs öğretmenlerinden, ilgili dernek yöneticilerinden ve müftülük yetkililerinden bilgiler toplanmıştır. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı'nın internet sitesinde yer alan resmî kayıtlar, müftülük arşivleri, basılı yayınlar, gazete ve dergiler, kurs derneklerinin resmî evrakı ve kurumlar arası yazışmalar gibi yazılı kaynaklar da incelenerek araştırma verileri desteklenmiştir.

Saha çalışması kapsamında, Samsun'daki Kur'an kurslarının kurucuları, öğretmenleri ve yöneticileriyle mülakatlar yapılmıştır. Bu görüşmeler hem kursların tarihî süreçlerini hem de güncel işleyişlerini anlamada önemli bir kaynak teşkil

etmiştir. Ayrıca hâfızlık eğitimi sürecinde kullanılan yöntemler, karşılaşılan zorluklar ve bu süreçte elde edilen başarılar gözlemlenmiş, uygulanan sistemler değerlendirilmiştir.

Konuyla ilgili temel başvuru kaynakları, kitaplar, makaleler, dergiler ve resmî raporlar da taranarak elde edilen bilgiler sistematik biçimde değerlendirilerek çalışmanın kuramsal altyapısı oluşturulmuştur.

1.4. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Bu araştırma, Samsun'da Cumhuriyet döneminden günümüze kadar faaliyet göstermiş ve hâlihazırda öğretime devam eden hâfızlık Kur'an kurslarının gelişim sürecini, eğitim metotlarını ve bölgesel katkılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Ancak araştırmanın kapsamı belirli sınırlılıklar çerçevesinde şekillenmiştir.

Öncelikle çalışmanın coğrafi sınırlılığı, yalnızca Samsun iliyle sınırlıdır. Bu nedenle Türkiye'nin diğer illerinde bulunan Kur'an kursları ve hâfızlık eğitimine dair gelişmelere, yalnızca genel bağlamı açıklamak amacıyla değinilmiş; detaylı tahlil kapsamı dışında tutulmuştur. İkinci olarak, araştırmanın zaman bakımından sınırlılığı, Cumhuriyet'in ilanından (1923) günümüze kadarki dönemi kapsamaktadır. Osmanlı dönemindeki Kur'an eğitimiyle ilgili bilgiler genel çerçeve çizmek amacıyla özetlenmiş; ana odak, Cumhuriyet sonrası gelişmeler üzerine kurulmuştur.

Veri erişimi konusundaki sınırlılıklar, çalışmanın en önemli sınırlayıcı unsurlarından biri olmuştur. Samsun'daki bazı Kur'an kurslarının geçmiş dönemlerine ait resmî kayıtlarının eksik veya dağınık olması nedeniyle tarihsel veriler yer yer sözlü anlatımlara ve hatıralara dayalı olarak derlenmiştir. Ayrıca müftülüklerde veya kurs derneklerinde arşiv düzeninin tam anlamıyla sistematik olmaması, bilgi toplama sürecini güçleştirmiştir.

Çalışmada kullanılan malumat, büyük ölçüde kurs öğreticileri, kurs kurucuları ve ilgili dernek yöneticileriyle yapılan birebir görüşmelere dayanmaktadır. Bu görüşmeler, kişisel tecrübeler ve hatıralara dayalı olduğu için subjektif unsurlar barındırma ihtimali taşımaktadır. Bu durum, yorumlamalarda dikkatli olunmasını gerektirmiştir.

Son olarak, Samsun genelinde faaliyet gösteren tüm hâfızlık Kur'an kurslarına, hâfızlık yaptıran özel eğitim kurumlarına, bireysel çabalarla sürdürülen hâfızlık çalışmalarına ulaşılarak değerlendirme yapılmıştır. Bu durum, çalışmanın saha verileri

açısından daha kapsayıcı ve temsil gücü yüksek bir nitelik taşımasını sağlamıştır. Bu bağlamda elde edilen bulguların Samsun'daki hâfızlık Kur'an kurslarının genel yapısı, işleyişi ve katkıları hakkında anlamlı ve güvenilir bir çerçeve sunduğu kanaati taşınmaktadır.

1.5. Tezin Problemi ve İstifade Edilen Kaynaklar

Türkiye genelinde Kur'an eğitimi ve hâfızlıkla ilgili çeşitli akademik çalışmalar yapılmış olmasına rağmen Samsun özelinde bu konuyu etraflıca ele alan özgün bir araştırmanın bulunmaması çalışmanın temel problemini teşkil etmektedir. Samsun, Kur'an kursları ve hâfızlık eğitimi bakımından Türkiye'de öne çıkan illerden biri olmasına rağmen bu alandaki tarihî birikim ve mevcut durum literatürde yeterince yer bulmamıştır. Bu bağlamda Samsun'daki hâfızlık eğitime dair tarihsel gelişim, kurumlaşma süreci ve uygulanan eğitim yöntemleri bu çalışmada ayrıntılı olarak ele alınıp literatürdeki bu boşluğun giderilmesine katkı sunulması amaçlanmıştır.

Araştırmada hem klasik hem de modern kaynaklardan yararlanılmış; konuya ilişkin teorik çerçeve, tarihî süreç ve sahaya dair veriler bir araya getirilerek çok yönlü bir değerlendirme yapılmıştır. Hatice Şahin Aynur'un *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri* adlı doktora tezi, hâfızlık eğitiminin genel yapısını ve çağdaş uygulamalarını karşılaştırmalı olarak ele alması bakımından çalışmanın şekillenmesinde rehber olmuştur. Aynı şekilde Yaşar Akaslan'ın *İslâm Eğitim Tarihinde Kur'an Eğitim-Öğretimi ve Ashâb-ı Suffe'nin Kur'an ve Kiraât Tarihine Katkıları* adlı çalışmaları, erken dönem İslâmî eğitim anlayışı hakkında bilgi sunarak teorik arka planın inşasına katkı sağlamıştır.

Samsun'a özgü veriler açısından, Samsun İl Müftülüğü tarafından düzenlenen "Son Devir Karadenizli Merhum Kurrâlar Sempozyumu" önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır. Yaşar Kurt'un *Kur'an'ın Korunmasında Hâfızlık Müessesesi*, Cahit Baltacı'nın *Cumhuriyet Döneminde Kur'an Kursları* adlı çalışması ve *Kur'an Kurslarında Eğitim, Öğretim ve Verimlilik Sempozyumu* bildirileri de bu çalışmanın dayandığı kaynaklar arasında yer almaktadır.

Ayrıca bölgesel koşulları destekleyici nitelikte olan M. Emin Yolalcı'nın *Maârif Salnâmelerine Göre Canik Sancağı'nda Eğitim ve Öğretim Kurumları* ve 19. Yüzyılda Samsun'un Sosyal ve Ekonomik Yapısı adlı doktora tezleri, Samsun'un eğitim tarihi açısından temel kaynaklar arasında değerlendirilmiştir. Bilal Ünsal'ın *Günümüz*

Kur'an Kurslarında Hâfızlık Eğitimi ve Problemleri adlı yüksek lisans tezi de saha uygulamalarıyla teorik çerçeveyi bütünleştirmede önemli bir katkı sağlamıştır.

Mevcut literatürde yer alan çalışmaların büyük çoğunluğu hâfızlık müessesesi hakkında genel bilgiler sunmakta olup Samsun iline özgü hâfızlık faaliyetlerine dair ayrıntılı bilgilere yer verilmemektedir. Bu araştırma, Samsun'daki hâfızlık çalışmalarını konu edinmesi bakımından literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmayı ve bu yönüyle özgün bir katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Sonuç olarak, Samsun'daki hâfızlık eğitimi konusunda hem tarihsel hem de güncel veriler ışığında hazırlanan kapsamlı bir analiz sunarak, alandaki bilgi eksikliğini gidermeye ve ileride yapılacak çalışmalara kaynaklık etmeye yönelik önemli bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

2. KUR'AN EĞİTİMİNİN TARİHSEL SÜRECİ

2.1. Tarihî Seyri İçinde Kur'an Eğitimi

Kur'an'ın insanlıkla ilk buluştuğu kişi olan Hz. Peygamber (s.a.s.), aynı zamanda Kur'an'ı ilk tilâvet eden, ezberleyen ve öğreten kişidir. Vahyin başlangıcından itibaren Kur'an hem şifâhî hem de kitâbî yollarla muhafaza edilmiştir. Nâzil olan âyetler, Resûlullah'ın (s.a.s.) yönlendirmesiyle vahiy kâtipleri tarafından yazılmış; aynı zamanda sahâbîler bu âyetleri ezberleyerek zihinlerde de korumuşlardır. Bu uygulama, Kur'an eğitiminin temelini teşkil etmektedir.⁴

İslâm'ın Mekke döneminde başlayan bu süreçte, Kur'an eğitimi hususunda önemli bir merkez olan Dâru'l-Erkam, ilk Kur'an eğitim kurumlarından biri sayılabilir.⁵ Burada yeni Müslüman olan kimseler Kur'an'ı hem ezberlemekte hem de anlamaya yönelik ilk bilgileri edinmekteydi. Bu dönemden itibaren Kur'an öğretiminde kullanılan temel metotlardan biri, müşâfehe (karşılıklı okuma ve düzeltme) yöntemidir. Söz konusu metot, sahâbenin doğrudan Hz. Peygamber'den (s.a.s.) ya da onun öğrettiği diğer sahâbîlerden Kur'an'ı öğrenmelerine imkân tanımıştır.

Medine döneminde ise Kur'an eğitimi daha da sistematik bir yapıya bürünmüştür. Mescid-i Nebevî bünyesinde oluşturulan Ashâb-ı Suffe,⁶ bu sistemin önemli bir parçasını oluşturmuş, burada kalan sahâbîler Kur'an'ı ezberlemiş, yazmış ve başkalarına öğretmişlerdir. Resûlullah (s.a.s.) tarafından bizzat tayin edilen öğreticiler, çeşitli bölgelere gönderilerek İslâm'ı anlatmakla birlikte Kur'an

⁴ Remzi Kaya, *Kur'an-ı Kerim'de Eğitimci Olarak Hz. Peygamber*, (Ankara: Yağmur Yayınları, 2019), 45-46.

⁵ Detaylı bilgi için bk. Ahmet Önkal, "Erkam b. Ebü'l-Erkam", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 11/305.

⁶ Ashâb-ı Suffe, İslâm'ın ilk yıllarında Medine'de Mescid-i Nebevî'nin bitişiğinde bulunan üstü kapalı bir mekânda (suffe) barınan ve kendilerini ilim öğrenmeye, ibadete ve İslâm'ı tebliğe adanmış yoksul Müslümanlardan oluşan bir topluluktur. Mekke'den hicret eden muhacirler ve Medineli Müslümanlardan (ensar) bazı kimseler bu suffede kalmışlardır. Geçimlerini genellikle sadaka ve zekât yoluyla sağlayan Ashâb-ı Suffe, Hz. Peygamber (s.a.s.) ile sürekli beraber olarak İslâm'ı öğrenme ve yayma konusunda önemli bir rol oynamışlardır. Detaylı bilgi için bk. Mustafa Baktır, "Suffe", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2009), 37/469-470; Yaşar Akaslan, "Ashâb-ı Suffe'nin Kur'an ve Kırâat Tarihine Katkıları", *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 53 (2022), 759-762.

öğretiminde de aktif görev almışlardır. Bu çaba, Kur'an'ın korunması ve doğru şekilde aktarılması açısından büyük önem arz etmektedir.⁷

Hiz. Peygamber'in (s.a.s.) vefatından sonra da Kur'an eğitimi devam etmiş, sahâbîler ve tâbiûn nesli bu geleneği sürdürmüştür. İlk dönemlerde daha çok sözlü aktarımla devam eden bu süreç, zamanla yazılı metinlerin çoğalmasıyla birlikte daha kurumsal bir yapıya kavuşmuştur. Kur'an öğretimi, camilerde, mescitlerde, medreselerde ve zamanla bu amaca matuf olarak tahsis edilen özel kurumlarda yapılmaya başlanmıştır.

İlk dönem İslâm toplumlarında Kur'an eğitimi hem bireysel hem de toplumsal bir sorumluluk olarak görülmüş; bu bağlamda hıfz, sadece bireysel bir meziyet değil, ümmetin kolektif hâfızasını diri tutma aracı olarak kabul edilmiştir. Bu anlayış, tarih boyunca Müslüman toplumlarında Kur'an'a ve hâfızlığa verilen önemin kaynağını teşkil etmiştir.⁸

2.1.1. Hiz. Peygamber (s.a.s.) Dönemi Kur'an Eğitimi

Kur'an öğretimi, Cebrâil'in (a.s.) getirdiği ilk vahiy ile başlamış, bu süreçte Hiz. Peygamber (s.a.s.) hem ilk hâfız hem de ilk muallim olmuştur. Resûlullah (s.a.s.) Kur'an'ın öğretilmesi, okunması ve muhafazası konusunda büyük bir titizlik göstermiştir. Mekke döneminde karşılaşılan baskı ve boykotlara rağmen bu eğitim faaliyetlerinden taviz verilmemiştir.⁹

Hiz. Peygamber'in (s.a.s.) Kur'an öğretim metodunun temelinde dört aşamalı bir sistem bulunmaktadır: Vahyin yazıyla tespiti, doğru ağızdan (fem-i muhsin)¹⁰

⁷ Ebû Muhammed Cemâlüddîn Abdülmelik b. Hişâm el-Mısıri, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, thk. M. Sâlim el-Hilâlî (Beyrut: Dâru'l-Meârif, t.s.), 434; M. Yaşar Kandemir, "Muâz b. Cebel", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2005), 30/338; Hüseyin Algül, "Mus'ab b. Umeyr", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2006), 31/226; Ziya Şen, *Kur'an'ın Metinleşme Süreci*, (İstanbul: Düşün Yayıncılık, 2014), 116.

⁸ Yaşar Akaslan, "İslâm Eğitim Tarihinde Kur'an Eğitim ve Öğretimi" *Dünden Bugüne Kur'an Eğitim Öğretimi ve Kur'an Kursları*, ed. Fatih Kurt (Ankara: DİB Yayınları, 2015), 23.

⁹ Abdülhekim Ağırbaş, "Hiz. Peygamber Döneminde Kur'an/Kırâat Eğitim-Öğretimi", *Darulhadis İslâmi Araştırmalar Dergisi* 1 (2021), 85.

¹⁰ "Fem-i muhsin", Kur'an-ı Kerim'i, Allah'ın kelâmı olduğunun bilinciyle, tilâvet adabına ve kurallarına en uygun biçimde okuyan ve okutan kişide bulunması gereken nitelikleri ifade eden bir terimdir. Bu kavram, ders verecek öğreticide mutlaka bulunması gereken, doğru telaffuz, anlam bilinci ve saygı çerçevesinde okumayı kapsayan "güzel ağız" ifadesiyle tanımlanır. Fetullah Bakırcı, *"Kur'ân Kırâatinde Fem-i Muhsin Kavramı"* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020), 15.

öğrenme, ezberleme yoluyla hâfızaya alma, mukâbele ya da arza yöntemiyle düzenli kontrol bu aşamaları ifade etmektedir.¹¹

Nâzil olan âyetler Hz. Peygamber (s.a.s.) tarafından sahâbeye okunur, yazıya geçirilir ve ezberlenirdi. O anda ezberleyemeyenler, âyetleri yazmak suretiyle hâfızalarında tutmaya çalışır; daha sonra hem kendileri hem de aile fertleri tarafından ezberlenirdi.¹² Yazı bilmeyenler ise âyetleri Hz. Peygamber'in (s.a.s.) namaz ve sohbetlerinde okuyuşundan dinleyerek ezberlerdi.¹³

Sahâbe, genellikle onar âyetlik bölümler hâlinde ezberleme yöntemini benimsemişti. Her onlu grup ezberlendikten sonra Resûlullah'a (s.a.s.) arz edilir, onun onayından sonra bu âyetlerin anlamları, emir ve yasakları öğrenilir ve bir sonraki bölüme geçilirdi. Bu tedrici ve kontrollü yöntem, hıfzın sağlam bir şekilde yapılmasını sağlamıştır.¹⁴

Mekke döneminde eğitim faaliyetleri ilk olarak Hz. Peygamber'in (s.a.s.) evinde başlamış, daha sonra Dâru'l-Erkam'a taşınmıştır. Mekke müşriklerinin baskıları sebebiyle gizli yürütülen bu faaliyetler burada daha sistematik bir hâl almıştır. Dâru'l-Erkam, nâzil olan âyetlerin okunduğu, yazıldığı ve ezberletildiği ilk eğitim mekânı olmuştur.¹⁵ Burada eğitim alan sahâbîlerden Mus'ab b. Umeyr (ö. 3/625), daha sonra Medine'ye Kur'an muallimi olarak gönderilmiş, misafir olduğu Es'ad b. Zürâre'nin evi Kur'an öğretimi için kullanılmış ve bu yer ilk "Dâru'l-kurrâ" olarak anılmıştır.¹⁶

Hicretin ardından inşa edilen Mescid-i Nebvî, Kur'an eğitiminin merkezî yapısı hâline gelmiştir. Mescid bünyesinde oluşturulan "Suffe" adlı bölüm, barınma ihtiyacı olan sahâbeye tahsis edilmekle birlikte, aynı zamanda yatılı Kur'an eğitiminin yapıldığı ilk müessese olmuştur. Suffe'de eğitim bizzat Hz. Peygamber (s.a.s.)

¹¹ Muhammed Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, çev. Salih Tuğ (Ankara: Yeni Şafak, 2003) 2/698.

¹² Hüseyin Çelik, "Kur'an'ın Yazıya Aktarılması ve İlk Vahiy Kâtibi Meselesi", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/1 (2016), 23. Ayrıca bk. Akaslan, "İslâm Eğitim Tarihinde Kur'an Eğitim-Öğretimi", 24.

¹³ Abdülhamit Bırışık, "Kur'an", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2002), 26/401-404; İsmail Cerrahoğlu, *Tefsir Usûlü*, (Ankara: TDV Yayınları, 2018), 73.

¹⁴ Nebi Bozkurt, "Hâfız", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1997), 15/74.

¹⁵ Yaşar Kurt, "Kur'an'ın Korunmasında Hâfızlık Müessesesi", *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 11/22 (2012), 242.

¹⁶ Muhammed b. Sa'd b. Menî el-Hâşimî el-Basrî, *Kitâbü't-Tabakâti'l-kebîr*, çev. Komisyon (İstanbul: Siyer Yayınları, 2015), 3/118.

tarafından yürütülmüş; âyetler okunmuş, ezberletilmiş, açıklanmış ve uygulamalı olarak gösterilmiştir.¹⁷

Kur'an ilimlerinin temelleri bu mütevazı eğitim ortamında atılmış, âyetlerin hem satırlarda hem de sadırlarda muhafazası sağlanmıştır. Suffe; ilmin, takvanın, zühdün ve İslâmî eğitimin beşiği sıfatıyla İslâm eğitim medeniyetinin ilk nüvesini oluşturmuştur. Burada yetişen sahâbîler, vahyin nüzûlüne şahit olmuş, sormuş, öğrenmiş ve öğrendiklerini yaymak üzere çeşitli beldelere gönderilmişlerdir.¹⁸

Hz. Peygamber (s.a.s.), Suffe'de sadece erkeklere değil, haftanın belli günlerinde kadınlara da özel dersler vermiştir. Onlara hutbeler irat etmiş, sorularını cevaplamış ve eğitimden mahrum kalmamaları için özel gayret göstermiştir.¹⁹

Suffe, günümüz yatılı okullarına benzer şekilde, devlet tarafından desteklenen, barınma ve geçim ihtiyacının karşılandığı bir kurumdur. Burada sadece Kur'an hıfzı değil; fıkıh, akaid, ahlâk gibi İslâmî ilimlerin temelleri de atılmış; ilk fikhî ve tasavvufî hareketlerin tohumları burada yeşermiştir. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) mescidi, genel anlamda bütün ilimlerin; özelde ise Kur'an hıfzının merkezi olmuştur.

Kur'an öğretimi sadece Suffe ile sınırlı kalmamıştır. Medine'de dokuz mescitte daha Kur'an eğitimi verildiği, hatta çevre köylerle birlikte bu sayının elliye geçtiği rivâyet edilmektedir. Hz. Peygamber (s.a.s.) bu mescitlerde bizzat namaz kılmış, uygun yerlere öğretmenler göndererek eğitim faaliyetlerinin yayılmasına öncülük etmiştir.²⁰

2.1.2. Hz. Peygamber (s.a.s.) Sonrası Kur'an Eğitimi

Hz. Peygamber (s.a.s.) döneminde vahiy kâtipleri tarafından yazıya geçirilen Kur'an, henüz kitap hâline getirilmemişti. Hz. Ebû Bekir (r.a.), Yemâme Savaşı'nda çok sayıda hâfızın şehit düşmesi üzerine, Hz. Ömer'in (r.a.) tavsiyesiyle Kur'an'ı mushaf hâline getirme kararı aldı. Bu görev, vahiy kâtibi Zeyd b. Sâbit'in başkanlığında bir heyet tarafından başarıyla tamamlandı ve Kur'an iki kapak arasında cemedilmiş oldu. Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) kısa süren hilafeti döneminde gerçekleştirdiği

¹⁷ Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, 2/768; Muhammed Yusuf Kandehlevi, *Hayatü's-Sahâbe*, çev. İbrahim M. Çelik (İstanbul: Semerkand Yayınları, 2007), 2/ 143.

¹⁸ Baktır, "Suffe", 37/469.

¹⁹ Salih Tuğ, "İslâm'da İlk Maarif Müesseseleri ve Bunların Gelişmesi", *İslâm Düşüncesi Mecmuası*, 2/7 (1969), 426.

²⁰ Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, 1/77.

bu faaliyet, İslâm tarihi açısından en önemli hizmetlerden biri kabul edilmektedir.²¹

Hiz. Peygamber'in (s.a.s.) vefatının ardından İslâmîyet, fetihlerle farklı coğrafyalara yayılmaya başlamıştır. Yeni Müslüman olan topluluklara Kur'an'ı öğretmek amacıyla sahâbîler farklı bölgelere gönderilmiştir. Hiz. Ömer (r.a.) döneminde Muâz b. Cebel (ö. 18/639), Ebü'd-Derdâ (ö. 32/652), Ubâde b. Sâmit (ö. 34/654) gibi sahâbîler özellikle Şam ve civarına yönlendirilerek burada Kur'an mektepleri kurmuşlardır.²²

Camiler, ilk dönemlerden itibaren Kur'an eğitiminin merkezî mekânları olmuş, Hiz. Ömer (r.a.) döneminde bu işlevlerini sürdürmüştür. O, fethedilen şehirlerin merkezlerinde büyük camiler, mahalle aralarında ise küçük mescitler inşa ettirmiş; kimi zaman mevcut mabetleri camiye çevirmiştir.²³

Hiz. Osman (r.a.) döneminde Arap olmayan Müslümanların artışıyla birlikte, kırâat farklılıkları nedeniyle ihtilaflar yaşanmaya başlamıştır. Bu durum üzerine Hiz. Osman (r.a.), Zeyd b. Sâbit'in öncülüğünde bir heyet kurarak Kur'an'ı çoğaltmış ve mushaf nüshaları eyalet merkezlerine göndermiştir.²⁴

Emevîler döneminde Kur'an eğitimi daha sistematik hâle gelmiş; çocuklar için küttâplar (ilkokul düzeyinde mektepler) açılmış, bazı camiler özellikle kırâat ve hâfızlık eğitimi için ayrılmıştır. Endülüs başta olmak üzere bazı bölgelerde türbeler bile Kur'an Okulu olarak işlev görmüştür.²⁵ Bu dönemde eğitim faaliyetleri çoğunlukla halkın gayretleriyle sürdürülmüş; gönüllü muallimler tarafından yürütülen eğitim, camileri adeta üniversite düzeyine taşımıştır.²⁶

Selçuklular döneminde Kur'an öğretimi daha kurumsal bir yapıya kavuşmuştur.

²¹ Mustafa Fayda, "Ebû Bekir", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1994), 10/101.

²² Ahmed Çelebi, *İslâm'da Eğitim-Öğretim Tarihi*, çev. Ali Yardım (İstanbul: Damla Yayınevi, 2013), 166.

²³ Çelebi, *İslâm'da Eğitim-Öğretim Tarihi*, 73.

²⁴ Bedreddin Zerkeşî, *el-Burhân fî 'ulûmi'l-Kur'an*, (Beyrut: Dâru'l-Marife, 1376), 1/238; Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Muhammed b. Ali b. Yûsuf el-Cezerî, *en-Neşr fî'l-kırâati'l-'aşr*, thk. Ali Muhammed ed-Dabbâ, (yy.: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, t.y.), 1/7.

²⁵ Bozkurt, "Hâfız", 15/75.

²⁶ M. Mahfuz Söylemez, "İslâm'ın Erken Döneminde Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri", *Dini Araştırmalar* 5/13 (2002), 57-80.

“Dârul-huffâz”²⁷ adı verilen özel medreseler kurulmuş, bu medreselerde kırâat ilmi de okutularak öğrencilerin Kur’an bilgisi derinleştirilmiştir. Büyük Selçuklular hem İslâm’ın hem de Türk kültürünün Anadolu’da yerleşmesini sağlayarak, bölgenin İslâm yurdu hâline gelmesine öncülük etmiştir.²⁸

Anadolu Selçukluları da bu mirası devam ettirmiş, Anadolu’nun çeşitli şehirlerinde yeni medreseler kurmuşlardır. Bu medreselerin sürdürülebilirliği için vakıflar tesis edilmiş; köy ve kasabalarda açılan mescitler halk eğitiminin merkezleri hâline getirilmiş, sıbyân mektepleri aracılığıyla çocuklara temel Kur’an eğitimi verilmiştir. Ancak esas eğitim faaliyeti yine medreselerde yürütülmüştür.

Selçukluların ardından, Anadolu’da Karamanoğulları gibi beylikler de birçok mektep, medrese ve dârul-huffâz inşa etmişlerdir. Osmanlı Devleti döneminde ise bu gelenek daha ileri taşınmış; cami ve mescitlerle iç içe kurulan medreseler, zamanla külliye yapıları içinde yer alarak dinî eğitimin temel kurumları olmuştur.²⁹

2.1.3. Osmanlı’da Kur’an-ı Kerim Eğitimi

Osmanlı döneminde Kur’an ve kırâat eğitimi ihtisas seviyesinde verilmiştir. Kur’an eğitimi genellikle dârul-Kur’anlarda sağlanırken çocuklara Kur’an okumayı öğreten asıl kurumlar sıbyan mektepleri olmuştur.³⁰ Bu okullar, “mahalle mektebi”, “muallimhâne”, “mektephâne,” “taşmektep” gibi adlarla anılmıştır. Sıbyan mektepleri genellikle mahalle mescitlerinin bitişiğinde yer almış veya mahalle aralarında hayırseverler tarafından yaptırılmış ve vakıflar tarafından yönetilmiştir. Bu mekteplerin amacı, çocuklara Kur’an okutmak, bazı dua ve sûreleri ezberletmek, temel düzeyde dinî bilgiler vermek ve yazıyı öğretmektir. Başlama yaşı genellikle dört-altı yaş arasında değişmektedir.³¹

²⁷ Osmanlı’da “Dârulhuffâz”, hâfız yetiştiren medreselere denilmiştir. Bunların yüksek kısımlarına “Dârulkurrâ” denilirdi. “Dârulkurrâ”, hâfızlığını tamamlamış olanların kırâat ilmini tahsil ettiği medreselere denirdi. Bu medreseyi bitirenlere “kurrâ” ismi verilirdi. Bunlar Dârulhuffâzlardan daha üst düzey bir eğitim kurumu idi. Benzer bir diğer tanımlama da DârulKur’an, Kur’an eğitiminde ilk kademeyi oluşturan mektepleri/küttablari, Dârulhuffâz, orta kademeyi oluşturan hâfızlık kurslarını, Dârulkurrâ ise üst düzey eğitim kademesini oluşturan kırâat müesseselerini ifade etmektedir. Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, (İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1993), 399.

²⁸ Osman Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk İslâm Medeniyeti*, (İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2009), 328.

²⁹ M. Baha Tanman, “Dârulkurrâ”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1993), 8/545.

³⁰ Cahit Baltacı, “Mektep”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2004), 29/6.

³¹ Osmanlı sıbyan mektepleri hakkında bk. Baltacı, “Mektep”, 29/6-7.

Osmanlı döneminde Kur'an ve hâfızlık eğitimi, daha önceki eğitim sistemlerinin devamı olarak gelişmiştir. Hz. Peygamber (s.a.s.) dönemiyle başlayan bu süreç, cami, mektep, medrese gibi çeşitli mekânlarda farklı seviyelerde sürdürülmüştür. Yatılı medrese geleneği, Suffe ile başlayarak farklı adlar altında devam etmiştir. Fetihler sonucunda İslâm'ın yeni bölgelerine gönderilen öğreticilerle eğitim faaliyetleri geniş bir coğrafyaya yayılmıştır.

Emevîler, Abbasiler ve Selçuklular dönemindeki medreseler hem akademik hem de insanî kaynakların oluşmasına katkı sağlamış ve İslâm eğitim sistemi sağlam bir temele oturmuştur. Bu gelişmeler, İslâm medeniyetinin yanı sıra Batı medeniyetinin doğuşuna da ilham kaynağı olmuştur.

Osmanlı devrinde, Kur'an'ın öğretildiği, ezberletildiği ve kırâat ilminin tâlim ettirildiği “Dâru'l-kurrâlar”,³² fethedilen yerlerdeki mâbetlerin medreseye dönüştürülmesi, müstakil bir bina inşa edilmesi veya cami, mescit, dershane, türbe, ev ve kütüphane gibi mekânların bir bölümünde kurulmasıyla Anadolu'nun birçok yerine yayılmıştır.³³

Osmanlı döneminde Kur'an eğitimi ve hâfızlık, ailede başlayıp mektepte devam eden bir süreç olmuştur. Hâfızlık eğitimi, Dârulkurrâ ve Dârulhuffâz gibi kurumlarda gerçekleştiriliyordu. Öğrenciler, ibtidâî mektebi tamamladıktan sonra “ihtiyat” ve “huffâz” sınıflarına alınarak tecvit, hüsnü hat ve temel dinî bilgiler dersleri alıyorlardı. Hâfızlığa geçiş, öğrenci, hoca ve ailesinin ortak kararıyla gerçekleşiyordu. Osmanlı'da hâfızlık eğitimi ciddi bir disiplin ve metodolojiye sahipti. Talebelerin ezber süreci, belli hocaların gözetiminde mukabele usûlüyle ilerlemekteydi.³⁴ Hâfızlık süreci, genellikle bir ila dört yıl sürüyordu ve bu süreçte Kur'an ezberlenip diğer eğitimler tamamlanıyordu.³⁵

Osmanlı, hâfızlık yöntemine yeni bir usûl geliştirmiştir. Hâfızlık eğitimi, toplumun her kesiminde yaygın olarak uygulanmış ve farklı mekânlarda gerçekleştirilmiştir. Osmanlı eğitim sistemi, Kur'an üzerine inşa edildiği için hâfızlık

³² Nebi Bozkurt, “Dârulkurrâ”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1993), 8/543.

³³ Dârulkurrâların yapısı ve yaygınlığı için bk. Bozkurt, “Dârulkurrâ”, 8/543.

³⁴ Hatice Şahin Aynur, *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, (Ankara: DİB Yayınları, 2015), 54; Emin Kılınç, “Klasik Osmanlı Eğitim Kurumlarından Konya Dâru'l-Huffâzları (XVII. Yüzyıl)”, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7/1 (2008), 18-43.

³⁵ Bozkurt, “Dârulkurrâ”, 8/543-545; Şahin Aynur, *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*. 59.

eğitimi her zaman öncelikli bir yer tutmuştur. Günümüzde de benzer aşamalardan geçen hâfızlık eğitimi hem Kur'an kurslarında hem de okullarda sürdürülmektedir.

2.1.4. Türkiye'de Kur'an Eğitimi

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte Türkiye'de birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da köklü değişiklikler gerçekleştirilmiştir. 1924 yılında kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile medreseler kapatılmış, yerine modern eğitim kurumları kurulmuştur. Bu süreçte, Kur'an eğitimi veren Dârulkurrâ gibi geleneksel yapılar da kaldırılmıştır.³⁶

1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile 1926'daki Maarif Teşkilat Kanunu doğrultusunda, medreseler ve vakıflar tarafından işletilen Kur'an eğitim kurumları Maarif Vekâleti'ne devredilerek tamamen kaldırılmıştır. Ancak Diyanet İşleri Başkanlığı kurucusu Rıfat Börekçi'nin (ö. 1941) teklifiyle bazı dârulKur'an'lar Kur'an kurslarına dönüştürülmüş ve yalnızca on iki yaş üstü bireyler için eğitim faaliyetlerine devam etmelerine izin verilmiştir.³⁷

1928 Harf İnkılâbı'nın ardından Kur'an kurslarına yönelik sıkı denetimler başlamış, gayr-ı resmî olarak sürdürülen kurslar büyük ölçüde kısıtlanmıştır. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun 4. maddesi çerçevesinde açılan imam hatip mektepleri ise halktan yeterli ilgi görmediği için zamanla kapanmış, nihayetinde 1933 yılında Dârulfünun İlahiyat Fakültesi de kapatılmıştır. Aynı dönemde ilk, orta ve lise düzeyindeki okullarda Din Bilgisi dersleri müfredattan çıkarılmış; bu nedenle öğrenciler sadece camilerde verilen Kur'an derslerinden faydalanabilmiştir.³⁸

³⁶ Halis Ayhan, "Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimine Genel Bir Bakış: Atatürk'ün İslâm Dini ve Din Eğitimi Hakkındaki Görüşleri", *M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi* 18 (2000), 18-19; Şahin Aynur, *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, 59.

³⁷ Bozkurt, "Dârulkurrâ". 8/543; Mehmet Altunkaya, "Din Eğitiminde Kur'an Kursları", *II. Din Şurası Tebliğ ve Müzakereleri*, (Ankara: DİB Yayınları, 2003), 2/473; Ayhan, "Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimine Genel Bir Bakış", 22. Yazar burada Tevhid-i tedrisat kanunundan önce din görevlisi yetiştirmek amacıyla açılan Kur'an kurslarının da kanun gereği maarif vekâletine bağlanmasının istediğini ifade etmektedir. Bu ifadeye göre Kur'an kursları Cumhuriyet döneminden önce de mevcuttu. Dönemin Diyanet reisi, meslek okulları olmaları hasebiyle başkanlık bünyesinde işlevine devam etmeleri gerektiği talebi üzerine bu kurslar sayıları artırılarak eğitime devam etmişlerdir; Ahmet Koç, *Kur'an Kurslarında Eğitim ve Verimlilik*, (Ankara: İlâhiyât Yayınları, 2005), 17; Mehmet Şevki Aydın'a göre Kur'an kursu, Cumhuriyet öncesi Dârulhuffâz veya Dârulkurrâların devamı değil, cumhuriyetle yaşıt ve bu döneme ait özgün resmi, yaygın bir eğitim kurumudur. Din eğitimi veren diğer kurumların aksine birtakım kısıtlamalar istisna edilirse, Kuran kursları günümüze kadar fasılasız bir şekilde eğitim öğretime devam etmiştir. M. Şevki Aydın, *Bir Din Eğitimi Kurumu Olarak Kur'an Kursu*, (Ankara: DİB Yayınları, 2008), 33.

³⁸ İsmail Kara, *Cumhuriyet Türkiye'sinde Bir Mesele Olarak İslâm*, (İstanbul: Dergâh Yayınları, 2001), 55-58.

1950 yılında çok partili döneme geçişle birlikte, din eğitimi alanındaki baskılar azalırken halkın Kur'an eğitimi talebi yeniden artmıştır. Bu dönemde Kur'an kursları, halkın maddî ve manevî desteğiyle hızlı bir gelişim göstermiştir. Ancak 1997 yılında uygulamaya konulan 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim nedeniyle Kur'an kurslarındaki öğrenci sayısında ciddi bir azalma yaşanmıştır.³⁹

1999 tarihli 4415 sayılı Kanun ile ilköğretim okullarında zorunlu "Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi" dersleri dışında Kur'an eğitiminin düzenlenmesi mümkün kılınmış ve yaz Kur'an kurslarının belirli koşullar altında açılmasına izin verilmiştir. 2011 yılında yayımlanan 28057 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bu kısıtlamalar sonlandırılmış, Kur'an kurslarının önündeki yasal engeller ortadan kaldırılmıştır. Böylece Kur'an eğitimi alanında daha serbest ve yapıcı bir ortam oluşmuştur.⁴⁰

Günümüzde Kur'an kursları, Kur'an-ı Kerim'i okumak ve anlamak isteyen her yaş grubuna yönelik faaliyet gösteren önemli eğitim kurumlarıdır. Geçmişteki zorluklara kıyasla bugün Kur'an eğitimi açısından oldukça özgür ve yaygın bir dönem yaşanmaktadır. Bu çerçevede, Diyanet İşleri Başkanlığı, toplumun farklı ihtiyaç ve taleplerine göre Kur'an kursları açmakta ve eğitim faaliyetlerini yürütmektedir.

2.2. Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Kursları Eğitim Programları

Bu başlık altında, günümüzde Kur'an eğitiminin geldiği noktayı daha iyi anlayabilmek için özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu alandaki yürüttüğü çalışmalar ve uygulamalar incelenecek ve bu süreçteki gelişmelerin nasıl bir sisteme dönüştüğü değerlendirilecektir.

Kur'an kursları, buralara başvuran kursiyerlere Kur'an'ı yüzünden okumayı öğretmek, İslâm dini ibadetleri için gerekli sûre, âyet ve duaları ezberletmek, hâfızlık yaptırmak ve İslâm'ın ibadet ve ahlâk esaslarını öğretmek amacıyla düzenlenen yaygın din eğitimi kurslarıdır.⁴¹

³⁹ Mustafa Çağrı, "Kur'an Kursu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2002), 26/423.

⁴⁰ Kadir Dinç, "Geçmişten Günümüze Kur'an Eğitimi", *Diyanet Aylık Dergi* 33 (2018), 6.

⁴¹ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi*, 13.12. 2019, <https://hukukmusavirligi.diyaret.gov.tr/Detay/134/diyanet-i%C5%9Fleri-ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1-kur'an-e%C4%9Fitim-ve-%C3%B6%C4%9Fretimine-y%C3%B6nelik-kurslar-ile-%C3%B6%C4%9Frenci-yurt-ve-pansiyonlar%C4%B1-y%C3%B6nergesi> (Erişim: 28.11.2023).

Kur'an kursları öğrenci kapasitesi, mevcut öğrenci sayısı, derslik sayısı ve uygulanan eğitim programı gibi ölçütlere göre Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından çeşitli kategorilere ayrılmıştır. 07/04/2012 tarihli ve 28257 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği* ve 17/06/2014 tarihli ve 29033 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliği*'ne göre söz konusu gruplar şu şekildedir:

a) A Grubu Kur'an Kursları, yatılı öğrenci sayısının 80 ve üzerinde olduğu, en az üç sınıfta hâfızlık eğitiminin verildiği kurslardır.

b) B Grubu Kur'an Kursları, yatılı öğrenci sayısının 24 ve üzerinde olduğu, en az bir sınıfta hâfızlık eğitiminin verildiği ve toplamda en az iki sınıfın bulunduğu kurslardır.

c) C Grubu Kur'an Kursları, gündüzlü kurslardır.

d) D Grubu Kur'an Kursları, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kamu kurum ve kuruluşları öncelikli olmak üzere eğitim-öğretim yılı içerisinde en fazla bir yıl süreli açılacak olan gündüzlü kurslardır.

Diyanet İşleri Başkanlığı, insanlara din hakkında sahih bilgi sunarak onları aydınlatma görevini bilimsel bir yaklaşımla yürütmeye çalışmaktadır. 2004 yılından itibaren yapılan program geliştirme çalışmaları doğrultusunda konunun uzmanları ve ilgili akademisyenlerce bugünün ihtiyaçlarına yönelik eğitim programları hazırlanmıştır. Eğitim-öğretim faaliyetleri rastgele değil, önceden tasarlanmış ve kontrol edilebilir biçimde, belli bir plana göre yürütülmektedir. Bu doğrultuda eğitim programlarına uygun ders kitapları, görsel ve işitsel eğitim materyalleri ve eğitim setleri hazırlanarak ilgili yerlere dağıtılmaktadır.⁴²

Kur'an Kursları Öğretim Programı, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından *Yaygın Din Eğitimi Programları*, *Hâfızlık Eğitimi Programları* ve *Kur'an Eğitim Merkezi Programları* olmak üzere 3 kategoriye ayrılmıştır.

⁴² Detaylı bilgi için bk. DİB, *Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü Programları, Kur'an Kursları Öğretim Programları*, <https://egitimhizmetleri.diyanet.gov.tr/sayfa/465> (Erişim: 28.11.2023).

2.2.1.Yaygın Din Eğitimi Programları

Bu başlık altında Başkanlığın yaygın din eğitimi programları hakkında bilgi verilecektir.⁴³ Başkanlık; Kur'an-ı Kerim okuma, anlamını öğrenme, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenleme, Kur'an kursları açma ve buralarda yürütülecek eğitim-öğretim hizmetlerini düzenleme konusunda çalışmalar yapmaktadır.

2.2.1.1.Camilerde Kur'an Öğretimi Programı

Kur'an kursu bulunmayan veya bulunup da kapasite ve çalışma saatleri gibi nedenlerle ihtiyacı karşılayamayan yerlerde yaygın din eğitiminin⁴⁴ bir gereği olarak kursiyerlerin talepleri doğrultusunda hafta içi veya hafta sonu günün herhangi bir zaman diliminde, ilgili müftülüğün teklifi ve mülki amirin onayıyla açılan kurslarda uygulanan programdır.⁴⁵

Bu program, Kur'an Kursları ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği'nin 33. maddesi çerçevesince hazırlanmıştır. Programda, kursiyerlere Kur'an-ı Kerim'i tecvit bilgilerine uygun olarak yüzünden okuma ve ezberin yanı sıra bölümlerin meâli ve temel dinî bilgiler de öğretilmektedir. Program, 50'şer saatlik 3 kurdan oluşmakta olup, her kurda 34 saat Kur'an-ı Kerim dersi ve 16 saat dinî bilgiler dersi bulunmaktadır. Dinî bilgiler, 5 saat itikat, 5 saat ibadet ve 6 saat siyer-ahlâk olarak bölümlenmiştir. Haftada 6 saatlik programa göre, 3 saat Kur'an-ı Kerim yüzünden okuma, 1 saat ezber ve 2 saat dinî bilgiler dersleri planlanmıştır.⁴⁶

2.2.1.2. İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursu Öğretim Programı

Kur'an Kursu hizmetlerinden faydalanmak isteyen bazı vatandaşların Ekim ayından Mayıs sonuna kadar eğitim öğretim veren kurslara devam edememeleri, kırsal kesimde tarım ve mevsimlik işlerde çalışanların bir eğitim öğretim süresini tamamlayamamaları, mesai saatlerinde Kur'an kurslarına gelemeyen kamu veya özel sektör ve kendi işinde çalışan vatandaşların Kur'an kursu hizmetlerinden

⁴³ Yaygın din eğitimi, örgün eğitim kurumlarında verilen din eğitimi ve öğretimi dışında, isteyenleri din konusunda aydınlatmak, toplum bireylerine ortak dinî ve millî değerleri aşlamak, dinin kardeşlik, özveri, hoşgörü gibi ilkelerini bireylere kazandırmak üzere yapılan etkinliklerdir.

⁴⁴ Yaygın din eğitimi: Başkanlıkça, arzu eden vatandaşlara Kur'an-ı Kerim'i usûlüne uygun olarak yüzünden okutmak ve anlamını öğretmek, ibadetler için gerekli sure, âyet ve duaları ezberletmek, hâfızlık yaptırmak ve İslâm dininin inanç, ibadet ve ahlâk esasları hakkında bilgiler vermek için kurslarda yapılan eğitimi ifade etmektedir.

⁴⁵ Detaylı bilgi için bk. DİB, *Camilerde Kur'an Öğretimi Programı*, (Ankara: DİB, 2010. <https://egitimhizmetleri.diyinet.gov.tr/Documents/Camilerde%20Kur'an%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20-%202010.pdf>. (Erişim: 28.11.2023).

⁴⁶ DİB, *Camilerde Kur'an Öğretimi Programı*, 16.

yararlanamaması göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Kamuda veya özel sektörde çalışan veya çalışmayan vatandaşların, tercih ettiği gün ve saatlerde yaygın din eğitimi hizmetinden faydalanabilmeleri için *İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Programı* oluşturulmuştur.⁴⁷

İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları (Temel Öğretim 12/18, Kısa Süreli Programlar: Akaid-Siyer-İlmihal-Tefsir-Hadis-Cuma Dersleri) ve Camilerde Kur'an Öğretim Programı uygulanmaktadır.

2010-2011 ve 2011-2012 eğitim öğretim döneminde pilot olarak uygulanan proje, 2012-2013 eğitim-öğretim döneminden itibaren Türkiye genelinde uygulanmaya başlanmış ve günlük hayatının yoğunluğunda vakitlerinin bir bölümünü Kur'an okumayı öğrenmeye veya dinî bilgi edinme fırsatlarını iş hayatından kopmaksızın değerlendiremeyen vatandaşların, DİB'in yaygın din eğitimi hizmetinden etkin ve verimli bir şekilde yararlanmaları sağlanmıştır.⁴⁸

DİB'e bağlı 22 bin 758 ihtiyaç odaklı Kur'an kursunda, 700 bini aşkın vatandaş saatini kendisinin belirlediği zamanlarda Kur'an-ı Kerim öğrenmektedir. İhtiyaç odaklı kurslarda Kur'an eğitimi 2010 yılında başlamış, kısa sürede tüm Türkiye'ye yayılmıştır. 22.758 Kur'an kursunda; yaklaşık 700.000 kişi, 3 yıl gibi kısa bir sürede Kur'an-ı Kerim öğrenmiştir.⁴⁹

2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde İhtiyaç Odaklı Genel (Temel 18/12/Kısa Süreli Programlar) kapsamında toplam 1.713 ders açılmış olup bu derslere 8.925 kursiyer kaydolmuştur.⁵⁰

2.2.1.3. 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Öğretim Programı

Kur'an kurslarında gerçekleştirilen önemli yaygın din eğitimi faaliyetlerinden biri, din eğitiminde yaş sınırlamasının kaldırılması ve toplumdan gelen talepler doğrultusunda uygulanmaya başlanan ve değerler eğitimi temel alan *Kur'an Kursları Öğretim Programı 4-6 Yaş Grubu*'dur. Geçmişte "Sıbyan Mektepleri" adıyla uygulanan program, 2013-2014 eğitim-öğretim döneminde pilot olarak 10 ilde

⁴⁷ Detaylı bilgi için bk. DİB, *İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları*, Ankara: DİB, 2019).<https://egitimhizmetleri.diyane.gov.tr/Documents/İhtiyaç%20Odaklı%20Kur'an%20Kursları%20Öğretim%20Programları%20-%20202019.pdf>. (Erişim: 28.11.2023).

⁴⁸ DİB, *İhtiyaç Odaklı Öğretim Programları*, 17.

⁴⁹ <https://diyanet.tv/ihitiyac-odakli-kuran-kursu> (Erişim: 28.11.2023).

⁵⁰ Bu bilgi, Samsun Müftülüğü Eğitim Hizmetleri Şube Müdürü İsmail Erdim tarafından 2024-2025 eğitim yılına ilişkin eğitim programları etrafında verilmiştir. (Mülakat tarihi 17.01.2025)

uygulamaya koyulan ve kısa sürede toplumun büyük teveccühünü kazanan Kur'an Kursları Öğretim Programı 4-6 Yaş Grubu, DİB'in en önemli yaygın din eğitimi faaliyetleri arasında yerini almıştır.⁵¹

Başkanlık bu programla Kur'an kurslarında yürütülen yaygın din eğitimi hizmetinden toplumun tüm kesimlerinin etkin ve verimli bir şekilde yararlanabilmesini amaçlamıştır. Bu kurslara katılan 4-6 yaş grubu öğrencilerin, İslâm dininin değerlerini insan hayatına anlam katan unsurlardan biri olarak kavrayabilmeleri ve bu değerleri günlük hayatlarına aktarabilmeleri amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin, Kur'an'ı yaş grubuna uygun bir şekilde ses, içerik ve şekil açısından tanımalarını, Allah'ı (c.c.) sevgi temelli bir yaklaşımla öğrenmelerini, yaratılışı fark etmelerini, Hz. Peygamber'in (s.a.s.) kişiliğini ve karakterini tanıyıp rol model almalarını sağlamak hedeflenmiştir. Bu program, öğrencilerin sağlıklı bir din ve ahlâk gelişimi göstermelerine ve diğer gelişim süreçlerine katkıda bulunmayı da amaçlamaktadır.

4-6 yaş grubu Kur'an kurslarının öğretim programı ve materyalleri, katılımcıların ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine göre yeniden yapılandırılmak istenmiştir. Bu amaçla, kurslara yönelik izleme, değerlendirme, toplantılar, çalıştaylar ve anketler gibi çeşitli faaliyetlerle sürecin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Programın güncellenmesi gerekliliği, yarım ve tam gün uygulama seçenekleri, çocukların gelişim alanlarını destekleyen etkinliklerin ilavesi gibi önerilerle ortaya çıkmıştır. Program, akademisyenler, alan uzmanları ve öğreticilerden oluşan bir komisyon tarafından, gelişen şartlar ve geri bildirimler doğrultusunda güncellenmiştir. Yeni yapılandırmada program, "Kursa Uyum Süreci", "Dinî bilgiler Alanı", "Değerler Eğitimi Alanı", "Kur'an-ı Kerim Alanı", "Tamamlayıcı Kazanımlar Alanı" ve "Beslenme ve Temizlik Alanı" olarak düzenlenmiştir.⁵²

Program geliştirilirken, Eğitim Bilimleri ve program geliştirme alanındaki yeni yaklaşımlar ile ilahiyat fakültelerinin verileri dikkate alınarak temel bir yaklaşım belirlenmiştir. Bu bağlamda: Çocukların bilişsel, sosyo-psikolojik, dil, motor ve öz bakım becerileri dikkate alınarak, öğrenen merkezli yöntemler ve bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran, işlevsel ve esnek bir öğretim programı anlayışı

⁵¹ DİB, *4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı*, (Ankara: DİB, 2022). <https://egitimhizmetleri.diyinet.gov.tr/Documents/46%20Ya%C5%9F%20Grubu%20Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2022.pdf>. (Erişim: 28.11.2023).

⁵² DİB, *4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 18.

benimsenmiştir. Esnek öğretim programı anlayışı doğrultusunda, öğretmenler, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre ders içeriklerini ve sıralamalarını belirleyerek, konuları ne kadar işleyeceklerine karar verebilecektir.⁵³

DİB'in resmi verilerine göre, 2015 yılında 15.265 olan 4-6 Yaş Kur'an kurslarındaki öğrenci sayısı, 2022 yılında 168.439'a, 2023 yılında 208.920'ye, 2024 yılında ise 210.000 kadar ulaşmıştır.⁵⁴

2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde 4-6 yaş grubuna yönelik Genel (25 Saat/30 Saat/Tam Gün/Kısa Süreli Programlar) kapsamında toplam 339 derslikte 4.870 öğrenci eğitim almaktadır.⁵⁵

2.2.1.4. Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı

Yaz Kur'an kursları örgün eğitim kurumlarının tatile girdiği yaz aylarında, ağırlıklı olarak camilerde olmak üzere Kur'an kursları ve Kur'an öğretimine uygun olan diğer mekânlarda açılan kurslardır. Yaz Kur'an kurslarında Kur'an-ı Kerim'i okuma, dualar ve sûreler ezberlemenin yanı sıra temel dinî bilgiler, İslâm inanç esasları, ibadetler, ahlâkî değerler ve Hz. Peygamberin (s.a.s.) örnek hayatından davranışlar öğretilmektedir.⁵⁶

Bu program, Elif-Bâ'dan başlayanları ifade eden "Elif Bâ Seviyesi" ve Elif-Bâ'yı bitirip de Kur'an'a geçmiş olanları ifade eden "Yüzüne Seviyesi" olmak üzere iki farklı bölüme ayrılmıştır. Kur'an okumayı bilen öğrenciler için yüz yüze derslerde Fatiha Sûresi'nden başlanarak hatim takip edilebileceği gibi öğretici tarafından belirlenen Yasin, Mülk, Nebe sûreleri gibi öğreticini belirlediği sûreler de okunabilmektedir.⁵⁷

Yaz Kur'an kursları, Kur'an-ı Kerim okuma, dua ve sûre ezberlemenin yanı sıra temel dinî bilgiler, İslâm'ın inanç esasları, ibadetler, ahlâkî değerler ve Hz. Peygamber'in (s.a.s.) hayatından örnek davranışlar öğretmek, katılımcılara manevî hayatlarını şekillendirme fırsatları sunmaktadır. Kurs süresince öğrencilerin gelişim

⁵³ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı*, (Ankara: DİB, 2024). <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Yaz%20Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf>. (Erişim: 28.11.2024).

⁵⁴ "Kur'an Kurslarında 4-6 Yaş Grubundaki 208 Bin 920 Öğrencinin Eğitimi Tamamlandı", *Anadolu Ajansı*, (28 Kasım 2024). <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/kuran-kurslarinda-4-6-yas-grubundaki-208-bin-920-ogrencinin-egitimi-tamamlandi/2918987> (Erişim: 28.11.2024).

⁵⁵ Erdim, Mülakat.

⁵⁶ DİB, *Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 19.

⁵⁷ DİB, *Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 19-20.

düzeylerine uygun olarak temel bilgi, bilinç ve beceri kazanmaları hedeflenmektedir. Ayrıca sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerle, sevgi, saygı, sorumluluk, yardımseverlik ve empati gibi değerlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.⁵⁸

Camilerdeki yaz Kur'an kursları, çocuklara sadece öğrenme değil, etkinliklerle değer aktarımı yapmayı hedeflemektedir. Çocuklar dini mekânlarla tanıştırılarak, nitelikli bir yaz tatili geçirme ve bu tatili öğrenmeye dönüştürme fırsatı bulmaktadırlar. Öğreticiler, çocuklarla oyun oynayarak ve küçük yarışmalar düzenleyerek eğitimi daha etkileşimli hâle getirmektedir. Yaz Kur'an kursları, DİB'in en önemli programlarından biri olup, çocukların sorularına cevap veren, ruh dünyalarına olumlu şekilde tesir eden etkinlikler sunmaktadır. 2023 yılında 2.400.000 öğrencinin eğitim aldığı yaz Kur'an kurslarında 2024 yılında 2.500.000 kişi eğitimini tamamladı.⁵⁹

2024 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde düzenlenen yaz Kur'an kurslarında,⁶⁰ 2.554 sınıfta toplam 60.717 öğrenci eğitim almıştır.⁶¹

2.2.1.5. İşitme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı

Geçmişten günümüze imkânlar ölçüsünde dezavantajlı (engelli) vatandaşlarımız camilerde sunulan din hizmeti ve Kur'an kurslarında yürütülen yaygın din eğitimi hizmetlerinden istifade etmektedirler. Kur'an kurslarında, her yıl yaklaşık 1000-1500 işitme engelli birey yaygın din eğitimi hizmeti almaktadır.⁶²

Dezavantajlı bireylerin ilgi, ihtiyaç, beklenti ve özelliklerini dikkate alarak yürütülecek eğitim faaliyetlerinin standartlarının geliştirilmesi amacıyla DİB tarafından ders materyalleri hazırlanmış, bu alanda istihdam edilecek personelin eğitimlerine büyük önem verilerek eğitici eğitimleri, sertifika programları, hizmet içi eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

⁵⁸ egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Yaz%20Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf (Erişim: 28.11.2024).

⁵⁹ “Yaz Kur'an Kurslarında 2,5 Milyon Öğrenci Eğitim Gördü”, *Anadolu Ajansı*, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/yaz-kuran-kurslarinda-2-5-milyon-ogrenci-egitim-gordu/> 33054 12 (Erişim: 28.11.2024).

⁶⁰ Samsun İl Müftülüğü, “Yaz Kur'an Kursları 2024”, Samsun Müftülüğü Resmî Web Sitesi, erişim 20 Nisan 2025, <https://samsun.diyaret.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=2190>.

⁶¹ Erdim, Mülakat.

⁶² Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *İşitme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı-2021*. <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/İşitme%20Engellilere%20Yönelik%20Kur'an%20Kursları%20Özel%20Öğretim%20Programı%20-%202021.pdf> (Erişim: 28.11.2023).

Dezavantajlı bireylerin beklenti ve ihtiyaçlarının karşılanması, eğitimin sürekliliğinin sağlanması ve Kur'an kursu öğretmenlerinin süreci planlı ve programlı bir şekilde etkin olarak yürütmeleri amacıyla alanında uzman akademisyenler, uygulayıcılar ve DİB temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından *İşitme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı* geliştirilmiştir.⁶³

2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde İşitme Engelli öğrencilere yönelik düzenlenen kurslarda 2 sınıf bulunmakta olup burada eğitim gören öğrenci sayısı 14'tür.⁶⁴

2.2.1.6. Gençliğe Yönelik Kur'an Kursları Öğretim Programı

DİB, hayatın her alanında büyük değişim ve dönüşümlerin yaşandığı günümüzde, toplumun geleceği ve güvence kaynağı olan gençlere, Kur'an kurslarında sahih dinî bilgiyi en doğru şekilde sunmak ve onların ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak anlama, kavrama ve yorumlama becerilerini geliştirecek ve iç dünyalarına daha çok temas edecek *Gençliğe Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı* hazırlamıştır. Bu programın hazırlanmasında hedef kitlenin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini göz önünde bulunduran, öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri öngören, bireysel farklılıkları dikkate alan yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayanan esnek bir çerçeve öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.⁶⁵ Gözetilen amaç ise İslâm'ın temel kaynağı olan Kur'an'ı gençlerin Arapça metninden doğru ve usûlüne uygun bir şekilde okuyabilmeleri ve ibadetleri yerine getirebilecek yeterlikte Kur'an ezberine sahip olmalarıdır.

Hz. Peygamber (s.a.s.), gençliğe özel bir anlam atfederek, hesap gününde arşın gölgesinde toplanacak yedi sınıf arasında, "Rabbine ibadette huzuru arayan ve temiz bir hayatla büyüyen genç" olduğunu haber vermiştir.⁶⁶ Bu, İslâm'ın gençlik dönemine verdiği önemi göstermektedir. Sağlıklı bir geleceğin inşası, din ve değerleriyle barışık, bu değerleri benimsemiş bir gençliğin yetiştirilmesinden geçmektedir. Gençlik dönemi, kimlik inşasının başladığı ve ömür sermayesinin en önemli aşamasıdır. Bu

⁶³ DİB, *İşitme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı*, 20-21.

⁶⁴ Erdim, Mülakat; Rukiye Boz, Mülakat,

⁶⁵ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Gençliğe Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı*, (Ankara, DİB, 2021).<https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Genclige%20Yonelik%20Kuran%20Kurslari%20Ogretim%20Programi%202021.pdf>. (Erişim: 28.11.2023).

⁶⁶ Buhârî, "Ezân", 36; Müslim, "Zekât", 91.

bağlamda Başkanlık, erdemli, vicdanlı, sorumluluk sahibi bir gençliğin yetişmesine büyük önem vermektedir.⁶⁷

2.2.1.7. Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim)

2019'un sonlarına doğru Çin'de başlayıp hızla tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, hayatın birçok alanını olduğu gibi Kur'an eğitim-öğretim faaliyetlerini de etkilemiştir. Bu süreçte DİB, tarihte hiçbir dönemde kesintiye uğramayan Kur'an hizmetlerinin devamını sağlamak amacıyla uzaktan eğitim faaliyetlerine öncelik vermiştir.⁶⁸

Örgün eğitim kurumlarında ve üniversitelerde uzaktan eğitime geçilmesi, kamuda esnek ve uzaktan çalışma seçeneklerinin sunulması, mesai saatlerinin azaltılması ve hafta içi ile hafta sonlarında sokağa çıkma kısıtlamalarının uygulanması, daha önce Kur'an-ı Kerim eğitimi almamış ve bu eğitime ihtiyaç duyan vatandaşların evde kaldıkları süre boyunca Kur'an-ı Kerim öğrenmelerine imkân tanımıştır. Bu bağlamda salgın sürecinin getirdiği kısıtlamalar dikkate alınarak lise ve üniversite öğrencileri ile yetişkinlere yönelik "Haydi Türkiye Evden Kur'an Öğrenmeye" sloganıyla *Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim)* geliştirilmiş ve vatandaşların kullanımına sunulmuştur.

Program, DİB koordinesinde il ve ilçe müftülüklerine bağlı Kur'an kurslarında devam etmektedir. Uzaktan yaygın din eğitimi bağlamında Kur'an-ı Kerim Öğretim Programında (Uzaktan Eğitim) Akaid, Siyer, Tefsir, Hadis ve İlmihal Kısa Süreli Öğretim Programları uygulanmaktadır. Uzaktan Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim) 11 ve üzeri yaş grubuna uygulanmaktadır. Uzaktan Kısa Süreli Öğretim Programları ise Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim) ve Akaid, Siyer, Tefsir, Hadis, İlmihal Kısa Süreli Öğretim Programları ise 16 ve üzeri yaş grubuna uygulanmaktadır.⁶⁹

⁶⁷ DİB, *Gençliğe Yönelik Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 22.

⁶⁸ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim)*. [https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an-%C4%B1%20Kerim%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20\(Uzaktan%20E%C4%9Fitim\)%20-%202021.pdf](https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an-%C4%B1%20Kerim%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20(Uzaktan%20E%C4%9Fitim)%20-%202021.pdf) (Erişim: 28.11.2023).

⁶⁹ "Uzaktan Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı Başvuruları Başladı", *Diyanet Haber*. <https://www.diyarethaber.com.tr/uzaktan-kuran-i-kerim-ogretim-programi-basvurulari-basladi> (Erişim: 24.11.2024).

2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde düzenlenen Çevrim İçi Programlar Genel (Kısa Süreli) kapsamında toplam 94 online ders açılmış olup, bu derslere 914 kursiyer katılım göstermiştir.⁷⁰

2.2.1.8. Mültecilere Yönelik Kur'an Kursları Temel Öğretim Programı

Ülkemize başka memleketlerden göç etmek durumunda kalan Müslümanların hayat standartlarının ve eğitimlerinin geliştirilmesi noktasında DİB tarafından gerek devletin onları yerleştirdikleri bölgelerde gerekse diğer mekânlarda sosyal ve kültürel hizmetler yanında din eğitimi ve din hizmetlerine yönelik pek çok çalışma yapılmaktadır. DİB, söz konusu kitlenin sahih ve sağlam bilgiler ışığında din eğitimi almalarını, dinî görünümlü terör örgütlerinin propagandaları karşısında bilinçlenmelerini, toplumdaki birlik, beraberlik ve kardeşlik ruhunun güçlendirilmesini amaçlayan eğitim faaliyetleri bu çalışmalardan bazılarıdır.

Söz konusu programla öğrencilerin; Kur'an-ı Kerim ve temel dinî bilgilerle ilgili bilgi, beceri ve bilinç kazanmaları, Hz. Peygamber'in (s.a.s.) örnek hayatını tanımaları ve rol model almaları, Türkçeyi doğru bir şekilde öğrenmelerine katkı sağlanması, ülkemizin sosyo-kültürel değerlerine uyumlarını artırmalarına katkıda bulunulması, sosyal ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi, dini istismar eden ayrılıkçı-bölücü yapılara karşı bilinçlenmeleri, ülkemizin tarihi, kültürel ve manevî zenginlikleri hakkında farkındalık geliştirmeleri ve birlikte yaşama kültürüne sahip olmaları hedeflenmiştir.⁷¹

İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları çerçevesinde uygulanan programda, Kur'an-ı Kerim haftada 8 saat, Temel Dinî bilgiler (İtikad 2, İbadet 2, Siyer 1, Ahlâk 1) 6 saat, Türkçe 2 saat ve Sosyal Etkinlik ve Rehberlik 2 saat işlenmektedir. Başkanlık tarafından hazırlanan materyaller kullanılmakta ve muhatap kitlenin yaşına ve eğitim durumuna uygun kaynaklar sunulmaktadır. Türkçe derslerinde, yabancılara dil öğretme konusunda uzman kişiler tercih edilmekte ve gerekirse TÖMER veya Halk Eğitim Merkezleri ile iş birliği yapılmaktadır. Esnek çerçeve öğretim programı anlayışına dayalı olarak öğreticiler, öğrencilerin ihtiyaç ve

⁷⁰ Erdim, Mülakat.

⁷¹ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Mültecilere Yönelik Kur'an Kursları Temel Öğretim Programı*, (Ankara: DİB, 2019), <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/M%C3%BCltecilere%20Y%C3%B6nelik%20Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20Temel%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20-%202019.pdf>. (Erişim: 28.11.2023).

seviyelerine göre içerik ve yöntemleri belirleyebilmektedir. Programda sade ve anlaşılır bir dil kullanılmakta, konular öğrenciye uygun materyallerle desteklenmekte ve bireysel farklılıklar dikkate alınmaktadır. Eğitim sürecinde, öğrencilerin insanı değerli kılan davranışlar konusunda farkındalık kazanmaları sağlanarak, sınıf içi ve dışı ortamlar İslâm tarihi ve kültürüyle zenginleştirilmektedir. Ayrıca birlik ve beraberlik değerlerinin pekiştirilmesine özen gösterilerek öğrenciler hadis ezberlemeleri konusunda teşvik edilmektedir.⁷²

2.2.1.9. Kur'an Kursları Yurt Dışı Misafir Öğrenci Öğretim Programı

İslâmiyet, tarih boyunca farklı coğrafya ve milletlerle etkileşim içinde olmuş, bu kültürel karşılaşmalar güçlü bir İslâm medeniyetinin oluşumuna önemli katkılar sağlamıştır. İslâm'ın evrensel değerleri, barış, kalıcı mutluluk, huzur içinde birlikte yaşama, farklılıkları zenginlik kaynağı olarak görme ve iyilikte yarışma gibi ilkeleri, insanlık için hayırlı ve bereketli çalışmalara vesile olmuştur.

Günümüzde 1.5 milyarı aşan nüfusuyla dünyanın hemen her köşesinde yaşayan Müslümanlar, din anlayışlarında hem tarihsel hem de dinî tecrübenin ana çizgisini korumaya özen göstermektedir. Aynı zamanda, dinî hayatlarındaki farklılıkları bir zenginlik olarak görerek, İslâm'ın evrenselliği ile yerel şartlar ve imkânlar arasında bir denge kurmaya çalışmaktadırlar. Bu süreçte DİB'in yurtdışındaki din hizmetleri faaliyetleri, sağlıklı bir din anlayışının gelişmesine, din hizmetlerinin yaygınlaşmasına ve dinî-kültürel kimliklerin korunup yaşatılmasına önemli katkılar sunmaktadır. Başkanlığın yurtdışı faaliyetleri, ülkemizin dünyaya açılan bir kapısı olarak görülmekte ve Türkiye'nin uluslararası imajının şekillenmesinde etkili olmaktadır. Bu bağlamda yurtdışından Kur'an kurslarında eğitim almak için gelen misafir öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak amacıyla 2013 yılında özel bir program hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığı, bu öğrencilerin dinî, millî ve kültürel kimliklerini korumalarını, İslâm'ı doğru bir şekilde öğrenmelerini ve sağlıklı bir din eğitimi almalarını hedeflemektedir. Ayrıca bu öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumlara hizmet etmelerine ve İslâm'ın evrensel mesajını aktarmalarına katkı sağlamak da amaçlanmaktadır.⁷³ Bu doğrultuda yurtdışından gelen misafir öğrenciler

⁷² DİB, *Mültecilere Yönelik Kur'an Kursları Temel Öğretim Programı*, 23-24.

⁷³ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Kur'an Kursları Yurt Dışı Misafir Öğrenci Öğretim Programı*–2013, <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20Yurt%20D%C4%B1%C5%9F%C4%B1%20Misafir%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20-%202013.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

için özel olarak hazırlanan program, onların dinî eğitimlerinin yanı sıra kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu program, öğrencilerin hem İslâm'ı doğru bir şekilde öğrenmelerini hem de kendi kültürel kimliklerini koruyarak bulundukları toplumda aktif ve faydalı bireyler olmalarını sağlayacaktır. Ayrıca bu tür programlar, Türkiye'nin yurtdışındaki din hizmetlerinin etkinliğini artırarak uluslararası alanda daha güçlü bir dinî ve kültürel etki meydana getirecektir.

2.2.1.10. Görme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı

Kur'an'ı anlayıp ona uygun bir hayat sürmek isteyen Müslümanlar, Hz. Peygamber (s.a.s.) döneminden itibaren Kur'an eğitimine önem vermektedirler. DİB tarafından yürütülen Kur'an kursları, bireylere İslâm'ın temel inançları, ibadetler, ahlâk anlayışı, dua ve surelerin ezberlenmesi gibi konularda eğitim sunmaktadır. Bu kurslar, toplumun farklı kesimlerine ulaşmayı hedeflemekte ve esnek eğitim programlarıyla bireylerin ihtiyaçlarına cevap vermektedir.

DİB, toplumun tüm kesimlerine yaygın din eğitimi hizmetlerini ulaştırmayı hedeflemekte ve bu doğrultuda eğitim programları geliştirerek vatandaşların ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermeye çalışmaktadır. Bu programlar sayesinde bireyler, kendi ihtiyaçlarına uygun din eğitimi faaliyetlerinden faydalanabilmektedir.

Kur'an kurslarının hizmet verdiği gruplardan biri de engelli vatandaşlardır. Engelli bireyler, geçmişten bugüne imkânlar ölçüsünde camilerde sunulan din hizmetlerinden ve Kur'an kurslarındaki eğitimlerden yararlanmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı, engelli vatandaşların ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alarak bu alanda eğitim standartlarını yükseltmek amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmüştür. Bu kapsamda ders materyalleri hazırlanmış, öğretmenlerin eğitimine önem verilmiş ve eğitici eğitimleri, sertifika programları ile hizmet içi eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Engelli bireyler de DİB'in söz konusu eğitim hizmetlerinden faydalanmaktadır. Başkanlık, engellilerin din eğitimi ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak çeşitli çalışmalar yürütmekte ve eğitim standartlarını yükseltmeye yönelik ders materyalleri ve öğretici eğitimleri hazırlamaktadır. Engelli bireylerin eğitim kalitesini artırmak için 2023 yılında *Görme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı*

oluşturulmuştur. Bu program, engelli bireylerin Kur'an'ı anlama ve yaşama süreçlerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.⁷⁴

2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde Görme Engelli öğrencilere yönelik düzenlenen kurslarda toplam 9 sınıf bulunmakta olup, buralarda eğitim gören öğrenci sayısı 23'tür.⁷⁵

2.2.1.11. 7-10 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı

DİB, Kur'an kurslarındaki yaygın din eğitimi hizmetlerinden daha fazla vatandaşın yararlanmasını ilke edinerek, muhatap kitleyi çeşitlendirmeye yönelik stratejiler geliştirmektedir. Bu kapsamda uygulama birliği sağlamak ve faaliyetleri planlı bir şekilde yürütmek için program geliştirme çalışmaları yapılmaktadır. Alan uzmanları, uygulayıcılar ve idarecilerden oluşan komisyonlar tarafından, ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim programları hazırlanmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'i anlayıp ona uygun bir hayat sürmek isteyen Müslümanlar, Hz. Peygamber (s.a.s.) döneminden günümüze kadar Kur'an eğitimine büyük önem vermiş ve bu eğitimi sistemli hâle getirmek için çeşitli kurumlar geliştirmişlerdir. Günümüzde bu eğitim, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki Kur'an kursları aracılığıyla yürütülmektedir. Bu kurslarda, hâfızlık, 4-6 yaş grubu ve yaz Kur'an kursları gibi ihtiyaç odaklı programlarla çocuk, genç, yetişkin, kadın ve erkek gibi farklı yaş ve kesimlere yönelik Kur'an-ı Kerim ve temel dinî bilgiler eğitimi verilmektedir.⁷⁶

Yapılan ihtiyaç analizlerinde, özellikle ilkokul çağındaki öğrencilerin Kur'an-ı Kerim ve temel dinî bilgiler eğitimi taleplerinin yoğun olduğu tespit edilmiştir. Yaz Kur'an kurslarına katılan öğrencilerin büyük bir kısmını ilkokul çağındaki çocuklar oluşturmakta, ancak eğitim süresinin kısa olması ve iki yaz kursu arasındaki uzun zaman dilimi, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri unutmalarına neden olmaktadır. Ayrıca 4-6 yaş grubuna verilen eğitimin devamı niteliğinde, 7-10 yaş grubuna yönelik bir program ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

⁷⁴ DİB Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Görme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı-2023*, <https://egitimhizmetleri.diyanet.gov.tr/Documents/Görme%20Engellilere%20Yönelik%20Kuran%20Kurslar%C4%B1%20Özel%20Öğretim%20Program%C4%B1%20-%202023.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

⁷⁵ Erdim, Mülakat.

⁷⁶ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *7-10 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı-2024*, <https://egitimhizmetleri.diyanet.gov.tr/Documents/7-10%20Ya%C5%9F%20Grubu%20Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

Bu ihtiyaçlardan hareketle, 2022 yılında *7-10 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı* hazırlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır.⁷⁷ Program, Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi (EHYS) üzerinden alınan veriler, alandan gelen geri bildirimler, anket çalışmaları ve muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri dikkate alınarak güncellenmiştir. Bu program, örgün eğitime devam eden öğrencilerin dini eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı, Kur'an kurslarıyla olan bağlarını sürdürmeyi ve öğrencilerin bilgi ve kazanımlarını korumayı amaçlamaktadır.⁷⁸

2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde 7-10 yaş grubuna yönelik düzenlenen Genel (4 Saat/6 Saat/8 Saat/10 Saat/12 Saat) programları kapsamında toplam 1.173 öğrenci kayıtlıdır.⁷⁹

2.2.1.12. Yatılı Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı

Kur'an kursları, Kur'an-ı Kerim ve temel dinî bilgilerin öğretilmesinin yanı sıra milli ve manevî değerlerin kazandırılması, birlik ve beraberlik bilincinin geliştirilmesi gibi hedefler de gütmektedir. Yaz aylarında, örgün eğitimin tatile girmesiyle açılan yaz Kur'an kursları, her yaştan öğrenciyi kabul etmekte ve Kur'an okuma, anlama, dualar ve sûreler ezberleme gibi imkânlar sunmaktadır. Ayrıca İslâm'ın inanç esasları, ibadetler ve ahlâkî değerler gibi konularda da eğitim verilmektedir.⁸⁰

Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, yaz Kur'an kursları programını muhatapların ilgi ve ihtiyaçlarına göre güncelleyerek çeşitlendirmekte ve öğretmenlerin rehberliğinde uygulamalı bir eğitim sunmaktadır. 2017 yılında oluşturulan *Yatılı Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı*, öğrencilerin Kur'an ve dinî bilgiler alanında temel düzeyde bilgi ve beceri kazanmalarını hedeflemektedir.⁸¹ Bu programla birlikte, sosyal ve kültürel etkinliklerle öğrencilerde sorumluluk, yardımlaşma, saygı gibi değerlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğrenci merkezli yöntemler kullanarak bireysel farklılıkları dikkate alan esnek bir öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

⁷⁷ DİB, *7-10 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 26-27.

⁷⁸ DİB, *7-10 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 26-27.

⁷⁹ Erdim, Mülakat.

⁸⁰ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Yatılı Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı-2024*, <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Yat%C4%B1%C4%B1%20Yaz%20Kur'an%20Kurslar%C4%B1%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

⁸¹ DİB, *Yatılı Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı*, 28.

2024 yılı itibarıyla Samsun ilinde düzenlenen Yatılı Yaz Kur'an Kursu'nda toplam 59 derslikte 796 öğrenci eğitim almıştır.⁸²

2.2.2. Hâfızlık Eğitimi Programları

Bu programla DİB, öğrencilerin hâfızlık öncesi, süreci ve sonrası dönemini planlamıştır. Bilindiği üzere hâfızlık eğitiminin İslâm geleneği içerisinde oldukça önem taşımaktadır. Kur'an-ı Kerim'in muhafazası yollarından ilki onun ezberlenmesidir. Bilindiği üzere Kur'an'ı baştan sona ezberleyenlere Türkiye'de "hâfız" denilmektedir. Kur'an'ı ilk hâfızı Hz. Peygamber'dir (s.a.s.). Sahâbeden de azımsanmayacak kadar hâfız olanlar bulunmaktadır.

Hâfızlık eğitiminin DİB hizmetleri açısından da ayrı bir önemi vardır. Din hizmetleri personeline aranan yeterliliklerin başında Kur'an-ı Kerim'i usûlüne uygun okumak gelmektedir. Hâfızlık eğitimi, bu yeterliliğin kazanılmasında mühim rol oynamasından dolayı DİB, beklenen yeterliliklere sahip personelin yetiştirilmesinde vazgeçilmez bir unsur olan hâfızlık eğitimi geliştirmeyi hedeflemektedir. Ülkemizde hâfızlık, genellikle Osmanlı döneminden beri kullanılagelen yöntemlerin bazılarıyla ve tecrübeye dayalı olarak yapılmaktadır. Türkiye'de hâfız yetiştirmede, Osmanlıdan bize kadar ulaşan yaygın ifadesiyle "klasik sistem" in kullanıldığı kabul edilmektedir. Kurslarda genel olarak bu sisteme uyulsa da alan incelendiğinde klasik sistemle şu an Türkiye'de uygulanan yöntem arasında çeşitli farkların olduğu görülmektedir. Klasik hâfızlık sisteminin temel unsurları şunlardır: Hâfızlığa, her cüzün son sayfalarını ezberlemek; her hatmi, önceki ezberlerle birlikte ilerletmek; (yalnızca yeni sayfaları ezberlemek değil, önceki sayfaların tekrarını da ihmal etmemek önemlidir.) dersi tek oturumda vermek; ham sayfaların ezberlenmesinin ardından, dersi vermemek ve sayfaların gece uykusuyla iyice yerleşmesini beklemek gereklidir.⁸³

Hâfızlık geleneğinin sürdürülmesini ve geliştirilmesini hedefleyen DİB gelenek içerisinde gelişimi kendine ilke edinmiş ve bu doğrultuda 2010 yılında *Hâfızlık Eğitim Programı*'nı hazırlamış ve uygulamaya koymuştur.⁸⁴

⁸² Erdim, Mülakat.

⁸³ Şahin Aynur, *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, 195.

⁸⁴ DİB, *Hâfızlık Eğitim Programı*, Ankara, 2024. Erişim adresi: <https://egitimhizmetleri.diyinet.gov.tr/Documents/Haf%C4%B1z%C4%B1k%20E%C4%9Fitim%20Program%C4%B1%20-%202024.pdf>. (Erişim: 28.01.2025).

Bu programla, hâfızlık eğitimi veren Kur'an kurslarında ilke, metot, amaç, uygulama, değerlendirme birliği sağlanması ve günümüz şartları göz önünde bulundurularak hâfızlık geleneğinin sürdürülmesi ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hâfızlık eğitimiyle ilgili olarak Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi (EHYS) üzerinden elde edilen bilgiler, hâfızlık takip komisyonlarının hazırladığı raporlar, programın uygulandığı kurslardaki inceleme ve değerlendirme çalışmaları, yönetici ve öğreticilere yönelik eğitimlerde yapılan atölye çalışmaları ve Genel Müdürlüğün 2023'teki hâfızlık eğitimi çalıştayında konuşulan konular, mevcut Hâfızlık Eğitim Programı'nın yenilenmesi gerektiğini göstermiştir. Bu nedenle, programı güncellemek için EHYS'den alınan yıllık veriler, sahadan gelen yorumlar ve hedef kitlenin ihtiyaç ve beklentileri göz önünde bulundurularak, birim uzmanları, rehber öğretmenler ve Kur'an kursu öğreticilerinden oluşan bir komisyon görevlendirilmiş ve bu komisyon aracılığıyla program güncellenmiştir.

Hâfızlık Eğitim Programı, hazırlık ve ezber olmak üzere iki ana bölümden oluşacak şekilde dokuz dönem hâlinde yapılandırılmıştır. Programın ilk üç dönemi hazırlık bölümünü; 4-9. arasındaki altı dönem ise ezber bölümünü oluşturmaktadır. Hazırlık bölümü, öğrenciye tecvit kurallarına göre ve usûlüne uygun olarak Kur'an-ı Kerim'i okuma becerisi kazandırmaktır. Yine bu kısım öğrenciye ezber yapma usûl ve tekniği kazandırarak ezberleme kabiliyetini geliştirmek amacıyla oluşturulmuştur. Ezberleme bölümünde ise baştan sona Kur'an-ı Kerim'in hıfzedilmesi ve yapılan ezberlerin pekiştirilmesi hedeflenmektedir. Öğrencinin hıfz kabiliyeti dikkate alınarak programın hâfızlık ezber aşaması tablosu çerçevesinde belirlenen süre içerisinde hıfzını tamamlaması öngörülmüştür.⁸⁵

Hâfızlık sürecinde etkin ve verimli bir eğitim için aşağıdaki esaslara uyulmalıdır: “Sayfa sırasına dikkat edilerek ezberleme”: Sayfalar cüz sonlarından başlanarak ezberlenmeli, her cüzün aynı sayfaları sırasıyla işlenmelidir. “Ezberin kuvvetli olması için yöntem”: Sayfa aşağıdan yukarıya doğru ezberlenmeli, öğretici ve öğrenciye göre yukarıdan aşağıya da ezberlenebilir. “Ham ve has süreci”: Hâfızlık süreci hem ham hem de has sayfaların birlikte işlenerek ilerlemelidir. Bütünsel ders verme: Günlük dersin tüm sayfalar bir bütün hâlinde sunulmalı, ham ve has sayfalar ayrı ayrı verilmemelidir. “Dönüş süreleri”: Öğrenciler her gün ders vermeli ve 35 günde bir

⁸⁵ DiB, *Hâfızlık Eğitim Programı*, 30.

dönüş tamamlanmalıdır. “Dinleme öncesi”: Öğrenci, ezberleyeceği kısmı önce öğretici veya dinleme cihazlarından dinlemeli, doğru algılama sağlanmalıdır. “Dikkat edilmesi gereken kelimeler”: Hatalı okunma ihtimali olan kelimelere dikkat edilmeli ve öğrenciye öğretilmelidir. “Benzer kelimeler ve âyetlere dikkat”: Müşabih kelimeler ve âyetler üzerinde durulmalıdır. “Grup çalışmaları”: Öğrenciler, birbirlerini dinleyerek ön hazırlık yapmalıdır. “Akşam tekrarları”: Öğrenci, ezberlediği bölümü akşamdan önce hazırlamalı ve yeterince tekrar etmelidir. “Bağlantı kurma”: Ezberlenen her bölüm, sonraki bölümlerle bağlantı kurularak hatırlanması sağlanmalıdır. “Ezberleme ve sunum süreci”: Ezberleme ve ders sunumu usûlüne uygun olmalıdır. “Sesli okuma”: Ezberin kolaylaşması için öğrencilere sesli okuma imkânı sağlanmalıdır. “Kapasiteye uygun dersler”: Her öğrenciye kapasitesine göre uygun ezber dersi verilmelidir.⁸⁶

2.2.3. Kur’an Eğitim Merkezi Programları

DİB, Kur’an Eğitim Merkezi Programları ile öğrencilerin; büyük bir emekle elde ettikleri hâfızlıklarını muhafaza etmeleri; hâfızlıklarını pekiştirmeleri, Kur’an’ı usûlüne uygun tâlimli bir şekilde okuma bilgi ve becerilerini geliştirmelerini hedeflemektedir. Öğrencilerin, dinî mûsiki altyapılarını güçlendirerek konularına uygun aşırı okumaları ve Kur’an’ın ana konuları hususunda bilgi verilerek Kur’an’ın anlam dünyası hakkında farkındalık kazanmaları amaçlanmıştır.⁸⁷

2.2.3.1. Kur’an Eğitim Merkezleri Kur’an-ı Kerim Öğretim Programı

Müslümanların nihai hedefi Allah’ın rızasını kazanmak ve bu hedefe ulaşmanın yolu Kur’an ile sağlam bir irtibattan geçmektedir. Kur’an’ın doğru okunması ve anlaşılması, onun hidayet rehberi olarak işlevini yerine getirmesi için önemlidir. Vahyin ilk anından itibaren müminler, Kur’an’ı anlamak ve yaşamak için büyük çaba göstermiştir.

DİB tarafından yürütülen din eğitimi hizmetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla, 633 sayılı kanun uyarınca *Kur’an Eğitim Merkezleri* kurulmuştur. Bu merkezlerdeki eğitimin kalitesi, iyi planlanan ve etkili öğrenmeye odaklanan öğretim

⁸⁶ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Hâfızlık Eğitim Programı – 2024*, <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Haf%C4%B1z%C4%B1k%20E%C4%9Fitim%20Program%C4%B1%20-%202024.pdf>, 8-9 (Erişim: 28.01.2025).

⁸⁷ egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an%20E%C4%9Fitim%20Merkezleri%20Kur'an-%C4%B1%20Kerim%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf (Erişim: 15.10.2024).

programları ile sağlanmaktadır. Bu açıdan eğitim programlarının geliştirilmesi ve güncellenmesi büyük önem taşımaktadır. Eğitim sürecinde nelerin, niçin, nasıl ve ne kadar sürede öğretilceğini belirleyen öğretim programı, eğitim etkinliklerinin düzenli ve verimli bir şekilde uygulanmasına yardımcı olmaktadır. Akademisyenler ve alan uzmanlarından oluşan bir komisyon tarafından 2024 yılında *Kur'an Eğitim Merkezleri Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı* hazırlanmıştır.⁸⁸ Programın amacı, öğrencilerin büyük bir çabayla kazandıkları hâfızlıklarını korumalarına ve pekiştirmelerine yardımcı olmaktır. Ayrıca Kur'an'ı usûlüne uygun bir şekilde okuma bilgi ve becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

2.2.3.2. Kur'an Eğitim Merkezleri Sosyal Etkinlik Öğretim Programı

Başkanlık tarafından yürütülen yaygın din eğitimi hizmetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8. maddesi gereğince *Kur'an Eğitim Merkezleri* kurulmuştur.

Bu merkezlerde öğrencilere Kur'an-ı Kerim, Arapça ve temel İslâmî ilimlerde daha detaylı eğitim verilmesi planlanmakta ve farklı öğretim programları geliştirilmesi hedeflenmektedir. Eğitimlerin yanı sıra öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklerle desteklenmesi de önem taşımaktadır. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin öğrenme sürecinde becerilerin gelişmesine yardımcı olan etkinliklerdir. Bu etkinlikler, öğrencilere konularla yüz yüze gelme fırsatı sunarak öğrenmeyi daha etkin hâle getirmektedir.

Eğitimin niteliği, iyi planlanan ve etkili öğrenmeye odaklanan öğretim programlarıyla sağlanabilmektedir. Bu nedenle öğretim programlarının geliştirilmesi ve güncellenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu programlar, eğitim sürecinde nelerin, neden, nasıl ve ne kadar sürede öğretilmesi gerektiğini belirleyerek öğretmenlere kılavuzluk eden bir yol haritası işlevi görmektedir. Bu bağlamda 2024 yılında *Kur'an Eğitim Merkezleri Sosyal Etkinlik Öğretim Programı* alan uzmanlarından oluşan bir komisyon tarafından hazırlanmıştır.⁸⁹

⁸⁸ <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an%20E%C4%9Fitim%20Merkezleri%20Kur'an-%C4%B1%20Kerim%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

⁸⁹ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Kur'an Eğitim Merkezleri Sosyal Etkinlik Öğretim Programı-2024*, <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an%20E%C4%9Fitim%20Merkezleri%20Sosyal%20Etkinlik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20-2024.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

2.2.3.3. Kur'an Eğitim Merkezleri Yabancı Dil Öğretim Programı

Bu merkezlerde öğrencilerin Kur'an-ı Kerim, Arapça ve temel İslâmî ilimler konularında daha yoğun eğitim alması sağlanarak ayrıca Arapça ile İngilizce veya Almanca gibi batı dillerinin de öğretilmesi planlanmaktadır.

Arapça, İslâmî ilimlerin doğru anlaşılması için kritik bir öneme sahiptir. Zira Kur'an-ı Kerim Arapça olarak indirilmesi nedeniyle Kur'an'ın temel mesajlarının doğru bir şekilde öğrenilmesi gerekmektedir.

Ayrıca farklı dillerin öğrenilmesi, öğrencilere İslâmî bilgiye daha geniş bir erişim sağlayarak farklı bakış açıları kazandıracaktır. Eğitim programlarının niteliği, iyi planlanmış ve etkili öğrenmeye odaklanan öğretim yöntemleri ile sağlandığı bilinmektedir. Program geliştirme kuramları çerçevesinde ihtiyaç analizi çalışmaları yapılarak yeni hedefler belirlenmekte ve bu hedeflere uygun içerikler oluşturulmaktadır. Sonuç olarak, 2024 yılında akademisyenler ve alan uzmanlarından oluşan bir komisyon tarafından *Kur'an Eğitim Merkezleri Yabancı Dil Öğretim Programı* hazırlanmıştır.⁹⁰ Bu program, din eğitimini daha etkin ve verimli hâle getirmek amacıyla geliştirilmiştir.

⁹⁰ DİB, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Kur'an Eğitim Merkezleri Yabancı Dil Öğretim Programı-2024*, <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/Kur'an%20E%C4%9Fitim%20Merkezleri%20Yabanc%C4%B1%20Dil%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1-2024.pdf> (Erişim: 28.01.2025).

3. CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE SAMSUN'DA HÂFIZLIK EĞİTİMİ

3.1. Cumhuriyet Öncesi Samsun'da Kur'an Eğitim ve Öğretimi

Samsun ve çevresi Osmanlılar tarafından fethedildikten sonra Canik Sancağı adı altında teşkilatlandırılmış ve Rûm (Sivas) Eyâleti'ne bağlanmıştır. 1760 yılında ise muhassıllık hâline getirilerek Trabzon Eyâleti'ne dâhil edilmiştir. 1779 yılında tekrar Sivas Eyâleti'ne bağlanan Canik Sancağı, Tanzimat sonrasında yeniden Trabzon Vilâyeti'ne bağlı bir sancak konumuna getirilmiştir. 1848 yılında livâ statüsü kazanmış, 1876'da ise doğrudan merkeze bağlı müstakil bir mutasarrıflık hâline dönüştürülmüştür.⁹¹ Ancak bu yüzyılın sonlarına doğru yeniden Trabzon Vilâyeti'ne bağlanmıştır.⁹²

Osmanlı Devleti, XV. ve XVI. yüzyıllarda askerî, ekonomik ve eğitsel alanlarda hem Avrupa devletlerinden hem de İslâm dünyasındaki diğer devletlerden ileri bir konumda bulunmaktaydı. Bu çerçevede, ilköğretimden yükseköğretime kadar çeşitli kademeleri bünyesinde barındıran medrese sistemi, XVII. yüzyıla kadar ülkenin ihtiyaçlarına cevap vermiştir. Medreselerin yanında, saraya bağlı olarak faaliyet gösteren Enderun mektepleri ve mahalle düzeyinde açılan sıbyan mektepleri de Osmanlı eğitim sisteminin temel unsurlarındandır.⁹³

Osmanlı Devleti'nde medreseler, zamanla gelişerek imparatorluğun yönetici ve aydın sınıfını yetiştirecek seviyeye ulaşmıştır. Ancak XVI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, medrese öğretimi yükseliş dönemindeki dinamizmini kaybetmiştir. Diğer kurumsal yapılarda olduğu gibi, medreseler de zamanla hayattan kopmuş, daha çok dinî bilgi veren, durağan ve yeniliklere kapalı bir yapıya bürünmüştür. Bu durum, medreselerin bazı dönemlerde hurafe merkezleri olarak görülmesine de neden olmuştur.⁹⁴

⁹¹ Mehmet Emin Yolalcı, *XIX. Yüzyılda Samsun'un Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, (Doktora Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991), 12.

⁹² İlhan Güler, *Canik Sancağı'nda Eğitim Faaliyetleri (XIX.Yüzyıl)*, (Yüksek Lisans Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008), 15-16.

⁹³ Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, (Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2019), 34-38.

⁹⁴ Osmanlı medreseleri özellikle kuruluş ve yükselme dönemlerinde etkili eğitim kurumları iken, XVI. yüzyılın ortalarından itibaren durağan hâle gelmiş, yeniliklere kapalı ve hayattan kopuk bir yapı arz etmeye başlamıştır. Bk. Cahit Baltacı, *Osmanlı Medreseleri: XVI. Asırda Osmanlı Medreseleri*, (İstanbul: İFAV Yayınları, 1976), 345-350.

III. Selim döneminde medreselerin ıslahına yönelik bazı girişimlerde bulunulmuş, ancak ulemâ sınıfının ve medrese mensuplarının tepkisi nedeniyle bu çabalar sonuçsuz kalmıştır. II. Mahmud da eğitim ve öğretim alanında çeşitli reformlar gerçekleştirmiş, ancak medreselere müdahale etmeyerek onları kendi hâline bırakmıştır.⁹⁵

Genellikle zengin kimseler veya devlet adamları tarafından kurulan vakıfların gelirleriyle ayakta duran medreseler, şehir halkı için maddî bir yük teşkil etmemekle birlikte müderris ve öğrencilerin şehir hayatında çeşitli şekillerde etkili oldukları bilinmektedir. Özellikle merkezî otoritenin zayıfladığı dönemlerde medrese öğrencilerinin isyan çıkardıkları, halktan zorla para topladıkları ve yağma olaylarına karıştıkları görülmüştür. XIX. yüzyılda bu tür olaylara daha az rastlanmakla birlikte, devletin önleyici tedbirler aldığı anlaşılmaktadır. Bu tedbirlerden biri, medrese öğrencilerinin kayıt işlemleri sırasında bir müderrisin kefil olması ve izinli ayrıldıklarında “mürûr tezkeresi” almalarının zorunlu hâle getirilmesidir.⁹⁶

Maarif Salnâmeleri’ne göre XIX. ve XX. yüzyılda Canik Sancağı sınırları içerisinde çok sayıda medrese faaliyet göstermektedir. 1321/1903 yılına ait Maarif Salnâmesi’ne göre sancakta toplam 23 medrese⁹⁷ bulunmakta olup bu sayı, Trabzon Vilâyeti genelinde yer alan 60 medresenin üçte birinden fazlasına tekabül etmektedir.⁹⁸

Canik Sancağı’ndaki kazalar arasında en fazla medreseye sahip olan yer Çarşamba kazasıdır. Sancaktaki 23 medreseden 13’ü bu kazada bulunmaktadır. Bu durum, bölgede modern mekteplerden ziyade klasik medrese sistemine gösterilen ilginin daha yoğun olduğunu göstermektedir.⁹⁹ Bakıldığında her medresede yalnızca bir müderrisin görev yaptığı görülmektedir. Özellikle Ünye Sadullah Beğ Medresesi’nde 271 öğrenciye tek bir müderrisin ders vermesi, eğitim kalitesi açısından sorgulanması gereken bir husustur.¹⁰⁰

1903 yılı Maarif Salnâmesi verilerine göre Canik Sancağı genelinde toplam 1.205 medrese öğrencisi eğitim görmekteydi. Aynı yıl Trabzon Vilâyeti sınırları içinde

⁹⁵ Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim ve Öğretim Kurumları*, Yüksek Lisans Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004), 79-81.

⁹⁶ Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim*, 82.

⁹⁷ M. Cevat İzgi, *Osmanlı Medreselerinde İlim*, (İstanbul: İz Yayıncılık, 1997), 257; Yolalıcı, “Maârif Salnâmelerine Göre Canik Sancağı’nda Eğitim ve Öğretim Kurumları”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 10/1 (1997), 321-345.

⁹⁸ Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim*, 84.

⁹⁹ Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim*, 85.

¹⁰⁰ Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim*, 86.

3.111 medrese öğrencisi bulunduğu dikkate alındığında, bu öğrencilerin üçte birinden fazlasının Canik bölgesinde yer aldığı anlaşılmaktadır.¹⁰¹

Medreseler genellikle hayır sahipleri ya da iâne (yardım) yoluyla inşa edilmiştir. Örneğin, Canik'in tanınmış ailelerinden Hazinesarâde Abdullah Paşa, Canik Hançerli Mahallesi'ndeki medreseyi; babası Süleyman Paşa, Çarşamba'daki Hazinesarâde Medresesi'ni; aynı aileden Osman Paşa ise Fatsa'daki Yeni Mahalle Medresesi'ni yaptırmıştır. Sadrazamlardan Tayyar Paşa da Çarşamba'daki kendi adını taşıyan medreseyi inşa ettirmiştir. Ayrıca Çarşamba'daki altı medresenin iâne yoluyla yapıldığı görülmektedir. Bu medreselerin bulunduğu mahalle isimleri de dikkat çekicidir. Nitekim Canik'te 3, Çarşamba'da 10, Fatsa'da 1 ve Bafra'da 3 mahalle adı tespit edilmiştir. Bu mahalle adlarının bir kısmı günümüzde de kullanılmaktadır.¹⁰²

Sıbyan mektepleri ise Osmanlı Devleti'nde ilköğretim kurumları olarak bilinmekteydi. Tarihî kaynaklar, 1650 yılına kadar Samsun'da yalnızca sıbyan mekteplerinin bulunduğunu, bu tarihten itibaren ise ilk defa şehirde bir medrese açılarak daha ileri düzeyde eğitim vermeye başlandığını göstermektedir.¹⁰³ Arapça kökenli “sıbyan” kelimesi “çocuklar” anlamına gelmekte olup, bu okullar medrese eğitime hazırlık mahiyetindeydi. Sıbyan mektepleri, Osmanlı'dan önceki dönemlerde benzer işlev gören eğitim kurumlarının devamı niteliğindeydi. Özellikle Fatih Sultan Mehmed devrinden itibaren bu okullar, vakıf sistemi aracılığıyla yaygınlaştırılmıştır.¹⁰⁴

Başlangıçta sıbyan mekteplerinde yalnızca Kur'an ve namazla ilgili bilgiler verilmekteydi. Zamanla bu müfredat genişletilerek yazı, hesap gibi dersler de programa dâhil edilmiştir. Bu mekteplerde görev alan öğretici kadro, genellikle bir hoca ve ona yardımcı olan kalfalardan oluşmaktaydı. Ayrıca temizlik işleriyle çocukların evlerine götürülüp getirilmesinden sorumlu bir görevli de bulunmaktaydı.¹⁰⁵

Hoca ve kalfalar, mahalle sakinleri arasından seçilen, yaşı ileri ve kültürlü kişilerden oluşmaktaydı. Bu kimselerin öğrencilerle daha güçlü iletişim kurmaları

¹⁰¹ Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim*, 86.

¹⁰² Yolalıcı, *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim*, 87-88.

¹⁰³ Detaylı bilgi için bk. Zülfü Demirtaş, “Osmanlı'da Sıbyan Mektepleri ve İlköğretimin Örgütlenmesi”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 17/1 (2007), 173-183.

¹⁰⁴ Mehmed Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, (Ankara: Akçağ Yayınları, 2003), 100.

¹⁰⁵ Baltacı, “Mektep”, 29/6.

beklenirdi. Sıbyan mektebine başlama yaşı genellikle “4 yıl, 4 ay, 4 gün” olarak belirlenmişti ve bu yaşı uğurlu olduğuna inanılmaktaydı. Eğitim süreci yaklaşık 7 yaşına kadar sürmekte, öncelikle Kur’an öğretilmekte, ardından yazı ve aritmetik gibi derslere geçilmekteydi. Başarılı öğrencilere ödül olarak cildi süslü kitaplar verilirdi.¹⁰⁶

Sıbyan mektepleri, Osmanlı eğitim sisteminde önemli bir yer tutmakta olup İslâm kültürünün etkisiyle şekillenmiştir. Bu kurumlarda Kur’an öğrenimi, eğitimin başlangıcı olarak kabul edilmiştir. Medreseler ve saray dışında eğitim veren bu kurumlar, öğrencileri meslekî hayata değil, dinî bilgi ve temel eğitime hazırlamayı amaçlamaktaydı.¹⁰⁷

Mimarî olarak sıbyan mektepleri, külliye içinde yer alanlar ve mahalle içlerinde bağımsız yapılar olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Külliyeleere ait mektepler genellikle sessizlik amacıyla ana yapıya uzak konumda inşa edilmekteydi. Mahalle mektepleri ise köşe başlarına ve merkezi alanlara yapılmaktaydı. Bu okullar genellikle iki katlı olup, alt katlarında dükkânlar bulunurdu. Rutubetten korunmak amacıyla ahşap yapılar çeşmelerle donatılmıştır.¹⁰⁸

Sıbyan mektepleri genellikle tek derslikliydi ve her sınıfta 30 öğrenci yer almaktaydı. Bu sayı pedagojik açıdan ideal kabul edilmekteydi. Derslikler çoğunlukla kare planlı olup, Osmanlı mimarisinin temel özelliklerini taşımaktaydı. Bu kurumlar, günümüzdeki okullardan farklı olarak birer “ders ünitesi” niteliği taşımaktaydı. Osmanlı padişahları ve devlet adamları bu mekteplerin yaygınlaşmasına büyük katkı sağlamış, hayırsever kadınlar da vakıflar aracılığıyla bu okullara destek vermiştir.¹⁰⁹

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile tüm ülkede olduğu gibi Samsun’daki sıbyan mektepleri de kapatılmış, dinî eğitimin kurumsal çerçevesi yeniden yapılandırılmıştır.¹¹⁰

¹⁰⁶ Mustafa İsmet Uzun, “Mektep İlâhisi ve Gülbangi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2004), 29/10.

¹⁰⁷ Mert Ali Eren-Mustafa Şeker, “Osmanlı Maarifinin İlk Basamağındaki Sıbyan Mekteplerinde Ahlâkî Değerlerin Eğitimi”, *International Journal of Social Science Research* 12/3 (2024), 1-22.

¹⁰⁸ Zeynep Ahunbay, “Mektep-Mimarî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2004), 29/7.

¹⁰⁹ İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1988), 1; Ziya Kazıcı, *Anahatlarıyla İslâm Eğitim Tarihi*, (İstanbul: İFAV Yayınları, 2018), 73.

¹¹⁰ Ayhan, “Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimi Genel Bir Bakış”, 19; Şahin Aynur, *Kur’an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, 59; Muzaffer Deniz, “Tek Partili Dönemde Açılan Kur’an Kursları”, *Turkish Studies* 11/6 (2016), 1-16.

3.2. Cumhuriyetten Günümüze Samsun'da Kur'an Eğitim ve Öğretimi

3 Mart 1924 tarihli ve 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Şer'iyye ve Evkâf Vekâleti veya özel vakıflar tarafından yönetilen medrese ve mektepler, ayrıca Kur'an'ın okutulduğu okullar da Maârif Vekâleti'ne devredilmiş ve 1926 tarihli Maârif Teşkilat Kanunu ile tamamen kaldırılmıştır.¹¹¹ Bu tarihten sonra Kur'an eğitim-öğretimi şahsi gayretleriyle bazı hocalar tarafından bireysel olarak yapılmıştır. 1950 yılı sonrası, Samsun'da da Kur'an eğitim ve öğretiminde çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Çalışmanın bundan sonraki aşamalarında Samsun'daki Kur'an kursları hakkında bilgi verilecektir. Kur'an kursu geleneğinin oluşumuna yönelik yapılan çalışmalar ve tarihsel süreçte şehirdeki Kur'an eğitiminin gerçekleştirilen mekânlar, bireysel çabalar, resmî olmayan uygulamalar ve özellikle yatılı Kur'an kursları incelenmiştir. Bu mekânların kuruluşlarından günümüze kadar geçirdiği aşamalar ve Kur'an eğitimine sağladıkları katkılar aktarılacaktır.

3.3. Samsun Hâfızlık Kur'an Kursları

Bu başlık altında Samsun ilinde faaliyet gösteren hâfızlık kursları, alfabetik sıraya göre sistematik bir biçimde ele alınacaktır. Araştırmanın kapsamını Samsun'un merkez ilçeleri olan İlkadım, Atakum, Canik, Tekkeköy başta olmak üzere toplam 17 ilçesinden 16'sında aktif olarak hizmet veren 35 yatılı hâfızlık Kur'an kursu oluşturmaktadır. Söz konusu kurslar, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyet göstermekte olup hem geleneksel usûllere bağlılık hem de modern eğitim yaklaşımlarını benimseyen bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda sadece Kur'an'ın ezberletilmesi değil, aynı zamanda temel ilmi hâl bilgileri, kırâat disiplini ve ahlâkâ-manevî gelişim gibi alanlara da önem verilmektedir. Ayrıca Samsun'da yer alan ve Millî Eğitim Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğiyle yürütülen 6 adet proje hâfızlık imam hatip ortaokulu da araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Bu okullar hem örgün eğitim müfredatını hem de hâfızlık eğitimi birlikte yürüten örnek modeller arasında yer almaktadır.

Bunların yanı sıra DİB'e bağlı olmayan ancak hâfızlık eğitimi verme amacı güden bazı özel kurumlar ile şahsi gayretleriyle öğrenci yetiştiren bireysel hocalar da Samsun'da hâfızlık faaliyetlerine katkı sunmaktadır. Bu özel kurumlar ve kişiler, genellikle geleneksel yöntemleri benimsemekte olup, bire bir ders verme, müzakereli

¹¹¹ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=430&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=3>

ezber kontrolü ve manevî danışmanlık gibi yöntemlerle hâfız adaylarının yetişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu yönüyle Samsun, yalnızca kurumsal yapılarla değil, aynı zamanda bireysel çabalarla da hâfızlık geleneğini yaşatan bir şehir konumundadır.

3.3.1. Alaçam İlçesi Merkez Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.1.1. Tarihçesi

Kur'an kursu Alaçam ilçesine bağlı Alparslan Mahallesi'nde, ilçenin ana arterlerinden biri olan Bafra Caddesi üzerinde yer almakta olup, ulaşım açısından merkezî bir konuma sahiptir. İmam hatip lisesi olarak kullanılan bina 1990 yılında Kur'an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 2010 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu inşaatı başlayana kadar burada hâfızlık eğitimi devam etmiştir. 5 katlı ve 72 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen "Fatih Kur'an Kursu" 2015 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.¹¹² Kurs binası, geleneksel mimari unsurlar ile modern yapım tekniklerinin bir araya getirildiği çok katlı bir yapıdır. Derslikler, yatakhaneler, yemekhane, mescit ve idarî birimlerden oluşan bina, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmıştır. Eğitim ortamının fizikî yeterliliği, hâfızlık eğitiminin verimliliğine olumlu katkı sağlamakta; sessiz, düzenli ve güvenli bir atmosfer sunmaktadır. Ayrıca bina, yangın merdiveni, acil çıkışlar ve hijyen koşulları bakımından da yasal standartlara uygun bir şekilde yapılandırılmıştır. Hâlihazırda kursta, tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 65 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.¹¹³ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları kurulan dernek üzerinden, Türkiye Diyanet Vakfı Alaçam Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle sağlanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (9 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 2 hâfızlık icâzet merasimini¹¹⁴ gerçekleştirmiştir.¹¹⁵

¹¹² Merkez Fatih Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-1.

¹¹³ Abdullah Aybar (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.12.2023.

¹¹⁴ "İcâzet" kelimesi Arapça kökenli olup "izin, yetki" anlamına gelir. Hâfızlık sürecinin en önemli aşamalarından biri olan icâzet, kişinin Kur'an-ı Kerim'i tamamen ezberlediğini ve okuyabildiğini belgeleyen bir onaydır. Detaylı bilgi için bk. Cemil Akpınar, "İcâzet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2000), 21/393.

¹¹⁵ Söz konusu faaliyetler, 16.06.2022 ile 03.10.2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Fatih Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 65 öğrenci hâfızlık belgesi, 250 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Alaçam merkez ve mahallelerinden (köyler) öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Son yıllarda ortalama 10'un üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12 ve üzeridir. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitime devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar (açık öğretim lisesi veya ilahiyat ön lisans bölümü) da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hafızlık sınıflarında öğrenci sayısı ise 8-10'dur. Kur'an kursunda, öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır. Kursta 1 adet 12 öğrencilik "Kur'an-ı Kerim'i Anlama"¹¹⁶ sınıfı bulunmaktadır.

Haftalık 6 ve üzeri ders veren hâfızlık öğrencilerine -istemeleri hâlinde- her hafta cumartesi günü ev izni verilmektedir. Beş haftada bir Kur'an kursu genel tatile girmektedir. Ayrıca öğrencilere ihtiyaçlarını gidermeleri için cuma ve cumartesi günleri çarşı izni verilmektedir. MÜSDAV¹¹⁷ (Uluslararası Müslüman Topluluklarla Dayanışma Vakfı) tarafından tüm öğrencilere burs desteği sağlanmaktadır. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir. Ayrıca öğrencilere kılık kıyafet desteği de verilmektedir.

3.3.1.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Günde 1 saat Kur'an'ı güzel okuyan kârîlerden aşr-ı şerif dinleme programı uygulanmaktadır. Hâfızlık hazırlık eğitimine (yüzüne okuma), tâlim ve tashîh-i hurûf derslerine özen gösterilen kursta koro hâlinde okutma, tâlim yaptırma bu müessesede eğitimin temel ilkelerindendir. Ayrıca dinî mûsiki dersleri yapılan kursta dualar ve kısa sûreler tâlim

¹¹⁶ Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Kur'an-ı Kerim'i Anlama Temel Öğretim Programı*–2021. <https://egitimhizmetleri.diyaret.gov.tr/Documents/%C4%B1%20Anlama%20Temel%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%20-%202021.pdf> (Erişim: 28.11.2023).

¹¹⁷ Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), "MÜSDAV - Türkiye Diyanet Vakfı Müttevelli Heyeti Başkanlığı", MÜSDAV, <https://www.musdav.org.tr/Home/Page/3> (Erişim: 28.11.2023).

üzere okutulmaktadır. Hâfızlık hazırlık aşamasında müfredat ezberleri başta olmak üzere 30. cüz hocalar tarafından dinlenilmektedir. Yüzüne okuması gelişmeyen öğrenciler belli ezberleri yapsa da hâfızlığa başlatılmamaktadır.

Klasik sistemin¹¹⁸ bazı unsurlarının takip edildiği hâfızlık eğitiminde öğrencinin haftada 6 ders okuması esastır. Haftalık 5 ve üzeri ders okuyan öğrenci başarılı kabul edilmektedir. Genel olarak klasik sistem diye ifade edilen yöntemle dersler dinlenilmektedir. Dersler resmî olarak 08.00’da başlasa da öğrenciler dersleri hazırlamak ve pekiştirmek için sabah namazı öncesinde derse başlamaktadırlar. Bu uygulama araştırmaya konu olan yatılı hâfızlık Kur’an kurslarının hepsinde aynı şekildedir. Öğrenciler birinci cüzden itibaren her cüzün son sayfalarını ezberleyerek hâfızlığa başlamakta, her hatimi, önceki ezberlenen sayfalarla birlikte götürmektedir. Yani sadece çiğ (yeni) sayfaları yapıp pişmişleri (eskileri) ihmal etmemektedirler. Öğrenciler ham sayfayı ezberlemeden önce yüzüne olarak hocasına okumakta ardından hızlı şekilde okuyabileceği duruma gelene kadar kendisi çalışmakta sonrasında ise ezberlemeye başlamaktadır. Hıfza yeni başlayan öğrenci ham sayfayı 5’er satırlık bölümler şeklinde ezberlemekte, akabinde hepsini birleştirmektedir. Sayfaları artan öğrenciler ise ham sayfayı ikiye bölerek ezberlemektedirler. Bazı öğrencilere ham sayfalar¹¹⁹ sayfanın sonundan başına doğru yaptırılmaktadır. Öğrenci algı farklılıkları dikkate alınarak değişik ezberleme yöntemlerine başvurulabilmektedir. Kursta bulunan hâfızlık destek öğretmenleri öğrencilerin derslerini hazırlamalarına yardımcı olmakta ve sayfalarını dinlemektedir. Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.¹²⁰ Aylık ders ortalaması ilgili sayının altına düşmeyen öğrenciler maddi olarak (başarı bursu) ödüllendirilmektedir. Hâfızlık öğrencileri de “Hâfızlık Takip Komisyonu”¹²¹ tarafından dönem içerisinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir. Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Sınava girecek öğrenciler takım elbise, çeyrek altın

¹¹⁸ Osmanlı usûlü hâfızlık sistemi, Osmanlı İmparatorluğu’nda Kur’an-ı Kerim’i ezberleyip okuma geleneğini ifade eder. Bu sistemde öğrenciler genellikle medreselerde, hocalarının rehberliğinde Kur’an’ı ezberlemeye çalışırlardı. Ezberleme yöntemi olarak her cüzün son sayfasından başlanıp geriye doğru ezber yapılması esas alınır. Detaylı bilgi için bk. <https://hayrathafizlik.org/osmanli-usulu-hafizlik> (Erişim: 28.11.2023).

¹¹⁹ Ham/Çiğ: Daha önce hiç ezberlenmemiş olan sayfaya ham/çiğ denilmektedir.

¹²⁰ Merkez Fatih Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-2.

¹²¹ Komisyon, en az bir sınıf hâfızlık eğitimi yapılan il/ilçelerde müftünün teklifi ve mülki amirin onayı ile en az ikisi hâfız olmak şartıyla üç kişiden oluşur. Detaylı bilgi için bk. Diyanet İşleri Başkanlığı, *Kur’an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi*, Ankara: 13.12.2019. Erişim adresi: <https://hukukmusavirligi.diyanet.gov.tr/Detay/134/diyanet-isleri-baskanligi-kuran-egitim-ve-ogretimine-yonelik-kurslar-ile-ogrenci-yurt-ve-pansiyonlari-yonergesi>.

gibi ödülleriyle teşvik edilmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. Öğrenciler tarafından ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele programları, hatimle terâvih namazı kıldırma ve cuma akşamları camide hatim programları yapılmaktadır. İmkânlar ölçüsünde halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak kurslar açılmaktadır.

Sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema gibi faaliyetlerle öğrencilerin moral ve motivasyonları arttırılmaya çalışılmaktadır. Öğrencilere çarşamba akşamları TV yayını ve milli maçlar başta olmak üzere spor yayınlarını izleme imkânı sunulmaktadır. "Bir Konu Bir Konuk Projesi" kapsamında ilçe müftülüğü, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.¹²²

Fatih Erkek Hâfızlık Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Alaçam ve Samsun'da temsil edilmektedir. Eğitime başladığı 2015-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Fatih Kur'an Kursu Alaçam İlçe Kaymakamlığı ve Alaçam Müftülüğü tarafından başarı belgeleriyle ödüllendirilmiştir.

3.3.1.3. Değerlendirme

Fatih Erkek Hâfızlık Kur'an Kursu, 2015 yılından itibaren faaliyette olan ve kısa sürede kurumsal bir kimlik kazanan başarılı bir eğitim kurumudur. Kurs, fizikî altyapısı, öğrenci kapasitesi ve eğitim anlayışıyla dikkat çekmekte; klasik hâfızlık sistemiyle modern eğitim araçlarını bir arada kullanarak kaliteli bir eğitim modeli ortaya koymaktadır. Eğitimde teknolojik imkânlardan yararlanılması, sosyal ve kültürel etkinliklerle öğrencilerin desteklenmesi, bireysel farklılıkların dikkate alınarak esnek ezber metotlarının uygulanması, kurumun pedagojik açıdan güçlü yönleri arasında yer almaktadır.¹²³

¹²² Aybar, Mülakat, 10.12.2023.

¹²³ Aybar, Mülakat, 10.12.2023.

Öğrencilerin moral ve motivasyonunu artırmak amacıyla çeşitli sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi, maddî ve manevî desteklerin sunulması ve rehberlik hizmetlerinin sağlanması eğitim sürecini destekleyen önemli unsurlardandır. Kursta öğrencilerin sadece hâfızlıkla sınırlı kalmayıp meslekî gelişimlerine katkı sağlayacak faaliyetlerle de desteklenmeleri, çok yönlü bir eğitim anlayışının benimsendiğini göstermektedir. Cuma sohbetleri, kandil programları, camilerde uygulamalı görevler ve halk eğitim merkezleri üzerinden açılan destekleyici kurslar, öğrencilerin donanımlarını artırmaktadır.

Kur'an kursunun icâzet törenleri, yüzüne okuma belgeleri ve hâfızlık belgeleri ile kanıtlanan başarıların yanı sıra yarışmalarda elde edilen temsil kabiliyeti, kursun eğitim niteliğini yansıtmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin ders performansları düzenli olarak takip edilmekte, "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilerek öğrencinin gelişimi izlenmektedir. Başarılı öğrencilere burs ve ödüllerle teşvik sağlanması da önemli bir motivasyon kaynağıdır.

Öte yandan öğrenci sayısının kapasiteye oldukça yakın olması, bireysel eğitime ayrılacak zamanın kısıtlanmasına neden olabilmektedir. Bu konuda da hâfızlık destek öğretmenlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca öğrencilerin akademik durumlarının eğitim sürecine etkileri ve başarı düzeyleri daha detaylı biçimde tahlil edilerek geliştirici önlemler alınabilir. Öğretici kadronun meslekî gelişiminin devamlılığı, uzun vadede eğitimin niteliğini artıracak önemli bir unsurdur.

Sonuç olarak Fatih Erkek Kur'an Kursu, uyguladığı eğitim modeli, sağladığı imkânlar ve ortaya koyduğu çalışmalarla bölgesel düzeyde öne çıkan bir kurumdur. Bu başarının sürdürülebilirliği için mevcut güçlü yönlerin korunması, tespit edilen gelişim alanlarının ise planlı şekilde ele alınması önem arz etmektedir.

3.3.2. Alaçam İlçesi Hz. Hatice Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.2.1. Tarihçesi

Alaçam ilçesi Fatih Mahallesi Göçkün Caddesinde bulunan bina 2023 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere ilçe müftülüğüne tahsis edilmiştir. Müftülük tarafından hayırseverlerin desteğiyle yapılan tadilat ve yenileme işlemlerinin ardından bina yatılı hâfızlık kız Kur'an kursu olarak hizmete açılmıştır.¹²⁴ 5 katlı ve 45 öğrenci kapasiteli

¹²⁴ Samsun Alaçam İlçe Müftülüğü Resmî Web Sitesi, <https://samsun.diyaret.gov.tr/alacam/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId> (Erişim: 10.09.2024).

olarak inşa edilen Hz. Hatice Kız Kur'an Kursu 23 öğrenciyle 2023 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.¹²⁵ Kurs binası, modern eğitim anlayışına uygun şekilde inşa edilmiş olup derslikler, yatakhaneler, yemekhane, mescit ve idarî birimlerden oluşmaktadır. Öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimlerini destekleyecek fizikî donanıma sahip olan yapı, güvenli ve düzenli bir eğitim ortamı sunmaktadır. Ayrıca kurs binası, yangın güvenliği, hijyen ve yapı standartları açısından ilgili mevzuatlara uygun olarak düzenlenmiştir. Hâlihazırda kursta, 35 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.¹²⁶ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları kurulan dernek üzerinden, Türkiye Diyanet Vakfı Alaçam Şubesi tarafından gönderilen ödeneklerle sağlanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursunun öğrenci kaynağına bakıldığında, Alaçam merkez ve mahallelerinden, Yakakent ve Bafra ilçesinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Hâlihazırda 35 öğrencinin eğitim aldığı Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11 ve üzeridir. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık yapanlar olduğu gibi az sayıda örgün lise okuyup hâfızlık eğitimi alanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 1 adet hâfızlık sınıfı bulunmakta; hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. Kur'an kursunda 3 öğretici görev yapmakta olup hâfızlık destek öğreticisi bulunmamaktadır. Kur'an kursu iki haftada bir genel tatile girmektedir.

3.3.2.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalem öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Hâfızlık hazırlık eğitiminde duâları ve kısa sûreleri koro hâlinde okutma, tâlim yaptırma bu müessesede eğitimin temel ilkelerindendir. Ayrıca hâfızlık hazırlık aşamasında müfredat ezberleri başta olmak üzere 30. cüz hocalar tarafından dinlenilmektedir. Yüzüne okuması gelişmeyen öğrenciler belli ezberleri yapsa da hâfızlığa başlatılmamaktadır.

Klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde öğrenciler gün içinde

¹²⁵ Hz. Hatice Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-3.

¹²⁶ Özlem Bülbül (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.09.2024.

hazırladıkları sayfaları hocalarına dinletmektedir. Destek öğreticisi olmadığı için nöbetçi öğretici de dersleri dinlemektedir. Hâfızlık eğitiminde ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.¹²⁷ Hâfızlık eğitimine son derece önem verilen Kur'an kursunda, hâfızlık öğrencileri de "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim sohbetleri ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır.¹²⁸ "Bir Konu Bir Konuk Projesi" kapsamında ilçe müftülüğü, kamu kurumları,¹²⁹ sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.¹³⁰

Hiz. Hatice Kız Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Alaçam ve Samsun'da temsil edilmektedir.

3.3.2.3. Değerlendirme

Hiz. Hatice Kız Kur'an Kursu, 2023 yılında Alaçam ilçesinde hizmete açılarak bölgede önemli bir ihtiyacı karşılamıştır. 2023 yılında 23 öğrenciyle eğitim-öğretim faaliyetlerine başlayan kurs, mevcutta 35 öğrenciyle hâfızlık eğitimini sürdürmektedir. 45 öğrenci kapasitesine sahip olan kurs, 5 katlı binasında modern eğitim imkânları sunmakta ve öğrenci sayısındaki hızlı artış, kuruma olan ilginin yüksek olduğunu göstermektedir.

Kursta hâfızlık eğitimi, klasik yöntemlerle uygulanmakta olupte teknolojik imkânlar, özellikle projeksiyon ve akıllı kalem gibi araçlar, eğitimde etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Öğrencilerin yüzüne okuma seviyeleri, ezberleriyle paralel olarak takip edilmekte ve gelişim süreçleri düzenli olarak izlenmektedir.

Kursta öğrenci kaynakları arasında başta Alaçam merkezi ve çevresindeki köyler olmak üzere Yakakent ve Bafra ilçelerinden de öğrenciler yer almaktadır. Sosyal

¹²⁷ Hiz. Hatice Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-4.

¹²⁸ "Hâfızlık Kız Kur'an Kursunda Kandil Programı Düzenlendi," *Kızılırmak Gazetesi*, 21.01.2024, <https://www.kizilirmakgazetesi.com/hafizlik-kiz-kuran-kursunda-kandil-programi-duzenlendi> (Erişim: 10.09.2024).

¹²⁹ Alaçam'ın Sesi. (2024, 7 Ağustos). *Kaymakam Kayabaşı Hiz. Hatice Yatılı Kız Kur'an Kursunu Ziyaret Etti*. <https://www.alacaminsesi.com/kaymakam-kayabasi-hz-hatice-yatili-kiz-kur-an-kursunu-ziyaret-etti/4099/> (Erişim: 10.09.2024).

¹³⁰ Hüseyin Suzan (Ağustos 2024). *Alaçam Hiz. Hatice Yatılı Kız Kur'an Kursu'nda Eğitim Semineri*. Facebook. <https://www.facebook.com/reel/435716179425497> (Erişim: 10.09.2024).

etkinlikler, geziler ve “Bir Konu Bir Konuk Projesi” gibi faaliyetler, öğrencilerin motivasyonlarını artırmak ve onlara gelecekteki hedeflerinde rehberlik sağlamak amacıyla düzenlenmektedir.

3.3.3. Asarcık İlçesi Yatılı Hâfızlık Kız Kur’an Kursu

3.3.3.1. Tarihçesi

Kur’an Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği tarafından 2013 yılında yapımı tamamlanan bina hâfızlık eğitimi gerçekleştirilmek üzere tahsis edilmiştir. 4 katlı ve 50 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Asarcık Kız Kur’an Kursu¹³¹ 2013 yılında eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır.¹³² Hâlihazırda kursta, 40 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.¹³³ Kur’an kursunun genel ihtiyaçları Türkiye Diyanet Vakfı Asarcık Şubesi tarafından gönderilen ödeneklerle sağlanmaktadır.¹³⁴

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur’an kursu günümüze kadar (11 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde çeşitli aksaklıklar olsa da başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 2 hâfızlık icâzet merasimi düzenlemiştir.¹³⁵

Asarcık Kız Kur’an Kursu’nda şu ana kadar 45 öğrenci hâfızlık belgesi, 200’den fazla öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Asarcık merkez ve köylerinden öğrenciler tahsil görmektedirler. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Hâlihazırda Kur’an kursunda eğitim gören öğrencilerin yaş aralığı 10-15 arasındadır. Kursta ortaokul ve lise seviyelerinde öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar (açık öğretim lisesi) da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet de hâfızlık sınıfı

¹³¹ Asarcık Kız Kur’an Kursu Hâfızlık, Kur’an kursunun açılması bk. Ek-5.

¹³² “Hz. Hatice Yatılı Kız Kur’an Kursu Etkinlikleri,” Facebook, <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.508171659290192.1073741914.413799658727393&type=3> (Erişim: 10.12.2023).

¹³³ “Asarcık ilçemizde 80 Yatak kapasiteli, Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Kur’an Kursumuzun açılışı gerçekleştirildi,” *Samsun Müftülüğü*, 27 Kasım 2022, <https://samsun.diyaret.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=1644> (Erişim: 10.12.2023).

¹³⁴ Zeynep Ulutaş (Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.12.2023.

¹³⁵ “Asarcık Müftülüğü Mezun Olan Hâfızlara İcazet Merasimi Yaptı,” *Asarcık Müftülüğü*, 2 Ağustos 2018, <https://samsun.diyaret.gov.tr/asarcik/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=253> (Erişim: 10.12.2023).

bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. Kur'an kursunda 4 kadrolu öğretici ve öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 1 personel görev yapmaktadır.

Kursta öğrenciler dört haftada bir tatil yapmak üzere evlerine gönderilmektedir. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrencilere imkânlar dâhilinde ödüller verilmektedir.¹³⁶

3.3.3.2. Eğitim Süreci

Derslerde teknolojik imkânların kullanılması sınırlıdır. Hâfızlık hazırlık eğitimine (yüze okuma), tâlim ve tashîh-i hurûf derslerine özen gösterilen kursta koro hâlinde okutma ve tâlim yaptırma eğitimin temel ilkelerindendir. Ayrıca dinî musiki dersleri yapılan kursta duâlar ve kısa sûreler tâlim üzere okutulmaktadır. Hâfızlık hazırlık aşamasında müfredat ezberleri başta olmak üzere otuzuncu cüz hocalar tarafından dinlenilmektedir.

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde ders takip çizelgeleri günlük olarak tutulmaktadır.¹³⁷ Hâfızlık derslerine son derece önem verilen Kur'an kursunda hâfızlık öğrencileri, "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir. Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir.

Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. Öğrenciler tarafından ramazan aylarında camilerde ve 4-6 yaş Kur'an kurslarında kadınlara yönelik mukabele programları düzenlenmektedir. İmkânlar ölçüsünde halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimine katkıda bulunacak ebru gibi el becerileri kursları açılmaktadır.¹³⁸

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen gezilere ve kamplara öğrenciler katılabilmektedir. Asarcık Kültür Merkezi tarafından düzenlenen programlara da öğrencilerin katılımı sağlanmaktadır.¹³⁹ Kur'an kursunda

¹³⁶ Ulutaş, Mülakat, 10.12.2023.

¹³⁷ Asarcık Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-6.

¹³⁸ "Asarcık Kaymakamı Yatılı Kız Kur'an Kursu'nu Ziyaret Etti," *Asarcık Kaymakamlığı*, <http://www.asarcik.gov.tr/ziyaret-20240419-yatili-kiz-kuran-kursu> (Erişim: 10.12.2023).

¹³⁹ "Asarcık Kaymakamlığı: Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Kur'an Kursu'nun açılışı dualarla gerçekleştirildi," *X (Twitter)*, 12 Haziran 2022, https://x.com/tc_asarcik/status/1536259668661702657 (Erişim: 10.12.2023).

öğrencilere TV yayınlarını izleme imkânı sunulmaktadır. Öğrenciler “Bir Konu Bir Konuk Projesi” kapsamında ilçe müftülüğü aracılığıyla alanında uzman kişilerle buluşturulmakta, öğrencilerin kültürel birikimlerine katkı sağlanmakta öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.¹⁴⁰ İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Asarcık Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Asarcık ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında il derecesi bulunmaktadır.

3.3.3.3. Değerlendirme

Asarcık Kız Kur'an Kursu, 2013 yılında kurularak hâfızlık eğitimi vermeye başlamıştır. Eğitim, geleneksel yöntemlerle yapılmakta olup öğrenciler her cüzü ezberleyerek önceki ezberleriyle birlikte ilerlemektedir. Kursta 45 öğrenci hâfızlık belgesi almış ve 200'den fazla öğrenci yüzüne belgesi kazanmıştır. Öğrenciler, Asarcık ve çevresindeki köylerden gelmektedir.

Eğitimde teknolojik araçlar sınırlı olsa da hâfızlık hazırlık ve eğitiminde öğretim süreci işlenmektedir. Mezun olan öğrenciler, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın “Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler” sınıflarına yönlendirilmektedir.¹⁴¹ Sonuç olarak, Asarcık Kız Kur'an Kursu, geleneksel eğitimle başarılı bir şekilde hâfızlık eğitimi vermekte, öğrencilerine hem dinî hem de sosyal anlamda önemli kazanımlar sağlamaktadır. Teknolojik altyapı güçlendirilerek daha verimli bir eğitim ortamı oluşturulabilir.

3.3.4. Asarcık İlçesi Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.4.1. Tarihçesi

Kur'an Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği tarafından 2023 yılında inşası tamamlanan bina hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.¹⁴² Kur'an kursuna Filistin'e giderken İsrail askerleri tarafından saldırıya uğrayan Mavi Marmara gemisinde şehit olan Ali Haydar Bengi'nin (ö. 2010) ismi verilmiştir. 4 katlı ve 80

¹⁴⁰ “Asarcık Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Kur'an Kursu'nda İftar Programı Düzenlendi,” *Asarcık Kaymakamlığı*, <http://www.asarcik.gov.tr/etkinlik-240328-iftar-kuran-kursu> (Erişim: 10.12.2023).

¹⁴¹ Ulutaş, Mülakat, 10.12.2023.

¹⁴² Asarcık Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-7.

öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Şehit Ali Haydar Bengi Kur'an Kursu 2023 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.¹⁴³ Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Biçincik Mahallesi Esen Sokak'ta konumlanmaktadır. Kurs binası, hâfızlık eğitimine uygun olarak düzenlenmiş derslikler, yatakhane, yemekhane, mescit ve sosyal alanları içeren modern bir yapıya sahiptir. Yapı, ilgili yönetmeliklere uygun şekilde inşa edilmiş olup güvenlik, hijyen ve eğitim standartlarına riâyet edilmektedir.

Hâlihazırda kursta, tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 65 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun ihtiyaçları TDV Asarcık Şubesi tarafından gönderilen ödeneklerle sağlanmaktadır. Şehit Ali Haydar Bengi Kur'an Kursu'nun öğrenci kaynağını Asarcık merkez ve köyleri oluşturmaktadır. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan 65 öğrencinin yaş aralığı 11-15 arasındadır. Kursta ortaokul ve lise seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam edip hâfızlık eğitimi alan öğrenciler olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfı bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. Kur'an kursunda 1 kadrolu, 3 görevlendirme, 1 fahri öğretici ve öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Hâfızlık öğrencileri ayda bir kez tatil için evlerine gönderilirken hâfızlık hazırlık öğrencileri her hafta sonu evlerine gidebilmektedir. Ayrıca öğrenciler cumartesi günleri tatil yapabilmektedir.¹⁴⁴

3.3.4.2. Eğitim Süreci

Dersler teknolojik imkânların sınırlılığı olduğu sınıflarda işlenmektedir. Hâfızlık hazırlık eğitimine (yüzüne okuma), tâlim ve tashîh-i hurûf derslerine özen gösterilen kursta, koro hâlinde okutma ve tâlim yaptırma eğitimin temel ilkelerindendir. Duaların ve kısa sûrelerin tâlim üzere okutulduğu kursta, hâfızlık hazırlık aşamasında müfredat

¹⁴³ "Asarcık ilçemizde 80 Yatak kapasiteli, Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Kur'an Kursumuzun açılışı gerçekleştirildi" *Samsun Müftülüğü*, 27 Kasım 2022, <https://samsun.diyaret.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=1644> (Erişim: 10.12.2023).

¹⁴⁴ Musa Kahraman (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.12.2023.

ezberleri başta olmak üzere otuzuncu cüz hocalar tarafından dinlenilmektedir. Yüzüne okuması gelişmeyen öğrenciler belli ezberleri yapsa da hâfızlığa başlatılmamaktadır.

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde ders takip çizelgeleri günlük olarak tutulmaktadır.¹⁴⁵ Aylık ders ortalaması bu sayının altına düşmeyen öğrenciler başarı bursuyla ödüllendirilmektedir. Öğrenciler, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Büyükşehir Belediyesi aracılığıyla düzenlenen gezilere ve kamplara katılabilmektedir. Öğrencilere TV yayını ve milli maçlar başta olmak üzere spor yayınlarını izleme imkânı sunulmaktadır. “Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında ilçe müftülüğünden gelen konuklarla öğrenciler bir araya getirilmekte öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.¹⁴⁶ İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Şehit Ali Haydar Bengi Hâfızlık Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Asarcık ve Samsun'da temsil edilmektedir.

3.3.4.3. Değerlendirme

Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, 2023 yılında hizmete girmiş ve hâfızlık eğitimi vermeye başlamıştır. Kurs, 80 öğrenci kapasiteli olup, şu an 65 öğrenciyle faaliyetlerini sürdürmektedir. Öğrenciler, Asarcık merkez ve çevre köylerden gelmektedir.

Şehit Ali Haydar Bengi Kur'an Kursu, hâfızlık eğitiminde başarı gösteren öğrencilere maddî ödüller ve burslar sunmakta, ayrıca öğrencilerin kişisel gelişimlerine yönelik rehberlik ve psikolojik destek de verilmektedir. Kurs, cuma sohbetleri, kandil programları ve spor etkinlikleri gibi sosyal faaliyetler ile de öğrencilerin motivasyonunu artırmaktadır. Kurs, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Asarcık ve Samsun'da temsil edilmektedir ve bu alanda başarılar elde edilmiştir. Mezun öğrenciler, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın “Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler” sınıflarına yönlendirilmektedir.¹⁴⁷

¹⁴⁵ Şehit Ali Haydar Bengi Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-8.

¹⁴⁶ “Asarcık Şehit Ali Haydar Bengi Yatılı Hâfızlık Kur'an Kursu'nda İftar Programı Düzenlendi,” *Asarcık Kaymakamlığı*, <http://www.asarcik.gov.tr/etkinlik-240328-iftar-kuran-kursu> (Erişim: 10.12.2023).

¹⁴⁷ Kahraman, Mülakat, 10.12.2023.

3.3.5. Atakum İlçesi Hudeybiye Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.5.1.Tarihçesi

2020 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu açılana kadar Taflan Kur'an Kursu'nda¹⁴⁸ hâfızlık eğitimi devam etmiştir. Taflan Kur'an Kursu'nun ihtiyaca cevap verememesi sonrası dört yıl sürede yapımı tamamlanan¹⁴⁹ Hudeybiye Kur'an Kursu 2020 yılında hizmete açılmıştır. Hayırsever bir kişi tarafından bağışlanan kursun arsası¹⁵⁰ yine hayırseverlerin katkılarıyla kısa sürede eğitim-öğretime hazır hâle getirilmiştir. Modern mimarîsi ve teknolojik donanımıyla günümüzün en gözde kurslarından biri olarak öne çıkan kurs,¹⁵¹ ilçede eksikliği hissedilen kız Kur'an kursu boşluğunu da doldurmuştur.¹⁵² Bir bölümü 4 katlı diğer bölümü ise 6 katlı olarak inşa edilen Hudeybiye Kur'an Kursu, 126 öğrenciye hizmet verecek kapasitededir. Hudeybiye Kur'an Kursu, Atakum ilçesi Atatepe Mahallesi'nde konumlanmaktadır. Kurs binası, Kur'an-ı Kerim eğitimi ve hâfızlık çalışmalarına uygun şekilde yapılandırılmış derslikler, mescit, yatakhane ve sosyal alanları bünyesinde barındırmaktadır. Eğitim programı hem akademik hem de manevî gelişimi esas alacak şekilde planlanmış olup öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına yönelik destekleyici faaliyetlerle yürütülmektedir. Ayrıca bahçesinde 4-6 yaş grubundaki 50 öğrenciye hizmet veren 2 katlı bir Kur'an kursu da bulunmaktadır.¹⁵³ Kur'an kursunun ihtiyaçları TDV Atakum Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle sağlanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Taflan Kur'an Kursu ve sonrasında Hudeybiye Kur'an Kursu günümüze kadar (34 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde, çeşitli aksaklıklara rağmen başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 10'dan fazla hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.

Hudeybiye Kur'an Kursu'nda günümüze kadar (4 yıl) süre içinde 60 kız öğrenci hâfızlık belgesi, 100 kız öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. İki Kur'an kursunda şu

¹⁴⁸ Taflan Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-9.

¹⁴⁹ samsun.diyaret.gov.tr/atakum/Sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&contentid (Erişim: 10.10.2023).

¹⁵⁰ "Hudeybiye Kız Kur'an Kursu'na Görkemli Açılış," *Hedef Halk Gazetesi*, <https://www.hedefhalk.com/hudeybiye-kiz-kuran-kursuna-gorkemli-acilis/>. (Erişim: 10.10.2023).

¹⁵¹ "Hudeybiye Yatılı Kız Kur'an Kursu Hizmete Açıldı," *Samsun Müftülüğü*, 3 Temmuz 2020, <https://samsun.diyaret.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=1069> (Erişim: 10.10.2023).

¹⁵² samsun.diyaret.gov.tr/atakum/Sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory (Erişim: 10.10.2023).

¹⁵³ Hudeybiye Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-10.

ana kadar 220 kız öğrenci hâfızlık belgesi, 1000 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçeleri ağırlıklı olmak üzere Çorum, Sinop, Ordu gibi illerden de öğrenciler tahsil görmektedir.

Yıllık 15'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda 100 öğrencinin hâfızlık eğitimi aldığı Kur'an kursunda öğrencilerin yaş aralığı 13-20 arasındadır. Örgün olarak okula devam eden öğrencilerin kabul edilmediği kursta, hâfızlık eğitimi alan öğrenciler açıktan (açık öğretim lisesi, ilahiyat ön lisans ve lisans) okumaktadırlar. Sınıf mevcudunun 15 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 6 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı ise 8-12'dir.

Kur'an kursunda öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 4 personel görev yapmaktadır. Öğrencilere hafta sonları çarşı ve hatim bitiminde ev izni verilmektedir. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir.

3.3.5.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Bilgisayar, akıllı kalemler ve projeksiyon destekli eğitim yapılmaktadır. Hâfızlık hazırlık eğitimine (yüzüne okuma), tâlim ve tashîh-i hurûf derslerine özen gösterilen kursta koro hâlinde okutma ve tâlim gerçekleştirilmektedir. Dinî mûsiki dersleri yapılan kursta duâlar ve kısa sûreler tâlim üzere okutulmaktadır. Hâfızlık hazırlık (yüzüne) öğrencilerinden Kur'an-ı Kerim'i ilk 10 cüz tahkîk, 10-20 cüzler arası tedvîr ve 20-30 cüzler arası hadr usûlü olacak şekilde hatmetmesi istenmektedir. Müfredat ezberleri başta olmak üzere otuzuncu cüz hocalar tarafından dinlenilmektedir. Kur'an kursunda öğrencilere hâfızlığa başlamadan önce bazı sayfalar deneme amaçlı verilmekte, öğrenciler bu sayfaları 60 dakikadan daha uzun bir sürede (10-15 dakika esneklik olabilir) ezberlerse hâfızlığa başlamalarına izin verilmemektedir. Öğrenciler ham sayfayı ezberlemeden önce yüzüne olarak hocasına okumakta ardından hızlı şekilde okuyabileceği duruma gelene kadar kendisi çalışmakta sonrasında ise ezberlemeye başlamaktadırlar. Destek öğreticileri gün içerisinde öğrencilerin dersleri yapmalarına katkı sağlamakta, ezberlenen sayfaları dinlemektedir. Hıfza yeni başlayanlar ham sayfayı 5'er satırlık bölümler şeklinde ezberlemekte akabinde hepsini birleştirmektedirler. Sayfaları artan öğrenciler ise yarım sayfa olarak ezber yapmaktadır. Az da olsa ham sayfayı tek seferde ezberleyen öğrencilerde

bulunmaktadır. Kursta başarıyı ve eğitim-öğretim birliğini sağlama adına böyle bir uygulama olsa da her öğrencide aynı sonucu vermemektedir. Öğrencilerin hâfızlığa başlamasına ise “Hâfızlık Takip Komisyonu” karar vermektedir.¹⁵⁴

Kursta klasik hafızlık sistemi takip edilmektedir. 2023 yılından itibaren öğrencilerin geriye dönük 3 günün derslerini tekrar ettiği 24, 48 ve 72 sistemi uygulanan kursta, öğrencilerin derslerini daha dikkatli çalışmasını sağlamak derslerinin daha iyi olmasını için dersi okurken 3 defa hata yapan (galat, takılma) öğrenci dersten geçememektedir.¹⁵⁵ Bu uygulamada öğrencilerin verimlilik durumlarına göre esneklik olabilmektedir. Hâfızlığını bitirip en az 3 hatim yap(a)mayan öğrencilerin sınava girmelerine izin verilmemektedir. Hâfızlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir. Ayrıca hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.¹⁵⁶

Kur'an kursunda Hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim söyleşileri ve kandil programları düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimine katkı sağlayacak el sanatları, spor ve sanat gibi kurslar açılmaktadır.

Hudeybiye Kız Hâfızlık Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Atakum ve Samsun'da temsil edilmektedir. 2022 yılında Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun il birinciliği, Karadeniz Bölgesi birinciliği¹⁵⁷ ve Türkiye dördüncülüğü bulunmaktadır.¹⁵⁸

3.3.5.3. Değerlendirme

Hudeybiye Kız Hâfızlık Kur'an Kursu, kuruluşundan itibaren başarılı bir eğitim süreci geçirmiş ve hâfızlık eğitimi alanında önemli bir merkez hâline gelmiştir. 2020 yılında hayırseverlerin desteğiyle faaliyete geçen kurs, modern mimarîsi ve teknolojik altyapısı ile eğitim niteliğini artırmış, öğrencilere kaliteli bir eğitim ortamı sunmuştur.

¹⁵⁴ Fatma Kara (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.10.2023.

¹⁵⁵ Şahin Aynur, *Kur'an Hıfzı Gelenegi ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, 45–47.

¹⁵⁶ Hudeybiye Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-11.

¹⁵⁷ Müftülük Haberler, “Kastamonu'da Kur'an-ı Kerimi Yüzünden Güzel Okuma Bölge Birinciliği Yarışması İlimizde Yapıldı”, 26 Ağustos 2022, <https://www.muftulukhaberler.com/kastamonu-da-kur-an-i-kerimi-yuzunden-guzel-okuma-bolge-birinciligi-yarismasi-ilimizde-yapildi/23306/> (Erişim: 10.10.2023).

¹⁵⁸ Atakum İlçe Müftülüğü, “Müftülüğümüz”, Samsun Müftülüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı, 20 Haziran 2016, <https://samsun.diyanet.gov.tr/atakum/Sayfalar/contentdetail.aspx?ContentId=muftulugumuz&MenuCategory=Kurumsal2> (Erişim: 10.10.2023).

Kursta sunulan eğitim, yalnızca Kur'an-ı Kerim ezberine dayalı kalmayıp, öğrencilerin kişisel gelişimlerine yönelik sosyal etkinlikler, psikolojik destek ve çeşitli meslekî eğitimlerle de desteklenmektedir. Ayrıca Hudeybiye Kur'an Kursu'nun eksikliği hissedilen kız öğrencilere yönelik eğitim vermesi, toplumsal ihtiyaçları karşılayan önemli bir adım olmuştur.

Öte yandan kursta yapılan hâfızlık eğitiminde bazı öğrencilerin hâfızlığa başlamadan önce belirli kriterlere tabi tutulması, her öğrencinin aynı hızda gelişim göstermediğini ortaya koymaktadır. Bu, eğitim sürecinde esneklik sağlayan bir uygulama olmakla birlikte, bazı öğrenciler için motivasyon kaybına yol açabilmektedir. Ayrıca bazı sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması ve bireysel takipte zorluk yaşanması gibi sorunlar, eğitim sürecinde olumsuz etkilere yol açmaktadır.

Hudeybiye Kur'an Kursu'nun başarıları ve elde ettiği mezuniyet verileri, kursun eğitim sürecinde genel olarak etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir. Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu "Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler" sınıflarına yönlendirilmektedir.¹⁵⁹

Sonuç olarak Hudeybiye Kız Hâfızlık Kur'an Kursu, gelişen eğitim altyapısı, başarılı mezuniyet sonuçları ve eğitim kadrosuyla örnek bir eğitim kurumu olarak dikkat çekmektedir. Kurs, öğrencilerine sadece dinî bilgi değil, aynı zamanda kişisel ve sosyal gelişim fırsatları sunarak, toplumsal katkı sağlamaktadır. Eğitim metodolojisi ve kurumun genel başarıları olumlu yöndedir, ancak sınıf içindeki öğrenci sayısının düzenlenmesi ve bireysel gelişimin daha yakından takip edilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilebilir.

3.3.6. Atakum İlçesi Erikli Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.6.1.Tarihçesi

Samsun'da Kur'an kursunun olmadığı dönemlerde Kur'an eğitiminin verildiği Erikli Köyü'nde, köylünün Kur'an eğitim-öğretimine büyük önem verdiği görülmektedir. Bu durumun en somut örneği köydeki farklı yerlerde bulunan 5 kahvehanenin kapatılarak yerine Kur'an kursunun açılmasıdır. İlk olarak gündüzlü eğitimin verildiği Erikli Köyü Kur'an Kursu, 1976 yılından 2004 yılına kadar yatılı olarak erkek öğrencilere hizmet vermiştir. 28 Şubat dönemi hariç her dönemde öğrenci

¹⁵⁹ Kara, Mülakat, 10.10.2023.

bulunmuştur. Köy halkının kendi imkânlarıyla 1950 yılında temeli atılan Erikli Köyü Kur'an Kursu, kapandığı 2004 yılına kadar sayısız öğrenciye hizmet vermiştir.¹⁶⁰ Kur'an eğitimine ilk defa kilise olarak bilinen ahşap bir binada başlanmış olup 1965 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu yapılana kadar hâfızlık eğitimi burada devam etmiştir. Bu tarihten itibaren hâfızlık eğitimi 1990 yılına kadar ahşap binanın yerine inşa edilen 2 katlı betonarme binada devam etmiştir. 1990'lı yıllarda kurulan derneğin öncülüğünde 4 katlı modern bir bina yapılmış hâfızlık eğitimi burada devam etmiştir. Erikli Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Atakum ilçesi Erikli Mahallesi'nde faaliyet göstermekteyken, ilerleyen süreçte resmî olarak kapatılmıştır. Kapanış gerekçeleri arasında öğrenci sayısındaki azalma, fizikî koşulların yetersizliği ve eğitim faaliyetlerinin daha uygun mekânlara taşınması gibi etkenler yer almıştır. Kursun kapatılmasıyla birlikte bölgede hâfızlık eğitimi veren diğer kurslar aracılığıyla hizmetlerin devamı sağlanmıştır.

Başlangıçta 35 kişilik kapasiteye sahip olan Kur'an kursunun kontenjanı imkânlar zorlanarak 70 kişiye, yeni kursun yapılmasıyla da 90 kişiye yükseltilmiştir. Talebin çok fazla olduğu zamanlarda yer bulunmadığı için kursa başlayamayan öğrencilerin olduğu ifade edilmektedir.

Erikli Köyü Kur'an Kursu'nda 750 civarı öğrenci hâfızlık belgesi, 2000'in üzerinde öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Kursta gündüzlü olarak hâfızlık yapıldığı dönemlerde 10 kız öğrenci hâfızlığını tamamlayarak hâfızlık belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, ağırlıklı olarak Samsun ve ilçeleri olmak üzere Trabzon, Rize, Sinop, Kastamonu gibi illerden öğrenciler tahsil görmektedir. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 15 hâfızlık icâzet merasimi gerçekleştirilmiştir.¹⁶¹

1975 yılına kadar köy halkının kendi imkânlarıyla tuttuğu öğreticilerle devam eden Kur'an eğitimi bu tarihten sonra Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ihdas ettiği kadrolu hocalarla devam etmiş, zamanla kadrolu öğretici sayısı 5'e kadar çıkmıştır. Köylünün desteğiyle ayakta kalan kurs, 2004 yılına kadar faaliyet göstermiştir. Erikli köyü Kur'an Kursu 600 hanesi bulunan köyle bütünleşmiş her evde bir hâfız bulunmasına vesile olmuştur. 28 Şubat ve sonrasındaki dönemde öğrenci sayısının azalması

¹⁶⁰ Hüseyin Kahveci (Erikli Köyü Merkez Camii İmam-Hatibi), Erikli Kur'an Kursu hizmetlisi ve Erikli Köyü sakini ile yapılan görüşmeden derlenmiştir. 10.10.2023.

¹⁶¹ Kahveci, Mülakat, 10.10.2023.

sebebiyle Kur'an kursu, 2004 yılında öğrenci yetersizliğinden eğitimi sonlandırmak zorunda kalmıştır.¹⁶²

3.3.6.2. Eğitim Süreci

Kur'an-ı Kerim öğretim faaliyetlerinde, hâfızlık temel eğitimi (yüzüne okuma), tâlim ve tashîh-i hurûf derslerine özen gösterilen kursta, koro hâlinde okutma ve tâlim yaptırma eğitimin temel ilkelerindendir. Dualar ve kısa sûreler tâlim olarak okutulmakta bu yöntem eğitim sürecinin bir parçası olarak uygulanmaktadır. Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan Erikli Köyü Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Samsun'da temsil edilmiştir. Hâfızlık yarışmalarında Türkiye ikinciliği, Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında ise Samsun'da ve Karadeniz Bölgesi'nde dereceleri bulunmaktadır. Eğitime başladığı 1950 ile 2004 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Kur'an kursu çeşitli başarı belgeleriyle ödüllendirilmiştir.

3.3.6.4. Değerlendirme

Erikli Köyü Kur'an Kursu, Samsun bölgesinde Kur'an eğitiminin yaygınlaştırılması ve hâfızlık müessesesinin güçlendirilmesi açısından önemli bir örneklik teşkil etmektedir. 1950 yılında köy halkının girişimleriyle başlayan Kur'an eğitimi, zaman içerisinde kurumsallaşarak modern bir yapıya kavuşmuş ve yıllar boyunca aralıksız devam etmiştir. Kursun fizikî imkânları zamanla geliştirilmiş, öğrenci kapasitesi artırılmış ve eğitim kadrosu güçlendirilmiştir.¹⁶³

Kursta yürütülen eğitim faaliyetlerinde hâfızlık eğitimi temel alınmış, yüzüne okuma, tâlim, tashîh-i hurûf gibi alanlara özel önem verilmiştir. Uygulanan eğitim metotları arasında koro hâlinde okuma ve duaların tâlim yoluyla öğretilmesi dikkat çeken uygulamalardandır. Kursun, özellikle Samsun başta olmak üzere çevre illerden yoğun talep görmesi, verdiği eğitimin niteliğini ortaya koymaktadır.

Kurs mezunlarının büyük bölümü Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde müftü, vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, imam hatip ve müezzin-kayyım gibi görevlerde istihdam edilmiş; bunun yanında siyaset, akademi ve bürokrasi gibi farklı alanlarda da birçok

¹⁶² Erikli Kur'an Kursu hizmetlisi ve Erikli Köyü sakini ile yapılan görüşmeden derlenmiştir. 10.10.2023.

¹⁶³ Uzun yıllar Erikli Kur'an Kursu'nda öğreticilik ve yöneticilik yapmış olan Ömer Oy'un verdiği bilgilerden derlenmiştir. 10.10.2023.

başarılı isim yetişmiştir. 1950-1976 yılları arasında gündüzlü olarak sürdürülen eğitim faaliyetleri, 1976'dan 2004 yılına kadar yatılı olarak devam etmiştir. Bu süreçte elde edilen mezuniyet sayıları, düzenlenen icâzet merasimleri ve elde edilen başarılar, kursun istikrarlı, verimli ve etkili bir eğitim süreci geçirdiğini açıkça ortaya koymaktadır.

3.3.7. Atakum İlçesi Özören Mahallesi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.7.1.Tarihçesi

1977 yılında bir hayırsever tarafından bağışlanan yedi dönümlük arazi üzerine yapılan binada hâfızlık eğitimi başlamıştır.¹⁶⁴ 2 katlı 70 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen daha sonra 3 kat olacak şekilde yenilenen Özören Mahallesi Kur'an Kursu¹⁶⁵ 1983 yılında gündüzlü olarak eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. 1990 yılına kadar hem kadınların hem de erkeklerin eğitim aldığı kurs, bu yıldan sonra yatılı erkek Kur'an kursu olarak hizmet vermeye başlamıştır. Kur'an kursunda 28 Şubat sürecine kadar tam kapasiteye yakın öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmiştir. Pandemi (2020) sonrası öğrenci kapasitesi 40 olarak yenilenen kursta, fizikî şartların elverişsizliği, ilçe merkezine uzaklık, ulaşım sıkıntıları gibi nedenlerle öğrenci sayısında azalma yaşanmıştır.¹⁶⁶ Kur'an kursunun ihtiyaçları TDV Atakum Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle sağlanmaktadır.

Hâfızlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (40 yıllık) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 8 hâfızlık icâzet merasimi¹⁶⁷ yapmıştır.¹⁶⁸ Özören Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 300 öğrenci hâfızlık belgesi, 1500 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun merkez mahalleleri başta olmak üzere Vezirköprü, Asarcık, Canik gibi ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir.

¹⁶⁴ Özören Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-12.

¹⁶⁵ Erkan Arslantürk'ün verdiği bilgilerden derlenmiştir. 10.10.2023.

¹⁶⁶ Oy, Mülakat, 15.10.2023.

¹⁶⁷ Mihrap Haber, "Samsun Atakum'da Kur'an Hâfızları İcâzetlerini Aldı", Mihrap Haber, 11 Mayıs 2013, <https://www.mihraphaber.com/haber/2433213/samsun-atakumda-kuran-hafizlari-icazetlerini-aldi> (Erişim: 20.10.2023).

¹⁶⁸ Samsun Atakum Din Görevlileri Derneği, "Özeren Kur'an Kursu'ndan Mezun Olan Hâfızımız Arkadaşlarının Adına Duygularını Ne?", Facebook, 7.0 yıl önce, <https://www.facebook.com/watch/?v=2081456335431927> (Erişim: 20.10.2023).

Yıllık 5 ve üzeri öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12 ve üzeridir. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitime devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı ise 10'dur.

Kursta tatiller aylık periyotlarla planlanmış olup cuma günü dersten sonra başlayıp öğrencilerin pazartesi kursa dönecekleri şekilde düzenlenmiştir.

Özören Mahallesi'nde bulunan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Atakum ilçesi Özören Mahallesi'nde konumlanmıştır. Ancak kurs, 2024 yılı itibariyle fizikî şartların yetersizliği ve binanın yapı güvenliği açısından riskli olarak değerlendirilmesi gibi nedenlerle faaliyetlerine son vermiştir. Kursun kapatılması, öğrencilerin güvenliği ve eğitim kalitesinin sürdürülebilirliği açısından gerekli görülmüş; bu bağlamda Kur'an eğitimi, daha uygun koşullara sahip alternatif kurslara yönlendirilerek devam ettirilmiştir.

3.3.7.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde ders takip çizelgeleri günlük olarak tutulmakta olup ilgili öğrencilerin velilerine ulaştırılmaktadır.¹⁶⁹ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması istenmektedir.

Kur'an kursunun bir özelliği köy halkıyla iç içe olmasıdır. Özellikle pandemi döneminde kursun kapanması, köylülerin manevî yönden etkilenmesine yol açmıştır. Özören Mahallesi Kur'an Kursu, cenazelerde, düğünlerde ve diğer merasimlerde hatimler okuyarak ve çeşitli programlar icra ederek köy halkına manevî anlamda destek olmaktadır.

Özören Mahallesi Hâfızlık Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Atakum ve Samsun'da temsil edilmektedir. Eğitime başladığı 1983-1990 ve 1990-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu

¹⁶⁹ Özören Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-13.

başarılar ve yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı başarı belgeleriyle ödüllendirilmiştir.

3.3.7.3. Değerlendirme

Özören Mahallesi Kur'an Kursu, 1983 yılından bu yana hâfızlık ve Kur'an eğitimi alanında önemli bir rol üstlenmiştir. Kurum, bugüne kadar yaklaşık 300 hâfız yetiştirmiş ve 1500 civarında öğrenciye yüzüne okuma belgesi kazandırmıştır.¹⁷⁰ Eğitimde klasik yöntemlerin uygulanması, tâlim ve tashîh-i hurûfa verilen önem ile bireysel takibin yapılması, kursun güçlü yönlerindendir.

Ayrıca kursun öğrencilerine sosyal etkinliklerle moral desteği sunması ve köy halkıyla kurduğu güçlü bağ, eğitim-öğretim faaliyetlerinin toplumsal yönünü de güçlendirmektedir. Mezunların büyük kısmının Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde görev alması, kursun meslekî başarı açısından da etkili olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, bazı yapısal ve çevresel sınırlılıklar dikkat çekmektedir. Kurs binasının fizikî imkânlarının yetersizliği, ilçe merkezine uzak oluşu ve ulaşım sorunları, öğrenci sayısında düşüşe neden olmuştur. Sosyal alanların kısıtlılığı da öğrencilerin etkinliklere katılımını sınırlandırmaktadır.

Sonuç olarak, Özören Kur'an Kursu güçlü eğitim geleneği, kadrosu ve toplumsal etkisiyle başarılı bir kurumdur. Ancak fizikî altyapının geliştirilmesi ve sosyal imkânların artırılması, kursun daha etkin bir yapıya kavuşmasına katkı sağlayacaktır.

3.3.8. Ayvacık İlçesi Hacı İsmail Öztürk Hâfızlık Yatılı Erkek Kur'an Kursu

3.3.8.1.Tarihçesi

Müftülük tarafından bir dönem lojman olarak kullanılan bina 2020 yılında Kur'an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Yeri ve binası iş insanı Galip Öztürk'ün babası tarafından bağışlanan kursa, yapımında ve sürdürülebilirliğinde katkıda bulunan hayırsever Hacı İsmail Öztürk'ün adı verilmiştir. 5 katlı ve 20 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Kur'an Kursu 2020 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Hacı İsmail Öztürk Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Ayvacık ilçesi Eyüpsultan Mahallesi'nde konumlanmıştır. Ancak kurs, sosyal alanların yetersizliği ve sınırlılığı gibi nedenlerle eğitim ortamı açısından bazı

¹⁷⁰ Oy, Mülakat, 15.10.2023.

zorluklar barındırmaktadır. Hâlihazırda kursta 20 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.¹⁷¹ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Türkiye Diyanet Vakfı Ayvacık Şubesi, kurs adına kurulan dernek ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

Hacı İsmail Öztürk Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 4 öğrenci hâfızlık belgesi, 100 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 1 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.¹⁷² Öğrenci kaynağına bakıldığında, Ayvacık merkez ve köyler olmak üzere civar ilçelerden de öğrenciler bulunmaktadır.

Hâlihazırda Kur'an kursunda eğitim alan 17 öğrencinin yaş aralığı 12-17 arasındadır. Okula örgün eğitime devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 10-12 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 1 adet de hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı ise 8-10'dur. Öğrenciler ayda bir kez evlerine tatil amaçlı gönderilmektedir.

3.3.8.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde öğrenciler başarı bursu ile ödüllendirilmektedir. Haftalık 5 ve üzeri ders okuyan öğrenci başarılı kabul edilmektedir. Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.¹⁷³ Kur'an kursunda öğrencilere öğle ile ikindi arasında 1,5 saat dinlenme süresi verilmektedir.

Öğrenciler, ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele okumakta ve hatimle terâvih namazı kıldırılmaktadır. Talep olması hâlinde hatim programları düzenlenmektedir. Kursta başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu ve kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmakta, İstanbul, Bursa ve Çanakkale gezileri düzenlenmektedir. Ayrıca öğrenciler yüzme faaliyeti kapsamında havuza gidebilmekte kursta TV izleme imkânı bulabilmektedir.

Hacı İsmail Öztürk Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Ayvacık ve Samsun'da temsil edilmektedir.

¹⁷¹ Furkan Yalçın (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 15.10.2024.

¹⁷² "Ayvacık'ta İlk Hâfızlar Belgelerini Aldı", *Haber Expres*, 15 Ekim 2024, <http://www.haberexpres.com.tr/ayvacikta-ilk-hafizlar-belgelerini-al-di-117091h.htm> (Erişim: 15.10.2024)

¹⁷³ Hacı İsmail Öztürk Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-14.

3.3.8.3. Değerlendirme

2020 yılında faaliyete geçen Hacı İsmail Öztürk Kur'an Kursu, fizikî imkânları, teknolojik altyapısı ve bireysel eğitime elverişli yapısıyla dikkat çekmektedir. Klasik hâfızlık sistemi uygulanmakta; tâlim, tashîh-i hurûf ve yüzüne okuma eğitimlerine önem verilmektedir. Sosyal etkinlikler ve danışmanlık hizmetleri, öğrencilerin motivasyonunu artıran unsurlar arasındadır. Buna karşın, sınırlı öğrenci sayısı kursun yaygın etkisini azaltmakta, örgün ve açık öğretim tercihlerinin çeşitliliği ise eğitimi bütüncül yürütmeyi zorlaştırmaktadır.

Genel olarak kurs, sistemli bir eğitim yaklaşımına sahip olmakla birlikte, uzun vadeli başarı için öğrenci kapasitesinin artırılması ve mezun takip sisteminin güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

3.3.9. Bafra İlçesi Akteke İhsaniye Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.9.1. Tarihçesi

Samsun Yavuz Selim Vakfı öncülüğünde yapımı tamamlanan bina hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 4 katlı ve 100 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Akteke İhsaniye Kur'an Kursu 1983 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.¹⁷⁴ Açıldığı dönemde 100 öğrenci kapasitesi bulunan Kur'an kursu Hâlihazırda 65 öğrenciyle hâfızlık eğitimine devam etmektedir.¹⁷⁵ Akteke İhsaniye Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Bahçeler Mahallesi'nde adresinde konumlanmaktadır. Kursun bahçesi, öğrencilerin dinlenme ve etkinlik faaliyetleri açısından eğitim sürecini destekleyecek niteliktedir. Ayrıca fiziksel imkânları, Kur'an eğitimi açısından uygun ve elverişli koşullara sahiptir. Bazı dönemlerde öğrencilere hâfızlık yanında Arapça eğitimi de verilmiştir. Kursun genel ihtiyaçları 1997 yılına kadar Yavuz Selim Vakfı tarafından karşılanmıştır. Akabinde ise kursun adına kurulan yaşatma ve yaptırma derneği tarafından karşılanmaktadır.¹⁷⁶ Öğrenci sayısının 15'e kadar düştüğü 28 Şubat döneminden 2004 yılına kadar öğrenci sayısını artırmak amacıyla öğreticiler tarafından Sinop ve ilçeleri ağırlıklı olmak üzere mahalle mahalle gezilerek Kur'an kursuna öğrenci toplanmıştır.¹⁷⁷

¹⁷⁴ "Hz. Hatice Kız Kur'an Kursu – YouTube Kanalı," *YouTube*, <https://www.youtube.com/channel/UCKmlDjCkLH80bCmvcaz87qQ/about> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁷⁵ Akteke İhsaniye Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-15.

¹⁷⁶ Enver Çakıroğlu (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.11.2023.

¹⁷⁷ Çakıroğlu, Mülakat, 10.11.2023.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (42 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde çeşitli aksaklıklar ve zorluklar olsa da başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 15'ten fazla hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.¹⁷⁸

Aktekke İhsaniye Kur'an Kursu'nda şu ana kadar yaklaşık 500 öğrenci hâfızlık belgesi, 1000 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında; Bafra, Sinop ve çevre ilçelerden öğrenciler bulunmaktadır. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ülkemizin doğu illerinden gelen öğrenciler oluşturmaktadır.

2015 yılında Güneydoğu Bölgesi'nden 51 kız ve 19 erkek öğrenci Bafra Müftülüğü'nün öncülüğünde "Kardeşlik Projesi" kapsamında ilçeye getirilip kurslara yerleştirilmiştir. Erkek öğrencilerden 4'ü Aktekke İhsaniye Kur'an Kursu'nda eğitim almıştır.¹⁷⁹ Proje kapsamında öğrenci sayısı zamanla 77'ye; daha sonra 117'ye kadar çıkmıştır. Hâfızlığını tamamlayan 8 öğrenci, 2022 yılında Şırnak Cizre Stadyumu'nda düzenlenen hâfızlık icâzet merasimine katılarak Kur'an kursunu temsil etmiştir.

Yılda 20'nin üzerinde öğrenci hâfızlığını tamamlayıp hâfızlık sınavına girmektedir.¹⁸⁰ Kursta hâfızlığını 74 günde ve 105 günde tamamlayan öğrenciler söz konusudur.¹⁸¹ Hâlihazırda 65 öğrencinin eğitim aldığı Kur'an kursunda öğrencilerin yaş aralığı 15 ve üzeridir. Hâfızlık eğitimi alan öğrenciler açık öğretim lisesi, ilahiyat ön lisans ve lisans programlarına devam etmektedirler. Sınıf mevcudunun 15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 5 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı ise 10-12'dir. Kur'an kursunda, öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Öğrencilerin çoğu uzak illerden geldiği için genel tatillerde (yarıyıl tatili, Kurban ve Ramazan Bayramı) kurs tatil olmaktadır. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyup ders kaçırmayan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir. Ayrıca

¹⁷⁸ "202 öğrenci hâfızlık icâzeti aldı," *Haber Expres*, 18 Aralık 2022, <https://www.haberexprescom.tr/202-ogrenci-hafizlik-icazeti-aldi-83393h.htm> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁷⁹ "Samsun Cizre ile Bafra Arasında Kardeşlik Köprüsü," *Son Dakika*, <https://www.sondakika.com/guncel/haber-samsun-cizre-ile-bafra-arasinda-kardeslik-koprusu> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁸⁰ "Gurbetçi'den Yardım Çağrısı," *Bereket Haber*, 7 Eylül 2021, <https://www.berekethaber.com/haber-gurbetci-den-yardim-cagrisi-5431.html> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁸¹ "Bafra'da Bir İlk: Cizreli Genç 105 Günde Hâfiz Oldu", *Bafra55.net*, 27 Şubat 2018, <https://www.bafra55.net/bafra-da-bir-ilk-cizreli-genc-105-gunde-33699h.htm>, (Erişim: 10.11.2023).

hayırseverlerin katkılarıyla öğrencilere kılık kıyafet desteği ve memleketlerine gidebilmeleri için bilet desteği sağlanmaktadır.¹⁸²

3.3.9.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde ders takip çizelgeleri günlük olarak tutulmaktadır.¹⁸³ Ders takip çizelgelerine göre öğrencilerin genel ders durumları iyi seviyededir. Hâfızlık hazırlık ve hâfızlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından dönem içinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda, hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Öğrenciler tarafından ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele programları, hatimle terâvih namazı ve cuma akşamı camide hatim programları yapılmaktadır.¹⁸⁴

Aktekke İhsaniye Hâfızlık Kur’an Kursu, hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında Bafra ve Samsun’da temsil edilmektedir. Samsun’da birincilik başta olmak üzere birçok derecesi de bulunmaktadır.¹⁸⁵ Eğitime başladığı 1983 yılından 2024 yılına kadar göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, gerçekleştirmiş olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Aktekke İhsaniye Kur’an Kursu Diyanet İşleri Başkanlığı, Samsun İl Müftülüğü, Bafra İlçe Kaymakamlığı ve Bafra Müftülüğü tarafından başarı belgeleriyle ödüllendirilmiştir.¹⁸⁶

3.3.9.3. Değerlendirme

Aktekke İhsaniye Kur’an Kursu, 1983 yılında Yavuz Selim Vakfı tarafından inşa edilerek hâfızlık eğitimi vermek amacıyla faaliyete geçmiştir. Kurum, ilk kurulduğunda 100 öğrenci kapasitesine sahipken, günümüzde 65 öğrenciyle hâfızlık eğitimi vermeye devam etmektedir. Kursta verilen eğitim, başlangıçta sadece hâfızlık ile sınırlı kalmayıp, bazı dönemlerde Arapça eğitimi de verilmiştir. 1997 yılı itibarıyla

¹⁸² Çakıroğlu, Mülakat, 10.11.2023.

¹⁸³ Aktekke İhsaniye Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-16.

¹⁸⁴ “Fotoğraf,” *Facebook*, <https://facebook.com/photo?fbid=122900279569637&set=pcb.122900359569629> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁸⁵ “Bafra’nın Gururu Tunahan Batdal Samsun’u Temsil Edecek”, *Bafra55.net*, 26 Şubat 2021, <https://www.bafra55.net/bafranin-gururu-tunahan-batdal-samsunu-temsil-edecek-53241h.htm> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁸⁶ Aktekke İhsaniye Kur’an Kursu Hâfızlık, başarı belgesi örneği bk. Ek-17.

kursun masrafları, Yavuz Selim Vakfı'ndan Kur'an kursunun yaşatılması için kurulan derneğe devredilmiştir.

Aktekke İhsaniye Kur'an Kursu, zorlu dönemlere rağmen eğitimine devam etmiş ve 42 yılda 500 öğrenciye hâfızlık belgesi kazandırmıştır. 2015 yılında güneydoğudan gelen öğrencilere yönelik “Kardeşlik Projesi” çerçevesinde Bafra ilçesinde 77 öğrenciye eğitim verilmiş ve bu sayı 117'ye ulaşmıştır. 2022 yılında 8 öğrencinin hâfızlık icâzet merasimine katılması, kursun başarısını pekiştiren bir örnektir.

Sonuç olarak, Aktekke İhsaniye Kur'an Kursu, hâfızlık eğitiminde önemli bir merkez hâline gelmiş, 42 yıllık sürede önemli başarılar elde etmiştir. Eğitimdeki sürekliliği ve katkılarıyla hem kurumsal hem de toplumsal anlamda değerli bir eğitim kurumu olmayı başarmıştır. Hâfızlığını bitirip mezun olan öğrencilerin çoğunluğu, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmaktadır.

3.3.10. Bafra İlçesi Altunyaparak Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.10.1. Tarihçesi

Yeri hayırseverler tarafından bağışlanan yine hayırseverlerin katkılarıyla kısa sürede tamamlanan bina hâfızlık eğitimi gerçekleştirilmek üzere tahsis edilmiştir. 4 katlı ve 60 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Altunyaparak Kur'an Kursu 1985 yılında gündüzlü olarak eğitim öğretim faaliyetine başlamıştır. Gündüzlü eğitimin devam ettiği 1990 yılına kadar erkekler de aynı binada Kur'an eğitimi almıştır. 2010 yılına kadar bazı bölümleri ihtiyaç odaklı Kur'an kursu¹⁸⁷ olarak kullanılan bina bu tarihten itibaren tamamen hâfızlık eğitimine tahsis edilmiş tam kapasite olarak kullanılmaya başlanmıştır.¹⁸⁸ Altunyaparak Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Altunyaparak Mahallesi'nde konumlanmaktadır. Kurs binasının bahçesinin bulunmaması, öğrencilerin açık alanda gerçekleştirebileceği fiziksel ve sosyal etkinlikleri sınırlamaktadır. Bu durum, öğrencilerin zamanlarını değerlendirme ve fiziksel gelişimlerine katkı sunma açısından dezavantaj oluşturmaktadır. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Türkiye Diyanet Vakfı Bafra Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

¹⁸⁷ İhtiyaç odaklı kursu için bk. (sayfa 10).

¹⁸⁸ Ayşegül Şengül (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı EHYS modülünden alınmıştır. 10.11.2023.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (39 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde aksaklıklar olsa da başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 10'dan fazla hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.¹⁸⁹

Altunyaprak Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar yaklaşık 200 kız öğrenci hâfızlık belgesi, 2000 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, genellikle Bafra, Sinop ve çevre ilçelerden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

2015 yılında güneydoğudan 51 kız ve 19 erkek öğrenci, Bafra Müftülüğü'nün öncülüğünde "Kardeşlik Projesi" kapsamında ilçeye getirilip kurslara yerleştirilmiştir. Bu bağlamda misafir edilen kız öğrencilerden 40'ı Altunyaprak Kur'an Kursu'nda eğitim almıştır. Daha sonra bu sayı 117'ye kadar çıkmıştır.¹⁹⁰

Yılda 8'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda 60 kişinin eğitim aldığı Kur'an kursunda öğrencilerin yaş aralığı 13 ve üzeridir. Örgün eğitime devam edenlerin kabul edilmediği kursta öğrenciler açıktan öğrenimlerine devam etmektedir. Sınıf mevcudunun 10 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında ise öğrenci sayısı 8-10'dur. Kur'an kursunda, öğreticilere destek olmak amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Hatim bitiminde¹⁹¹ öğrencilere tatil verilen kursta, haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir.

¹⁸⁹ "Altunyaprak Kız Kur'an Kursu'ndan İcazet Töreni", *Bafra Ajans*, 24 Eylül 2013, <https://www.bafraajancan.com/haber/altunyaprak-kiz-kuran-kursundan-icazet-toreni-101283.html> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁹⁰ "Samsun-Cizre ile Bafra Arasında Kardeşlik Köprüsü Kuruldu", *Son Dakika*, 28 Ocak 2018, <https://www.sondakika.com/guncel/haber-samsun-cizre-ile-bafra-arasinda-kardeslik-koprusu-10503978/> (Erişim: 10.11.2023).

¹⁹¹ Birinci cüzden başlayıp otuzuncu cüze kadar öğrencinin okuması gereken sayfaları ifade eder. Her öğrenci için farklılık gösterir. Her gün ders okuyan öğrencinin hatmi bitirme süresi 30 gündür.

3.3.10.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde bazı öğrencilere “20’lik sistem” adı verilen ezberleme yöntemi de kullanılmaktadır.¹⁹² Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.¹⁹³

Kur’an kursunda, hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Ayrıca hayırseverler tarafından tüm öğrencilere burs desteği sağlanmaktadır.

Altunyaparak Kız Kur’an Kursu, hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında, Bafra ve Samsun’da temsil edilmektedir. Eğitime başladığı 1985 yılından 2024 yılına kadar göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar ve yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Altunyaparak Kız Kur’an Kursu Diyanet İşleri Başkanlığı, İl Müftülüğü, Bafra Kaymakamlığı ve Bafra Müftülüğü tarafından başarı belgeleriyle ödüllendirilmiştir.¹⁹⁴

3.3.10.3. Değerlendirme

Altunyaparak Kız Kur’an Kursu, 1985 yılından bu yana hâfızlık eğitimi vermekte olup, başarılı bir eğitim süreci geçirmiştir. Kurs, düzenli eğitim yapısı, hâfızlık hazırlık sınıfları ve sürekli gelişen bir müfredatla öğrencilerine önemli bir eğitim fırsatı sunmaktadır. Ayrıca sosyal etkinlikler ve burs imkânları gibi destekler, öğrencilerin motivasyonunu artırmakta ve eğitim başarısını yükseltmektedir. Bununla birlikte, kursun sosyal imkânları sınırlıdır. Öğrencilerin eğitim dışı sosyal gelişimlerine yönelik daha fazla etkinlik ve fırsat sunulması, onların kişisel gelişimlerini destekleyebilir. Ayrıca teknolojik altyapının yetersizliği, eğitimde dijitalleşme ve materyal çeşitliliği konusunda eksiklikler söz konusudur.

Altunyaparak Kız Kur’an Kursu, sağladığı eğitim ve desteklerle önemli başarılar elde etmiş olsa da sosyal imkânların yetersizliği, kursun daha geniş bir etki alanına ulaşabilmesinin önündeki önemli engellerden biridir. Bu eksikliğin giderilmesi, kursun

¹⁹² Şahin Aynur, *Kur’an Hıfzı Gelenegi ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, 50. “20’lik sistem”, öğrencinin her gün 20 satır ezber yapmasını esas alan, yoğun ezber gerektiren bir yöntemdir. Bu yöntem, özellikle ezber kabiliyeti yüksek öğrenciler için tercih edilmektedir.

¹⁹³ Altunyaparak Kız Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-18.

¹⁹⁴ Altunyaparak Kız Kur’an Kursu Hâfızlık, başarı belgesi örneği bk. Ek-19.

eğitim kalitesini daha da artırabilir ve daha fazla öğrenciye hizmet vermesini sağlayabilir.

3.3.11. Bafra İlçesi Darboğaz Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.11.1. Tarihçesi

Bafra İlçesi'nin köklü Kur'an kurslarından biri olan bina 1990 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere hizmet vermeye başlamıştır.¹⁹⁵ 3 katlı ve 50 öğrenci kapasiteli inşa edilen Darboğaz Kur'an Kursu 1990 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Belirli dönem erkek öğrencilerin eğitim aldığı Darboğaz Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu hâlihazırda 33 öğrenciyle hâfızlık eğitimine devam etmektedir.¹⁹⁶ Darboğaz Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Darboğaz Mahallesi'nde konumlanmaktadır. Kursun şehir merkezine uzak ve kırsal bir bölgede yer alması, ulaşım ve sosyal imkânlara erişim açısından belirli dezavantajlar oluşturmaktadır. Fizikî bakımdan bina orta düzeyde imkânlara sahip olmakla birlikte, kursun bahçesi öğrencilerin eğitim dışı faaliyetleri için uygun bir alan sunmakta ve bu yönüyle eğitimi destekleyici bir nitelik arz etmektedir. 2015 yılında Şırnak'ın Cizre ilçesinde yaşanan terör olayları nedeniyle hâfızlık eğitimi alamayan öğrenciler, Samsun'un Bafra İlçesi'ne getirilmiş bu öğrencilerden 35'i Darboğaz Kur'an Kursu'na yerleştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda, farklı illerden gelen öğrenciler de proje kapsamında hâfızlık eğitimi almak için bu kursa yerleştirilmiştir. Ardahan, Siirt, Batman, Gaziantep, Mardin, Diyarbakır, Ağrı, Şırnak gibi birçok ilden öğrenciler Darboğaz Kur'an Kursu'nda eğitim almıştır.¹⁹⁷ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğinin yanında Türkiye Diyanet Vakfı Bafra Şubesi, kurs adına kurulan dernek ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

¹⁹⁵ Darboğaz Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-20.

¹⁹⁶ Emine Suiçmez İcik (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı EHYS modülünden alınmıştır. 10.11.2023.

¹⁹⁷ "Samsun-Cizre ile Bafra Arasında Kardeşlik Köprüsü Kuruldu", *Son Dakika*, 28 Ocak 2018, <https://www.sondakika.com/guncel/haber-samsun-cizre-ile-bafra-arasinda-kardeslik-koprusu-10503978/> (Erişim: 10.11.2023).

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (34 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 10 hâfızlık icâzet¹⁹⁸ merasimi gerçekleştirilmiştir.¹⁹⁹

Darboğaz Hâfızlık Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar yaklaşık 500 öğrenci hâfızlık belgesi, 2000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Bafra, Alaçam, Sinop ve doğu illerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Bafra, Alaçam, Sinop ve doğu illerinden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yıllık 8'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12-23 arasındadır. Sınıf mevcudunun 10 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı ise 8 kişidir. Hâfızlık hazırlık hocası sabit olup sadece hazırlık eğitimi vermektedir. 4 kadrolu öğreticinin görev yaptığı Kur'an kursunda, öğreticilere destek amaçlı hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Beş haftada bir öğrencilere tatil verildiği kursta izinler öğrencilerin cuma günü dersi okuyup pazartesi günü kursa döneceği şekilde planlanmıştır. Uzak illerden gelen öğrenciler ara tatillerde ve bayram tatillerinde izin kullanmakta, normal izin zamanlarında nöbetçi öğretici gözetiminde kursta kalmaktadır. Öğrencilere burs desteği ve MÜSDAV bursu sağlanmaktadır.

Kur'an kursunun merkeze uzaklığının fazla olması (15 km) ve kırsal bölgede bulunması bazı dezavantajları beraberinde getirmektedir. Öğreticilerin kursa ulaşımı ve personel bulma zorluğu bunlar arasındadır. Ayrıca lojman eksikliği de sıkıntılara yol açmaktadır. Kur'an kursunun ihtiyaçları kursa ait dernek tarafından karşılanmaktadır.

3.3.11.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁰⁰

¹⁹⁸ "Bafra'da Kur'an Coşkusu", *Bafra Haber*, 24 Eylül 2005, <https://www.bafrahaber.com/bafra-da-kur-an-coskusu--440.html> (Erişim:10.11.2023).

¹⁹⁹ "Bafra'da Kur'an Ziyafeti ve İcazet Şöleni", *Altınova Gazetesi*, 30 Kasım 2015, <https://www.altinovagazete.com/guncel/bafra-da-kuran-ziyafeti-ve-icazet-soleni-h4023.html> (Erişim:10.11.2023).

²⁰⁰ Darboğaz Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-21.

Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 5 hatim yapması beklenmektedir. Darboğaz Hâfızlık Kız Kur'an Kursu'nda hâfızlığını erken bitiren öğrencilere bazı dönemlerde umre ödülü verilmiş günümüzde ise imkânlar dâhilinde devam ettirilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca yarışmalarda ve diğer faaliyetlerde dereceye giren öğrencilere altın ödülü verilmektedir.

Darboğaz Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Bafra ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun ikinciliği bulunan Kur'an kursunun dinî bilgiler yarışmasında Bafra birinciliği, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın düzenlediği kompozisyon yarışmalarında Samsun birinciliği, Bafra'da yapılan kompozisyon yarışmalarında ise birincilik, ikincilik, üçüncülük ve dördüncülük dereceleri bulunmaktadır. Eğitime başladığı 1990 ile 2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Darboğaz Hâfızlık Kız Kur'an Kursu çeşitli başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.11.3. Değerlendirme

Darboğaz Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, 1990 yılında hizmet vermeye başlamış olup, hâfızlık eğitimi konusunda önemli bir yer edinmiştir. Kurum, 34 yıl süresince 500'den fazla öğrenciye hâfızlık belgesi ve 2000'den fazla öğrenciye yüzüne okuma belgesi vermiştir. Eğitimde, klasik hâfızlık yöntemleriyle ilerlenmekte olup haftalık ders saati ortalaması, öğrencilerin sürekli bir gelişim göstermelerini sağlamaktadır. Bununla birlikte, kursun bulunduğu kırsal bölgedeki bazı dezavantajlar da gözlemlenmektedir. Merkeze olan uzaklık, öğreticilerin ulaşımını güçleştirmekte ve kursun altyapı ihtiyaçları konusunda zorluklar yaşanmasına sebep olmaktadır. Lojman eksiklikleri ve sosyal imkânların sınırlılığı, öğrencilerin daha fazla destek ve imkân beklmelerine yol açmaktadır.

Genel olarak, Darboğaz Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, kısıtlı imkânlarla önemli başarılar elde etmiş olsa da fiziksel ve sosyal altyapının iyileştirilmesi, kurstan alınan verimi daha da artıracaktır.

3.3.12. Bafra İlçesi Ensar Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.12.1. Tarihçesi

Uzun yıllar boş olan bir bina 2015 yılında Kur'an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 5 katlı ve 50 öğrenci kapasiteli Ensar Kur'an

Kursu 2015 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Hâlihazırda kursta, tam kapasite 50 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Ensar Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Fevzi Çakmak Mahallesi Fidan Sokak No:85 adresinde yer almaktadır. Kurs binası fizikî açıdan kısmen elverişli olmakla birlikte, sosyal alanların ve bahçenin sınırlı oluşu, öğrencilerin ders dışı faaliyetlerini gerçekleştirmelerini zorlaştırmakta ve bu durum eğitim ortamının bütüncüllüğü açısından bazı kısıtlamalar doğurmaktadır. 2015 yılında Şırnak'ın Cizre ilçesinde yaşanan terör olayları nedeniyle hâfızlık eğitimi alamayan öğrenciler, yapılan protokolle Samsun'un Bafra İlçesi'ne getirilmiş, bu kapsamda 18 öğrenci Ensar Kur'an Kursu'na yerleştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda proje kapsamında farklı illerden 27 öğrenci daha hâfızlık eğitimi almak üzere bu kursta eğitim görmüştür. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Türkiye Diyanet Vakfı Bafra Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

Proje, ilk yıl sadece Cizre'de eğitim gören öğrenciler için başlatılmış, ardından tüm bölgeye yayılmıştır. Ardahan, Siirt, Batman, Gaziantep, Mardin, Diyarbakır, Ağrı, Şırnak gibi birçok ilden ve ilçeden gelen öğrenciler bu kursta eğitim almışlardır.²⁰¹ Bu öğrencilerden 15 tanesi Diyanet İşleri Başkanlığı'nın düzenlediği hâfızlık tespit sınavında başarılı olarak hâfızlık belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Siirt, Batman, Gaziantep, Mardin, Diyarbakır, Ağrı, Şırnak gibi birçok doğu ilinin yanında Samsun ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. 2020 yılı sonrasında öğrenci kaynağının ekserisini Bafra ve civar ilçelerden katılan öğrenciler oluşturmuştur. Öğrenci kaynağındaki değişimin nedeni Kur'an kursunun okulla beraber hâfızlık eğitimine geçmesidir.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (9 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 3 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²⁰² Ensar Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 80 öğrenci hâfızlık belgesi, 250 civarı öğrenci ise yüzüne okuma belgesi almıştır.

²⁰¹ "Samsun-Cizre ile Bafra Arasında Kardeşlik Köprüsü Kuruldu", *Son Dakika*, 28 Ocak 2018, <https://www.sondakika.com/guncel/haber-samsun-cizre-ile-bafra-arasinda-kardeslik-koprusu-10503978/> (Erişim: 11.11.2023).

²⁰² Bafra Müftülüğü Ensar Kur'an Kursu, "Kur'an Kursumuzun Hâfızlık İcâzet Programı-24 Hâfizımız", *Facebook*, <https://www.facebook.com/watch/?v=653608466461470> (Erişim:10.11.2023).

Yılda 6'dan fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda 50 öğrencinin 30'unun okulla beraber hâfızlık eğitimi aldığı kursta öğrencilerin yaş aralığı 11 ve üzeridir. Sınıf mevcudunun 20 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmakta olup hâfızlık sınıflarında ise öğrenci sayısı 10'dur. Hâfızlık hazırlık hocası sadece hazırlık eğitimi vermekte aynı zamanda öğrencilerin okuldaki Kur'an derslerine de girmektedir. Kur'an kursunda, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Hâfızlık öğrencilerinin hatim dönüşlerinde ev izni kullandığı Kur'an kursunda hâfızlık hazırlık öğrencileri ise her hafta izin kullanmaktadır. Ayrıca öğrencilere hafta sonları ihtiyaçlarını gidermeleri için tatil verilmektedir. Hâfız öğrencilerin tatilleri cumartesi günü saat 11:30'da başlayıp pazar günü saat 11:00'da kursa dönecekleri şekilde, hazırlık öğrencilerin tatilleri ise cumartesi saat 11:30'da başlayıp pazartesi okula dönecekleri şekilde planlanmıştır.

3.3.12.2. Eğitim Süreci

Teknolojik imkânların kısmen kullanıldığı kursta dersler projeksiyon destekli işlenmektedir. Akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmakta velilere iletilmektedir.²⁰³ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Ayrıca tüm öğrenciler yıl içinde en az 3 defa "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencilere meslekî becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimler de verilmektedir. Cuma günleri ve kandil gecelerinde öğrenciler belirli camilerde görev alarak pratik yapmakta ve yeterlilik kazanmaktadır. Ayrıca öğrenciler cenazeler ve düğünler başta olmak üzere hatim programları ve çeşitli etkinliklerle manevî anlamda halkın yanında yer almaktadır.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler düzenlenmektedir. Kur'an kursunun sosyal alanları kısıtlı olduğu için öğrenciler yeterince aktivite yapamamaktadır. "Bir Konu, Bir Konuk" projesi kapsamında ilçe müftülüğü,

²⁰³ Ensar Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-22.

üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturularak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.

Ensar Erkek Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Bafra ve Samsun'da temsil edilmektedir.

3.3.12.3. Değerlendirme

Ensar Kur'an Kursu, 2015 yılında faaliyete geçerek hâfızlık eğitimi sunmaya başlamış ve zamanla birçok farklı şehirden gelen öğrencilere hizmet vermiştir. Kurs, özellikle hâfızlık eğitimi ve sosyal etkinliklerle öğrencilere geniş bir eğitim yelpazesi sunmaktadır. Öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik yapılan etkinlikler, meslekî becerilerin kazandırılması için camilerde pratik yapma fırsatları gibi uygulamalar, kurstan elde edilen başarıları pekiştirmiştir.

Ancak kursun sosyal alanlarının kısıtlı olması, öğrencilerin yeterince etkinlik yapmalarına engel teşkil etmektedir. Altyapı ihtiyaçlarının artmasıyla birlikte, daha geniş sosyal alanlara ve altyapı desteğine duyulan ihtiyaç da belirginleşmiştir. Bu alanlarda yapılacak iyileştirmeler, kursun verimliliğini artırıp öğrencilere daha kapsamlı bir eğitim deneyimi sunulmasına imkân sağlayacaktır.

Sonuç olarak, Ensar Kur'an Kursu, hâfızlık eğitimi konusunda büyük bir başarı yakalamış, sosyal etkinliklerle öğrencilerini desteklemiş ve meslekî beceri kazandırma konusunda olumlu katkılarda bulunmuştur. Ancak altyapı ve sosyal alanlar gibi eksikliklerin giderilmesi, kursun daha etkili ve verimli bir eğitim süreci sunmasına yardımcı olacaktır.

3.3.13. Bafra İlçesi Kuşçular Mahallesi Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.13.1. Tarihçesi

Kur'an kursunun yeri hayırsever (Eriş-Un, Dore-Un) tarafından bağışlanmış yine bu hayırseverlerin katkılarıyla kısa sürede tamamlanarak 1984 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Kuşçular Mahallesi Cami Sokak No: 53 adresinde bulunmaktadır. Kurs binası fizikî olarak eski bir yapıya sahip olmakla birlikte sosyal alanların sınırlı oluşu öğrencilerin ders dışı faaliyetlerini kısıtlamaktadır. Ancak kursun geniş ve elverişli bir bahçeye sahip olması, açık hava etkinlikleri ve dinlenme imkânları bakımından önemli bir avantaj

sunmaktadır. 2 katlı ve 42 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Kuşçular Kız Kur'an Kursu 1984 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.²⁰⁴ 1989 yılına kadar gündüzlü eğitimin devam ettiği kurs mezkûr yıl kapanmıştır. 2000 yılında resmi izinlerle tekrar açılan Kur'an kursu 2004 yılında yatılı hâfızlık eğitimine geçmiş kursta 23 kız öğrenci hâfızlık eğitimi almaya başlamıştır. Öğrenci yetersizliği nedeniyle belli aralıklarla kapanan Kur'an kursu bu dönemlerde yaz Kur'an kursu olarak faaliyet göstermiş, 2017 yılında tekrar yatılı hâfızlık eğitimine başlamıştır. Bu tarihe kadar, Kuşçular Kur'an Kursu 6 yıl boyunca Yaz Kur'an Kursu olarak faaliyet göstermiştir.²⁰⁵ Hâlihazırda kursta, tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 36 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları TDV Bafra Şubesi, hayırseverler ve binayı bağışlayan Eriş-Un ve Dore-Un tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca durumu iyi olan veliler de maddi destek sağlamaktadır. Öğrencilere MÜSDAV bursu başta olmak üzere farklı burs destekleri sağlanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin yapıldığı Kur'an kursu günümüze kadar (40 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde çeşitli aksaklıklar olsa da başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı birçok hâfızlık icâzet²⁰⁶ merasimi yapılmıştır.

Kuşçular Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 40 kız öğrenci hâfızlık belgesi, 1000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Bafra, Sinop ve çevre ilçelerinden öğrenciler bulunmaktadır. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 4'ten fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12 ve üzeridir. Öğrencilerin örgün eğitime devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi aldığı Kur'an kursunda "Millî İrade İmam Hatip Ortaokulu" ile müşterek çalışma yürütülmekte kursa öğrenci seçimleri okulla ortaklaşa yapılmaktadır. Okulun son haftası öğrenci ve veliler Kur'an kursuna davet edilerek program tanıtımı yapılmaktadır. Sınıf mevcudunun 8 kişiden oluştuğu 3 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2

²⁰⁴ Kuşçular Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-23.

²⁰⁵ Kamile Özeren, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), verdiği bilgilerden derlenmiştir; ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı EHYS modülünden alınmıştır. Samsun, 10.11.2023..

²⁰⁶ "Kuşçular Kur'an Kursu'nda İcâzet Merasimi," *Bafra Haber*, erişim 10.12.2023, <https://www.bafrahaber.com/kuscular-kur-an-kursu-nda-icazet-merasimi-165097.html>. (Erişim: 11.11.2023).

adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. Kur'an kursunda, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Öğrencilerin hatim bitiminde tatil kullandığı kursta hafta sonları öğrencilere tatil verilmektedir. Ev izinleri cumartesi günü 12.30'da başlayıp pazar günü 14.30'da kursa dönülecek şekilde planlanmıştır. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir.

3.3.13.2. Eğitim Süreci

Teknolojik imkânların sınırlı olduğu, hâfızlık hazırlık eğitimi (yüzüne okuma), tâlim ve tashîh-i hurûf derslerine özen gösterilen kursta, koro hâlinde okutma ve tâlim yaptırma eğitimin temel ilkelerindendir. Örgün eğitimle birlikte hâfızlık yapan öğrenciler derslerini genelde okul dönüşü okumakta, sabah ders verenler de bulunmaktadır. Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁰⁷ Hazırlık ve hâfızlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Ayrıca "Bir Konu Bir Konuk" projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri bir araya getirerek öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Kur'an kursunun bahçesi etkinlikler için uygun olup öğrenciler çeşitli sosyal faaliyetleri burada gerçekleştirmektedirler. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimine katkıda bulunacak boyama ve takı gibi kurslar açılmaktadır. Kur'an kursunun bünyesinde 2 adet lojman bulunmaktadır.

²⁰⁷ Kuşçular Mahallesi Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-24.

Kuşçular Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Bafra ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an kursları arası Kur'an-ı Kerimi güzel okuma yarışmasında il ikinciliği bulunmaktadır.²⁰⁸

3.3.13.3. Değerlendirme

Kuşçular Kız Kur'an Kursu, 1984 yılında hayırseverlerin bağışlarıyla inşa edilmiş ve hâfızlık eğitimi vermek üzere faaliyete geçmiştir. Kurs, yıllar içinde çeşitli aşamalardan geçmiş ve zaman zaman öğrenci yetersizliği nedeniyle ara vermek zorunda kalmıştır. Ancak 2000 yılında yeniden açılarak yatılı hâfızlık eğitimine geçiş yapmış ve 2017 yılında tekrar yatılı hâfızlık eğitimi vermeye başlamıştır. Bugün, kursta hâfızlık eğitimi alan 36 kız öğrenci bulunmaktadır.

Kuşçular Kur'an Kursu, eğitimde başarıyı ve öğrencilerin motivasyonunu artırmak amacıyla sosyal etkinlikler, geziler, piknikler ve “Bir Konu Bir Konuk” projesi gibi çeşitli faaliyetler düzenlemektedir. Ayrıca öğrencilerin kişisel gelişimine katkıda bulunacak kurslar da açılmakta ve öğrencilere burs desteği sağlanmaktadır. Öğrenciler, derslerde genellikle sabah erken saatlerde derse başlamakta ve haftalık ders düzenine uygun olarak eğitimlerini sürdürmektedirler.

Öte yandan kursun altyapı imkânları ve sosyal alanlar açısından bazı kısıtlamalar yaşadığı da gözlemlenmektedir. Yine de Kuşçular Kur'an Kursu, 40 yılı aşkın süredir hâfızlık eğitimi alanında başarılı bir süreç geçirmiştir. Hâfızlığını bitiren öğrencilere imkânlar dâhilinde mehâric-i hurûf ve dinî bilgiler dersleri verilmektedir. Mezun olan öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu “Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler” sınıflarına yönlendirilmektedir.

3.3.14. Bafra İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.14.1. Tarihçesi

İlçenin en eski kursu olan bina 1957 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.²⁰⁹ Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Bafra'nın en eski tarihî eserlerinden ve camilerinden olan Büyük Camii'nin avlusunda yer almaktadır.²¹⁰ Büyük Camii, Evliya Çelebi'nin 300 yıl önce yazdığı meşhur “Seyahatnâme”sinde

²⁰⁸ Bafra Müftülüğü, <https://samsun.diyanet.gov.tr/bafra/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=937> (Erişim: 24.10.2024).

²⁰⁹ Bafra Merkez Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-25.

²¹⁰ Mehmet Şenel, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), verdiği bilgilerden derlenmiştir; ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı EHYS modülünden alınmıştır. Samsun, 10.11.2023.

bahsettiği iki camiden birisidir. İlk olarak Bafra Beyi İsfendi-yaroğullarına mensup Emir Mirza tarafından halkın ibadet edebilmesi için ahşap olarak inşa edilen camii, günümüzdeki şeklini 1670 yılında Ayşe Hatun'un yaptırdığı belirtilen kitâbesiyle almıştır. Ayşe Hatun, Osmanlı Devlet adamı Köprülü Mehmet Paşa'nın kızıdır. Osmanlı mimarisinin özelliklerini taşımakta olan caminin bitişiğindeki kabristanlıkta 100-150 yıl kadar önce vefat etmiş meşhur âlimlerin mezarları bulunmakta bu mahalleye ismini vermektedir.²¹¹ Kur'an kursunun cami ile aynı bahçede bulunması manevî bir atmosfer sunmaktadır.

Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Büyükcami Mahallesi Çizmelioglu Sokak'ta konumlanmaktadır. Bina, fizikî açıdan eğitime elverişli olmakla birlikte imkânların sınırlı olması nedeniyle eğitim-öğretim sürecinde bazı kısıtlamalar yaşanabilmektedir. Ayrıca yapının bahçesinin ve sosyal alanlarının bulunmaması, öğrencilerin dinlenme ve sosyal etkinlik alanlarına erişimini sınırlandırmaktadır.

2 katlı ve 50 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Merkez Kur'an Kursu 1980 yılında yatılı eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. 1980 yılına kadar eğitim-öğretimin gündüzlü devam ettiği Kur'an kursunda erkekler hem de kadınlar eğitim almıştır. Bu yıldan sonra yatılı hâfızlık erkek Kur'an kursuna dönüştürülen binanın belli bölümünde 2015 yılına kadar kadınlar için gündüzlü Kur'an eğitimi devam etmiştir. Ancak 2015 yılında yapılan düzenlemelerle binanın tüm bölümleri tamamen yatılı Kur'an kursunun hizmetine sunulmuştur. Zaman içinde mevcut binaya eklemeler yapılarak genişletilmiş ve günümüzdeki hâlini almıştır. Hâlihazırda kursta, tam kapasite 50 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin katkılarıyla ve kurulan dernek üzerinden temin edilmektedir.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (65 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 20 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²¹²

Merkez Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar yaklaşık 760 öğrenci hâfızlık belgesi, 5000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına

²¹¹ Bafra Belediyesi, "Büyük Cami (Cami-i Kebîr)", 26 Kasım 2020, <https://bafra.bel.tr/Sayfa/5fc0a4b2fdcac104104ae3fc/Buyuk-Cami-Cami-i-Keb%C3%AEr> (Erişim: 11.11.2023).

²¹² Facebook, <https://www.facebook.com/photo?fbid=452864700384733&set=pcb.452864717051398> (Erişim: 11.11.2023).

bakıldığında kursta, Bafra merkez ve köylerinden, civar il ve ilçelerden öğrenciler bulunmaktadır. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 12’den fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur’an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 14-20 arasındadır. Lise ve üniversite seviyelerinde erkek öğrencilerin eğitim aldığı kursta öğrenciler okul eğitimlerine açıktan devam etmektedir. Sınıf mevcudunun 15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 10’dur. Hâfızlık hazırlık sınıfı öğreticisi sabit olup sadece hazırlık eğitimi vermektedir. 4 kadrolu öğreticinin görev yaptığı Kur’an kursunda öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Hâfız öğrencilerin hatim dönüşlerinde, hazırlık (yüzüne okuyan) öğrencilerin ise on beş günde bir tatilin yapıldığı kursta öğrencilere hafta sonları izin verilmektedir. Derslerini düzenli okuyan öğrencilere imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir.

3.3.14.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında teknolojik imkânlardan faydalanılarak yürütülmektedir. Bu sayede öğretim sürecinin etkinliği artırılmıştır. Diğer benzer kurslarda da görüldüğü üzere klasik eğitim yönteminin esas alındığı hâfızlık programında, Hâfızlık ders takip çizelgeleri düzenli olarak günlük şekilde doldurulmakta ve ilgili veriler velilerle de paylaşılmaktadır.²¹³ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencilere meslekî beceriler kazanmaları için çeşitli eğitimler verilmektedir. Bu bağlamda öğrenciler cuma günleri ve kandil gecelerinde belli camilerde görev yapmakta kendilerini geliştirmektedir. Ayrıca öğrenciler cenâze, düğün gibi merasimlerde hatim okumakta ve program icra etmektedir. Öğrenciler öğle, ikindi ve akşam namazlarını kursun yanında bulunan tarihi Büyük Camii’de kılmakta zaman zaman bu camide görev yapmaktadır. Çeşitli programlar icra eden Kur’an kursunun halk ile bağı güçlü ve

²¹³ Bafra Merkez Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-26.

derindir. İmkânlar ölçüsünde halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak hüsn-ü hât gibi kurslar açılmaktadır.

Kur'an kursunda başarıyı ve öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, bilgi yarışmaları, futbol turnuvaları gibi faaliyetler yapılmaktadır. Ancak sosyal alanların kısıtlı olması sebebiyle öğrenciler düzenli olarak kurs merkezli aktivite yapamamaktadır. “Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. Ayrıca müftü yardımcıları, ilçe müftüsü, vaiz ve uzmanlar belli aralıklarla Kur'an kursunu ziyaret etmekte öğrencilere motive edici sohbet yapmaktadır.

Merkez Erkek Hâfızlık Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Bafra ve Samsun'da temsil edilmektedir. 2019 yılında Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Türkiye üçüncülüğü bulunmaktadır. Ayrıca dinî bilgiler yarışmalarında il dereceleri bulunmaktadır. 1957-1980 ile 1980-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Kur'an kursu Bafra İlçe Kaymakamlığı ve Bafra Müftülüğü tarafından başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.²¹⁴

3.3.14.3. Değerlendirme

Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Bafra ilçesinin en eski Kur'an kurslarından biri olarak önemli bir yer tutmaktadır. 1957 yılında faaliyete geçen ve 1980 yılından itibaren yatılı hâfızlık eğitimi sunan bu kurs hem eğitim kalitesi hem de topluma katkıları ile dikkat çekmektedir. Tarihi yapısı, eğitim başarıları ve sosyal sorumluluk projeleri ile kurs, öğrencilerine değerli bir dinî eğitim süreci sunmaktadır.

Kurs, tarihî zenginliği ile öğrencilere manevî bir ortam sunmakta, Bafra'nın kültürel mirasını taşıyan Büyük Camii'nin avlusunda yer almaktadır. Bu, öğrencilerin eğitim süreçlerini güçlendiren önemli bir unsurdur. Modern eğitim teknikleri ve teknolojik altyapı kullanımı da kursun eğitim kalitesini artırmaktadır. Bunun yanında öğrencilerin sosyal etkinliklere katılımı, ödüllendirme sistemleri ve kişisel gelişimlerini destekleyici projelerle motivasyonları güçlendirilmektedir. Ayrıca

²¹⁴ Bafra Merkez Kur'an Kursu Hâfızlık, başarı belgesi örneği bk. Ek-27.

öğrencilerin topluma hizmet etmeleri ve dini sorumluluklarını yerine getirmeleri sağlanmaktadır.

Öte yandan kursun fizikî alan sınırlamaları ve sosyal aktiviteler için yetersiz alanlar mevcut olup, bu durum öğrencilerin sosyal gelişimlerini olumsuz etkileyebilir. Kurs, hayırseverlerin katkılarıyla ayakta durmakta ve bu da kursun ayakta kalabilmesi zaman zaman zora sokmaktadır. Son olarak, sosyal etkinliklerin daha verimli olabilmesi için kursun fiziksel alanının genişletilmesi gerekmektedir.

3.3.15. Canik İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.15.1. Tarihçesi

Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne ait olan bina 2018 yılında Kur'an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.²¹⁵ Canik İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Hasköy Mahallesi Altın-tepe Sokak adresinde yer almaktadır. Yeni inşa edilmiş olan kurs binası, fizikî açıdan eğitim-öğretim faaliyetlerine elverişli bir yapıya sahiptir. Kursun geniş ve düzenli bir bahçeye sahip olması ile birlikte öğrencilerin yararlanabileceği çeşitli sosyal alanların bulunması, eğitim sürecini destekleyici önemli unsurlar arasında yer almaktadır. 5 katlı ve 70 öğrenci kapasiteli olan Merkez Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu 2018 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Sosyal alanları ve imkânlarıyla öne çıkan kursta hâlihazırda tam kapasite olarak 70 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kursun genel ihtiyaçları, kurulan dernek üzerinden, TDV Canik Şubesi aracılığıyla ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.²¹⁶

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Merkez Kur'an Kursu günümüze kadar (6 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 1 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²¹⁷

Merkez Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu'nda kısa sürede şu ana kadar 16 öğrenci hâfızlık belgesi, 250 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun merkez başta olmak üzere özellikle Vezirköprü, Asarcık, Bafra

²¹⁵ Canik Merkez Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-28.

²¹⁶ Ali Gazi, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 11.11.2023.

²¹⁷ "Canik İlçe Müftülüğümüze bağlı Yatılı Kur'an Kurslarımızda eğitim alan öğrenciler için Hâfızlık İcazet Programı ve Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı Mezuniyeti gerçekleştirildi", *Samsun Müftülüğü*, 20 Temmuz 2023, <https://samsun.diyaret.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=1859> (Erişim: 11.11.2023).

ve Çarşamba ilçesinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Samsun merkezden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 5'ten fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 10-13 arasındadır. Okula örgün eğitime devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alan öğrencilerin bulunduğu kursta, hâfızlık eğitimi "Canik İmam Hatip Ortaokulu"yla koordineli yürütülmektedir. Öğrenciler altıncı veya yedinci sınıfta okul kaydını dondurabilmektedir. Bu minvalde eğer öğrenci altıncı sınıfa başladığında çeyrek hâfızlığı (her cüzden 5 sayfa) tamamlamışsa altıncı sınıfa dondurabilmektedir. Çeyrek hâfızlığı tamamlamayan öğrencilere ise yedinci sınıfta kayıt dondurma hakkı verilmektedir. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 3 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet hâfızlık sınıfı bulunmakta olup hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-12'dir. 5 kadrolu ve 1 geçici öğreticinin bulunduğu Kur'an kursunda öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Hâfızlık öğrencileri iki haftada bir, hazırlık öğrencileri ise her hafta ev izni kullanmaktadır.²¹⁸ Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrencilerin imkânlar dâhilinde ödüllendirildiği Kur'an kursunda öğrencilere bireysel hedefler verilmekte hedefi gerçekleştiren öğrencilere ödüller verilmektedir.

3.3.15.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında teknolojik imkânlardan yararlanılarak yürütülmektedir. Bilgisayar, projeksiyon cihazı ve akıllı kalem gibi araçlar öğrencilerin kullanımına sunularak öğretim sürecinin verimliliği artırılmaktadır.²¹⁹ Öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'i yüzüne olarak belli bir sistemle hatmetmeleri istenmektedir. Bu bağlamda öğrencilere İlk 10 cüz tahkîk, 10-20 cüz arası tedvîr ve 20-30 cüz arası ise hadr olarak okutulmakta,²²⁰ öğrencilerden bu usûlde en az 3 hatim yapması istenmektedir.²²¹

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²²² Üç

²¹⁸ Canik Merkez Kur'an Kursu hâfızlık öğrenci izin kartı örneği bk. Ek-29.

²¹⁹ Canik Merkez Kur'an Kursu Hâfızlık, haftalık ders çizelgesi örneği bk. Ek-30.

²²⁰ "Kırâat", *Kur'an Sözlüğü*, Diyanet İşleri Başkanlığı, <https://kuran.diyaret.gov.tr/kuran-sozlugu/detay/37-kirâat> (Erişim: 16.11.2023).

²²¹ Bu bilgiler Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi Ali Gazi tarafından verilen bilgilerden derlenerek oluşturulmuştur. 15.10.2023.

²²² Merkez Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-31.

aylık periyotlarla veli toplantılarının düzenlendiği Kur'an kursunda dersleri düzenli gitmeyen öğrencilerin velileriyle belli aralıklarla görüşülmekte durumları hakkında velilere bilgi verilmekte olup görüşmeler sonunda öğrenci hakkında ortak karar alınmaktadır.²²³ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Merkez Kur'an Kursu'nda başarıyı, öğrencilerin moral ve motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, akıl ve zekâ oyunları gibi faaliyetler yapılmaktadır. Kursun sosyal imkânları arasında spor salonu, bilgisayar ve playstation odası ile çok amaçlı salon gibi alanlar bulunmaktadır. Öğrencilere çok amaçlı salonda TV izleme imkânının sunulduğu Kur'an kursunda yeni gelen öğrencilerin uyum süreçlerini ve adaptasyonlarını kolaylaştırmak amacıyla her akşam sinema saati düzenlenmekte olup Diyanet İşleri Başkanlığı'nın belirlediği filmler öğrencilere izletilmektedir. "Bir Konu, Bir Konuk" projesi alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. Ayrıca il müftü yardımcıları, ilçe müftüsü, vaizler ve uzmanlar belli aralıklarla öğrencilerle buluşmakta öğrencilere motive edici sohbetler yapmaktadır.²²⁴ Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.²²⁵

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak spor, robotik kodlama, temel dersler gibi kurslar açılmaktadır. Ayrıca Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. Kur'an kursunun ilahi ve mûsiki korosu programlarda görev almaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

²²³ "Kurumsal Sayfalar", Canik İlçe Müftülüğü, Samsun İl Müftülüğü Resmî Web Sitesi, <https://samsun.diyanet.gov.tr/canik/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal> (Erişim: 15.11.2023).

²²⁴ "Kurumsal Sayfalar", Canik İlçe Müftülüğü, Samsun Müftülüğü Resmî Web Sitesi, <https://samsun.diyanet.gov.tr/canik/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal> (Erişim: 15.11.2023).

²²⁵ "Canik Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursunda Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi Yapıldı", Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 8 Kasım 2022, <https://samsun.csb.gov.tr/canik-merkez-yatili-hafizlik-erkek-kur-an-kursunda-sifir-atik-farkindalik-egitimi-yapildi.-haber-279330> (Erişim: 15.11.2023).

Canik Merkez Erkek Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Canik ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i yüzünden güzel okuma yarışmasında Türkiye birinciliği bulunmaktadır.²²⁶

3.3.15.3. Değerlendirme

Canik Merkez Erkek Kur'an Kursu, 2018 yılından itibaren yürüttüğü eğitim faaliyetleriyle bölgede önemli bir ihtiyacı karşılamaktadır. Hâfızlık eğitimi alanında başarılı sonuçlar elde eden kurs, fizikî yapısı, sosyal imkânları ve eğitim kadrosuyla dikkat çekmektedir. Kurs, öğrencilerin hem ezberlerini geliştirmelerine hem de sosyal ve ahlâkî yönden ilerlemelerine katkı sağlamaktadır.

Eğitim sürecinde teknolojik araçlar kullanılmakta, öğrencilerin seviyelerine göre bireysel hedefler verilmekte ve bu hedefler çeşitli ödüllerle desteklenmektedir. Sosyal etkinlikler, geziler ve sportif faaliyetler öğrencilerin moral ve motivasyonunu artırmakta, derslere olan ilgilerini canlı tutmaktadır. Ders takibi ve veli görüşmeleriyle öğrencilerin gelişimi yakından izlenmektedir. Ayrıca örgün eğitime devam eden öğrenciler için okul ve kurs koordineli bir şekilde çalışmaktadır.

Kur'an kursu, sadece hâfızlık eğitimiyle sınırlı kalmayıp öğrencilerin meslekî ve kişisel gelişimlerini destekleyen çeşitli faaliyetler de sunmaktadır. İl genelindeki yarışmalarda elde edilen başarılar, kursun etkili bir eğitim süreci yürüttüğünü göstermektedir.

3.3.16. Canik İlçesi Pınarbaşı Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.16.1. Tarihçesi

Mahallede bulunan eski bir bina 1993 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 2019 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu hizmete açılana kadar burada hâfızlık eğitimi devam etmiştir. Eski binanın fizikî olarak hizmete cevap verememesi sonrası mevcut 5 katlı ve 100 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Pınarbaşı Hâfızlık Kur'an Kursu²²⁷ 2019 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.²²⁸ Modern mimarisi ve teknolojik donanımıyla öne çıkan Kur'an kursu

²²⁶ “Kur'an-ı Kerim'i Yüzünden Güzel Okuma Yarışması Türkiye Birincisi Samsun'dan”, *Samsun İl Müftülüğü*, 14 Ekim 2024, <https://samsun.diyanet.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=2244> (Erişim: 14.10.2024).

²²⁷ “Pınarbaşı Yatılı Kız Kur'an Kursu Tanıtım Filmi”, *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=nb9zXWQCdTY> (Erişim: 15.11.2023).

²²⁸ Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-32.

hâlihazırda tam kapasite şekilde 100 öğrenciyle hâfızlık eğitimine devam etmektedir.²²⁹ Canik İlçesi Pınarbaşı Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Gaziosmanpaşa Mahallesi Aydınogulları Sokak'ta konumlanmaktadır. Bina, fizikî açıdan eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi için son derece elverişli nitelik taşımaktadır. Ayrıca kursun kullanımına açık bir bahçesi ve öğrencilerin sosyal gelişimlerine imkân sağlayacak sosyal alanları da mevcuttur. 28 Şubat sürecinde öğrenci sayısının 15'e kadar düştüğü bir dönem yaşanmıştır. Kursun genel ihtiyaçları TDV Canik Şubesi aracılığıyla ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (32 yıl) çeşitli aksaklıklara rağmen eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 6 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²³⁰

Pınarbaşı Hâfızlık Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 200 kız öğrenci hâfızlık belgesi, 750 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun merkez ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Samsun ve ilçelerinden olmak üzere Ankara, Amasya, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, İstanbul gibi illerden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 15'ten fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan 100 öğrencinin yaş aralığı 13-20 arasındadır.²³¹ Kursta ağırlıklı olarak ortaokulu bitirip lise seviyesinde öğrenciler eğitim almaktadır. Okula açık eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi az da olsa örgün eğitim görenler (lise, üniversite) de bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 10 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 5 adet hâfızlık sınıfı bulunmakta olup hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 8 kadrolu öğreticinin bulunduğu Kur'an kursunda, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 3 personel görev yapmaktadır. Ayrıca kursta, 1 adet 14 kişilik "İslâmî İlimler" sınıfı bulunmakta öğrencilerin yarısı yatılı yarısı ise gündüzlü olarak bu programa devam etmektedir.

²²⁹ İnci Banu Tekel, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 15.11.2023.

²³⁰ "Canik İlçe Müftülüğümüze bağlı Yatılı Kur'an Kurslarımızda eğitim alan öğrenciler için Hâfızlık İcazet Programı ve Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı Mezuniyeti gerçekleştirildi", *Samsun İl Müftülüğü*, 20 Temmuz 2023, <https://samsun.diyaret.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=1859> (Erişim: 15.11.2023).

²³¹ Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu tanıtım broşürü örneği bk. Ek-33.

Genel olarak öğrencilerin hatim bitiminde tatil kullandığı kursta, haftalık 6 ve üzeri ders veren hâfızlık öğrencileri istemeleri hâlinde her hafta ev izni kullanmaktadır. Dört veya beş haftada bir genel tatile giren Kur'an kursunda öğrencilere dönem sonunda başarı karnesi verilmektedir. Ayrıca öğrencilere ihtiyaçlarını gidermeleri için hafta sonları izin verilmektedir. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir. Öğrenciler Kur'an kursunun altında yer alan Diyanet Kız Gençlik Merkezi'nin imkânlarından yararlanabilmekte gençlik merkezinde düzenlenen programlara katılabilmektedir. Ayrıca kursun kantini bulunmakta olup gün boyu öğrencilere ücretsiz çay ikramı yapılmaktadır.

3.3.16.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Bilgisayar, projeksiyon ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur.²³² Öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'i, ilk 10 cüz tahkîk, 10-20 cüz arası tedvîr, 20-30 cüz arası ise hadr olarak yüzüne okumaları istenmektedir.²³³

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²³⁴ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.²³⁵

Her yıl geleneksel piknik programının düzenlendiği Kur'an kursunda başarıyı, kaliteyi, öğrencilerin moral ve motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, bilgi yarışmaları, akıl ve zekâ oyunları gibi faaliyetler yapılmaktadır. "Bir Konu Bir Konuk" projesi kapsamında alanında uzmanlarla öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler tarafından belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapılmaktadır.²³⁶

²³² Tekel, Mülakat, 15.11.2023.

²³³ "Kırâat", *Kur'an Sözlüğü*, Diyanet İşleri Başkanlığı, <https://kuran.diyaret.gov.tr/kuran-sozlugu/detay/37-kirâat> (Erişim: 15.11.2023).

²³⁴ Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-35.

²³⁵ Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, öğrenci değerlendirme formu örneği bk. Ek-34.

²³⁶ "Canik Pınarbaşı Yatılı Kız Kur'an Kursunda Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi Yapıldı", *Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü*, 8 Kasım 2022, <https://samsun.csb.gov.tr/canik-pinarbasi-yatili-kiz-kur-an-kursunda-sifir-atik-farkindalik-egitimi-yapildi.-haber-279331> (Erişim: 15.11.2023).

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Kur'an kursunun ilahi korosu bulunmakta belli programlarda ilahiler seslendirmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak el sanatları, resim, takı tasarımı, spor, sanat gibi kurslar açılmaktadır. Resim kursu sonunda öğrencilerin yapmış oldukları tablolar çeşitli programlarda sergilenmektedir.²³⁷ Ayrıca halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilere DGS (Dikey Geçiş Sınavı) kursuna hazırlık için destek olarak Türkçe-Matematik dersleri verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Canik ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun birinciliği ve Karadeniz bölge dereceleri bulunmaktadır. 1993-2019 ve 2019-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu Diyanet İşleri Başkanlığı, İl müftülüğü Canik İlçe Kaymakamlığı ve Canik Müftülüğü tarafından başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.16.3. Değerlendirme

Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu, 1993 yılından bu yana birçok zorlukla karşılaşmasına rağmen eğitim faaliyetlerini başarıyla sürdürmüştür. 2019 yılında yeni binaya geçilmesiyle birlikte, fizikî imkânlar iyileşmiş, öğrenci kapasitesi artmıştır. Modern donanımı ve disiplinli yapısıyla kurs, bugün 100 öğrenciyle tam kapasite hizmet vermektedir.

Hâfızlık eğitimi süreci sistemli bir şekilde yürütülmekte, öğrenciler belirli aşamalardan geçerek eğitime dâhil edilmektedir. Eğitim metodu, klasik yöntemlerin yanında teknolojik araçları da içermekte ve öğrenciye özel takip sistemi uygulanmaktadır. Kurs, sadece ezber odaklı değil, aynı zamanda öğrencilerin kişisel gelişimlerini destekleyecek etkinliklerle de öne çıkmaktadır.

Sosyal faaliyetler, geziler, yarışmalar, ilgi alanlarına göre açılan kurslar ve dış paydaşlarla yürütülen projeler öğrencilerin moral ve motivasyonunu artırmaktadır.

²³⁷ Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, resim ve tablo örneği bk. Ek-36.

Hâfızlık sürecini tamamlayan öğrencilerin önemli bir kısmı Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde görev almakta, ayrıca kurs mezunlarıyla her yıl düzenli buluşmalar yapılmaktadır. Mezun öğrenci sayıları, düzenlenen icâzet törenleri ve elde edilen başarılar dikkate alındığında, Pınarbaşı Kız Kur'an Kursu'nun eğitimde istikrarlı ve etkili bir yol izlediği görülmektedir.

3.3.17. Çarşamba İlçesi Hamza Aslan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.17.1. Tarihçesi

İlçede hâfızlık eğitimi 1979 yılında inşa edilen İhsaniye Kur'an Kursu ile başlamıştır. 1980'li yıllarda birçok kişinin eğitim aldığı ayrıca medrese eğitiminin verildiği İhsaniye Kur'an Kursu 2000'li yıllara kadar kapasitesinin üstünde öğrenciye hizmet vermiştir. Kursta hâfızlık eğitiminin yanında Arapça, tefsir gibi temel İslâmî ilimler de okutulmuştur. Günümüzde Diyanet İşleri Başkanlığı başta olmak üzere farklı kurumlarda görev yapan birçok kişinin eğitim aldığı kurstan 1000 civarında öğrenci hâfızlık belgesi, 4000 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi alarak mezun olmuştur.²³⁸

Eskiyen ve şehir içinde kalan İhsaniye Kur'an Kursu zamanla hizmete cevap verememiş yeni Kur'an kursunun yapılmasıyla da eğitim-öğretim faaliyetlerine son vermiştir. Kur'an kursu 28 Şubat döneminde öğrenci sayısı düşse de hâfızlık eğitimine devam etmiştir. Yönetici hocanın ifadesiyle zamanın müftüsü “dağ-taş ova gezip öğrenci bulacaksınız, bu müesseseyi kapatmayacaksınız!” telkininde bulunmuştur. 2014 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu inşaatı bitene kadar burada hâfızlık eğitimi devam etmiştir.

Yeni Kur'an kursunun yeri hayırsever tarafından bağışlanmış olup kaba inşaatı da bağış sahibi aile tarafından yaptırılmış kalan kısmı ise hayırseverlerin desteğiyle TDV Çarşamba Şubesi öncülüğünde tamamlanmıştır.²³⁹ Kur'an kursuna bağış sahibinin küçük yaşta lösemiden vefat eden oğlunun adı verilmiştir. 6 katlı ve 80 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Hamza Aslan Kur'an Kursu 2014 yılında eğitim öğretim faaliyetine başlamıştır. Kur'an Kursu, Çarşamba ilçesi Orta Mahallesi 158. Sokak'ta yer almaktadır. Bina, fizikî açıdan Kur'an eğitimi için uygun koşullara

²³⁸ İsmail Kocaman, (İhsaniye Kur'an Kursu öğrencisi ve Hamza Aslan Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 15.12.2023.

²³⁹ “Hamza Aslan Kur'an Kursu Hazır...!”, *Haber Expres*, 9 Aralık 2013, <https://www.haberexprescom.tr/hamza-aslan-kuran-kursu-hazir-18318h.htm> (Erişim: 15.12.2023).

sahiptir. Kursun bünyesinde öğrencilerin sosyal gelişimlerini destekleyecek sosyal alanlar bulunmakta olup bahçesi de çeşitli etkinliklerin gerçekleştirilmesine imkân tanıyacak niteliktedir. Hâlihazırda kursta, tam kapasite 80 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.²⁴⁰ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları kurulan dernek, Türkiye Diyanet Vakfı Çarşamba Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.²⁴¹

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (10 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 7 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²⁴²

Hamza Aslan Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 140 öğrenci hâfızlık belgesi, 300 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır.²⁴³ Öğrenci potansiyeline bakıldığında, Çarşamba merkez ve köylerden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Çarşamba, Ayvacık ve Salıpazarı ilçelerinden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.²⁴⁴

Yılda 15'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12 ve üzeridir. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Okula açıktan devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi az da olsa örgün olarak okulda okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 15-20 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 6 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 8 kadrolu öğreticinin bulunduğu Kur'an kursunda, öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Öğrencilerin aynı bölgeden olduğu Kur'an kursunda her hafta cumartesi günü dersten sonra tüm öğrencilere tatil verilmektedir.

²⁴⁰ Hamza Aslan Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-37.

²⁴¹ Bu bilgiler Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi İsmail Kocaman tarafından verilen bilgilerden ve Diyanet İşleri Başkanlığı EHYS modülünden derlenerek oluşturulmuştur.

²⁴² "Çarşamba'da 102 hâfiz icâzet aldı", *Diyanet Haber*, 23 Ekim 2023, <https://www.diyanehaber.com.tr/carsambada-102-hafiz-icazet-aldi> (Erişim: 15.12.2023).

²⁴³ "Kurumsal Sayfalar", *Çarşamba İlçe Müftülüğü, Samsun İl Müftülüğü Resmî Web Sitesi*, <https://samsun.diyane.gov.tr/carsamba/Sayfalar/contentdetail.aspx> (Erişim: 15.12.2023).

²⁴⁴ Kocaman, Mülakat, 15.12.2023.

3.3.17.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında teknolojik imkânlardan faydalanılarak yürütülmektedir. Eğitim sürecinde bilgisayar ve projeksiyon destekli materyallerden yararlanılmakta, bu sayede öğrencilerin derse katılımı ve öğrenme düzeyleri artırılmaktadır. Öğrenciler, yüzüne okuyacakları ve ezberleyecekleri sayfaları dinleyebilecekleri dijital imkânlarla erişim sağlamakta; bu bağlamda, Kur'ân'ı Kerim'i güzel tilâvet eden kâîlerin seslerinden oluşan aşr-ı şerif dinleme programları düzenli olarak uygulanmaktadır. Bu uygulama, öğrencilerin hem işitsel öğrenme becerilerini geliştirmeye hem de tecvid ve tilâvet açısından örnek okumalarla donanımlarını artırmaya yönelik bir katkı sunmaktadır.

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁴⁵ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından dönem içerisinde en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Gündemi takip edebilmeleri için öğrencilere TV izleme imkânı sunulmaktadır. Kursun kantini bulunmakta öğrenciler ihtiyaçlarını buradan karşılamaktadır. Kur'an kursunun sosyal alanları bulunmakta öğrenciler imkânlar dâhilinde masa tenisi, langırt, satranç oynayabilmekte ayrıca bahçede futbol ve voleybol faaliyeti yapabilmektedir.

“Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü, üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak ses ve güreş gibi kurslar açılmaktadır. Öğrencilerin ramazan aylarında hatimle terâvih namazı kıldırıldığı kursta, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. İl müftülüğü psikolojik

²⁴⁵ Hamza Aslan Kur'an Kursu Hâfızlık, öğrenci ders takip çizelgesi örneği bk. Ek-38.

danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Hamza Aslan Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Çarşamba ve Samsun'da temsil edilmektedir. Hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun ve bölge birincilikleri bulunmaktadır.

3.3.17.3. Değerlendirme

Hamza Aslan Kur'an Kursu, temelleri 1979 yılında atılan ve zaman içerisinde fizikî, idarî ve pedagojik açıdan gelişim göstererek 2014 yılında yeni binasında eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden köklü bir eğitim kurumudur. Kurum, hâfızlık eğitiminin yanı sıra Arapça, tefsir ve benzeri İslâmî ilimlere de yer vererek çok yönlü bir müfredat sunmuştur. Teknolojik imkânlarla desteklenen eğitim ortamı, öğrenci merkezli yaklaşım ve klasik hâfızlık metodunun sistematik bir şekilde uygulanması, kursun başarısını artıran unsurlar arasında yer almaktadır. Kursta öğrencilerin bireysel farklılıkları ve seviyeleri dikkate alınmakta, ezber süreçleri yakından takip edilmekte ve başarıları ödüllendirilmektedir.²⁴⁶

Sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin düzenli olarak yürütülmesi, öğrencilerin motivasyonunu ve kuruma aidiyet duygusunu pekiştirmektedir. Ayrıca öğrencilere yönelik meslekî yönlendirme, rehberlik ve kişisel gelişim destekleriyle eğitimin kapsamı genişletilmiştir. Kurum, bugüne kadar verdiği yüzlerce hâfız ve binlerce yüzüne öğrenci mezunuyla bölgesel düzeyde Kur'an eğitimine önemli katkılar sağlamış, mezunlarının Diyanet İşleri Başkanlığı başta olmak üzere çeşitli alanlarda görev almasıyla bu katkıyı kurumsal düzeye taşımıştır.²⁴⁷

3.3.18. Çarşamba İlçesi Hasbahçe Emine Uğur Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.18.1. Tarihçesi

1980 yılından itibaren Rıdvan Paşa Camii'nde gündüzlü olarak okuyan kız öğrencilerin hâfızlık eğitimi uzun yıllar burada devam etmiştir. Vakıflar Müdürlüğünden kullanım hakkı alınan bina 2004 yılında Kur'an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 4 katlı ve 80 öğrenci kapasiteli olan Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu 2004 yılında eğitim-öğretim faaliyetine

²⁴⁶ Hamza Aslan Kur'an Kursu Hâfızlık, imamlık ve müezzinlik çizelgesi örneği, bk. Ek-39.

²⁴⁷ Kocaman, , Mülakat, 15.12.2023.

başlamıştır.²⁴⁸ Kız Kur'an Kursu, Çarşamba ilçesi Hasbahçe Mahallesi Kiremithane Sokak'ta konumlanmaktadır. Kurs binası fizikî açıdan orta düzeyde bir donanıma sahiptir. Bahçesi öğrencilerin etkinlikleri açısından yetersiz kalmakta; sosyal alanlar ise sınırlı düzeydedir. 2007 yılından itibaren hâfızlık sınıflarının olduğu Kur'an kursunda hâlihazırda tam kapasite şekilde 80 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.²⁴⁹ Kur'an kursunun ihtiyaçları hayırseverlerin katkılarıyla TDV Çarşamba Şubesi üzerinden ve şahısların yardımlarıyla karşılanmaktadır.²⁵⁰

Kur'an kursunun adına 2021 yılında merhum Emine Uğur Hocanın adı ilave edilmiştir. Hasbahçe Yatılı Kız Kur'an Kursu'nun açılışından itibaren 17 yıl boyunca aynı kursta çalışan ve Kur'an kursu yöneticisi olarak görev yapmakta iken COVID-19 salgını nedeniyle vefat eden Emine Uğur'un ismi, ilçe müftülüğünün teklifi ve Başkanlığın onayıyla vefa olarak görev yaptığı kursta yaşatılmaktadır.²⁵¹

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an Kursu günümüze kadar (20 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 5 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²⁵²

Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 100 öğrenci hâfızlık belgesi, 300 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Öğrenci kaynağının ekserisini Samsun ve ilçelerinden katılanların oluşturduğu kursta az da olsa il dışından da öğrenciler bulunmaktadır.

Yılda 10'un üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11 ve üzeridir. Ortaokul ve lise seviyelerinde öğrencilerin bulunduğu kursta, okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar

²⁴⁸ Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-40.

²⁴⁹ Süreya Çakaner, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 15.12.2023.

²⁵⁰ Çakaner, Mülakat, 15.12.2023.

²⁵¹ "Kurumsal Bilgiler", *Çarşamba İlçe Müftülüğü*, Samsun İl Müftülüğü Resmî Web Sitesi, <https://samsun.diyaret.gov.tr/carsamba/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal> (Erişim: 15.12.2023).

²⁵² "Hâfizeler taçlarını taktı", *Milliyet*, 16.11.2014, <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/samsun/hafizeler-taclarin-takti-10475943> (Erişim: 15.12.2023).

da bulunmaktadır.²⁵³ Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. Hazırlık (yüzüne) hocası sabit olup sadece hâfızlık hazırlık eğitimi vermektedir. 7 kadrolu öğreticinin görev yaptığı Kur'an kursunda ayrıca 1 adet İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursu sınıfı bulunmaktadır. Üç veya dört haftada bir Kur'an kursu genel tatile girmektedir.

3.3.18.2. Eğitim Süreci

Derslerin sınıf ortamında teknolojik imkânlardan faydalanılarak işlendiği kursta, bilgisayar destekli öğretim yöntemleri uygulanmaktadır. Eğitim sürecinin sistemli biçimde yürütüldüğü bu ortamda, klasik usûllerin esas alındığı hâfızlık programı uygulanmakta ve diğer benzer kurslarda da görülen niteliklere sahip bir yapı sürdürülmektedir. Bu çerçevede öğrencilerin ders ilerlemeleri Hâfızlık ders takip çizelgeleri aracılığıyla günlük olarak kayıt altına alınmakta ve bu çizelgeler, hem öğretici hem de veli bilgilendirme sürecine katkı sağlamaktadır.²⁵⁴ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, film saati gibi faaliyetler yapılmaktadır. Sosyal alanı yetersiz olan Kur'an kursunda, öğrenciler imkânlar dâhilinde masa tenisi, langırt, satranç ve voleybol oynayabilmektedir. "Bir Konu, Bir Konuk" projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.²⁵⁵ AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlar dâhilinde öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı dersler de verilmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak el sanatları, hat, musiki, spor, sanat gibi kurslar

²⁵³ "Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu'nda Hâfızlığına Devam Eden 6-A Sınıfımızdan Hâfızlıkta Dönüş Tamamlayan Öğrenciler Ödüllendirildi", *Çarşamba İmam Hatip Ortaokulu*, 22.01.2022, https://carsambaiho.meb.k12.tr/icerikler/hasbahce-emine-ugur-kiz-kuran-kursunda-hafizligina-devam-eden-6-a-sinifimizdan-hafizlikta-donus-tamamlayan-ogrenciler-odullen_12401471.html (Erişim: 15.12.2023).

²⁵⁴ Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-41.

²⁵⁵ "Hasbahçe Kur'an Kursu Ziyareti", *Çarşamba Kaymakamlığı*, <https://www.carsamba.gov.tr/hasbahce-kuran-kursu-ziyareti> (Erişim: 15.12.2023).

açılmaktadır. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır.²⁵⁶ İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Çarşamba ve Samsun'da temsil edilmektedir.

3.3.18.3. Değerlendirme

Hasbahçe Emine Uğur Kız Kur'an Kursu, 1980'li yıllarda Rıdvan Paşa Camii'nde başlayan kız öğrencilere yönelik gündüzlü hâfızlık eğitiminin devamı olarak 2004 yılında müstakil bir eğitim kurumu hüviyeti kazanmış ve o tarihten bu yana kesintisiz şekilde faaliyetlerini sürdürmüştür. Kurum gerek fizikî kapasitesi gerekse eğitimci kadrosuyla tam kapasiteyle hizmet vermekte, bugüne kadar 100 hâfız ve yaklaşık 300 yüzüne öğrenci mezunu vererek bölgedeki Kur'an eğitiminin gelişimine anlamlı katkılar sağlamıştır.

2021 yılında, burada uzun yıllar hizmet etmiş ve COVID-19 salgını sırasında vefat eden Emine Uğur'un isminin kuruma verilmesi, vefa ve kurumsal aidiyet açısından anlamlı bir tavır olmuştur. Hâfızlık ve hazırlık sınıflarında klasik eğitim metodu uygulanmakta, teknolojik imkânlarla desteklenen derslerde öğrencilerin başarıları titizlikle takip edilmektedir.

Bununla birlikte, sosyal alanların yetersizliği ve fizikî imkânların sınırlılığı, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme ve sosyal gelişimlerini destekleme noktasında belirli kısıtlar doğurmaktadır. Bu eksikliği gidermek amacıyla masa tenisi, langırt ve benzeri sınırlı etkinlik alanları oluşturulmuş; ayrıca çeşitli sosyal-kültürel faaliyetler ve "Bir Konu, Bir Konuk" gibi projelerle bu boşluk telafi edilmeye çalışılmıştır.

Hâfızlığını bitiren öğrencilere özel olarak imkânlar dâhilinde mehâric-i hurûf ve dinî bilgiler dersleri verilmektedir. Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu "Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler" sınıflarına yönlendirilmektedir.²⁵⁷

²⁵⁶ "Hasbahçe Kur'an Kursunda Seminer", *Haber Expres*, 15 Temmuz 2014, <https://www.haberexpres.com.tr/hasbahce-kuran-kursunda-seminer-21743h.htm> (Erişim:15.12.2023).

²⁵⁷ Çakaner, Mülakat, 15.12.2023.

3.3.19. Havza İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.19.1. Tarihçesi

Türkiye Diyanet Vakfı Havza Şubesi'nin öncülüğünde hayırseverlerin desteğiyle inşa edilen bina hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Havza İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Havza ilçesi Çay Mahallesi Çay Sokak'ta yer almaktadır. Kurs binası fizikî olarak orta düzeyde donanıma sahiptir. Bahçesi bulunmakla birlikte sosyal imkânlar açısından sınırlı imkânlarla sahiptir. 5 katlı ve 80 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu 1987 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.²⁵⁸ 28 Şubat döneminde öğrenci sayısının azaldığı kursta 2003 yılından itibaren öğrenci sayısı artmaya başlamış 2012 sonrasında ise tam kapasite öğrenciyle eğitim devam etmiştir. Öğrenci kapasitesi 40 olarak yenilenen kursta, hâlihazırda tam kapasite 40 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları ilçe müftülüğü ve kurs aile birliği tarafından karşılanmaktadır.²⁵⁹

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (37 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde çeşitli aksaklık ve zorluk yaşamış olsa da başarılı bir süreç geçirmiştir.

Havza Merkez Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 140 öğrenci hâfızlık belgesi, 250 civarında öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 9'un üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11-18 arasındadır. Kursta ortaokul ve lise seviyelerinde öğrenciler bulunmaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar (açık öğretim lisesi) da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 arasındadır. Ayrıca Kur'an kursunda öğrencilere 14.00-15.00 saatleri arasında dinlenme imkânı verilmektedir.

²⁵⁸ Havza Merkez Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-42.

²⁵⁹ Kazım Seçgin, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 20.12. 2023.

Haftalık 5 ve üzeri ders veren öğrencilere çeşitli hediyelerin verildiği kursta ayrıca ayın birincileri ve en iyileri ödüllendirilmektedir. Dört haftada bir genel tatilin verildiği Kur'an kursunda hayırseverlerin desteğiyle maddi durumu olmayan öğrencilere yardım yapılmakta kılık kıyafet desteği sağlanmaktadır.²⁶⁰

3.3.19.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında teknolojik imkânlardan yararlanılarak yürütülmektedir. Projeksiyon cihazı, bilgisayar ve akıllı kalem gibi araçlar öğrencilerin istifadesine sunularak eğitim süreci desteklenmektedir.²⁶¹

Diğer benzer kurslarda da görüldüğü üzere klasik usûllerin esas alındığı hâfızlık eğitiminde, öğrencilerin gelişimini izlemek amacıyla Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁶² Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Ramazan aylarında öğrenciler camilerde ezbere mukabele okumakta hatimle terâvih namazı kıldırılmaktadır. Talep edilmesi durumunda öğrencilerle beraber hatim programları da organize edilmektedir. Kur'an kursunun ilahi korosu bulunmakta ilçe belediyesiyle ortak kandil programları yapılmaktadır. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak tenis, basketbol, ney gibi kurslar açılmaktadır. Ayrıca trafik polisleri, AFAD eğitmenleri ve sağlık çalışanları öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Kur'an kursunda başarıyı, kaliteyi, öğrencilerin moral ve motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema gibi faaliyetler yapılmaktadır. Öğrencilere TV izleme imkânı sağlanmakta Başkanlığın belirlediği filmler izletilmektedir. *Bir Konu, Bir Konuk* projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında

²⁶⁰ Seçgin, Mülakat, 20.12. 2023.

²⁶¹ Seçgin, Mülakat, 20.12.2023.

²⁶² Merkez Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-43.

yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Havza Merkez Kur'an Kursu hâfızlık, Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma ve dinî bilgiler yarışmalarında Havza ve Samsun'da temsil edilmekte öğrenciler bu yarışmalara yönlendirilmektedir.

3.3.19.3. Değerlendirme

1987 yılından bu yana faaliyetlerini sürdüren Havza Merkez Yatılı Erkek Kur'an Kursu, bölgedeki uzun soluklu ve köklü Kur'an eğitimi kurumlarından biri olma niteliği taşımaktadır. Kurum, kuruluşundan itibaren yerel halkın, Türkiye Diyanet Vakfı Havza Şubesi'nin ve ilçe müftülüğünün destekleriyle faaliyetlerini devam ettirmiş; 28 Şubat süreci gibi zorlu dönemlerde bile Kur'an eğitimi sürdürebilme iradesi göstermiştir. Bu bağlamda sınırlı fizikî imkânlarla ve dönemsel olarak değişkenlik gösteren öğrenci kapasitesine rağmen 140 hâfız mezunu ve yaklaşık 250 yüzüne Kur'an okuma belgesi verilmesi, eğitimin niteliğini ve kurumsal devamlılığını ortaya koymaktadır. Kurumda klasik hâfızlık eğitim metodu uygulanmakta, teknolojik araç-gereçlerle desteklenen sınıf içi etkinlikler ve öğrencilerin bireysel yeterliliklerini gözeten bir eğitim süreci yürütülmektedir.

Öte yandan, Kur'an kursunun sınırlı fizikî kapasitesi, sosyal alanların ve spor imkânlarının yetersizliği gibi yapısal eksiklikler, öğrencilerin çok yönlü gelişimini destekleme noktasında bazı kısıtlar oluşturmaktadır. Bununla birlikte, çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetler, öğrenci motivasyonunu artırmaya yönelik ödüllendirme sistemi, "Bir Konu, Bir Konuk" gibi projeler ve kurum dışı desteklerle bu eksikliklerin telafisi yönünde çaba gösterildiği görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yalnızca hâfızlıkla sınırlı kalmayıp, meslekî donanımlarını artıracak ders ve etkinliklerle desteklenmeleri, Kur'an kursunun modern eğitim anlayışına uyum sağlama niyetini göstermektedir. Tüm bu yönleriyle Havza Merkez Erkek Kur'an Kursu, mevcut kaynak ve imkânlarını azami ölçüde kullanarak istikrarlı ve başarılı bir Kur'an eğitimi sunan önemli bir kurs olarak değerlendirilebilir.

3.3.20. İlkadım İlçesi Kalkanca Bölge Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.20.1. Tarihçesi

Hayırseverlerin desteğiyle biri eğitim diğeri pansiyon binası olarak inşa edilen Kur'an kursu hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.²⁶³ İlkadım İlçesi Kalkanca Bölge Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, İlkadım ilçesi Kalkanca Mahallesi Funda Sokak'ta konumlanmıştır. Merkezî bir bölgede yer alan kurs, sosyal alanlar açısından yeterli imkâna sahiptir. Ayrıca bahçesi, öğrencilerin çeşitli etkinlikleri gerçekleştirebileceği şekilde elverişlidir. Eğitim ile pansiyon binasının 4 katlı olduğu 300 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Kalkanca Bölge Yatılı Kur'an Kursu 1993 yılında eğitim öğretim faaliyetine başlamıştır. Açıldığı dönemde bölgenin en bilinen Kur'an kursu olup 1998 yılına kadar 220 öğrenciyle eğitime devam etmiştir. 28 Şubat döneminde öğrenci sayısının 30'a kadar düştüğü kursta bu dönemde on öğreticiden sadece üçü Kur'an kursunda kalmış diğer öğretmenler camilere görevlendirilmiştir. 1999-2001 yılları arasında öğrenci sayısını artırmak için öğretmenler tarafından Samsun ve ilçelerine ziyaretler yapılmış eğitim-öğretim giderleri ile öğrencinin genel ihtiyaçlarının karşılanması taahhüt edilerek köylerden öğrenciler kursa kaydedilmiştir. Eğitim merkezlerinin yaygın olmadığı zaman diliminde hac semineri, imamlık sınavı, hâfızlık sınavı, temel eğitim semineri gibi birçok eğitim faaliyeti bu Kur'an kursunda gerçekleştirilmiştir.²⁶⁴ Müracaatların fazla olduğu dönemlerde öğrenciler komisyon sınavıyla kursa seçilmiştir. Hâlihazırda yatakhanelerde baza sistemine geçilmiş pansiyon kapasitesi 150 olarak yenilenmiştir. Hâlihazırda kursta, tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 124 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Türkiye Diyanet Vakfı İlkadım Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (32 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 10 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²⁶⁵

²⁶³ Kalkanca Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-44.

²⁶⁴ Hasan Sabri Baldöken, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve eski yönetici), Mülakat, 11.10.2023.

²⁶⁵ "Kurumsal Bilgiler", *İlkadım İlçe Müftülüğü*, Samsun İl Müftülüğü Resmî Web Sitesi, <https://samsun.diyanet.gov.tr/ilkadim/Sayfalar/contentdetail.aspx?ContentId=165&MenuCategory=Kurumsal> (Erişim: 11.10.2023).

Kalkanca Bölge Yatılı Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 1000 öğrenci hâfızlık belgesi, 4000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ağırlık olmak üzere civar illerden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Samsun ve ilçelerinden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 25'ten fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda ortaokulu bitiren öğrencilerin kabul edildiği Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 13 ve üzeridir. Kursta lise seviyesinde öğrenciler eğitim almaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol gereği öğrenciler "Şehit Ahmet Altunoğlu İmam Hatip Lisesi"ne kaydedilmekte olup haftanın beş günü Kur'an kursunda eğitim almakta cumartesi günleri ise hâfızlık derslerini verdikten sonra 14.30'a kadar lise eğitimlerine devam etmektedir. Kursta cumartesi günleri hâfızlık dersleri sabah saat 05.00'te başlamaktadır.²⁶⁶ Sınıf mevcudunun 12-17 kişiden oluştuğu 4 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 9 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 13 Kur'an kursu öğreticisinin görev yaptığı kursta, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 6 personel görev yapmaktadır. Öğrenciler, pansiyonda yaş seviyelerine göre yatakhanelere yerleştirilmektedir.²⁶⁷ Hatim dönüşlerinde öğrencilerin tatil kullanabildiği kursta ayrıca öğrencilere ihtiyaçlarını gidermeleri için hafta sonu izin verilmektedir.

3.3.20.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında mevcut teknolojik imkânlardan yararlanılarak yürütülmektedir. Öğrencilerin kullanımına sunulan akıllı tahta, projeksiyon, bilgisayar gibi araçlar, öğretim sürecini daha etkili ve etkileşimli hâle getirmektedir. Hâfızlık öğrencileri ezberleyecekleri sayfaları dinleyebilmekte; hâfızlık hazırlık aşamasındaki öğrenciler ise yüzüne okuyacakları bölümleri dijital imkânlar aracılığıyla takip edebilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin Kur'an tilâvetini geliştirmelerine katkı sunmak amacıyla, güzel okuma kabiliyetine sahip kârîlerin seslerinden oluşan aşr-ı şerifler dinletilmekte ve bu uygulamalar düzenli olarak eğitim sürecine entegre edilmektedir.²⁶⁸

²⁶⁶ İbrahim Akçaoğlu, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 20.12.2023.

²⁶⁷ Bilal Bayır, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve pansiyon sorumlusu), Mülakat, 20.12.2023.

²⁶⁸ Turan Çubukçu, (Kur'an Kursu Öğreticisi), Mülakat, 20.12.2023.

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁶⁹ Öğrencilerin haftalık ortalama 6 ders okuduğu Kur'an kursunda²⁷⁰ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler düzenlenmektedir. Bu bağlamda Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla Samsun ve ilçeleri gezilmektedir. "Bir konu Bir Konuk" projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı tashîh-i hurûf ve dinî mûsiki dersleri verilmektedir. Öğrenciler cuma günleri ve kandil gecelerinde belli camilerde görev yaparak kendilerini geliştirmektedir. Öğrenciler ramazan aylarında Samsun'un merkezî camilerinde ezbere mukabele okumakta ve hatimle terâvih namazı kıldırmaktadır. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak tenis, badminton, futbol gibi kurslar açılmaktadır.

Kalkanca Bölge Yatılı Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında İlkadım ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an kursunun 2017, 2021, 2022 ve 2023 yıllarında Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun il birinciliği, Karadeniz bölge birinciliği ve Türkiye birinciliği; 2012, 2014, 2015, 2016 ve 2022 yıllarında aynı yarışmada Samsun il birinciliği ve Türkiye üçüncülüğü; 2019 yılında Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun il birinciliği, Karadeniz bölge birinciliği ve Türkiye dördüncülüğü bulunmaktadır.

2002 yılında Hâfızlık yarışmasında Samsun il birinciliği, Karadeniz bölge birinciliği ve Türkiye ikinciliği; 1994, 1998, 2003 ve 2014 yıllarında Hâfızlık yarışmasında Samsun il birinciliği, Karadeniz bölge birinciliği ve Türkiye dördüncülüğü bulunmaktadır.

²⁶⁹ Kalkanca Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-45.

²⁷⁰ Akçaoğlu, Mülakat, 20.12.2023.

3.3.20.3. Değerlendirme

Kalkanca Bölge Yatılı Kur'an Kursu, 1993 yılında eğitim öğretim faaliyetine başladığından itibaren 32 yıl boyunca önemli bir eğitim süreci geçirmiştir. Kurum, başlangıçta hayırseverlerin desteğiyle inşa edilen iki ayrı binasında eğitim ve pansiyon hizmetlerini sunmuş, özellikle hâfızlık eğitimi konusunda bölgenin en popüler kurumu hâline gelmiştir. Başlangıç yıllarında öğrenci sayısı 220'ye kadar çıkarken, 28 Şubat dönemi gibi zorlu zamanlarda sayı 30'a kadar gerilemiş olsa da öğreticilerin ve yönetimin azmiyle yeniden toparlanmış ve öğrenci sayısı tekrar artmıştır. 1999-2001 yıllarında gerçekleştirilen mahalle gezileri ve kurstan öğrencilere sağlanan eğitim-öğretim desteği, bu yeniden toparlanmanın önemli adımlarındandır. Eğitimdeki başarıyı artırmak için farklı eğitim faaliyetlerine de ev sahipliği yapmış ve bu süreçte birçok eğitim semineri düzenlenmiştir.

Kursta, hâfızlık eğitiminin yanı sıra çeşitli dini ve sosyal faaliyetlerle öğrencilerin kişisel gelişimi desteklenmiştir. Samsun ve çevre illerden gelen öğrencilere yönelik olarak düzenlenen sosyal etkinlikler, geziler ve "Bir Konu, Bir Konuk" projesi gibi aktiviteler, öğrencilerin motivasyonunu artırmıştır. Teknolojik altyapı kullanılarak derslerin etkin bir şekilde işlenmesi, öğrencilerin eğitimdeki başarılarına olumlu katkı sağlamıştır. Ancak imkânların sınırlı olduğu dönemlerde, eğitim materyalleri ve bazı donanım eksiklikleri, öğretim sürecinde zorluklar yaşanmasına yol açmıştır. Yine de kursta eğitim gören öğrencilerin büyük bir kısmı başarılı bir şekilde hâfızlık eğitimini tamamlamış ve Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde yer almıştır.

Özellikle eğitim altyapısının güçlendirilmesi ve öğrencilere yönelik sağlanan burslar, başarı oranlarını artıran önemli unsurlar olmuştur. Ancak sürekli olarak gelişen eğitim ihtiyaçları doğrultusunda, daha fazla destek ve kaynak temin edilmesi, eğitim kalitesinin daha da artırılmasına katkı sağlayacaktır. Gelecek dönemde, kurstaki eğitim ve sosyal etkinliklerin çeşitlendirilmesi, öğrenci sayısının daha da artırılmasına imkân sağlayacak potansiyeli taşımaktadır. Mezun sayısının oldukça fazla olduğu Kur'an kursunda, hâfızlığını bitirip mezun olan öğrencilerin çoğunluğu Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde müftü, vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, imam hatip ve müezzin kayyım olarak görev yapmaktadır.²⁷¹

²⁷¹ Baldöken, Mülakat, 11.10.2023.

3.3.21. İlkadım İlçesi Kuşçulu Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.21.1. Tarihçesi

Geylani Vakfı tarafından inşa edilen bina 1996 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Merkez İlkadım ilçesinde bulunan Kur'an Kursu 2023 yılında Türkiye Diyanet Vakfı'na devredilmiştir. 120 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Kuşçulu Kur'an Kursu 1996 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.²⁷² Kuşçulu Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, İlkadım ilçesi Kuşçulu Mahallesi, Kuşçulu Kumesi No:63 adresinde bulunmaktadır. Kurs binası fizikî açıdan eski olup yapısal olarak modern eğitim ihtiyaçlarını karşılamada sınırlı imkânlar sunmaktadır. Sosyal alanlar kısıtlı olmakla birlikte bahçesi geniş bir alana sahiptir. İlk olarak erkek öğrencilerin hâfızlık eğitimi aldığı Kur'an kursu 28 Şubat kararları sonrası zor zamanlar geçirmiştir.²⁷³ 2005 yılında kız Kur'an kursu olarak yeniden açılıp 30 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimine başlayan Kur'an kursu, kız öğrenciler adına ilçede önemli bir boşluğu da doldurmuştur. Hâlihazırda 120 öğrenci kapasitesi bulunan kursta, 80 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.²⁷⁴ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Türkiye Diyanet Vakfı İlkadım Şubesi ve DİB tarafından gönderilen ödeneklerle karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (28 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Kuşçulu Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 120 öğrenci hâfızlık belgesi, 1500 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Samsun ve ilçelerinden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 12'den fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12-20 arasındadır. Kursta ortaokul lise ve üniversite seviyelerinde kız öğrenciler eğitim almaktadır. Okula devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi örgün eğitim okuyanlar (ortaokul) da bulunmaktadır. Bir sınıf ortaokul ile hâfızlık eğitimine devam etmektedir. Sınıf mevcudunun 10 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8'dir. Hâfızlık

²⁷² Kuşçulu Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-46.

²⁷³ Ahmet Haydar Yılmaz, (1996-1998 yıllarında Kur'an kursunda hâfızlık yapan mezun öğrenci), Mülakat, 09.09.2023.

²⁷⁴ Betül Uzun, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 20.12.2023.

hazırlık hocası yalnızca hazırlık eğitimi vermektedir. 7 Kur'an kursu öğreticisinin görev yaptığı kursta, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 3 personel görev yapmaktadır. Kur'an kursunda ayrıca hâfızlığını bitiren öğrencilere yönelik "İslâmî İlimler Sınıfı ve Kur'an-ı Kerim'i Anlama Sınıfı" bulunmaktadır.

Üç haftada bir Kur'an kursu genel tatile girmekte öğrencilerin izinleri cuma günü derslerini verdikten sonra başlayıp pazartesi sabah kursa dönecek şekilde planlanmıştır. Yarışmalarda dereceye girenlerin altın ile ödüllendirildiği kursta, öğrencilere burs desteği ve MÜSDAV bursu sağlanmaktadır.

3.3.21.2. Eğitim Süreci

Diğer benzer kurslarda da görülen niteliklere sahip ve klasik sistemin esas alındığı hâfızlık eğitiminde, örgün eğitime devam eden öğrenciler ezber derslerini genellikle okul dönüşü gerçekleştirmektedir. Eğitim sürecinde, öğrencilerin bireysel gelişimlerini takip edebilmek amacıyla Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁷⁵ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Hâfızlık hazırlık ve hâfızlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, film gecesi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Kur'an kursunun bahçesinde öğrencilerin etkinlik yapabileceği uygun alan bulunmaktadır. "Bir Konu, Bir Konuk" projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü, üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Türkiye Diyanet Vakfı İlkadım Şubesi tarafından karşılanmaktadır.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Hâfızlığını bitiren, hâfızlığa geçen ve mezun olan öğrencilere kursun imkânları dâhilinde çeşitli programlar düzenlenmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. İl

²⁷⁵ Kuşçulu Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-47.

müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kuşçulu Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında İlkadım ve Samsun'da temsil edilmektedir. Eğitime başladığı 1996 ile 2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar ve yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Kur'an kursu çeşitli başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.21.3. Değerlendirme

Kuşçulu Kız Kur'an Kursu, 1996 yılında faaliyete başlamış ve bugüne kadar birçok başarıya imza atmıştır. Hâfızlık eğitimi, geleneksel metotlar doğrultusunda titizlikle verilmiş ve kurum hem eğitim hem de öğrenci sayısı açısından sürekli bir gelişim göstermiştir. 1996-2024 yılları arasında gösterdiği ilerleme, eğitimdeki başarılar ve gerçekleştirdiği örnek faaliyetler, Kur'an kursunun kaliteli eğitim sunma noktasındaki kararlılığını ortaya koymaktadır. Başlangıçta erkek öğrenciler için hizmet veren kurs, 2005 yılında kız öğrenciler için açılmıştır. Özellikle 2005 yılında kız öğrencilere yönelik yeniden açılışı, ilçede önemli bir eğitim boşluğunun doldurulmasına katkı sağlamıştır. Bugün, 120 öğrenci kapasiteli kurs, hâfızlık ve Kur'an eğitimi alanında hem başarılar hem de toplumsal anlamda önemli bir fonksiyon üstlenmektedir.

Kursun başarıları yalnızca içeriksel değil, aynı zamanda sosyal sorumluluk bağlamında da kendini göstermektedir. Kur'an kursu, öğrencilerin motivasyonunu artırmak için düzenlediği sosyal etkinliklerle, ders dışı gelişimlerine de katkı sağlamaktadır. Kuşçulu Kur'an Kursu, bir yandan hâfızlık eğitimine devam ederken, diğer yandan öğrencilerini meslekî açıdan da hazırlamaktadır. Mezun olan öğrenciler, çoğunlukla Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çeşitli kademelerde görev almakta ve kursta sunulan dinî bilgiler dersleri ile kendilerini daha da geliştirmektedirler.

Kursun mevcut kapasitesi ve kaynakları göz önüne alındığında, hâlâ bazı zorluklarla karşılaşıldığı söylenebilir. Kaynakların sınırlılığı, özellikle fizikî alanların daha verimli kullanılmasını engelleyebilmektedir. Buna rağmen hayırseverlerin desteği ve Türkiye Diyanet Vakfı İlkadım Şubesi'nin katkılarıyla bu sorunlar aşılmakta, öğrencilerin kaliteli eğitim alması için gerekli ortam oluşturulmaktadır. Ancak sınırlı kaynaklarla bu başarıların elde edilmesi, kursun daha geniş bir altyapı ve

eğitim kaynağına ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Kursun gelecek dönemde daha fazla destek ve imkânla, hâfızlık eğitimi alanındaki başarısını sürdürmesi beklenmektedir.

Sonuç olarak, Kuşçulu Kız Kur'an Kursu, karşılaştığı zorluklara rağmen eğitimdeki başarısını sürdürebilmekte ve her yıl mezun olan öğrenci sayısı ile dikkat çekmektedir. Kurumun sürekli gelişim gösteren yapısı, hâfızlık eğitimine verdiği önem ve sosyal sorumluluk projeleri ile önemli bir eğitim merkezi olmayı sürdürmektedir. Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu ve kursta da bulunan "Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler" sınıflarına yönlendirilmektedir.²⁷⁶ Hâfızlığını bitirip mezun olan öğrencilerin çoğunluğu Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çeşitli kademelerde görev yapmaktadır.

3.3.22. İlkadım İlçesi Samsun Büyük Camii Kur'an Kursu

Samsun'un merkezine konumlanmış olan ve Büyük Cami'nin²⁷⁷ kible yönündeki müstemilatında yer alan iki katlı, L şeklindeki bina, uzun yıllar boyunca şehrin Diyanet'e bağlı ilk ve tek resmî hâfız yetiştiren Kur'an kursu olarak önemli bir eğitim merkezî işlevi görmüştür. Bu bina, alt katında yer alan iki sınıf ve yemekhane, üst katındaki ise üç koğuştan oluşan yatakhane bölümüyle, yatılı Kur'an eğitimi modelini benimsemiş ve pek çok hâfızın yetişmesine imkân tanımıştır. Her bir koğuşta ortalama 20-23 öğrencinin kaldığı bu kurs, hem gündüzlü hem de yatılı öğrencilere hizmet vermiştir.²⁷⁸

Kursun eğitim kadrosu, dönemsel olarak birçok değerli hocayı bünyesinde barındırmıştır. Bu hocalar arasında merhum İbrahim Zaman, Hüseyin Arslan, İbrahim Şişman gibi simalar öne çıkmaktadır. Ayrıca eğitim kalitesine önemli katkılar sunan Mehmet Bayraktar da bu isimler arasında sayılmaktadır. Bu kıymetli hocaların rehberliğinde hâfızlık eğitimi tamamlayan öğrenciler, zaman içinde birçok sahada önemli görevlerde bulunmuşlardır.²⁷⁹

Ramazan aylarında ise kurs öğrencileri, Samsun'un merkezî camilerinde - özellikle Büyük Cami, Kuyumcular Cami, Belediye Cami, Hacı Hatun Cami ve Site

²⁷⁶ Uzun, *Mülakat*, 20.12.2023.

²⁷⁷ Mahmut Kaya, *Samsun Büyük Cami ve Çevresi: Mimari ve Tarihî Gelişim*, (Samsun Belediyesi Yayınları, 2008), 45-52.

²⁷⁸ Hamdi Demirbaş (Samsun Büyük Cami Başımam-Hatibi), *Mülakat*, 05.05.2025.

²⁷⁹ Demirbaş, *Sözlü Mülakat*, 05.05.2025.

Cami- mukabele okuma geleneğini sürdürmüş, bu etkinlik cemaatin büyük ilgisini ve takdirini kazanmıştır. Öğrenciler, genellikle öğle ve ikindi namazlarından sonra mukabelelerini icra etmiş, hem cemaat hem de esnaf tarafından takdir edilip hediyelerle desteklenmiştir. Ramazan ayının sonunda ise çeşitli dernekler tarafından ödül törenleri düzenlenmiş, bu sayede hâfızlık geleneği toplumsal yaşamın bir parçası olarak canlı tutulmuştur.²⁸⁰

Her yıl 10 civarında hâfızın mezun olduğu Samsun Merkez Kur'an Kursu, şehirde hâfızlık eğitimi açısından merkezî bir rol oynamıştır. Kursun yetiştirdiği mezunlar, ilerleyen yıllarda önemli makam ve görevlerde bulunmuşlardır.²⁸¹

1999 yılında, kursun yatılı bölümü faaliyetlerine ara vermiş ve bir süre yalnızca gündüzlü sistemle Kur'an eğitimi verilmiştir. 2000 yılı sonrası, Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından cami çevresinde gerçekleştirilen çevre düzenleme çalışmaları kapsamında Kur'an kursu yıkılmış ve sonraki yıllarda başka bir mekânda eğitim faaliyeti sürdürülmemiştir.²⁸²

Samsun Merkez Kur'an Kursu, bölgedeki ilk resmî hâfız yetiştiren eğitim kurumu olarak tarihî bir öneme sahiptir. Yıllar boyu, Kur'an-ı Kerim'in öğrenilmesi ve yaşatılması adına verimli bir merkez olmuştur. Kur'an kursu, birçok değerli hâfız ve din görevlisinin yetişmesine vesile olmuş ve bu gelenek, toplumsal hâfızada önemli bir yer edinmiştir.

3.3.23. Kavak İlçesi Yaşardoğu Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.23.1. Tarihçesi

Hayırseverlerin desteğiyle inşa edilen bina 1994 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Yaşardoğu Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Kavak ilçesi 19 Mayıs Mahallesi'nde yer almaktadır. Kurs binası, fizikî yapı açısından orta seviyede olup temel eğitim faaliyetlerini sürdürebilecek yeterliliktedir. Sosyal alanları sınırlı olmakla birlikte kurs bahçesi öğrencilerin çeşitli etkinliklerde bulunmalarına imkân tanıyacak niteliktedir. 4 katlı ve 55 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen

²⁸⁰ Hüseyin Uzun (Emekli Kur'an Kursu Öğreticisi), *Samsun Merkez Kur'an Kursu tecrübesi hakkında sözlü Mülakat*, 06.05.2025.

²⁸¹ Prof. Dr. Sedat Murat, İstanbul Üniversitesi Rektörü, Samsun Merkez Kur'an Kursu mezunu. Bkz. "Prof. Dr. Sedat Murat," İstanbul Üniversitesi Akademik Bilgi Sistemi, <https://avesis.istanbul.edu.tr/murats> (Erişim: 16.05.2025).

²⁸² Demirbaş, Mülakat, 05.05.2025.

Yaşardoğu Kur'an Kursu 1994 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.²⁸³ Kur'an kursuna aslen Kavak İlçesi'nden olan ve ilçeye özdeşleşen milli güreşçi Yaşar Doğu'nun ismi verilmiştir.²⁸⁴ 28 Şubat dönemine kadar eğitime devam eden Kur'an kursu dönemin baskıları ve öğrenci eksikliği nedeniyle eğitime ara vermek zorunda kalmıştır.

2004 yılında yatılı hâfızlık kız Kur'an kursu olarak yeniden eğitime başlayan kursta 2017 yılına kadar kız öğrenciler hâfızlık eğitimi almıştır. Ancak zamanla kız öğrenci sayısında düşüş yaşanması ve erkek Kur'an kursu talebinin artması gibi durumlar değerlendirilerek 2017 yılında tekrar erkek Kur'an kursu olarak eğitime başlayan Yaşar Doğu Kur'an Kursunda, hâlihazırda 55 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle kurs adına kurulan Yaşar Doğu Kur'an Kursu Yaşatma ve Yaptırma Derneği üzerinden karşılanmaktadır.²⁸⁵ Ayrıca "Bir Hâfız Yetiştiriyorum" projesi kapsamında öğrenciler hayırseverler tarafından desteklenmektedir.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (30 yıl) belli dönemlerde eğitime ara vermiş olsa da eğitim-öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 4 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²⁸⁶

Yaşar Doğu Erkek Kur'an Kursu'nda 2017 yılı öncesinde 10 kız ve 8 erkek, 2017 yılı sonrasında ise 36 erkek öğrenci hâfızlık belgesi, 800 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Kavak ve Vezirköprü ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yıllık 5'ten fazla öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 10-18 arasındadır. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık

²⁸³ Yaşar Doğu Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-48.

²⁸⁴ "Yaşar Doğu (1913–1961)", *T.C. Samsun Valiliği*, <https://www.samsun.gov.tr/yasar-dogu-1917---1961> (Erişim: 10.07.2024).

²⁸⁵ Sefa Demircan, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 10.07.2024.

²⁸⁶ "Kavak'ta hâfizlar icâzet aldı", *Diyanet Haber*, 09.11.2023, <https://www.diyanethaber.com.tr/kavakta-hafizlar-icazet-aldi> (Erişim: 10.07.2024).

sınıfının bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. Kur'an kursunda, öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 3 personel görev yapmaktadır.

Haftalık 6 ve üzeri ders okuyup aylık 24 ders okumayı başaran öğrenciler maddi olarak ödüllendirilmektedir.²⁸⁷ Hâfızlık öğrencilerine ayda bir hâfızlık hazırlık (yüzüne) öğrencilerine ise 15 günde bir tatilin verildiği Kur'an kursunda haftalık 5 ve üzeri ders okuyan öğrencilere ödül verilmektedir.

3.3.23.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında teknolojik imkânlardan faydalanılarak yürütülmektedir. Projeksiyon cihazı, bilgisayar ve akıllı kalem gibi araçlar öğrencilerin kullanımına sunularak öğrenme süreci desteklenmektedir. Hâfızlık hazırlık aşamasındaki öğrencilere, Kur'an-ı Kerim'i yüzünden en az 3 kez hatmetmeleri hedef olarak belirlenmiştir. Ezber sürecine geçmeden önce, bu öğrencilerden bir sayfayı hadr²⁸⁸ usûlüyle iki dakikanın altında okumaları beklenmektedir. Bu uygulama, öğrencilerin hem akıcı okuma becerilerini geliştirmeyi hem de ezbere hazırlık süreçlerini verimli şekilde tamamlamalarını amaçlamaktadır.²⁸⁹

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde örgün eğitime devam eden öğrenciler okul dönüşü eğitim almaktadır. Hazırlık aşamasını bitiren öğrenciler hâfızlığa başladıklarında okul kayıtlarını 1 yıl süreyle dondurabilmektedir. Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük olarak tutulmakta her ay velilerle paylaşarak öğrencilerin durumları ailelerine bildirilmektedir.²⁹⁰ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Öğrenciler Diyanet Gençlik Merkezi'nin imkânlarından faydalanmakta olup ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Gençlik Merkezi'nde okçuluk gibi faaliyetler yapabilmektedir. Kur'an kursunda öğrencilerin etkinlik yapabileceği masa tenisi, langırt, dart, basketbol

²⁸⁷ Samet Yalçinkaya, (Kur'an Kursu Öğreticisi), Mülakat, 20.12.2023.

²⁸⁸ Diyanet İşleri Başkanlığı, "Kırâat", Kur'an Sözlüğü, <https://kuran.diyaret.gov.tr/kuran-sozlugu/detay/37-kiraat> (Erişim: 10.07.2024)

²⁸⁹ Yalçinkaya, 20.12.2023.

²⁹⁰ Yaşar Doğu Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-49.

gibi oyun alanları bulunmaktadır. Öğrencilere TV izleme imkânı da sunulmaktadır. “Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kursta, hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Öğrenciler Ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele okumakta hatimle terâvih namazı kıldırmaktadır. Talep olması hâlinde hatim programları da düzenlenmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak tenis ve spor gibi kurslar açılmaktadır. Ayrıca trafik polisleri, AFAD eğitmenleri ve sağlık çalışanları da öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Yaşar Doğu Erkek Hâfızlık Kur’an Kursu, hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında Kavak ve Samsun’da temsil edilmekte öğrenciler yarışmalara yönlendirilmektedir. 2023 yılında Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmasında Türkiye finaline öğrenci gönderen Kur’an kursu başarılı çalışmalarından dolayı İlçe Belediye Başkanı ve birçok kişi tarafından takdir edilerek kursa teşekkür plaketi verilmiştir.

3.3.23.3. Değerlendirme

Yaşar Doğu Kur’an Kursu, 1994 yılında faaliyete geçmesine rağmen çeşitli dönemlerde ekonomik ve yapısal kısıtlamalar nedeniyle eğitim süreçlerinde aksaklıklar yaşamıştır. Ancak özellikle son yıllarda hayırsever desteğiyle kurulan “Yaşar Doğu Kur’an Kursu Yaşatma ve Yaptırma Derneği” aracılığıyla bu imkânlar büyük ölçüde iyileştirilmiştir. Eğitimde klasik hâfızlık metotları uygulanarak, öğrencilerin başarıları ve motivasyonları sürekli olarak desteklenmektedir. Kursta sağlanan sosyal, kültürel ve kişisel gelişim fırsatları da öğrencilerin eğitim süreçlerine olumlu katkı sağlamaktadır. Buna rağmen hâfızlık eğitiminde daha fazla altyapı desteği ve modern eğitim materyallerinin artırılması, kursun daha verimli bir şekilde işleyebilmesi açısından önemlidir.

1994 yılından 2024 yılına kadar geçen süreçte, bu kısıtlı imkânlarla elde edilen başarılar, Yaşar Doğu Kur’an Kursu’nun iyi bir eğitim kurumu olarak önemli bir yer

tuttuğunu göstermektedir. Hâfızlığını bitiren öğrencilere özel olarak imkânlar dâhilinde mehâric-i hurûf ve dinî bilgiler dersleri verilmektedir.

3.3.24. Ladik İlçesi Bolatköy Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.24.1. Tarihçesi

Köydeki çocuklara eğitim vermek amacıyla “Kur'an Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği” öncülüğünde 1994 yılında inşa edilen bina hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 2 katlı ve 40 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Kur'an kursuna daha sonra ihtiyaç ve talep yoğunluğundan dolayı ilave bir kat daha eklenip kapasitesi 60 öğrenciye çıkarılmış uzun yıllar hâfızlık eğitimi burada devam etmiştir. Zamanla binanın eskimesi ve talebi karşılayamaması sonrası 2010 yılında yeni Kur'an kursu yapımı için çalışmalar başlamış,²⁹¹ kısa süre içinde yeni hizmet binası açılmıştır. Bolatköy Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Ladik ilçesine bağlı Bolat Köyü'nde konumlanmaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan Kur'an eğitimi için elverişli bir yapıya sahiptir. Geniş bir bahçeye sahip olan kurs, öğrencilerin açık hava etkinlikleri yapabilmelerine imkân sunmaktadır. Ayrıca sosyal alanlar bakımından da yeterli donanıma sahip olması, eğitim ortamının niteliğini artıran unsurlar arasında yer almaktadır. 6 katlı ve 130 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen teknolojik imkânlarla, modern sınıflara ve sosyal alanlara sahip Bolatköy Kız Kur'an Kursu, 2016 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Hâlihazırda kursta, tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 100 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.²⁹² Kur'an kursunun genel ihtiyaçları kurulan dernek üzerinden karşılanmakta olup Türkiye Diyanet Vakfı Ladik Şubesi tarafından da destek sağlanmaktadır.

Hâfızlık hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (30 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 15 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.²⁹³

Bolatköy Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 400 öğrenci hâfızlık belgesi, 1000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, ağırlıklı olarak Vezirköprü ilçesinden olmak üzere Samsun merkez, Ağrı, Sinop, Suluova,

²⁹¹ “Ladik Bolat Köyü'ne Kur'an Kursu”, *Haber Expres*, 26 Mart 2013, <https://www.haberexpres.com.tr/ladik-bolat-koyune-kuran-kursu-14343h.htm> (Erişim: 14.07.2024).

²⁹² Ayşe Taslak, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), *Mülakat*, 14.07.2024.

²⁹³ Taslak, *Mülakat*, 14.07.2024.

Taşova, Erbaa gibi bölgelerden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Vezirköprü’den katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 15’in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur’an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 10-22 arasındadır. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde kız öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar (açık öğretim lisesi veya ilahiyat ön lisans) da bulunmaktadır. Okulla birlikte hâfızlık yapan öğrenciler genel uygulamadan farklı olarak ezber döneminde değil hazırlık döneminde kayıtlarını dondurmakta kurs yöneticisi bu uygulamanın öğrencilerin hâfızlığa aşına olması ve mehâric-i hurûf eğitiminin oturması açısından önemli olduğunu ifade etmektedir. Bu uygulamanın diğer bir faydasının ise bu dönemde öğrencinin hâfızlığa yeterli olup olmadığının daha objektif bir şekilde değerlendirilmesidir. Sınıf mevcudunun 10-15 kişiden oluştuğu 3 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 10’dur. Kur’an kursunda, 1 kadrolu ve 6 fahri öğretici görev yapmaktadır.

Beş haftada bir Kur’an kursu genel tatile girmektedir. Derslerini düzenli okuyan ve açık yapmayan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir. Ayrıca hayırseverler tarafından maddi durumu iyi olmayan öğrencilere de destek verilmektedir.

3.3.24.2. Eğitim Süreci

Dersler, sınıf ortamında teknolojik imkânlardan yararlanılarak yürütülmektedir. Bilgisayar ve projeksiyon cihazları öğrencilerin kullanımına sunulmaktadır. Hâfızlık hazırlık sürecinde ise eğitim, yalnızca yüzüne okuma üzerine uzmanlaşmış bir öğretmen tarafından verilmektedir.²⁹⁴

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde eğitiminde öğrencinin haftada 7 ders okuması esas olup öğrenciler pazar günleri de ders okumakta, Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.²⁹⁵ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

²⁹⁴ Taslak, Mülakat, 14.07.2024.

²⁹⁵ Bolat Mahallesi Kız Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-51.

Öğrencilerin hocalar tarafından günlük olarak düzenli bir şekilde takip edildiği Kur'an kursunda her öğrenciye ait not defteri tutulmakta öğrenciye o gün nasıl çalışması gerektiği (hangi sayfayı ne kadar okuması vb.) deftere yazılmaktadır.²⁹⁶ Hâfızlığını bitirmiş veya bitirmeye yakın öğrencilerin başkanlığında beşer kişilik gruplar oluşturulan kursta, her öğrenci kendi grubundaki öğrencilerden sorumlu olmaktadır. Bu uygulama öğrencilere sorumluluk bilinci kazandırmakta aynı zamanda bir yarışma ortamı oluşturmaktadır. Öğrenciler hakkında tutulan notlar her gün Kur'an kursu yöneticisinin başkanlığında değerlendirilmektedir.²⁹⁷

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, çay saati gibi faaliyetler yapılmaktadır. Öğrencilere TV izleme imkânı sunulmaktadır. Kur'an kursunun bahçesinde öğrencilerin aktivite yapabileceği park ve spor aletleri bulunmaktadır. Zaman zaman mahallede (köyde) öğrencilerle doğa yürüyüşü yapılan kursta her yıl geleneksel piknik programı düzenlenmektedir.

Öğrenciler belli periyotlarla Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Gençlik Merkezi'nin ve Diyanet Gençlik Merkezi'nin programlarına katılmaktadır. "Bir Konu Bir Konuk" projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü,²⁹⁸ üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.²⁹⁹

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Kitap okuma gruplarının bulunduğu kursta, kitap tahlil programları yapılmakta olup Başkanlık yayınlarından 3 ciltlik "Hâfız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili" kitabı hocaların rehberliğinde okutulmaktadır. Ayrıca Kur'an kursunda ilmi hal ve siyer dersleri yapılmaktadır. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak el sanatları, ahşap

²⁹⁶ Bolat Mahallesi Kız Kur'an Kursu Hâfızlık not defteri çalışma örneği bk. Ek-52.

²⁹⁷ Taslak, Mülakat, 14.07.2024.

²⁹⁸ Facebook, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=2106942796339104&set=pcb.2106943029672414> (Erişim: 14.07.2024).

²⁹⁹ Ladik Kaymakamlığı, "Kaymakamımız Sayın Harun Arslanargün, Bolat Köyü Yatılı Kız Kur'an Kursu'nda İncelemelerde Bulundu", 25 Ekim 2021, <http://www.ladik.gov.tr/kaymakamimiz-sayin-harun-arslanargun-bolat-koyu-yatili-kiz-kuran-kursunda-incelemelerde-bulundu> (Erişim: 14.07.2024).

boyama, spor, sanat gibi kurslar açılmaktadır.³⁰⁰ Öğrencilerin katılımıyla mukabele, cuma ve kişisel gelişim sohbetleri, kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Ayrıca AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirmeler yapmaktadır.

Bolat Mahallesi Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Ladik ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Türkiye ikinciliği, bölge birinciliği ve Samsun il birinciliği bulunmaktadır.³⁰¹ Hâfızlık yarışmasında ise Türkiye ikinciliği, bölge birinciliği ve Samsun il birinciliği bulunmaktadır. 1994-2016 ve 2016-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Bolat Mahallesi Kız Kur'an Kursu Diyanet İşleri Başkanlığı, İl Müftülüğü, Ladik İlçe Kaymakamlığı ve Ladik Müftülüğü tarafından başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.³⁰²

3.3.24.3. Değerlendirme

Bolatköy Kız Kur'an Kursu, 1994 yılında hâfızlık eğitimi vermek amacıyla kuruldu. Başlangıçta 40 öğrenci kapasiteli olan kurs, artan talep nedeniyle kapasitesini 60'a çıkararak 2010'da yeni binasında hizmet vermeye başladı. 2016 yılında ise 6 katlı, 130 öğrenci kapasiteli modern bir bina inşa edildi. Hâlihazırda 100 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.

Eğitimde her yıl 15 öğrenci hâfızlık sınavına girmekte, 400 öğrenci hâfızlık belgesi alırken, 1000 öğrenci de yüzüne belgesi almaya kazanmıştır. Öğrenciler, Vezirköprü başta olmak üzere farklı bölgelerden gelmektedir.

Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu "İslâmî İlimler ve Kur'an'ı Anlama" sınıflarına yönlendirilmektedir. Ayrıca hâfızlığını bitiren öğrencilere bilgisayar destekli üniversiteye hazırlık imkânı sunulmaktadır.³⁰³

³⁰⁰ Facebook, <https://www.facebook.com/photo?fbid=2172215316478518&set=pcb.2172215896478460> (Erişim: 14.07.2024).

³⁰¹ "Beşiktaş Müftülüğü İçerik Sayfası", İstanbul İl Müftülüğü Resmî Web Sitesi, <https://istanbul.diyaret.gov.tr/besiktas/Sayfalar/contentdetail.aspx> (Erişim: 14.07.2024).

³⁰² Bolat Mahallesi Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, başarı ve teşekkür belgesi örneği bk. Ek-53.

³⁰³ Taslak, Mülakat, 14.07.2024.

3.3.25. Ladik İlçesi Tekkealtı Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.25.1. Tarihçesi

“Hamit Mahallesi Kur'an Kursu Yaşatma ve Öğrencileri Koruma Derneği” öncülüğünde inşa edilen bina 1980 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 2 katlı ve 40 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Kur'an Kursunda, 2015 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu inşaatı başlayana kadar burada hâfızlık eğitimi devam etmiştir. Belli dönemlerde kız öğrencilerin de hâfızlık eğitimi aldığı kursta 28 Şubat döneminde öğrenci sayısının oldukça azalması nedeniyle 2000 yılında eğitime ara verilmiş Kur'an kursu 2007-2012 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğrenci pansiyonu olarak kullanılmıştır.³⁰⁴ 2013 yılında yeniden Kur'an kursu olarak hâfızlık eğitime başlayan kursta öğrenci talebinin artması, binanın eskimesi ve talebe ihtiyaç verememesi gibi nedenlerle bina yıkılmış yerine kısa sürede modern bir bina yapılmıştır.

Tekkealtı Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Ladik ilçesi Hamitköy Mahallesi'nde, D 030 karayolu üzerinde yer almaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan Kur'an eğitimi için elverişli bir yapıya sahiptir. Sosyal alanların mevcut olması, öğrencilerin eğitim dışı faaliyetlerini desteklemekte; ayrıca geniş ve bakımlı bahçesi, açık alan etkinlikleri için uygun bir ortam sunmaktadır. 3 katlı ve 80 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Tekkealtı Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu 2015 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.³⁰⁵ Hâlihazırda kursta, tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 60 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Ayrıca kursun yanına 3 katlı bir lojman inşa edilmiştir.³⁰⁶ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları kurulun dernek üzerinden sağlanmakta Türkiye Diyanet Vakfı Ladik Şubesi de destek sağlamaktadır.

Hâfızlık hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (44 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde 5 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁰⁷

³⁰⁴ İbrahim Kuru, (2012 Yılından İtibaren Kursta Görevlendirmeye Görev Yapan Kur'an kursu öğreticisi), Mülakat, 14.07.2024.

³⁰⁵ Tekkealtı Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-54.

³⁰⁶ Abdulvahap Kaçar, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 14.07.2024.

³⁰⁷ “Kaymakamımız Sayın Mustafa Temiz Tekkealtı Erkek Yatılı Kur'an Kursu Açılış Töreni, Hâfızlık İcazet Merasimi ve Kur'an Ziyafeti Programına Katıldı”, *T.C. Ladik Kaymakamlığı*, <https://www.ladik.gov.tr/kaymakamimiz-sayin-mustafa-temiz-tekkealti-erkek-yatili-kuran-kursu-acilis-toreni-hafizlik-icazet-merasimi-ve-kuran-ziyafeti-programina-katildi> (Erişim: 14.07.2024).

Tekkealtı Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 250 öğrenci hâfızlık belgesi, 1000'in üzerinde öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Ladik ve köylerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini Vezirköprü İlçesi'nden katılan öğrenciler oluşturmakta az da olsa farklı il ve ilçelerden katılanlar da bulunmaktadır.

Yılda 7'nin üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11-17 arasındadır. Kursta ortaokul ve lise seviyelerinde öğrenciler bulunmaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Okulla birlikte hâfızlık eğitimi alan öğrencilerin hâfızlık ezber dönemine geçtiklerinde okul kayıtları dondurulmaktadır.

Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. Kur'an kursunda 1 kadrolu, 2 görevlendirme ve 3 fahri öğretici görev yapmaktadır.

Dört haftada bir genel tatile giren Kur'an kursunda haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir. Ayrıca hayırseverler tarafından maddî durumu iyi olmayan öğrencilere yardım yapılmaktadır.

3.3.25.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Bilgisayar ve projeksiyon öğrencilerin istifadesine sunulmuştur.³⁰⁸ Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³⁰⁹ Dersleri düzenli gitmeyen öğrencilerin velileriyle belli aralıklarla görüşülerek durumları iletilmekte öğrenci hakkında velisiyle ortak karar alınmaktadır. Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 5 hatim yapması beklenmektedir. Hâfızlık hazırlık ve hâfızlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.³¹⁰

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema ve film saati gibi faaliyetler

³⁰⁸ Kaçar, *Mülakat*, 14.07.2024.

³⁰⁹ Tekkealtı Erek Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-55.

³¹⁰ Kaçar, *Mülakat*, 14.07.2024.

yapılmaktadır. Öğrencilere TV izleme imkânı sunulmakta hafta sonları çay saati programı düzenlenmektedir. Bilgisayar ve spor odası gibi alanların bulunduğu Kur'an kursunun bahçesi öğrencilerin kullanımına uygun olup bahçede halı saha, park, spor aletleri yer almaktadır. Öğrenciler belli periyotlar dâhilinde Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Gençlik Merkezi'nin ve Diyanet Gençlik Merkezi'nin programlarına katılmakta belli aralıklarla yüzme faaliyeti yapmaktadır. "Bir Konu Bir Konuk" projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü, üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır.³¹¹ İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri ile özel PDR öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir. Ayrıca Afet ve Acil Durum Yönetimi personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Öğrenciler tarafından mukabele, hatimle terâvih namazı ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak spor kursları açılmaktadır.³¹²

Tekkealtı Erkek Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Ladik ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında Samsun il birinciliği ve bölge ikinciliği, hâfızlık yarışmasında ise Samsun ikinciliği bulunmaktadır.³¹³

3.3.25.3. Değerlendirme

Tekkealtı Erkek Kur'an Kursu, kuruluşundan itibaren Ladik ilçesinde hâfızlık eğitiminin sürdürülebilirliğine katkı sağlayan önemli bir eğitim kurumu olmuştur. 1980 yılında sınırlı imkânlarla başlayan eğitim faaliyetleri, zaman içerisinde gelişmiş ve 2015 yılında tamamlanan yeni bina ile daha modern ve donanımlı bir eğitim ortamı oluşturulmuştur. Kursta yürütülen hâfızlık hazırlık ve hâfızlık eğitimi, klasik yöntem

³¹¹ Facebook, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=148271207881392&set=pcb.148271297881383> (Erişim: 14.07.2024).

³¹² Facebook, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=188491783927713&set=a.188491797261045> (Erişim: 14.07.2024).

³¹³ Facebook, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=104863815555465&set=a.104856738889506> (Erişim: 14.07.2024).

esas alınarak, disiplinli bir sistemle sürdürülmektedir. Bu süreçte “Hâfızlık Takip Komisyonu”nun aktif rol oynaması, öğrencilerin ezber performanslarının yakından takip edilmesini ve sürecin sağlıklı bir şekilde ilerlemesini sağlamaktadır.

Öğrenci kaynaklarının çeşitlenmesi, sadece Ladik çevresiyle sınırlı kalmayıp farklı il ve ilçelerden talebelerin tercih ettiği bir merkez hâline gelmesi, kursun bölgesel düzeyde etkili bir eğitim kurumu hâline geldiğini göstermektedir. Kursun fizikî imkânlarının genişliği, sosyal ve sportif faaliyetlerin çeşitliliği ile öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sunulması, sadece hâfızlık değil, çok yönlü bir eğitim anlayışının benimsendiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca mezuniyet sonrası öğrencilere yönelik rehberlik hizmetlerinin devam etmesi ve İslâmî İlimler sınıflarına yönlendirilmeleri, Kur’an kursunun öğrencilerini uzun vadeli bir dini eğitim sürecine hazırlama gayretini yansıtmaktadır.³¹⁴

3.3.26. Ondokuzmayıs İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu

3.3.26.1. Tarihçesi

İlçedeki Pazar Camii müstemilatında bulunan bölüm 1993 yılında Kur’an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.³¹⁵ 1998 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur’an kursu inşaatı başlayana kadar burada hâfızlık eğitimi gündüzlü olarak devam etmiştir. Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu, Ondokuzmayıs ilçesi Pazar Mahallesi Palmiye Sokak’ta yer almaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan eğitime elverişli olmakla birlikte orta düzeyde bir yapıya sahiptir. Sosyal alanların sınırlı oluşu, öğrencilerin bireysel ve toplu etkinliklerini kısıtlamakta; ayrıca kursun bahçesinin bulunmaması, açık hava faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini engellemektedir. 5 katlı ve 40 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu’nun üç katı 1998 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.³¹⁶

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur’an kursu günümüze kadar (31 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 13 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³¹⁷

³¹⁴ Kaçar, Mülakat, 14.07.2024.

³¹⁵ Şaban Şenocak, (Emekli Kur’an kursu öğreticisi ve kurucusu), Mülakat, 14.07.2024.

³¹⁶ Bu bilgi Diyanet İşleri Başkanlığı sicil kayıtlarından alınmıştır.

³¹⁷ “Merkez Kur’an Kursundan Muhteşem Hâfızlık İcâzet Merasimi”, *Bafra55.net*, <https://www.bafra55.net/merkez-kuran-kursundan-muhtesem-hafizlik-icazet-merasimi-25245h.htm> (Erişim:14.07.2024).

Merkez Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 250 öğrenci hâfızlık belgesi, 1000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Ayrıca 15 kız öğrencinin gündüzlü eğitim alıp hâfızlık belgesi aldığı Kur'an kursu bu açıdan ilçedeki önemli bir boşluğu da doldurmuştur.³¹⁸ Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçeleri, Diyarbakır, Adana, Şanlıurfa gibi farklı illerden öğrenciler tahsil görmektedir. Öğrencilerin yaş aralığının 12-16 arasında olduğu Kur'an kursunda imam hatip lisesi mezunu ve ilahiyat ön lisans-lisans mezunu 30 öğrenciye iki yıl "Mesleğe Hazırlık Kursları" verilmiştir. Ayrıca öğrencilere halk eğitim merkezi üzerinden Almanca, İngilizce, Arapça gibi yabancı dil kursları da verilmiştir.

2020 yılından itibaren "Okullu Hâfızlık" projesine geçilen kursta, hâfızlık eğitiminde ortaokul öğrencilerine öncelik verilmeye başlanmış olup 2024 yılı itibarıyla öğrenci potansiyeli tamamen okulla beraber hâfızlık yapan öğrencilerden oluşmaktadır.³¹⁹ Hâlihazırda 30 öğrencinin yatılı, 20 öğrencinin ise gündüzlü eğitim aldığı kursta öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 8'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11 ve üzeridir. Kursta ortaokul seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanların olduğu Kur'an kursunda, öğrenciler beşinci sınıfta akademik derslerle birlikte hâfızlığa devam etmekte altıncı sınıfta ise kayıtlarını dondurup sadece hâfızlık eğitimi almaktadır. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet de hâfızlık sınıfı bulunmakta olup hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. 4 kadrolu Kur'an kursu öğreticisini görev yaptığı Kur'an kursunda, okullu hâfızlık eğitiminde 15 öğrenci hâfızlık sınavında başarılı olup hâfızlık belgesi almıştır.³²⁰ Hâfızlık öğrencilerinin hatim dönüşlerinde, hazırlık öğrencilerinin ise her hafta sonu tatil kullandığı kursta, tüm öğrencilere hafta sonu izni verilmektedir.

3.3.26.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Okuldaki Kur'an-ı Kerim derslerine hâfızlık hazırlık hocaları girmektedir.

³¹⁸ Şenocak, Mülakat, 14.07.2024.

³¹⁹ Hakkı Çalışkan, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 14.07.2024.

³²⁰ Çalışkan, Mülakat, 14.07.2024.

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmakta, öğrencilerin dersleri renkli kalemle not alınmakta; yeşil kalem dersin çok iyi, siyah kalem orta, kırmızı kalem ise zayıf olduğunu göstermektedir.³²¹ Hatim sonunda çizelgedeki durum değerlendirilmekte yeşil ve siyah notların fazla olduğu öğrenciye yeni bir ham sayfa verilirken kırmızı notların fazla olduğu öğrenciye ise ham sayfa verilmeyip haslama yaptırılmaktadır. Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından dönem içerisinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. “Bir Konu Bir Konuk” projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur’an kursunda hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Öğrenciler cuma günleri ve kandil gecelerinde belli camilerde görev almakta, ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele okumaktadır. Kur’an kursunun ilçe halkıyla bağı kuvvetli olup cenaze, düğün gibi merasimlerde hatim okumakta çeşitli programlar düzenlemektedir.

Merkez Kur’an Kursu hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında 19 Mayıs ve Samsun’da temsil edilmektedir. 2004 yılında hâfızlık yarışmasında Samsun il birinciliği ve Karadeniz Bölge birinciliği bulunmaktadır. 2008 yılında Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmasında Samsun il birinciliği ve Türkiye dördüncülüğü, 2009 yılında Samsun il birinciliği ve Karadeniz Bölge birinciliği, 2012 yılında ise Samsun il birinciliği, Karadeniz Bölge birinciliği ve Türkiye dördüncülüğü bulunmaktadır.³²² 1993-1998 ve 1998-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar ve yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Merkez Kur’an Kursu Diyanet İşleri Başkanlığı, İl Müftülüğü, Ondokuzmayıs Kaymakamlığı ve Ondokuzmayıs Müftülüğü tarafından başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.³²³

³²¹ Merkez Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-56.

³²² Şenocak, Mülakat, 14.07.2024.

³²³ Merkez Kur’an Kursu Hâfızlık, Başarı belgesi örneği bk. Ek-57.

3.3.26.3. Değerlendirme

1993 yılında Pazar Camii müstemilatında başlayan hâfızlık eğitimi, hayırseverlerin katkısıyla inşa edilen beş katlı Merkez Yatılı Erkek Kur'an Kursu'nda devam ederek ilçede kalıcı bir eğitim kurumuna dönüşmüştür. Kur'an kursu, yıllar içinde hem fizikî hem de içerik bakımından önemli gelişmeler kaydederek nitelikli bir eğitim süreci yürütmüştür. 250 hâfız ve yaklaşık 1000 yüzüne okuma belgesi verilen öğrenciyle birlikte toplam öğrenci kapasitesi ve başarı grafiği, kurumun verimli ve etkili çalıştığını ortaya koymaktadır.

2020 yılından itibaren uygulamaya konulan “okullu hâfızlık” projesi ile eğitim sisteminde yapılan güncellemeler, kursun günün şartlarına uyum sağladığını göstermektedir. Öğrencilerin yaş seviyelerine göre yapılandırılan hazırlık ve hâfızlık sınıfları, birebir takip sistemi, teknolojik materyallerle desteklenen ders ortamı ve motivasyon artırıcı uygulamalar, pedagojik açıdan da örnek teşkil etmektedir. Ayrıca sosyal ve kültürel etkinliklerle öğrencilerin gelişimine katkı sağlanmakta; il ve ilçe müftülüğü, üniversite ve diğer kurumlarla iş birliği içinde yürütülen “Bir Konu Bir Konuk” gibi projeler öğrencilerin ufkunu açmaktadır.

Elde edilen başarılar, sadece nicel verilerle değil; aynı zamanda yarışmalarda alınan dereceler, mezunların Diyanet teşkilatında çeşitli görevlerde yer alması ve kurumun çeşitli makamlarca ödüllendirilmesiyle de desteklenmektedir. Tüm bu unsurlar, Merkez Kur'an Kursu'nun uzun soluklu, istikrarlı ve başarılı bir eğitim süreci yürüttüğünü ve ilçede Kur'an eğitimi alanında önemli bir boşluğu doldurduğunu göstermektedir. Hâfızlığını bitirip mezun olan öğrencilerin çoğunluğu Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde müftü, vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, imam hatip ve müezzin kayyım olarak görev yapmaktadır. Ayrıca farklı kurum ve kuruluşlarda görev yapan mezunlar da bulunmaktadır.³²⁴

3.3.27. Ondokuzmayıs İlçesi Yeşilköy Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.27.1. Tarihçesi

Samsun'daki en eski Kur'an kurslarından biri olan kurs 1963 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Merhum Mehmet Rüştü Âşıkkutlu'nun³²⁵

³²⁴ Şenocak, Mülakat, 14.07.2024.

³²⁵ Emin Âşıkkutlu, “Âşıkkutlu, Mehmet Rüştü”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, <https://İslâmansiklopedisi.org.tr/asikkutlu-mehmet-rustu> (Erişim: 20.07.2024).

talebesi olan Kâmil Şenocak ilçede imam hatip olarak göreve başladıktan sonra fahri olarak camide Kur'an eğitimi vermiş, emekli olduğu 2013 yılına kadar hâfızlık öğretimine katkıda bulunmuştur. 1980 yılında Kur'an kursu yeniden inşa edilene kadar gündüzlü olarak hâfızlık eğitimi devam etmiştir.³²⁶ Yeşilköy Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Ondokuzmayıs ilçesi Mimarsinan Mahallesi'nde yer almaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan eski olmakla birlikte eğitim için orta seviyede uygun bir yapıya sahiptir. Sosyal alanları ve sınıfları kısıtlıdır. Bahçesi, cami avlusuyla iç içe olup açık hava faaliyetleri ve etkinlikler için yeterli alan sunmamaktadır. 4 katlı olarak inşa edilen Yeşilköy Erkek Kur'an Kursu'nda 100 öğrenci yatılı hâfızlık eğitimi almıştır.³²⁷ 1988 yılına kadar tek öğreticinin hâfızlık eğitimi verdiği kursta, bu tarihten itibaren kadrolu Kur'an kursu öğretmenleri de göreve başlamıştır. Başvuruların fazla olduğu zamanlarda öğrenciler komisyon sınavıyla kursa alınmış 28 Şubat döneminde de Kur'an kursunda tedrisat yapılmıştır. Öğrenci kapasitesinin 50 olarak yenilendiği Kur'an kursunda hâlihazırda tam kapasite 50 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar 60 (yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 30'dan fazla hâfızlık icâzet³²⁸ merasimi yapılmıştır.³²⁹

Yeşilköy Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 1000'in üzerinde öğrenci hâfızlık belgesi, 2000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Kur'an kursunda net sayı bilinmemekle birlikte birçok kız öğrenci de gündüzlü hâfızlık eğitimi alarak hâfızlık belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçeleri ağırlıklı olmak üzere civar illerden gelen öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini doğudan gelen öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 8'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 14-22 arasındadır. Kursta lise ve üniversite seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Öğrenciler okula açıktan devam etmektedir. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık

³²⁶ Kâmil Şenocak, (Kur'an kursu kurucusu ve emekli imam hatip), Mülakat, 20.07.2024.

³²⁷ Yeşilköy Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursu açılış belgesi örneği bk. Ek-58.

³²⁸ "Yeşilköy Kur'an Kursunda Hâfızlık İcâzet Merasimi Yapıldı", *19 Mayıs Gazetesi*, 29 Kasım 2015, <https://19mayisgazetesi.com/m-haber-6208-haberi> (Erişim:14.07.2024).

³²⁹ Şenocak, (Kur'an kursunda daha önce görev yapmış), Mülakat, 20.07.2024. 2000 yılına kadar her yıl hâfızlık icâzet merasiminin yapıldığını ifade etmektedir.

sınıfının bulunduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. Kur'an kursunda 4 öğretici görev yapmaktadır.³³⁰ Öğrencilere hatim dönüşlerinde tatil verildiği kursta, öğrenciler hafta sonu izin kullanmaktadır.

3.3.27.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³³¹ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. "Bir Konu Bir Konuk" projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma günleri ve kandil gecelerinde öğrenciler belli camilerde görev alarak deneyim kazanmaktadır. Ayrıca öğrenciler tarafından cenaze, düğün, iftar gibi merasimlerde hatim okunmakta programlar icra edilmektedir.

Yeşilköy Erkek Hâfızlık Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında 19 Mayıs ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında il dereceleri bulunmaktadır. Eğitime başladığı 1963 ile 2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Kur'an kursu başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.27.3. Değerlendirme

Samsun'un köklü Kur'an kurslarından biri olan Yeşilköy Erkek Kur'an Kursu, 1963 yılından bu yana kesintisiz bir şekilde Kur'an eğitimine katkı sunarak bölgedeki dinî eğitim geleneğini sürdüren önemli bir kurum hâline gelmiştir. Kuruluşunda önemli rol oynayan Kâmil Şenocak'ın öncülüğünde cami merkezli fahri çalışmalarla başlayan bu süreç, zamanla fizikî ve yapısal gelişmelerle kurumsal bir kimliğe

³³⁰ Necati Dinç, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 20.07.2024.

³³¹ Yeşilköy Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-59.

bürünmüştür. 1980 yılında inşa edilen dört katlı yeni binası ile yatılı hâfızlık eğitimi kapasitesi artmış, 1988 yılından itibaren kadrolu öğreticilerin dâhil olmasıyla eğitim kalitesi de yükselmiştir. Bugüne kadar 1000’i aşkın hâfız yetiştiren kurs, yaklaşık 2000 öğrencisine yüzüne okuma belgesi vermiştir.

Kursta yürütülen faaliyetlerin desteklenmesi, başarıya dönük sistematik bir yapının varlığını ortaya koymaktadır. İl düzeyinde Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında elde edilen dereceler ve kuruma verilen başarı belgeleri, bu durumu teyit etmektedir. 60 yılı aşkın geçmişiyle Kur’an eğitiminde süreklilik, kalite ve istikrar sağlayan Yeşilköy Erkek Kur’an Kursu; mezunlarının Diyanet teşkilatında ve farklı kamu kurumlarında önemli görevler üstlenmesiyle de eğitim başarısını toplumun farklı kesimlerine taşımaktadır. Bu yönüyle kurs, yalnızca bir eğitim kurumu değil, aynı zamanda bölge için nitelikli din görevlisi yetiştiren bir merkez olarak değerlendirilmektedir. Mezun sayısının fazla olduğu Kur’an kursunda hâfızlığını bitirip mezun olan öğrencilerin çoğunluğu Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde müftü, vaiz, Kur’an kursu öğreticisi, imam hatip ve müezzin kayyım olarak görev yapmaktadır.³³²

3.3.28. Ondokuzmayıs İlçesi Yörükler Yatılı Hâfızlık Kız Kur’an Kursu

3.3.28.1. Tarihçesi

Ondokuzmayıs İlçesi Yörükler Mahallesi’nde (Beldesi) bulunan 1998 yılında dönemin Yörükler Merkez Camii İmam Hatibi Süleyman Çelebi’nin öncülüğünde inşa edilen bina hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Yörükler Yatılı Hâfızlık Kız Kur’an Kursu, Ondokuzmayıs ilçesi Yörükler Mahallesi Aygün Sokak’ta yer almaktadır. Kurs binası fizikî açıdan orta seviyede olup temel eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir. Sosyal alanları kısmen bulunmakta; bahçesi ise öğrencilerin açık hava etkinlikleri gerçekleştirmesi için uygun bir ortam sunmaktadır. 4 katlı ve 40 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Yörükler Kur’an Kursu 1998 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Eğitime başladığında erkek öğrencilerin hâfızlık eğitimi aldığı Kur’an kursu, bazı dönemlerde öğrenci eksikliği nedeniyle eğitime ara vermiştir.

2002-2012 yılları arasında gündüzlü olarak kadınlara Kur’an eğitiminin verildiği Kur’an kursu, 2012 yılında yatılı hâfızlık kız Kur’an kursu olarak faaliyete başlamıştır.

³³² K. Şenocak, Mülakat, 20.07.2024.

2018 yılına kadar her yaştan kız öğrencinin eğitim aldığı kursta, bu tarihten itibaren ise ortaokul öğrencilerine yönelik “okullu hâfızlık” sistemine geçilmiştir. Hâlihazırda kursta , tam kapasite diyebileceğimiz şekilde 33 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur’an kursunun genel ihtiyaçları Türkiye Diyanet Vakfı 19 Mayıs Şubesi tarafından karşılanmaktadır. Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur’an kursu günümüze kadar (28 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı erkek ve kız öğrenci dönemlerini kapsayan 5 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³³³

Yörükler Yatılı Hâfızlık Kız Kur’an Kursu’nda şu ana kadar 40 öğrenci hâfızlık belgesi, 750 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 5’in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip sınava girmektedir. Hâlihazırda Kur’an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12 ve üzeridir. Kursta ortaokul seviyesinde öğrenciler eğitim almaktadır. Öğrenciler 5.sınıfta akademik derslerle birlikte hâfızlığa devam etmekte 6.sınıfta ise okul kaydını dondurup sadece hâfızlık yapmaktadır. Sınıf mevcudunun 12 ve üzeri kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8 kişidir. Hâfızlık hazırlık hocası sadece yüzüne okuma eğitimi vermekte okuldaki Kur’an derslerine de girmektedir. 3 kadrolu ve 1 geçici öğreticinin bulunduğu Kur’an kursunda, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 1 personel görev yapmaktadır.³³⁴

Her ay genel tatilin olduğu Kur’an kursunda hazırlık öğrencilerine her hafta izin verilmektedir. Ev izinleri, öğrencilerin cuma günü derslerini okuduktan sonra başlayıp pazartesi kursa dönecekleri şekilde planlanmıştır. Öğrencilere burs desteği verilmekte MÜSDAV bursu sağlanmaktadır.

3.3.28.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³³⁵ Ortaokul öğrencilerine yönelik hâfızlık sisteminde okuldaki Kur’an-ı Kerim derslerine

³³³ https://www.bafra55.net/18-hâfize-mezun-oldu-64524h.htm#google_vignette (Erişim:14.07.2024)

³³⁴ Edanur Saydam, (Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 20.07.2024.

³³⁵ Yörükler Kız Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-60.

de hâfızlık hazırlık hocaları girmektedir.³³⁶ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri, “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Kur’an kursunun bahçesi öğrencilerin etkinlikler yapması için uygundur. “Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. Müftü yardımcıları, ilçe müftüsü, vaizler belli aralıklarla öğrencilere motive edici sohbetler yapmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur’an kursunda hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Ortaokul akademik ders hocaları zaman zaman Kur’an kursuna gelerek okul derslerinde öğrencilere destek olmaktadır. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. Ayrıca hafta sonları öğrencilere sinema etkinliği yapılmakta film gecesi düzenlenmektedir.

Yörükler Kız Kur’an Kursu, hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında 19 Mayıs ve Samsun’da temsil edilmekte öğrencilerin yarışmalara katılımı sağlanmaktadır. Öğrencilerin imam hatip ortaokulunda düzenlenen yarışmalarda dereceleri bulunmaktadır.

3.3.28.3. Değerlendirme

Yörükler Yatılı Hâfızlık Kız Kur’an Kursu, kuruluşundan günümüze kadar geçen süreçte çeşitli eğitim modellerini deneyimleyerek bölgesel ihtiyaçlara cevap vermeye çalışmış; zaman içinde kazandığı tecrübe ile sistematik ve sürdürülebilir bir eğitim modeli oluşturmuştur. Başlangıçta erkek öğrencilere yönelik hâfızlık eğitimiyle faaliyete başlayan kurum, zamanla kadınlara yönelik eğitim sunarak yatılı hâfızlık sistemine geçmiştir. 2012 yılından itibaren uygulamaya konulan “okullu hâfızlık” modeli, öğrencilerin hem akademik hem de dinî eğitimlerini dengeli bir şekilde sürdürmelerini sağlamaktadır.

Kur’an kursunun eğitim yapısı incelendiğinde, klasik hâfızlık eğitimi esas alınmakla birlikte, pedagojik yaklaşımlar ve bireysel farklılıklara duyarlılık ön plana

³³⁶ Saydam, Mülakat, 20.07.2024; Fatma Sarı, (öğretici), Mülakat, 20.07.2024; Edanur Turan, (öğretici), Mülakat, 20.07.2024.

çıkılmaktadır. Tashîh-i hurûf ve tâlim temelli hazırlık eğitimi, sağlam bir temel oluştururken, ezber sürecinde uygulanan düzenli kontrol mekanizmaları ve performansa dayalı ödüllendirme sistemi, motivasyonu artırıcı bir rol üstlenmektedir. Eğitim sürecinin disiplinli ve takip edilebilir olması, öğrencilerin düzenli olarak “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından değerlendirilmesiyle sağlanmaktadır.

Sonuç olarak, Yörükler Yatılı Hâfızlık Kız Kur’an Kursu, ilçede önemli bir boşluğu doldurmakta; dinî eğitimin yaygınlaştırılması ve nitelikli hâfizların yetiştirilmesi noktasında kayda değer bir katkı sunmaktadır. Kurumun, sınırlı imkânlarla sürdürdüğü ancak nitelikli çıktılar elde ettiği bu eğitim süreci, bölgedeki Kur’an eğitimi açısından örnek teşkil etmektedir. Bu durum, kursun hem fiziksel hem de akademik düzeyde desteklenmesi gerektiğini ve benzer yapıların teşvik edilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

3.3.29. Salıpazarı İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu

3.3.29.1. Tarihçesi

Hayırseverlerin desteğiyle inşa edilen kurs binası 1990 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Faaliyete başladığı ilk dönemde gündüzlü eğitim veren Kur’an kursu ilçede tek yatılı hâfızlık kursu olarak önemli bir boşluğu da doldurmuştur.³³⁷ Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu, Salıpazarı ilçesi Orta Mahallesi’nde konumlanmıştır. Kurs binası fizikî açıdan orta seviyede olup temel ihtiyaçlara cevap vermektedir. Ancak eğitim ortamının geliştirilmesi açısından bazı imkânlar sınırlı kalmakta, özellikle sosyal alanların yetersizliği öğrencilerin etkinlik alanlarını kısıtlamaktadır. 5 katlı ve 43 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Merkez Kur’an Kursu 1990 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. 2020 yılına kadar Kur’an kursunda hâfızlık yapan öğrenciler bulunmasına rağmen hâfızlık sınıfı oluşmamıştır. Zorunlu eğitimin 8 yıla çıkmasıyla öğrenci yetersizliği yaşanan kursta okula devam eden öğrenciler kursta barınmış aynı zamanda yüzüne eğitimi almıştır. Hâlihazırda kursta 25 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.³³⁸

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur’an kursu günümüze kadar (34 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde aksaklıklar ve zorluklar olsa da başarılı bir süreç yaşamıştır. 2020 yılı sonrası 4 öğrenci hâfızlık belgesi, 1990 yılından günümüze 650

³³⁷ Salıpazarı Merkez Kur’an Kursu Hâfızlık, Kur’an kursu açılış belgesi örneği bk. Ek-61.

³³⁸ Harun Alay, (Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 25.07.2024.

civarı öğrenci yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılanların yanında Kahramanmaraş depremi sonrası bölgeden gelen öğrencilerden oluşmaktadır.

Hâfızlık eğitiminin yeni düzene girdiği Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12-18 arasındadır. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. Kur'an kursunda, öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 1 personel görev yapmaktadır.

Haftalık 5 ve üzeri ders okuyan öğrencilere hafta sonları izin verilmektedir. Öğrencilerin hatim dönüşlerinde tatilin kullandığı kursta, haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrencilere maddî ödül verilmekte ayrıca kılık kıyafet ve bilet desteği sağlanmaktadır.³³⁹

3.3.29.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Hâfızlık hazırlık öğrencilerinin Kur'an-ı Kerim'i yüzüne olarak en az 3 defa hatmetmeleri istenmektedir.³⁴⁰ Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulduğu kursta öğrencilerin ders durumları iyidir.³⁴¹ Hâfızlık hazırlık ve hâfızlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Öğrenciler ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele okumakta hatimle terâvih namazı kıldırılmaktadır. Talep doğrultusunda hatim programları da düzenlenmektedir. Cuma günü Kur'an kursu

³³⁹ Alay, Mülakat, 25.07.2024.

³⁴⁰ Alay, Mülakat, 25.07.2024.

³⁴¹ Salıpazarı Merkez Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-62.

merkezli sabah namazı programı yapılmakta program öğrenciler tarafından icra edilmektedir. Ayrıca trafik polisleri, AFAD eğitmenleri ve sağlık çalışanları da öğrencilere alanlarıyla ilgili bilgilendirme yapmaktadır.

Salıpazarı Merkez Erkek Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Salıpazarı ve Samsun'da temsil edilmektedir.

3.3.29.3. Değerlendirme

Salıpazarı Merkez Erkek Kur'an Kursu, 1990 yılında hâfızlık eğitimi vermeye başlamış olup, ilçede yatılı hâfızlık eğitimi imkânı sunan ilk kurum olma özelliği taşımaktadır. Başlangıçta gündüzlü eğitim veren kurs, ilerleyen yıllarda öğrenci talepleri doğrultusunda yatılı hâfızlık eğitimi vermeye devam etmiştir. Ancak 2020 yılına kadar hâfızlık sınıfı kurulamayarak, eğitimdeki süreklilik ve yapılandırma konusunda bazı zorluklar yaşanmıştır.

Zorunlu eğitim süresinin sekiz yıla çıkarılmasıyla birlikte, öğrenci sayısındaki azalma ile karşılaşılan kursta, öğrenciler aynı zamanda yüzüne eğitim alarak hâfızlık eğitimine devam etmişlerdir. 2020 yılı sonrasında hâfızlık belgesi alan öğrenci sayısı 4 iken, yüzüne belgesi alan öğrenci sayısı ise 600 civarındadır.

Ancak hâfızlık sınıflarındaki öğrenci sayısının sınırlı olması ve öğrencilerin daha sistematik takip edilmesi gerektiği konuları, kursun gelişimi açısından önemli eksiklikler olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda Salıpazarı Merkez Erkek Kur'an Kursu, hâfızlık eğitimi alanında önemli bir rol oynamakla birlikte, eğitimin kalitesinin artırılması için daha fazla yapılandırma ve sistematik izleme gerekliliği gözlemlenmektedir.

3.3.30. Tekkeköy İlçesi Başköy Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.30.1. Tarihçesi

“Başköy Yatılı Kur'an Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği” tarafından inşa edilen binanın kullanım hakkı ilçe müftülüğüne devredilerek 2008 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.³⁴² Başköy Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Tekkeköy ilçesi Başköy'de yer almaktadır. Kurs binası fizikî açıdan orta seviyede olup sosyal imkânları sınırlıdır. Etkinlik alanları az olmakla birlikte bahçesi öğrencilerin dış mekân etkinlikleri için uygundur. 5 katlı ve 40 öğrenci kapasiteli

³⁴² Fatih Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-63.

olarak inşa edilen Başköy Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu 2008 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. İlçe merkezine 9 km uzaklıktaki Başköy Mahallesi'nde (köy) bulunan Kur'an kursu, hâlihazırda tam kapasite 40 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimine devam etmektedir.³⁴³ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle kurulan dernek üzerinden karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (16 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde kısıtlı imkânlarla rağmen başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 4 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁴⁴

Başköy Fatih Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 40 öğrenci hâfızlık belgesi, 150 öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden gelen öğrenciler tahsil görmektedir.

Yılda 4'ün üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 15 ve üzeridir. Kursta lise seviyesinde erkek öğrenciler eğitim almaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden oluştuğu 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir.³⁴⁵ 2 kadrolu 1 geçici öğreticinin bulunduğu Kur'an kursunda öğreticilere destek amacıyla belli zamanlarda hâfızlık destek öğreticisi görev yapmaktadır. Kur'an kursu ayda bir genel tatile girmektedir.

3.3.30.2. Eğitim Süreci

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmakta³⁴⁶ dersleri düzenli gitmeyen öğrencilerin velileriyle görüşülerek durumları hakkında bilgi verilmektedir. Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Yarışmalarda ve diğer etkinliklerde dereceye giren öğrencilere çeyrek altın başta olmak üzere çeşitli ödüller verilmekte ayrıca burs desteği sağlanmaktadır.

³⁴³ Ahmet Kemal Öztemel, (Kur'an kursu öğreticisi), Mülakat, 16.07.2024.

³⁴⁴ "Tekkeköy'de Hâfızlar İcazet Aldı", *Diyanet Haber*, 16 Ekim 2023, <https://www.diyanethaber.com.tr/tekkekoyde-hafizlar-icazet-aldi> (Erişim:16.07.2024).

³⁴⁵ Süleyman Var, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 16.07.2024.

³⁴⁶ Fatih Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-64.

Hâfızlık hazırlık ve hâfızlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından dönem içinde kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda başarıyı, kaliteyi, öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, film geceleri gibi faaliyetler yapılmaktadır. Gençlik Spor Bakanlığı ve Diyanet Gençlik Merkezlerinin düzenlediği etkinliklere öğrenciler katılabilmektedir. Kur’an kursunun bahçesi öğrencilerin etkinlik yapması için uygundur. *Bir Konu, Bir Konuk* projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü, üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. Müftü yardımcıları, ilçe müftüsü, vaiz ve uzmanlar öğrencilerle belli aralıklarla bir araya gelerek öğrencilere motive edici sohbet yapmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir. Kur’an kursunda Hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. Ramazan aylarında öğrenciler camilerde ezbere mukabele okumakta hatimle terâvih namazı kıldırılmaktadır. Talep olması hâlinde hatim programları düzenlenmektedir. AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Başköy Fatih Erkek Kur’an Kursu, hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında Tekkeköy ve Samsun’da temsil edilmektedir. Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmasında il ikinciliği bulunmaktadır.

3.3.30.3. Değerlendirme

Başköy Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu, 2008 yılında faaliyete başlamasından günümüze kadar, mevcut imkânlarla başarılı bir eğitim süreci geçirmiştir.³⁴⁷ Ancak eğitimin kalitesinin sürdürülebilirliği açısından bazı eksik ve geliştirilmesi gereken alanlar da bulunmaktadır.

Kursta düzenlenen sosyal etkinlikler ve dışarıdan alınan destekler, öğrencilerin motivasyonlarını artırmaya yönelik önemli bir katkı sunmakta olup, bu tür etkinliklerin daha da çeşitlendirilmesi, öğrencilerin kişisel gelişimlerine daha fazla katkı

³⁴⁷ Öztemel, Mülakat, 16.07.2024.

sağlayabilir. Örneğin, daha fazla kültürel etkinlik, rehberlik hizmetleri ve psikolojik danışmanlık gibi ek desteklerin, öğrencilerin sosyal becerilerini ve zihinsel gelişimlerini olumlu şekilde etkilemesi beklenmektedir. Ayrıca hâfızlık eğitimi sürecinde öğrencilerin daha fazla bireysel gelişim imkânına sahip olması, eğitim kalitesinin artırılmasında önemli bir etken olabilir.

Eğitimdeki kaliteyi artırmak için, eğitim programlarının modern pedagojik yaklaşımlarla desteklenmesi, özellikle bireysel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması açısından faydalı olacaktır. Öğrenci takibi ve değerlendirmeleri, sadece hâfızlıkla sınırlı kalmayıp, öğrencilerin genel akademik ve sosyal gelişimlerini kapsayacak şekilde genişletilmelidir.

Sonuç olarak, Başköy Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, hâfızlık eğitiminin yanı sıra öğrencilere meslekî ve kişisel gelişim fırsatları sunma noktasında önemli bir işlev görmektedir. Ancak eğitim sürecinin daha sürdürülebilir ve kapsamlı bir şekilde geliştirilmesi adına, öğrencilerin eğitim sürecine yönelik daha sistematik bir takip, kariyer yönlendirmesi ve psikososyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi gereklidir. Bu şekilde kurs, sadece hâfızlık eğitimiyle sınırlı kalmayıp, öğrencilerin gelecekteki başarılarına da katkı sağlayacak bir eğitim modeli oluşturabilir.

3.3.31. Tekkeköy İlçesi Gökçe Karaoğlan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.31.1. Tarihçesi

İlçe merkezine 9 km uzaklıktaki Gökçe Karaoğlan Mahallesi'nde bulunan kurs 1979 yılında "Kur'an Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği" tarafından yaptırılmış aynı yıl hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. Gökçe Mahallesi Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Tekkeköy ilçesine bağlı Gökçe Mahallesi Gökçe Yolu Sokak üzerinde konumlanmaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan orta seviyede olup sosyal imkânlar açısından sınırlıdır. Ancak kursun bahçesi öğrencilerin etkinliklerini gerçekleştirmeleri için uygun bir alan sunmaktadır. 4 katlı ve 40 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Gökçe Karaoğlan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu 1979 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Genel olarak imam hatip lisesini bitirip imam hatiplik ve müezzin kayyımlik sınavlarına hazırlanan öğrencilerin eğitim aldığı kursta 2021 yılına kadar düzenli olarak hâfızlık eğitimi verilmemiş hâfızlık sınıfı olmadığı

için öğrenciler bireysel hâfızlık yapmıştır. Ayrıca kursta belli zamanlarda hâfızlığını pekiştirmek isteyen öğrenciler de bulunmuştur. 2021 yılından sonra ise programını yatılı hâfızlık eğitimi üzerine yenileyen Kur'an kursu okulla birlikte hâfızlık yapan öğrencilere hizmet vermeye başlamıştır. Hâlihazırda kursta, tam kapasite olacak şekilde 40 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.³⁴⁸ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle kurulan dernek üzerinden karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar geçen (43 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde kısıtlı imkânlarla rağmen başarılı bir süreç yaşamıştır.

Gökçe Karaoğlu Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 50 öğrenci hâfızlık belgesi, 250 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden gelen öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 12 ve üzeridir. Kursta ortaokul seviyesinde öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanların olduğu kursta öğrenciler "Tekkeköy İmam Hatip Ortaokulu"na devam etmektedirler. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 2 adet de hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur.³⁴⁹ 4 kadrolu öğreticinin bulunduğu kursta düzenli olarak hâfızlık destek öğreticisi bulunmamaktadır. İki haftada bir Kur'an kursu genel tatile girmektedir.

3.3.31.2. Eğitim Süreci

Kursta, Kur'an kalemi öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmakta³⁵⁰ dersleri düzenli gitmeyen öğrencilerin velileri ile görüşülerek durumları iletilmektedir. Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Yarışmalarda dereceye giren öğrencilere çeyrek altın başta olmak üzere çeşitli ödüller verilmekte ayrıca

³⁴⁸ İbrahim İnce, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 16.07.2024.

³⁴⁹ İnce, Mülakat, 16.07.2024.

³⁵⁰ Gökçe Karaoğlu Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-65.

öğrencilere burs desteği sağlanmaktadır. Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından yıl içerisinde en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda öğrencilerin motivasyonunu, başarıyı, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Öğrenciler Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet Gençlik Merkezi’nin düzenlediği etkinliklere katılabilmektedir. Kur’an kursunun bahçesinde öğrencilerin etkinlik yapabileceği alan bulunmaktadır. “Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur’an kursunda hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak yapılmaktadır. AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Gökçe Karaoğlan Erkek Kur’an Kursu hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında Tekkeköy ve Samsun’da temsil edilmektedir.

3.3.31.3. Değerlendirme

Gökçe Karaoğlan Yatılı Hâfızlık Erkek Kur’an Kursu, 1979 yılından itibaren kesintisiz olarak eğitim veren ve zaman içinde başarılı bir eğitim süreci geçiren önemli bir kurumdur. Eğitimde, hâfızlık hazırlık sınıflarından başlayarak, öğrencilerin Kur’an eğitimi ve hâfızlık süreçleri dikkatle takip edilmektedir. Bugüne kadar 50 öğrencinin hâfızlık belgesi alması, 250 civarında öğrencinin ise yüzüne okuması yapması, kursun başarılı bir şekilde işlediğini gösteren somut veriler sunmaktadır. Kurs, ilçeden ve çevre köylerden gelen öğrencilere hizmet vererek, toplumun farklı kesimlerine hitap etmektedir. Kursta hâfızlık eğitimi, geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır.³⁵¹

Ancak mevcut eğitimde bazı eksiklikler ve iyileştirilmesi gereken alanlar da bulunmaktadır. Kurs, hâfızlık eğitimi konusunda başarılı olsa da öğretici kadrosunun tamamlanmamış olması, düzenli bir hâfızlık destek öğreticisinin bulunmaması, bazı eksikliklerin başında yer almaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi, öğrencilerin eğitim

³⁵¹ İnce, Mülakat, 16.07.2024.

sürecindeki başarılarını daha da artırabilir. Ayrıca hâfızlık eğitimi sürecinde öğrencilere bireysel olarak rehberlik edilmesi ve psikolojik destek sağlanması, eğitim kalitesini daha da artıracak bir diğer önemli faktördür.

Sosyal etkinlikler, öğrencilerin motivasyonunu artırmak adına önemli bir yer tutmaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet Gençlik Merkezi'nin düzenlediği etkinliklere katılım, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamakta olup, bu tür etkinliklerin artırılması, öğrencilerin sosyal gelişimlerine daha fazla katkı sunacaktır. Ayrıca “Bir Konu, Bir Konuk” projesi gibi programlarla, öğrencilerin gelecek planlamalarında yardımcı olacak uzman kişilerle bir araya gelmeleri de eğitim sürecinin bir parçası olarak önemli bir katkı sağlamaktadır.

Sonuç olarak, Gökçe Karaoğlu Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, 43 yıllık geçmişiyile hâfızlık eğitimi alanında başarılı bir yol kat etmiş ve öğrencilerine değerli eğitim fırsatları sunmuştur. Ancak eğitimin daha da güçlendirilmesi adına öğretici kadrosunun tamamlanması, rehberlik ve psikolojik destek hizmetlerinin artırılması, öğrencilerin kariyer seçeneklerinin genişletilmesi gibi alanlarda iyileştirmeler yapılması gerekmektedir. Bu şekilde, kurs, hâfızlık eğitiminin ötesine geçerek, öğrencilerinin hem dini hem de sosyal açıdan daha kapsamlı bir eğitim almasını sağlayacaktır.

3.3.32. Tekkeköy İlçesi Gülistan Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.32.1. Tarihçesi

“Merve Vakfı”na ait olan bina 2003 yılında Kur'an kursuna çevrilerek hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir. 1990'lı yıllarda merhum Adnan Kahveci'nin amcası Mehmet Kahveci tarafından yaptırılan binanın kullanım hakkı 1998 yılında “Sosyal Hizmetler Vakfı”na verilmiş, 2003 yılında ise bina Merve Vakfı'na devredilmiştir. Gülistan Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Tekkeköy İlçesi İstiklal Mahallesi Dumlupınar 1. Sokak'ta yer almaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan orta seviyede olup eğitim için elverişlidir. Bahçesi mevcut olup öğrencilerin dış mekan etkinlikleri için uygun bir alanı bulunmaktadır. 5 katlı ve 72 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Gülistan Hâfızlık Kız Kur'an Kursu 2003 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamış 2006 yılından itibaren ise hâfızlık sınıfları oluşmuştur.³⁵² Giriş bölümünde Tekkeköy Müftülüğüne bağlı Sümeyye Hatun Camii'nin bulunduğu

³⁵² Nurullah Çelebi, (Merve Vakfı adına Kur'an kursundan sorumlu), Mülakat, 16.07.2024.

Kur'an kursunun bünyesinde ayrıca 4-6 yaş ve ihtiyaç odaklı Kur'an kursu da mevcuttur. Hâlihazırda kursta, tam kapasite 72 kız öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.³⁵³ Kur'an kursunun ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Merve Vakfı tarafından karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (20 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 3 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁵⁴

Gülüstan Hâfızlık Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 140 öğrenci hâfızlık belgesi, 500 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun ve ilçelerinden öğrenciler tahsil görmektedir.

Yılda 10'un üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11-17 arasındadır. Kursta ortaokul ve lise seviyelerinde öğrenciler bulunmaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar (açık öğretim lisesi) da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 12-15 kişiden teşekkül eden 1 adet hâfızlık hazırlık sınıfının olduğu kursta 2 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10 kişidir. Hâfızlık hazırlık hocası (yüzüne) sabit olup sadece hazırlık eğitimi vermektedir. "Okullu hâfızlık" eğitiminin kısmî olarak yapıldığı kursta bir sınıf ortaokulla beraber hâfızlık yapmakta bir sınıf ise "Görme Engelliler Sınıfı" olarak hizmet vermekte olup görme engelliler sınıfı Karadeniz Bölgesinde tektir. Görme engelliler sınıfında 5 öğrenci bulunmakta olup bu sınıfın öğretmeni de görme engelli Kur'an kursu öğreticisidir. Kur'an kursunda, öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 1 personel görev yapmaktadır.

Hâfızlık öğrencilerinin ayda bir, hâfızlık hazırlık öğrencilerinin ise 2 haftada bir ev tatili kullandığı Kur'an kursunda, izinler, öğrencilerin cuma günü derslerini okuduktan sonra başlayıp pazartesi sabah kursa dönecekleri şekilde planlanmıştır.

3.3.32.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur. Diğer kurslarda

³⁵³ Zehra Arat, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 16.07.2024.

³⁵⁴ Arat, Mülakat, 16.07.2024.

bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmakta dersleri düzenli gitmeyen öğrencilerin velileriyle görüşülerek durumları hakkında bilgi verilmektedir. Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Yarışmalarda ve çeşitli etkinliklerde dereceye giren öğrenciler maddi olarak ödüllendirilmekte öğrencilere burs desteği sağlanmaktadır. Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda öğrencilerin motivasyonunu, başarıyı, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi, sinema, film gecesi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Kur'an kursunun bahçesi öğrencilerin çeşitli etkinlikleri yapması için uygundur. “Bir Konu, Bir Konuk” projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl Müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Cuma sohbetleri, kişisel gelişim ve kandil programları düzenli olarak yapılmaktadır. Kursta öğrencilerin spor yapabileceği bir spor salonu da bulunmaktadır. AFAD personeli, ilçe sağlık müdürlüğü personeli ve toplum destekli polisler belli periyotlarla öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Gülistan Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Tekkeköy ve Samsun'da temsil edilmektedir. Eğitime başladığı 2003 ile 2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Kur'an kursu başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.32.3. Değerlendirme

Gülistan Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, 2003 yılından bu yana başarılı bir eğitim süreci yürütmektedir. 140 öğrencinin hâfızlık belgesi aldığı ve 500 civarında öğrencinin yüzüne okuma belgesi kazandığı kurum, Samsun ve ilçelerinden öğrenci kabul etmektedir. 72 öğrenci kapasiteli olan kurs, hâfızlık eğitiminde güçlü bir öğretim

süreci sunmakla birlikte, çeşitli sosyal ve kültürel etkinliklerle öğrencilerin motivasyonunu artırmaktadır.³⁵⁵

Kursun başarılı yönlerinden biri, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimlerini desteklemeye yönelik sunduğu imkânlardır. Öğrenciler, sosyal etkinliklerle ve uzman kişilerle yapılan konuşmalarla kişisel gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Ayrıca görme engelliler sınıfı gibi özel eğitim uygulamaları, kursun farklı ihtiyaçlara yönelik çözümler sunduğunu göstermektedir.

Ancak hâfızlık eğitiminde bazı iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle sınıf mevcudu ve öğretici kadrosunun yetersizliği, daha geniş bir öğretim kadrosuna ve desteğe ihtiyaç duyulabileceğini göstermektedir.

Mezunların Diyanet İşleri Başkanlığı'na yönlendirilmesi ve diğer meslekî alanlarda çalışanların varlığı, kursun mezunlarının başarılı bir kariyer yolu izlediklerini ortaya koymaktadır. Genel olarak, Gülistan Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, eğitim-öğretim ve sosyal açıdan başarılı bir model oluşturmuş, ancak bazı alanlarda iyileştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu “Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler” sınıflarına yönlendirilmektedir. Mezun öğrencilerin çoğunluğu Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çeşitli kademelerde görev yapmakta ayrıca avukatlık, din kültürü öğretmenliği gibi farklı mesleklerde de çalışanlar bulunmaktadır. Mezun öğrencilerle her yıl “Mezunlar Buluşması” etkinliği gerçekleştirilmektedir.

3.3.33. Terme İlçesi Ahmetbey Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.33.1. Tarihçesi

1980 yılında Terme Ahmetbey Mahallesi (köyü) Kur'an Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği öncülüğünde inşa edilen bina 1980 yılında hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.³⁵⁶ Ahmetbey Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Terme ilçesi Çay Mahallesi'nde yer almaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan iyi durumda olup eğitim için uygun imkânlarla donatılmıştır. Ayrıca kursun bahçesi geniş ve etkinlikler için oldukça elverişlidir. 2 blok hâlinde 5 katlı ve 120 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen

³⁵⁵ Edanur Balcı, (Kur'an kursu öğreticisi), Mülakat, 16.07.2024.

³⁵⁶ “Ahmetbey Kız Kur'an Kursu Tanıtımı”, *YouTube*, 20 Ocak 2023, <https://www.youtube.com/watch?v=QdU70pzyNq8> (Erişim:17.07.2024).

Ahmetbey Kur'an Kursu 1989 yılında yatılı olarak hizmet vermeye başlamış bir blokta erkek öğrenciler diğer blokta ise kız öğrenciler hâfızlık eğitimi almıştır. 2009 yılına kadar hem erkek hem de kız öğrencilerin hâfızlık eğitimi aldığı kurs bu tarihten itibaren ise sadece kız öğrencilere hizmet vermeye başlamıştır.³⁵⁷ Kur'an kursu 2010 yılında çıkan yangında büyük hasar görmüş eğitime ara vermek zorunda kalmıştır. Tadilat ve yenileme sürecinin ardından 2012 yılında eğitim-öğretimin tekrar başladığı kursta, hâlihazırda tam kapasite olarak 104 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.³⁵⁸ Kursun ihtiyaçları kurulan dernek tarafından karşılanmakta ayrıca Türkiye Diyanet Vakfı Terme şubesi tarafından da destek sağlanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (44 yıl) eğitim-öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. 28 Şubat döneminde öğrenci sayısının etkilenmediği Kur'an kurslarından. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 5 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁵⁹

Ahmetbey Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 1000 üzeri öğrenci hâfızlık belgesi, 3000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Terme ve Vezirköprü ilçeleri ağırlıklı olmak üzere farklı ilçelerden katılan öğrenciler tahsil görmektedir.

Yılda 15'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11-22 arasındadır. Kursta ortaokul, lise ve üniversite seviyelerinde kız öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar (açık öğretim lisesi, ilahiyat ön lisans) da bulunmaktadır. Okulla birlikte hâfızlık eğitimi alan öğrenciler hâfızlık ezber dönemine geçtiklerinde kayıtlarını dondurmaktadır. Sınıf mevcudunun 8 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 5 kadrolu, 2 geçici ve 3 fahri öğreticinin görev yaptığı Kur'an kursunda öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 3 personel görev yapmaktadır. Ayrıca Kur'an kursu bünyesinde 2 adet 4-6 yaş Kur'an kursu sınıfı ve 1 adet ihtiyaç odaklı Kur'an kursu sınıfı bulunmaktadır.

³⁵⁷ Ahmetbey Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-66.

³⁵⁸ Firdevs Yaman, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 17.07.2024.

³⁵⁹ "Terme'de İcazet Programı Düzenlendi", *TİMMDER*, <https://www.timmder.com/Haber/2101> (Erişim:17.07.2024).

Dört haftada bir Kur'an kursu genel tatile girmekte, ders kaybı olmayan öğrencilere motivasyon amaçlı iki haftada bir tatil verilmektedir. Haftalık 6 ve üzeri ders okuyan öğrenciler imkânlar dâhilinde ödüllendirilmektedir. MÜSDAV tarafından öğrencilere burs imkânı sunulmaktadır.

3.3.33.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur.³⁶⁰ Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği öğretimde hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³⁶¹ Öğrencilere 3'er aylık hedefler verilip takip edilmekte puantaj tablosunu başarıyla tamamlayanlar ödüllendirilmektedir. Kur'an kursunda hâfızlığını bitiren öğrencilere velilerinin ve yakınlarının katılımıyla özel program düzenlenmekte bu programlar öğrencileri daha fazla motive etmektedir. Program öğrencilere kendini özel hissettirmekte bu anı yaşamak isteyen öğrenciler başarılarını artırmak için daha fazla gayret göstermektedir.³⁶² Tüm öğrenciler "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda öğrencilerin motivasyonunu, başarıyı, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Kur'an kursunun bahçesinde öğrencilerin etkinlik yapabileceği park ve spor aletleri bulunmaktadır. Öğrenciler belli periyotlarla Gençlik Spor Bakanlığı'na bağlı Gençlik Merkezi ve Diyanet Gençlik Merkezi'nin programlarına katılmakta, bunlardan biri öğrenciler yüzme üzere ilçedeki havuza götürülmektedir. Ayrıca Kur'an kursunda öğrencilerin TV izleme imkânı bulunmakta hafta sonları öğrencilere çay saati programı yapılmaktadır. "Bir Konu Bir Konuk" projesi kapsamında il ve ilçe müftülüğü, üniversite, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlardan alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri ile özel PDR öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kursta, hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Kitap okuma grupları ve kitap tahlil programları

³⁶⁰ Yaman, Mülakat, 17.07.2024.

³⁶¹ Ahmetbey Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-67.

³⁶² Yaman, Mülakat, 17.07.2024.

düzenlenmekte, ilgili kitapların yazarları mümkün olduğunda kursa davet edilmektedir. Mukabele, cuma sohbeti, kişisel gelişim ve kandil programları rutin olarak gerçekleştirilmekte bu programlara çevreden kadınlar da katılabilmektedir. Kursta her cuma kadınlara yönelik ilmi sohbetler düzenlenmektedir. Halk eğitim merkezi üzerinden öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak el sanatları, ebru, hat, takı tasarımı, spor, sanat kursu gibi kurslar açılmaktadır. AFAD personeli ve ilçe sağlık müdürlüğü personeli belli periyotlar dâhilinde öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Ahmetbey Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Terme ve Samsun'da temsil edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında birinciliği ve ikinciliği, hâfızlık yarışmasında ise Samsun birinciliği, bölge birinciliği ve Türkiye dördüncülüğü, ayrıca kompozisyon ve şiir yarışmalarında il birincilikleri bulunmaktadır. Eğitime başladığı 1980-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yapmış olduğu örnek faaliyetlerden dolayı Ahmetbey Kız Kur'an Kursu Diyanet İşleri Başkanlığı, İl Müftülüğü, Terme Kaymakamlığı ve Terme Müftülüğü tarafından başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.33.3. Değerlendirme

Ahmetbey Kız Kur'an Kursu, 1980 yılından bu yana kurumsal yapısını ve eğitim kalitesini geliştirmeye devam etmiştir. Eğitim sürecinde hâfızlık eğitimi ve sosyal etkinliklerin birleşimi, öğrencilerin hem dinî hem de kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Kursun 120 öğrenci kapasitesine sahip olması ve 104 öğrenciyle eğitim vermesi, mevcut kapasitesine göre başarılı bir faaliyet gösterdiğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik ödüllendirme sistemi ve sosyal etkinlikler de eğitimin başarısını pekiştirmektedir.

Bununla birlikte, bazı eksiklikler ve olumsuz yönler de bulunmaktadır. Öğrenci sayısının artması, öğretici sayısının ve fizikî imkânların artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca özellikle öğreticilerin sayısının sınırlı olması, her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına yanıt vermekte güçlükler yaşanabilmektedir. Geçici ve fahri öğretmenlerle yapılan eğitimde sürekliliğin sağlanması, kaliteyi etkileyebilmektedir.

Kursta, öğrencilere motivasyon sağlamak amacıyla düzenlenen etkinlikler önemli bir yer tutmakla birlikte, bu etkinliklerin sayısının ve çeşitliliğinin artırılması

öğrencilerin sosyal gelişimini daha kapsamlı hâle getirebilir. Özellikle daha fazla kültürel ve sanatsal faaliyetler, öğrencilerin sadece dinî eğitim değil, aynı zamanda sosyal becerilerini de geliştirmelerine imkân sağlayabilir.

Yangın gibi büyük bir felaketin ardından yapılan tadilat ve yenileme süreci, eğitimde bir süreliğine kesintiye neden olmuş ve bu durum, öğrencilerin eğitim sürekliliğini olumsuz etkilemiştir. Bu tür felaketlere karşı daha sağlam bir altyapı ve acil durum planlarının oluşturulması, ilerleyen dönemlerde kursun kesintisiz hizmet verebilmesi için önemlidir.

Sonuç olarak, Ahmetbey Kız Kur'an Kursu, uzun yıllardır başarılı bir şekilde hâfızlık eğitimi veren ve öğrencilere önemli sosyal etkinlikler sunan bir kurumdur. Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu "İslâmî İlimler ve Kur'an'ı Anlama" sınıflarına yönlendirilmektedir.³⁶³ Hâfızlığını bitirip mezun olan öğrencilerin çoğunluğu Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çeşitli kademelerde görev yapmaktadır. Her yıl mezunlara yönelik kursta buluşma düzenlenmektedir.

3.3.34. Terme İlçesi Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.34.1. Tarihçesi

Merhum Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu (ö. 2021) öncülüğünde inşa edilen bina 1970'li yıllarda hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiştir.³⁶⁴ Kur'an kursu 1974 yılında ilçede imam hatip lisesi açılması için devredilmiştir. Kasapoğlu Hoca öncülüğünde Irmak kenarı denilen bölgede 2 katlı yeni bir Kur'an kursu yapılmış bir müddet burada devam eden hâfızlık eğitimi daha sonra Garaj Camii yanında bulunan yeni hizmet binasına taşınmış 1990 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an Kursu açılana kadar burada hâfızlık eğitimi devam etmiştir. Fatih Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Terme ilçesi Çay Mahallesi'nde bulunmaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan iyi durumda olup eğitim için elverişlidir. Sosyal alanları kısıtlı olmakla birlikte kursun bahçesi mevcuttur. 2 blok hâlinde eğitim binası 5, pansiyon binası ise 4 kat olarak inşa edilen 121 öğrenci kapasiteli Fatih Kur'an Kursu 1990 yılında eğitim-

³⁶³ Yaman, Mülakat, 17.07.2024.

³⁶⁴ "Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu", *Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu İmam Hatip Ortaokulu*, https://hafizmehmetniyazikasapogluho.meb.k12.tr/icerikler/hafiz-mehmet-niyazi-kasapoglu_11991230.html (Erişim:17.07.2024).

öğretim faaliyetine başlamıştır.³⁶⁵ 2007 yılına kadar Arapça, tefsir, fıkıh gibi klasik ilimlerin de okutulduğu kursta, hâlihazırda tam kapasite olarak 100 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.³⁶⁶ 28 Şubat döneminde öğrenci sayısı azalan kursta, 2004 yılından sonra öğrenci sayısı artmış 4+4+4 eğitim sistemine geçilmesiyle öğrenci temini konusunda sorun yaşanmamıştır.³⁶⁷ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları kurulan dernek üzerinden ve Türkiye Diyanet Vakfı Terme Şubesi tarafından karşılanmaktadır.

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (54 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 16 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁶⁸

Fatih Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 1500'in üzerinde öğrenci hâfızlık belgesi, 5000'den fazla öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Samsun, Ordu, Ünye, Korgan gibi il ve ilçelerden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının ekserisini ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 15'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11-17 arasındadır. Kursta ortaokul ve lise seviyelerinde öğrenciler eğitim almaktadır. Okula örgün eğitimle devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanlar olduğu gibi açıktan okuyanlar da bulunmaktadır. Sınıf mevcudunun 8 kişiden oluştuğu 3 adet hâfızlık hazırlık sınıfının olduğu kursta 4 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 7 kadrolu öğreticinin bulunduğu kursta öğreticilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır. Kur'an kursunda öğrencilere dört haftada bir ev izni verilmektedir.

3.3.34.2. Eğitim Süreci

Geçmişte hâfızlık eğitiminin yanında temel İslâmî ilimlerin de verildiği Kur'an kursunda günümüzde ağırlıklı olarak hâfızlık eğitimi verilmektedir. Dersler sınıflarda

³⁶⁵ Fatih Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-68.

³⁶⁶ Ahmet Çapku, "Destansı Bir Hayat: Hâfiz Mehmet Niyazi Kasapoğlu Vefat Etti", *İrfan Dünyamız*, 1 Ağustos 2022, <https://irfandunyamiz.com/destansi-bir-hayat-hafiz-mehmet-niyazi-kasapoglu-vefat-etti-doc-dr-ahmet-capku-kumru/> (Erişim:17.07.2024).

³⁶⁷ Ayhan Türe, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 17.07.2024.

³⁶⁸ "Terme'de 114 Hâfiz Mezun Oldu", *Diyanet Haber*, 28 Temmuz 2022, <https://www.diyanehaber.com.tr/termede-114-hafiz-mezun-oldu> (Erişim:17.07.2024).

teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler öğrencilerin istifadesine sunulmuştur.

Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³⁶⁹ Hâfızlık ve hazırlık öğrencileri “Hâfızlık Takip Komisyonu” tarafından dönem içerisinde yılda en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur’an kursunda öğrencilerin motivasyonunu, başarıyı, kaliteyi artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Kursta öğrencilerin basketbol, voleybol, masa tenisi gibi spor yapma imkânları bulunmakta öğrenciler TV yayınlarını izleyebilmektedir. “Bir Konu Bir Konuk” projesi kapsamında, alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. Ayrıca il müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.³⁷⁰

Kur’an kursunda hâfızlık ve Kur’an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Öğrenciler cuma günleri ve kandil gecelerinde belli camilerde görev alarak kendilerini geliştirmektedir. Hizmete başladığı günden bu yana ilçe halkıyla yakın bağları olan Kur’an kursu, cenaze, düğün gibi merasimlerde hatim okumakta, çeşitli programlar icra ederek toplumun yanında yer almaktadır. Ayrıca trafik polisleri, AFAD eğitimcileri ve sağlık çalışanları kursu ziyaret ederek öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Fatih Erkek Kur’an Kursu hâfızlık ve Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmalarında Terme ve Samsun’da temsil edilmektedir. Hâfızlık yarışmasında il birinciliği, Karadeniz bölge birinciliği, Türkiye finallerinde ise birincilik, ikincilik ve üçüncülük dereceleri bulunmaktadır.³⁷¹ Kur’an-ı Kerim’i güzel okuma yarışmasında da birçok kez Samsun il birinciliği, Türkiye finallerinde ise birincilik, ikincilik ve üçüncülük dereceleri bulunmaktadır.³⁷² 1970-2024 yılları arasında göstermiş olduğu gelişim, ortaya koyduğu başarılar, yaptığı örnek faaliyetlerden dolayı Kur’an kursu

³⁶⁹ Fatih Kur’an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-69.

³⁷⁰ “Terme Müftülüğü Kurumsal Sayfası”, *Samsun İl Müftülüğü*, <https://samsun.diyanet.gov.tr/terme/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal> (Erişim:17.07.2024).

³⁷¹ “Kur’an-ı Kerim Hâfızlık Yarışması İl Finali Yapıldı”, *Terme Bilgi Gazetesi*, https://termebilgigazetesi.com/haber/kuran-i_kerim_hafizlik_yarismasi_il_finali_yapildi-7179.html (Erişim:17.07.2024).

³⁷² Türe, Mülakat, 17.07.2024.

Diyanet İşleri Başkanlığı, İl Müftülüğü, Terme İlçe Kaymakamlığı ve Terme Müftülüğü tarafından başarı belgeleri ile ödüllendirilmiştir.

3.3.34.3. Değerlendirme

Fatih Erkek Kur'an Kursu, 1970'li yıllarda merhum Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu Hoca'nın öncülüğünde kurulan ve günümüzde hâfızlık eğitimiyle öne çıkan önemli bir eğitim kurumudur. Eğitim süreci, teknolojik altyapının kullanılmasıyla geleneksel hâfızlık eğitimini modern yöntemlerle harmanlamaktadır. Projeksiyon, bilgisayar ve akıllı kalemler gibi araçlar kullanılarak dersler daha interaktif ve verimli hâle getirilmiş, öğrencilerin motivasyonu artırılmıştır. Ayrıca öğrenciler sadece Kur'an eğitimi almakla kalmayıp, sosyal sorumluluk projelerine katılarak topluma katkı sağlamaktadır. Cenaze, düğün gibi dini merasimlerde aktif rol almak ve diğer kurumlarla iş birliği yaparak öğrencilere yönelik bilgilendirme yapmak, kursun toplumsal bağlılığını pekiştiren önemli bir unsurdur.

Fatih Kur'an Kursu'nun başarısı, sadece eğitimdeki kaliteyle sınırlı kalmayıp, ulusal ve uluslararası başarılarla da kendini göstermektedir. Öğrenciler, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında pek çok kez dereceler elde etmiştir. Mezunları, yalnızca Diyanet İşleri Başkanlığı gibi önemli kurumlarda değil, farklı sektörlerde de başarılı olmuştur.³⁷³

Kursun fizikî altyapının geliştirilmesi, eğitim ve yaşam alanlarının daha verimli kullanılmasını sağlayarak, öğrencilerin daha konforlu bir ortamda eğitim almasına yardımcı olabilir. Kur'an kursu, sosyal etkinlikler ve rehberlik hizmetleri ile öğrencilerin sadece akademik başarıya değil, aynı zamanda ruhsal gelişimlerine de katkı sağlamaktadır. Fatih Erkek Kur'an Kursu, 1970 yılından bu yana başarılı bir eğitim süreci geçirerek topluma katkıda bulunmuştur.

3.3.35. Vezirköprü İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu

3.3.35.1. Tarihçesi

1980 yılında 3 katlı 80 öğrenci kapasiteli inşa edilen bina hâfızlık eğitimi gerçekleştirilmek üzere tahsis edilmiştir. 2019 yılında hayırseverlerin desteğiyle yeni Kur'an kursu inşaatı başlayana kadar burada hâfızlık eğitimi devam etmiş, bu zaman diliminde hem ilçede hem de ülkemizin farklı yerlerinde görev yapan birçok hâfız

³⁷³ Yusuf Sözen, (Sinop Müftülüğü Din Hizmetleri Uzmanı, mezun öğrenci), *Mülakat*, 17.07.2024.

yetiştirmiştir. Zamanla eski binanın kapasitesi, fiziksel şartları artan talepleri karşılayamaz hâle gelmiş yeni Kur'an kursu ihtiyacı ortaya çıkmış Vezirköprü ilçesinin hayırsever halkı bu ihtiyacı karşılamak amacıyla büyük destek sağlamıştır. Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, Vezirköprü ilçesi Mehmet Paşa Mahallesi'nde yer almaktadır. Kurs binası yeni inşa edilmiş olup eğitim ve sosyal faaliyetler için gerekli tüm imkânları sunmaktadır. Ayrıca kursun geniş bir bahçesi bulunmakta ve bu alan, etkinlikler için son derece uygundur.

İlçe müftülüğü ve Kur'an kursu derneğı öncülüğünde günümüz teknolojik imkânlarıyla donatılmış,³⁷⁴ 7 katlı ve 200 öğrenci kapasiteli olarak inşa edilen Vezirköprü Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu 2019 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır.³⁷⁵ Hâlihazırda kursta, 140 erkek öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir. Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin desteğıyle TDV Vezirköprü Şubesi tarafından karşılanmaktadır.³⁷⁶

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiğı Kur'an kursu günümüze kadar (44 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç yaşamıştır. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 11 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁷⁷ Son olarak 19 Nisan 2025 tarihinde son 3 yılda hâfızlığını ikmâl eden 91 hâfız bu kervana katılmıştır.³⁷⁸

Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 400 öğrenci hâfızlık belgesi, 1000 civarı öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında, Vezirköprü ve civar ilçelerden öğrenciler tahsil görmektedir. Hâlihazırda öğrenci kaynağının tamamını ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

Yılda 8'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. İlk dönemlerinde ortaokul mezunu öğrencilerin bulunduğı kursta günümüzde ortaokul seviyesinde öğrenciler eğitim almaktadır. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 11-13'tür. Okula örgün eğitime devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi alanların olduğı kursta öğrenciler doğrudan Kur'an kursuna kayıt

³⁷⁴ Merkez Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-70.

³⁷⁵ "Vezirköprü Hâfızlık Kur'an Kursu", *YouTube*, <https://www.youtube.com/@vezirkopruhc3%A2f%C4%B1zlikkurankur303> (Erişim:05.07.2024).

³⁷⁶ Yusuf Çoban, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 05.07.2024.

³⁷⁷ "Hâfizların Belge Heyecanı", *Sabah*, 30 Eylül 2020, <https://www.sabah.com.tr/samsun/2020/09/30/hafizlari-belge-heyecani> (Erişim:05.07.2024).

³⁷⁸ Samsunhaber.com, "Samsun'da 91 Hâfız İcâzet Aldı," Samsunhaber.com, 19 Nisan 2025, <https://www.samsunhaber.com/samsunda-91-hafiz-icazet-aldi> (Erişim:21.04.2025).

yaptıramamaktadır. Hâfızlık eğitimi ilçedeki imam hatip ortaokulu ile ortaklaşa yürütülmekte olup hâfızlık proje okulunu kazanan öğrenciler Kur'an kursunda eğitim almaktadır. Öğrenciler 5. sınıfta akademik derslerle beraber hâfızlık hazırlık eğitimi almakta, 6. sınıfta okul kayıtlarını dondurarak hâfızlık eğitimlerine devam etmektedirler. Sınıf mevcudunun 20 kişiden oluştuğu 3 adet hâfızlık hazırlık sınıfının bulunduğu kursta 5 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 8 kadrolu, 2 geçici öğreticinin bulunduğu Kur'an kursunda öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 4 personel görev yapmaktadır. Öğrencilere aylık periyotlarla tatil verilmektedir.

3.3.35.2. Eğitim Süreci

Dersler sınıflarda teknolojik imkânlar kullanılarak işlenmektedir. Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³⁷⁹ Tüm öğrenciler "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içerisinde en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlik, piknik, gezi, yüzme gibi faaliyetler yapılmaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği gezi, kamp gibi etkinliklere öğrenciler katılabilmektedir. Kur'an kursunda öğrencilerin vakit geçirebileceği halı saha, basketbol, voleybol, masa tenisi, playstation salonu gibi alanlar bulunmaktadır. Kantin ve çay ocağının öğrencilerin istifadesine sunulduğu kursta öğrenciler TV yayınlarını izleyebilmekte ayrıca konferans salonunda öğrencilere belgesel ve film izletilmektedir. "Bir Konu, Bir Konuk" projesi kapsamında alanında uzman kişilerle öğrencileri buluşturarak öğrencilere geleceğe yönelik planlamalarında yardımcı olunmaktadır. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursu ziyaret etmekte öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Öğrenciler ramazan aylarında camilerde ezbere mukabele okumakta hatimle terâvih namazı kıldırmakta cuma günleri ve kandil gecelerinde belli camilerde görev alarak tecrübe kazanmaktadır. Merkez Erkek Kur'an Kursu günümüze kadar ilçe halkıyla iç içe olmuş cenaze, düğün, gibi merasimlerde

³⁷⁹ Merkez Erkek Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-71.

hatim okuyarak programlar düzenleyerek topluma hizmet etmiştir. Ayrıca kursta öğrenciler tarafından her cuma akşamı Kur'an-ı Kerim hatmi okunmaktadır. Polisler, AFAD eğitimcileri³⁸⁰ ve sağlık çalışanları kursu ziyaret ederek öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.

Merkez Erkek Kur'an Kursu hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Vezirköprü ve Samsun'da temsil edilmektedir. Hâfızlık yarışmasında Samsun il birinciliği³⁸¹ ve Karadeniz bölge ikinciliği, Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında birçok kez Samsun il birinciliği, Türkiye ikinciliği ve üçüncülüğü dereceleri, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışmasında Türkiye dördüncülüğü bulunmaktadır.³⁸²

3.3.35.3. Değerlendirme

Vezirköprü Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, 1980 yılında 80 öğrenci kapasiteli bir bina ile eğitim faaliyetlerine başlamış, zamanla hem öğrenci sayısında hem de eğitim altyapısında önemli gelişmeler kaydetmiştir. 2019 yılında yapılan yeni bina inşası, daha geniş ve modern bir eğitim ortamı sunarak öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap vermektedir.³⁸³

Kurs, hâfızlık eğitiminde kaliteli bir eğitim süreci sunmakla birlikte, son yıllarda öğrenci sayısındaki artış ve fizikî koşullardaki iyileştirmeler, kursu daha da güçlendirmiştir. Günümüzde hâfızlık eğitimi, teknolojik araçlarla desteklenerek daha verimli bir hâle getirilmiştir. Öğrencilere sadece dini eğitim verilmekle kalmıyor, aynı zamanda sosyal ve kültürel etkinliklerle de gelişimlerine katkı sağlanmaktadır. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin hem ruhsal hem de sosyal gelişimlerine destek olmaktadır. Ancak psikolojik destek ve rehberlik hizmetlerinin daha sistematik hâle getirilmesi, öğrencilerin daha sağlıklı bir gelişim süreci geçirmelerini sağlayabilir. Kursta elde edilen başarılar, öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeydeki başarılarıyla kendini göstermektedir.

Sonuç olarak, Vezirköprü Merkez Yatılı Hâfızlık Erkek Kur'an Kursu, sağlam temeller üzerine inşa edilen bir eğitim kurumudur. Fiziksel altyapının

³⁸⁰ "YouTubeVideosu", *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=LyikKt0PGLs> (Erişim:05.07.2024).

³⁸¹ "Vezirköprü Müftülüğü Merkez Erkek Hâfızlık Kur'an Kursu", *Instagram*, <https://www.instagram.com/p/CYHrXZgLcmX/> (Erişim:05.07.2024).

³⁸² Çoban, Mülakat, 05.07.2024.

³⁸³ Çoban, Mülakat, 05.07.2024.

güçlendirilmesiyle birlikte eğitimdeki çeşitliliğin de artırılması, kursun gelecekteki başarılarını daha da pekiştirecektir.

3.3.36. Vezirköprü İlçesi Merkez Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

3.3.36.1. Tarihçesi

1975 yılında hayırseverlerin öncülüğünde inşa edilen bina hâfızlık eğitimi yapılmak üzere tahsis edilmiş Kur'an kursuna Sadrazam Köprülü Mehmet Paşa'nın eşi Ayşe Hanım'ın adı verilmiştir.³⁸⁴ Kız öğrenciler için yatılı hâfızlık eğitimi 2013 yılında başlamış, öncesinde sadece gündüzlü hâfızlık eğitimi verilmiştir. 2019 yılında mevcut binaya taşınan Kur'an kursunun adı erkek ve kız öğrenci Kur'an kurslarının isim birlikteliğini sağlamak amacıyla "Merkez Kız Kur'an Kursu" olarak değiştirilmiştir. Zamana ve şartlara bağlı olarak yer değişiklikleri yaşayan kursun günümüzdeki binası üçüncü yeridir. Merkez Yatılı Hâfızlık Kız Kur'an Kursu, Vezirköprü ilçesi Atatürk Mahallesi Köprülüler Caddesi'nde konumlanmaktadır. Kurs binası, fizikî açıdan orta durumda olup mevcut imkânlar sınırlıdır. Sosyal alanların bulunmaması, öğrencilerin bireysel ve toplu etkinliklerini kısıtlamakta; ayrıca kursun bahçesi ortak kullanım alanı olarak kullanılmaktadır. 4 katlı ve 70 öğrenci kapasitesine sahip Merkez Kız Kur'an Kursu 2019 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. Binanın 2. katı müftülük hizmet binası olarak kullanılan kursta, hâlihazırda tam bir şekilde 60 öğrenciyle hâfızlık eğitimi devam etmektedir.³⁸⁵ Kur'an kursunun genel ihtiyaçları hayırseverlerin katkıları ile TDV Vezirköprü Şubesi tarafından karşılanmaktadır.³⁸⁶

Hazırlık ve ardından hâfızlık eğitiminin verildiği Kur'an kursu günümüze kadar (50 yıl) eğitim öğretim faaliyetlerinde başarılı bir süreç geçirmiştir. Bu zaman diliminde geniş katılımlı 5 hâfızlık icâzet merasimi yapılmıştır.³⁸⁷

Vezirköprü Merkez Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 200'ün üzerinde öğrenci hâfızlık belgesi, 900'ün üzerinde öğrenci ise yüzüne belgesi almıştır. Öğrenci kaynağına bakıldığında Vezirköprü merkez ve köylerinden öğrenciler söz konusudur. Hâlihazırda öğrenci kaynağının tamamını ilçeden katılan öğrenciler oluşturmaktadır.

³⁸⁴ Mücteba İlgürel, "Köprülü Mehmed Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, İstanbul 2002, 258-260.

³⁸⁵ Merkez Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, Kur'an kursunun açılması bk. Ek-72.

³⁸⁶ Çoban, Mülakat, 05.07.2024.

³⁸⁷ "Hâfızlık İcâzet Merasimi", *Diyanet Haber*, <https://www.diyanehaber.com.tr/hafizlik-icazet-merasimi> (Erişim:05.07.2024).

Yılda 5'in üzerinde öğrenci hâfızlığını ikmâl edip hâfızlık sınavına girmektedir. Hâlihazırda Kur'an kursunda okuyan öğrencilerin yaş aralığı 14-17'dir. Kursta lise seviyesinde öğrenciler eğitim almaktadır. Öğrenciler okula açıktan devam etmek suretiyle hâfızlık eğitimi almaktadır. Sınıf mevcudunun 12 kişiden oluştuğu 2 adet hâfızlık hazırlık sınıfının olduğu kursta 3 adet hâfızlık sınıfı bulunmaktadır. Hâfızlık sınıflarında öğrenci sayısı 8-10'dur. 4 kadrolu ve 3 fahri öğreticinin bulunduğu kursta öğrencilere destek amacıyla hâfızlık destek öğreticisi olarak 2 personel görev yapmaktadır.

Kur'an kursunda öğrencilere aylık periyotlarla tatil verilmekte derslerini düzenli okuyan öğrencilere istemeleri hâlinde ödül olarak her hafta tatil verilmektedir.

3.3.36.2. Eğitim Süreci

Sınıflarda günümüz teknolojik imkânları kısıtlıdır. Diğer kurslarda bahsedilen özelliklere sahip olan ve klasik sistemin takip edildiği hâfızlık eğitiminde öğrencinin haftada 6 ders okuması esastır. Aylık ders ortalaması bu sayının altına düşmeyen öğrenciler maddi olarak ödüllendirilmektedir.³⁸⁸ Hâfızlık ders takip çizelgeleri günlük tutulmaktadır.³⁸⁹ Hâfızlığını bitirip sınava girecek öğrencilerden en az 3 hatim yapması beklenmektedir. Hâfızlık hazırlık ve hâfızlık öğrencileri "Hâfızlık Takip Komisyonu" tarafından dönem içinde en az 3 defa kontrol edilmektedir.

Kur'an kursunda başarıyı, kaliteyi, öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik sosyal etkinlikler, piknik, gezi gibi faaliyetler yapılmaktadır. Öğrenciler, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen gezi ve kamplara katılabilmektedir. Kur'an Kursunun sosyal imkânları sınırlı olup öğrenciler çoğunlukla kursun bahçesinde vakit geçirmektedir. Kursta öğrencilere TV yayınlarını izleme imkânı sunulmakta haftalık film saati düzenlenmektedir. İlçe müftülüğü kadın vaizi düzenli olarak kursa gelmekte öğrencilere eğitim vermektedir. İl müftülüğü psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri kursa ziyaretler yapmakta öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmektedir.

Kur'an kursunda hâfızlık ve Kur'an eğitiminin yanında öğrencileri mesleğe hazırlayıcı eğitimler de verilmektedir. Öğrenciler ramazan aylarında ezbere mukabele okumakta cuma saati programları ve kandil gecesi özel programları düzenlenmektedir.

³⁸⁸ Gülşen Sezgin, (Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi), Mülakat, 05.07.2024.

³⁸⁹ Merkez Kız Kur'an Kursu Hâfızlık, aylık ders alma ve not çizelgesi örneği bk. Ek-73.

Hâfızlığını bitiren ve hâfızlığa geçen öğrenciler için kursun imkânları dâhilinde çeşitli programlar düzenlenmektedir. AFAD eğitmenleri kursa gelip öğrencilere bilgilendirme yapmaktadır.³⁹⁰

Merkez Kız Kur'an Kursu, hâfızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında Vezirköprü ve Samsun'da temsil edilmektedir. Hâfızlık yarışmasında il birinciliği, Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında ise il birinciliği ve ikinciliği bulunmaktadır.³⁹¹

3.3.36.3. Değerlendirme

Vezirköprü Merkez Kız Kur'an Kursu, 1975 yılında hayırseverlerin katkılarıyla kurulmuş ve hâfızlık eğitimi vermek amacıyla tahsis edilmiştir. Zamanla farklı mekânlarda eğitim faaliyetlerini sürdüren kurs, 2019 yılında mevcut binasına taşınarak 60 öğrenci kapasitesine ulaşmıştır. Kurs, yıllar içinde birçok öğrenci yetiştirmiş, hâfızlık ve Kur'an eğitiminde önemli başarılar elde etmiştir. Eğitimde modern teknolojinin sınırlı olması, bazı alanlarda verimliliği etkileyebilmektedir. Ayrıca sosyal imkânlar kısıtlı olup, öğrenciler çoğunlukla kurs bahçesinde vakit geçirmektedir. Ancak kursun sunduğu ödül sistemleri ve rehberlik hizmetleri, öğrencilerin motivasyonunu artırmaktadır. Kursta, hâfızlık eğitimine ek olarak sosyal etkinlikler ve rehberlik hizmetleri de sunulmaktadır. Öğrenciler, çeşitli geziler ve kamplar gibi etkinliklere katılabilmektedir. Hâfızlık eğitiminde başarılarıyla dikkat çeken kurs, hâfızlık yarışmalarında da ödüller kazanmıştır. Bu başarılar, kursun kaliteli bir eğitim süreci yürüttüğünü göstermektedir. Mezun öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kur'an kurslarında açmış olduğu "Kur'an'ı Anlama ve İslâmî İlimler" sınıflarına yönlendirilmektedir.³⁹² Sonuç olarak, Vezirköprü Merkez Kız Kur'an Kursu, yıllar içinde büyük başarılar elde etmiş ve hâfızlık eğitiminde önemli bir yer edinmiştir. Ancak daha iyi sosyal ve teknolojik imkânlarla kursun kapasitesinin artırılması, eğitim kalitesini daha da geliştirebilir.

3.4. Samsun Proje Hâfızlık Kur'an Kursları ve Uygulama Modeli

Projenin dayanağını, Millî Eğitim Bakanlığı "Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği Madde 32/4" oluşturmaktadır. Bu madde kapsamında ortaokul seviyesindeki öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an kurslarında hâfızlık

³⁹⁰ Sezgin, Mülakat, 05.07.2024.

³⁹¹ Sezgin, Mülakat, 05.07.2024.

³⁹² Sezgin, Mülakat, 05.07.2024.

eğitiminden yararlanma hakkına sahip olmuşlardır. Bu sayede öğrenciler, akademik derslerden ve okul ortamından uzak kalmadan hâfızlık yapabilecektir.³⁹³

Proje ilk olarak 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Ankara'nın Pursaklar İlçesi'nde bulunan Medine İmam Hatip Ortaokulu'nda başlatılmıştır.³⁹⁴ Projenin uygulanmasında belli başlı aşamalar bulunmaktadır: 1. Öğrenci Seçimi, 2. Hâfızlık Ön Hazırlık, 3. Hâfızlığa Hazırlık, 4. Hâfızlığa Başlama, 5. Hâfızlık, 6. Hâfızlık Pekiştirme (Haslama) olmak üzere toplam 6 aşama mevcuttur.³⁹⁵

Projeye ilgili geniş bilgiye uygulama esaslarından ulaşılabilir. Özetle projenin amacı ve kapsamı, sadece ilahiyat alanında hizmet edecek gençler değil, ilgi ve yeteneklerine uygun alanlarda topluma hizmet edecek gençler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Proje belirli bir kalitede insan yetiştirmeyi amaçlamakta bu amaca binaen, proje kapsamında öğrencilerin Türkçe, matematik, sosyal bilgiler, fen, teknoloji gibi alanlarda, ortaöğretimde ise tüm fenni ve edebi alanlarda desteklenmesi sağlanacak ve böylece hâfız doktorlar, hâfız mühendisler, hâfız çiftçiler, hâfız işçiler ve hâfız devlet adamları olarak yetiştirilmeleri hedeflenmektedir.

“Hâfızlık Proje İmam Hatip Ortaokulları”, Türkiye’de dinî eğitimle örgün eğitimi bütünleştirmeyi hedefleyen özel bir model olarak öne çıkmaktadır. Bu okullarda eğitim süreci, bir yandan Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ortaokul programını sürdürürken, diğer yandan Diyanet İşleri Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen hâfızlık eğitimiyle desteklenmektedir. Bu çift kanallı yapı, öğrencilerin zihinsel kapasitelerini çok yönlü geliştirmeyi ve eğitim sürecinde dinî hassasiyetle akademik başarıyı bir arada yürütmeyi amaçlamaktadır.

Müfredat uygulamalarında öğrencilerin günün ilk bölümünü (genellikle sabah saatlerini) hâfızlık çalışmalarına, ikinci bölümünü ise akademik derslere ayırmaları yaygın bir yöntemdir. Bu denge, öğrencinin dikkat yoğunluğu açısından avantajlı bir

³⁹³ T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ve T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, *Okul-Kur'an Kursu İş Birliğine Dayalı Örgün Eğitimle Birlikte Hâfızlık Projesi Uygulama Usûl ve Esasları*, Ankara 2019, <https://hafiz.meb.gov.tr/pdf/DIB-DOGM-Hafizlik-Uygulama-Esaslar-Guncel.pdf> (Erişim:05.06.2024).

³⁹⁴ *Medine İmam Hatip Ortaokulu*, https://medineimamhatiportaokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/06/29/759039/fotograf_galerisi_1212578.html (Erişim:05.06.2024).

³⁹⁵ T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, *Örgün Eğitimle Birlikte Hâfızlık Projesi Aşamaları – Usûl ve Esaslar*, https://hafiz.meb.gov.tr/pdf/usul%20esaslar/%C3%B6rg%C3%BCn%20e%C4%9Fitimle%20birlikte%20haf%C4%B1z%C4%B1k%20projesi%20a%C5%9Famalar%C4%B1_%20usul_esaslar.pdf (Erişim:05.06.2024).

zemin sunmakla birlikte, pratikte çeşitli uyum sorunlarını da beraberinde getirebilmektedir. Hâfızlık programında öğrencilerin haftalık ders verme hedefi genellikle 6 ders olarak belirlenmiş olup, bu sayı öğrencinin seviyesine ve hâfıza kapasitesine göre esnetilebilmektedir.³⁹⁶

Bazı kurumlarda “20’lik sistem” gibi alternatif ezber metotları da uygulanmaktadır.³⁹⁷ Bu yöntemde öğrenci, her gün 20 satırlık (yaklaşık bir sayfa) metni ezberlemeye çalışmakta ve belli bir ezber disiplini kazanmaktadır. Ayrıca son yıllarda uygulanmaya başlanan “24-48-72” modeli, öğrencinin son üç gün içerisindeki derslerini tekrar ederek ezberin kalıcılığını sağlamayı hedeflemektedir. Bu sistemde ezberin sürdürülebilirliğini artırmak ve yüzünden okumaya bağlı unutmayı azaltmak temel amaç olarak öne çıkmaktadır.³⁹⁸

Tüm bu uygulamalar, hâfızlık sürecini daha disiplinli, kontrollü ve kalıcı kılmaya yönelik adımlar olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu yoğunluk, öğrencilerin akademik gelişimi ve psikososyal durumu açısından da ayrıca incelenmesi gereken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.4.1. Atakum İlçesi Proje İmam Hatip Hâfızlık Erkek ve Kız Kur’an Kursu

İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokulu, Atakum Anadolu İmam Hatip Lisesi bünyesinde, bağımsız okul binasıyla 2020-2021 eğitim öğretim yılında açılmıştır.³⁹⁹ Türkiye genelindeki proje okulları arasında, öğrencilerin gündüzlü olarak hâfızlık eğitimi aldığı sayılı proje okullarındandır. Erkek ve kız öğrenciler aynı binada eğitim almaktadırlar. Erkek öğrenci kontenjanı 40 iken kız öğrenci kontenjanı 20’dir.

Uygulama esaslarına göre her yıl kontenjan sayısının üç katı kadar başvuru alınmakta bu bağlamda okula her yıl yaklaşık olarak üç katı başvuru olmaktadır. Başvuru yapan adaylar için akademik sınav düzenlenmekte bu sınavla öğrencilerin üçte ikisi elenmektedir. Yaz Kur’an eğitimi, toplamda 80 erkek ve 40 kız öğrenciyle başlamakta ağustos ayının sonunda öğrenciler tekrar değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirmede akademik başarının %60’ı, Kur’an-ı Kerim ve

³⁹⁶ Aynur, *Kur’an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri* (Ankara: DİB Yayınları, 2015), 50.

³⁹⁷ Aynur, *Kur’an Hıfzı Geleneği*, 51. “20’lik sistem”, öğrencilerin her gün yaklaşık bir sayfalık bölümü ezberlemeye dayanan ve sistematik tekrarlarla pekiştirilen bir yöntemdir.

³⁹⁸ Aynur, *Kur’an Hıfzı Geleneği*, 45–47.

³⁹⁹ YouTube, https://www.youtube.com/watch?v=4Wip_GXtcGw (Erişim:05.06.2024).

dinî bilgilerin %40'ı alınarak sıralama oluşturulmaktadır. Başarı puanına göre erkek öğrenciler için 40, kız öğrenciler için ise 20 kişilik asıl liste oluşturulmaktadır.

Öğrencilere beşinci sınıfta akademik dersler kısmen verilmekte (öğleden sonra), altıncı sınıfta ise öğrenciler tamamen hâfızlık eğitimine yoğunlaşmaktadır. Yedinci sınıfta ise öğrenciler sabah 11.00'a kadar ders okuyabilmekte ardından akademik derslere devam etmektedir. 3. yılını tamamlayıp 4. yılına giren İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokulu'nda hâlihazırda 120 erkek ve 60 kız öğrenci hâfızlık eğitimine devam etmektedir. Kur'an kursunda şu ana kadar 30 erkek ve 10 kız öğrenci hâfızlık eğitimini belirtilen süre içinde tamamlayarak hâfızlık belgesi almıştır.

3.4.2. Canik İlçesi Anadolu İmam Hatip Lisesi Proje Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokulu, Canik Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi bünyesinde 2020-2021 eğitim öğretim yılında açılmıştır. Öğrencilerin gündüzlü olarak hâfızlık eğitimi aldığı proje okullarındandır. Kız Öğrenci Kontenjanı 25'tir.

Uygulama esaslarına göre her yıl kontenjan sayısının üç katı kadar başvuru alınmakta okula ise bu noktada kontenjanın altında başvuru olmaktadır. Başvuru yapan adaylar için akademik sınav düzenlenmekte bu sınavla öğrenciler arasından eleme yapılmaktadır. Ağustos ayının sonunda öğrenciler tekrar değerlendirmeye tabi tutulmakta değerlendirmede akademik başarının %60'ı, Kur'an-ı Kerim ve dinî bilgilerin %40'ı alınarak sıralama oluşturulmaktadır. Başarı puanına göre 25 kişilik asıl liste oluşturulmaktadır.

Beşinci sınıfta akademik derslerin kısmen verildiği öğrenciler, 6. sınıfta hâfızlık eğitimine yoğunlaşmaktadır. 3. yılını tamamlayıp 4. yılına giren okulda hâlihazırda 80 kız öğrenci hâfızlık eğitimine devam etmektedir. Proje Hâfızlık Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 5 kız öğrenci hâfızlık eğitimini belirtilen süre içinde tamamlayarak hâfızlık belgesi almıştır.

3.4.3. İlkadım İlçesi Emine Ahmet Yeni Kız İmam Hatip Lisesi Proje Hâfızlık Kız Kur'an Kursu

İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokulu, Emine-Ahmet Yeni Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi bünyesinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılında açılmıştır. Bu okul, öğrencilerin gündüzlü olarak hâfızlık eğitimi aldığı proje okullarından biridir. Kız öğrenci kontenjanı 24'tür.

Uygulama esaslarına göre her yıl kontenjan sayısının üç katı kadar başvuru alınmakta bu noktada ise okula yaklaşık 100 başvuru olmaktadır. Başvuru yapan adaylar için akademik sınav düzenlenmekte bu sınavla öğrenciler arasından eleme yapılarak 48 öğrenci iki aylık yaz eğitimine alınmaktadır. Ağustos ayının sonunda öğrenciler tekrar değerlendirmeye tabi tutulmakta yapılan değerlendirmede akademik başarının %60'ı, Kur'an-ı Kerim ve dinî bilgilerin %40'ı dikkate alınarak sıralama oluşturulmaktadır. Başarı puanına göre 24 kişilik asıl liste ilan edilmektedir.

Beşinci sınıfta akademik derslerin kısmen verildiği öğrenciler, 6. sınıfta hâfızlık eğitimine yoğunlaşmaktadır. Öğrenciler koro sistemiyle hâfızlık yapmaktadır. 6. yılını tamamlayıp 7. yılına giren okulda hâlihazırda 64 kız öğrenci hâfızlık eğitimine devam etmektedir. Emine-Ahmet Yeni Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Proje Hâfızlık Kız Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 30'un üzerinde kız öğrenci hâfızlık eğitimini belirtilen süre içinde tamamlayarak hâfızlık belgesi almıştır.

3.4.4. Terme İlçesi Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu İmam Hatip Ortaokulu Proje Hâfızlık Kur'an Kursu

İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokulu, Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu İmam Hatip Ortaokulu bünyesinde 2021 eğitim-öğretim yılında açılmıştır. Okula ömrünü Kur'an-ı Kerim hizmetine adayan üç binin üzerinde hâfız yetiştiren merhum Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu Hoca'nın ismi verilmiştir. Kuruluş misyonuna uygun olarak ilk yılında Örgün Eğitimle Birlikte Hâfızlık Projesi'ni 22 öğrenci ile uygulamaya başlamıştır. Erkek ve kız öğrenci kontenjanı 20'şerden toplamda 40'tır.

Her yıl kontenjan sayısının üç katı kadar başvuru alınmakta okula ise yaklaşık 150 başvuru olmaktadır. Başvuru yapan adaylar için akademik sınav düzenlenmekte bu sınavla eleme yapılmaktadır. Ağustos ayının sonunda öğrenciler tekrar değerlendirmeye tabi tutulmakta akademik başarının %60'ı, Kur'an-ı Kerim ve dinî bilgilerin %40'ı dikkate alınarak sıralama oluşturulmaktadır. Başarı puanına göre erkek ve kız öğrenciler için 20'şer kişilik asıl liste ilan edilmektedir.

Beşinci sınıfta akademik derslerin kısmen verildiği öğrenciler altıncı sınıfta ise tamamen hâfızlık eğitimine yoğunlaşmaktadır. 3. yılını tamamlayıp 4. yılına giren okulda hâlihazırda 120 erkek ve kız öğrenci hâfızlık eğitimine devam etmektedir. Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu İmam Hatip Ortaokulu Proje Hâfızlık Kur'an

Kursu'nda şu ana kadar 1 öğrenci hâfızlık eğitimini belirtilen süre içinde tamamlayarak hâfızlık belgesi almıştır.

3.4.5. Vezirköprü İlçesi Şehit Müftü İmam Hatip Ortaokulu Proje Hâfızlık Kur'an Kursu

İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokulu, Şehit Müftü İmam Hatip Ortaokulu bünyesinde 2021 eğitim öğretim yılında açılmıştır. Bu okul, örgün eğitimle birlikte hâfızlık projesini 25 öğrenci ile uygulamaya başlamıştır. Erkek öğrenci kontenjanı 25'tir.

Uygulama esaslarına göre her yıl kontenjan sayısının üç katı kadar başvuru alınmakta okula ise her yıl kontenjan sayısı kadar başvuru yapılmaktadır. Başvuru yapan adaylar için akademik sınav düzenlenmekte bu sınavla kısmen eleme yapılabilmektedir. Ağustos ayının sonunda, öğrenciler tekrar değerlendirmeye tabi tutulmakta akademik başarının %60'ı, Kur'an-ı Kerim ve dinî bilgilerin %40'ı dikkate alınarak sıralama oluşturulmaktadır. Başarı puanına göre asıl liste ilan edilmektedir.

5. sınıfta akademik derslerin kısmen verildiği öğrenciler, 6. sınıfta ise tamamen hâfızlık eğitimine yoğunlaşmaktadır. 3. yılını tamamlayıp 4. yılına giren okulda hâlihazırda 25 erkek öğrenci hâfızlık eğitimine devam etmektedir. Şehit Müftü İmam Hatip Ortaokulu Proje Hâfızlık Kur'an Kursu'nda şu ana kadar 2 öğrenci hâfızlık eğitimini belirtilen süre içinde tamamlayarak hâfızlık belgesi almıştır.

Proje Hâfızlık Eğitiminin Değerlendirilmesi

Proje okulları teoride hem akademik hem de hâfızlık eğitiminin dengeli bir şekilde yürütölmesini hedeflemektedir. Ancak uygulamada bazı sorunların da dikkat çektiği görölmektedir. Öncelikle, proje okuluna başvuran öğrenci sayısının sınırlı kalması, seçilen öğrencilerin büyük çoğunluğunun temel akademik ve dinî bilgi yönünden zayıf olmasına neden olmaktadır. Bu durum hem hâfızlık eğitiminde hem de akademik başarıda ilerlemenin yavaşlamasına yol açmaktadır. Ayrıca hâfızlık sürecinde ilerleme gösteremeyen, eğitimi bırakan ya da motivasyon kaybı yaşayan öğrencilerin hâlen aynı sınıf ortamında bulunmaları, sınıf içi dengeyi olumsuz etkilemekte hem öğrenciler arasında uyumsuzluk hem de öğretim sürecinde zorluklar doğurmaktadır.

Projenin temel hedeflerinden biri olan akademik başarıya yönelik beklentilerin, uygulamada yeterince karşılık bulamadığı gözlemlenmektedir. İncelenen proje

okullarında öğrencilerin büyük bölümünün akademik alanlarda istenen düzeye ulaşmadığı, fen ve sosyal bilimler gibi alanlarda başarı oranlarının düşük olduğu ifade edilmektedir. Bu durum, proje okullarının hem akademik hem hâfızlık hedeflerini aynı anda gerçekleştirme konusunda yapısal sorunlar barındırabileceğine işaret etmektedir.

Bir diğer önemli husus ise öğrencilerin günün büyük bölümünü okul dışında, başka bir deyişle ev ortamında geçirmesidir. Gündüzlü eğitim modeli dolayısıyla öğrenciler evlerinde önemli bir zaman dilimine sahip olmakta; ancak bu zamanın verimli bir şekilde planlanamaması hâfızlık sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Ailelerin eğitim sürecine yeterince entegre olamaması ya da öğrencilerin kendi istikrarını sürdürememeleri, ezber takibini ve ders tekrarlarını aksatmakta, bu durum hâfızlık başarısını doğrudan etkilemektedir. Hâl böyle olunca öğrencilerin ev ortamındaki zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesi, veli-öğrenci iş birliğinin artırılması ve danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, İmam Hatip Hâfızlık Proje Ortaokullarında kısa sürede kayda değer başarılar elde edilmiş gibi olsa da sistemin sürdürülebilirliği ve başarısı açısından öğrenci seçimi, akademik destek mekanizmaları, ev içi eğitim disiplini ve bireysel farklılıklara uygun rehberlik gibi alanlarda iyileştirme yapılması gerekmektedir. Mevcut model, geliştirilmesi ve güçlendirilmesi hâlinde Türkiye’de hâfızlık eğitiminin nitelikli bir örneği olmaya devam edebilir.

3.5. Dernek, Vakıf ve Bireysel Temelli Hâfızlık Uygulamaları

3.5.1. Ensar Vakfı 19 Mayıs Samsun Şubesi

Cumhuriyet dönemi boyunca Türkiye’de olduğu gibi Samsun’da da hâfızlık eğitimi çeşitli evrelerden geçmiş; medrese sisteminden Kur’an kurslarına, oradan da günümüzdeki sivil toplum destekli modellere evrilmiştir.⁴⁰⁰ Özellikle 2000’li yıllardan itibaren, resmî kurumlara ek olarak vakıf ve derneklerin dinî eğitim faaliyetlerinde etkin bir rol üstlendiği görülmektedir.⁴⁰¹ Bu çerçevede dikkat çeken kurumlardan biri de Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi’dir.

Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi bünyesinde sürdürülen hâfızlık eğitimi, 2021 yılında emekli Kur’an kursu öğreticisi ve aynı zamanda şube başkanı olan Şaban

⁴⁰⁰ Tarık Zafer Tunaya, *Türkiye’de Siyasi Gelişmeler ve Dinî Yapılar*, İstanbul: Baha Matbaası, 1984, 121.

⁴⁰¹ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Cumhuriyet Döneminde Din Hizmetleri ve Din Eğitimi Raporu*, Ankara: DİB Yayınları, 2020, 45.

Şenocak'ın öncülüğünde başlatılmıştır.⁴⁰² Eğitimler, vakıf binasında gündüzlü sistem esas alınarak yürütülmekte; öğrenciler hem akademik eğitimlerine devam etmekte hem de vakıf ortamında hâfızlık çalışmalarını sürdürmektedir.⁴⁰³

Program, lise ve üniversite çağındaki gençlerin Kur'an-ı Kerim'i ezberlemelerini amaçlayan, esnek ve bütüncül bir yapıya sahiptir. Öğrencilerin örgün ya da açık öğretim sistemiyle eğitimlerine devam etmeleri mümkün olmakta, böylece hem dinî hem de akademik gelişimleri desteklenmektedir. Ezber çalışmaları günlük olarak bir görevli tarafından dinlenmekte ve öğrencilerin gelişimi düzenli olarak takip edilmektedir.⁴⁰⁴

Hâlihazırda programda 15 erkek öğrenci yer almakta olup önceki yıllarda eğitimini tamamlayan 11 erkek öğrenci, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından düzenlenen “Hâfızlık Tespit Sınavı”nda başarılı olarak hâfızlık belgesi almaya hak kazanmıştır. Ayrıca Ensar Vakfı Samsun Şubesi bünyesindeki 7 kız öğrenci de benzer şekilde belge almıştır.⁴⁰⁵

Bu başarılar, 31 Temmuz 2023 tarihinde düzenlenen “Hâfızlık İcazet Merasimi” ile kamuoyuyla paylaşılmıştır. Programa, kırâat ilminin önemli temsilcilerinden biri olan Reisü'lkurra Mustafa Demirkan da katılmıştır.⁴⁰⁶

Eğitim süreci sadece ezberle sınırlı kalmamakta; öğrencilerin sahada tecrübe kazanmaları da hedeflenmektedir. Öğrenciler cuma ve kandil programlarında camilerde görev almakta, hatim ve mevlid programlarında yer almaktadır.⁴⁰⁷ Ramazan aylarında düzenlenen iftar programları gibi toplumsal organizasyonlarda da aktif olarak rol almaktadırlar.⁴⁰⁸

Bu yönüyle Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi'nin hâfızlık eğitimi, Samsun'da günümüzde devam eden hâfızlık kültürünün güncel ve dinamik bir örneğini teşkil etmektedir.

⁴⁰² Bu bilgiler Vakıf Şube Başkanı Şaban Şenocak tarafından verilen bilgilerden derlenerek oluşturulmuştur. Samsun, Mart 2025.

⁴⁰³ Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi, “Eğitim Programı Dosyası”, 2022. (Yayınlanmamış belge).

⁴⁰⁴ Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi, “Ezber Takip Formları ve Günlük Notlar”, 2022.

⁴⁰⁵ Ensar Vakfı Samsun Şubesi, “Faaliyet Raporu 2022-2023”, (yayınlanmamış belge).

⁴⁰⁶ Ensar Vakfı, “Hâfızlık İcazet Merasimi Basın Bülteni”, www.ensar.org.tr (Erişim: 10 Mart 2025).

⁴⁰⁷ Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi, https://www.facebook.com/Ensarvakfi19Mayis/photos/pb.100069061389175.-2207520000/517187_66128_96030/?type=3 “Kandil ve Cuma Programı Listeleri”, 2022-2023.

⁴⁰⁸ Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=5027252690691757&set=pb.100069061389175.-2207520000> “Ramazan Ayı Etkinlik Raporu”, 2023.

3.5.2. Ensar Vakfı Samsun Şubesi

Samsun’da üniversite öğrencilerine yönelik yürütülen hâfızlık eğitim faaliyetlerinden biri de Hayrettin Öztürk’ün öncülüğünde gerçekleştirilmektedir.⁴⁰⁹ Eğitim, hem erkek hem de kız öğrencileri kapsamakta olup, yükseköğrenim ile hâfızlık sürecini birlikte yürütebilmeye imkân tanıyan bir model sunmaktadır.

Hâlihazırda bu program kapsamında 13 erkek ve 7 kız öğrenci olmak üzere toplam 20 üniversite öğrencisi hâfızlık çalışmalarına devam etmektedir.⁴¹⁰ Öğrencilerden 5’i hıfzlarını tamamlamış olup, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yapılan “Hâfızlık Tespit Sınavı”na katılmaya hazırlanmaktadır. Erkek öğrenciler Ensar Vakfı Erkek Öğrenci Yurdu’nda, kız öğrenciler ise özel olarak tahsis edilen “Hâfızlık Evi”nde kalmaktadır.

Hâfızlık eğitimi, özellikle ilahiyat fakültesi öğrencileri başta olmak üzere farklı fakültelerde öğrenim gören üniversite öğrencilerini de kapsamaktadır. Bu yönüyle program, sadece dinî eğitime yönelmiş bireyleri değil, farklı akademik alanlarda yetişen öğrencileri de hâfızlık sürecine dâhil etmekte ve çok yönlü bir yaklaşım benimsemektedir. Programa dâhil olan öğrencilerin ezberleri her gün uzman bir görevli tarafından dinlenmekte ve ilerlemeleri sistematik biçimde takip edilmektedir.⁴¹¹

Hâfızlık eğitim sürecinin kurumsal hâfızada yer alması ve öğrencilerin teşvik edilmesi amacıyla icâzet merasimleri düzenlenmektedir. Bu bağlamda 24 Mart 2017 tarihinde 10 öğrenci için bir icâzet merasimi düzenlenmiş; bu öğrenciler ödül olarak umre ile taltif edilmiştir.⁴¹² 7 Kasım 2019 tarihinde ise 20 hâfız öğrenciye yönelik geniş kapsamlı bir icâzet merasimi gerçekleştirilmiştir.⁴¹³ Son olarak 30 Temmuz 2023 tarihinde, Ensar Vakfı 19 Mayıs Şubesi ile ortaklaşa organize edilen ve yine Reisü’l-kurrâ Mustafa Demirkan’ın katılımıyla, 7 kız öğrenci ve 19 Mayıs Şubesi’nden 11 erkek öğrenci için icâzet töreni düzenlenmiştir.⁴¹⁴

⁴⁰⁹ Hayrettin Öztürk, OMÜ İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi ve Ensar Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi; yapılan faaliyetler hakkında bilgi, Mülakat, 15.03.2025.

⁴¹⁰ Ensar Vakfı Hâfızlık Çalışmaları İç Raporu, 2023.

⁴¹¹ Ensar Vakfı Hâfızlık Programı Ezber Takip Çizelgeleri, 2025.

⁴¹² Ensar Vakfı, “24 Mart 2017 Hâfızlık İcâzet Merasimi Haber Bülteni”, www.ensar.org.tr (Erişim: 10 Mart 2025).

⁴¹³ Ensar Vakfı, “7 Kasım 2019 Hâfızlık Merasimi Görsel ve Basın Arşivi”, iç belge. <https://www.omu.edu.tr/en/node/6377> (Erişim: 10 Mart 2025).

⁴¹⁴ Ensar Vakfı, “30 Temmuz 2023 Hâfızlık İcâzet Töreni Program Notları”, www.ensar.org.tr (Erişim: 10 Mart 2025).

3.5.3. Kavak İlçesi Hacı Hâfız Mehmet Sabri İnal Hoca

Samsun’da hâfızlık müessesesine hizmet edenlerden biri de bölgenin en eski ve saygın isimlerinden Mehmet Sabri İnal’dır (ö. 2007). Mehmet Sabri Hoca 1908 yılında Samsun’un Kavak ilçesine bağlı Beyköy’de dünyaya gelmiştir. Babası, Amasya Medresesi’nden icâzet almış değerli bir âlim olan Recep Hoca’dır. Ancak ne yazık ki Recep Hoca, henüz genç yaşta vefat etmiştir.

Mehmet Sabri Hoca, küçük yaşlarda dinî ilimlere yönelmiş ve Kur’an’ı ezberleme yolunda önemli bir adım atmıştır. Hıfzını, Kavak Bekdemir Köyü’nde, köyün imamı olan Molla Osman’dan tamamlamıştır. Bu süreçte hem hâfızlığını tamamlamış hem de dinî ilimlerde kendini geliştirme yolunda önemli mesafeler katetmiştir.

Yaşadığı çevrede “Sabri Hâfız” olarak tanınan Mehmet Sabri Hoca, hayatı boyunca Kur’an eğitimi ve İslâmî ilimlerin yayılması için büyük bir gayret göstermiştir. İlmî birikimi ve ahlâkî duruşuyla çevresinde saygı kazanmış, birçok talebe yetiştirerek bölgesinde önemli bir ilim halkasının oluşmasına katkı sağlamıştır.⁴¹⁵

İlk imamlık görevine Havza’nın Güvercinlik Köyü’nde başlamış, daha sonra Kavak’ın Divanbaşı Köyü’nde imam hatiplik yapmıştır. 1930’lu yılların sonunda ise Kavak Merkez’de bulunan tarihi Yörgüç Paşa Camii’nde imam hatiplik görevine başlamış ve bu görevini 36 yıl boyunca sürdürmüştür. Aynı dönemde önce fahri olarak, ardından resmî olarak Kur’an Kursu hocalığı da yapmıştır. Bu süreçte binlerce öğrenciye Kur’an öğretmiş, yaklaşık 300 hâfız yetiştirmiştir. Yetiştirdiği hâfızlar arasında sadece imam ve müezzinler değil, aynı zamanda müftülük görevine yükselenler de olmuştur. Bunlar arasında en dikkat çeken isimlerden biri oğlu müftü Muhittin İnal’dır.⁴¹⁶

Yetiştirdiği öğrenciler arasında dinî ilimlerde temayüz edenlerden biri de Mustafa Necati Bursalı’dır.⁴¹⁷ Kavak Kur’an Kursu, yalnızca ilçe merkezinden değil; Asarcık, Ladik ve Havza gibi çevre ilçelerden gelen yatılı öğrenciler tarafından da tercih edilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında Kur’an eğitiminin yasaklara ve

⁴¹⁵ Bekdemir Çivisiz Camii, Samsun İli Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <https://samsun.ktb.gov.tr/TR-216956/bekdemir-civisiz-camii.html> (Erişim tarihi: 25 Nisan 2025).

⁴¹⁶ Muhittin İnal, emekli müftü, Mülakat, 20.04.2025.

⁴¹⁷ Sefa Demircan, Yaşar Doğu Hâfızlık Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi, Mülakat, 18.04.2025.

kısıtlamalara maruz kaldığı göz önüne alındığında, Sabri Hâfız'ın da bu zorluklardan nasibini aldığı anlaşılmaktadır. Nitekim Kur'an kursu resmî olarak açılmadan önce Kur'an eğitimi gizli verdiği gerekçesiyle hakkında şikayette bulunulmuş ve takibata uğramıştır.⁴¹⁸

Kavak'ta Kur'an kursunun resmî olarak açılmasında, dönemin tanınmış millî güreşçisi Yaşar Doğu'nun önemli katkıları olmuş, ayrıca Sabri Hâfız'ın babasıyla medrese arkadaşı olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin ilçe başkanı Hacı Aziz Akalın da bu süreçte belirleyici bir rol oynamıştır. Hacı Aziz, Sabri Hâfız'ın daha önce Kur'an eğitimi gizli verdiği dönemlerde hakkında yapılan şikâyetlerde de devreye girerek onu mülki amirler nezdinde korumuştur. Bu bağlamda Hacı Aziz Akalın'ın Cumhuriyetin erken dönemlerinde taşrada din eğitimi ve yerel siyaset ilişkileri açısından incelenmesi gereken bir şahsiyet olduğu söylenebilir.⁴¹⁹

Sabri Hâfız, Kur'an'ı güzel tilâvet etmesiyle halk arasında büyük şöhret kazanmıştır. Yetiştirdiği öğrencilerden biri olan Amasya Bayezid Camii İmamı Şenel Hâfız, onun okuyuş tarzını sürdüren önemli bir temsilcidir. Kavak Kur'an Kursu'nun icâzet törenleri, dönemin kısıtlı dinî organizasyon ortamında halk arasında büyük bir coşkuyla gerçekleştirilmiş ve yalnızca Kavak'ta değil, yolculuk esnasında bu törenlere denk gelen çevre ilçelerin halkı arasında da hatırlanmaya devam etmiştir.⁴²⁰

Sabri Hâfız, son derece disiplinli bir eğitim anlayışına sahipti. Görevi süresince izin kullanmamasıyla tanınırdı. Cami ve ev ortamlarında yaptığı vaaz ve sohbetlerin notlarından oluşan, ancak yayımlanmamış bir kitabı mevcuttur. Bu çalışmanın ilim dünyasına kazandırılması, Osmanlı bakiyesi bir din adamının taşrada nasıl bir din dili kullandığını anlamak açısından önemli bir katkı sağlayacaktır.

1970 yılında emekliye ayrılan Sabri Hâfız, aynı yıl hac farızasını yerine getirdikten sonra doğduğu Beyköy'e yerleşmiş ve 2007 yılında vefat edene kadar köyünde ikâmet etmiştir. Bu süreçte evinde öğrenci okutmaya devam etmiş ve 1980'li yılların başında köyünde resmî bir Kur'an Kursu'nun açılmasına öncülük etmiştir. Söz konusu kursun açılmasında, Sabri Hâfız'ın Kavak'taki imamlığı döneminde kaymakamlık görevini yürütmüş ve daha sonra Samsun Belediye Başkanlığı görevine seçilmiş olan Kemal Vehbi Gül'ün etkisi büyüktür. Vehbi Gül, vefatına kadar Sabri

⁴¹⁸ Muhittin Düzenli, Yörgüç Paşa Camii İmamı, Mülakat, 20.04.2025.

⁴¹⁹ İbrahim Hakkı İnal, 19 Mayıs Üniversitesi Öğretim Üyesi, Mülakat, 20.04.2025.

⁴²⁰ İnal, Mülakat, 20.04.2025.

Hâfız ile dostluğunu sürdürmüş ve onun görev alamayan öğrencilerini belediyede istihdam etmiştir.⁴²¹

Kavak Kur'an Kursu, Yörgüç Paşa Camii'nin karşısında yer alan, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait iki katlı ahşap bir binanın ikinci katında faaliyet göstermiştir. Bu bina, 2023 yılında çıkan bir yangında zarar görmüş ve yıkılmıştır. Sabri Hâfız'dan sonra kursun başına onun öğrencilerinden İhsan Hâfız geçmiştir. Günümüzde hâfızlık eğitimi, "Yaşar Doğu Kur'an Kursu" adıyla hem Kavak'tan hem de çevre ilçelerden gelen öğrencilerle devam ettirilmekte; kursun icâzet merasimleri yoğun halk katılımıyla sürdürülmektedir. Bu çerçevede dikkat çeken bir diğer husus ise hem ilçe hem de il genelinde Sabri Hâfız'ın adının herhangi bir dinî eğitim kurumuna verilmemiş olmasıdır. Bu durum, onun eğitim mirasının kurumsal hâfızada yeterince temsil edilmediğini göstermektedir.⁴²²

Hayatına dair duygu ve düşüncelerini yansıttığı bazı manzum ifadeleri ve veciz sözleri kendi el yazısıyla kaleme almıştır. Bu ifadeler onun manevî dünyasını ve hizmet bilincini göstermesi açısından dikkat çekicidir:⁴²³

“Ne sen bâkî ne ben bâkî, Hüdâyî Lemyezel Bâkî...

Gideriz dâr-ı dünyâdan, kalır âsârımız bâkî...”

“Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl,

Muhammedsiz muhabbetten ne hâsıl?”

“Himmete tâlip olan, hizmete râğb olur.

Hizmete râğb olan, himmete nâil olur.”

Son mektup niteliği taşıyan, el yazısıyla yazılmış manzum ifadesinde ise şu satırlarla veda etmiştir:

“Biz açan gülümüzü soldurduk artık,

Son durağa yanaştık ve durduk artık...

Gidiyorum uzak yollara, daha gelemem bu yerlere...”

⁴²¹ İnal, Mülakat, 20.04.2025.

⁴²² İnal, Mülakat, 20.04.2025.

⁴²³ Gurbetteki Kavaklılar, “Sabri Hoca ile ilgili yazı paylaşımı”, *Facebook*, https://www.facebook.com/photo.php?fbid=271250571527&id=244656901527&set=a.271226541527&locale=tr_TR (erişim 25 Nisan 2025).

3.5.4. Sahâbe-i Kirâm İlme Hizmet ve Yardımlaşma Derneği

Hâfızlık eğitimi, “Sahâbe-i Kirâm İlme Hizmet ve Yardımlaşma Derneği”nde gündüzlü sistem üzerinden yürütülmekte olup her yaştan öğrenciye hitap edecek şekilde yapılandırılmıştır. Karasamsun, Dereli Sokak’ta bulunan kurumda sadece Kur’an ezberine dayalı bir eğitim verilmekle kalmayıp hâfızlık sürecini tamamlayan öğrencilere yönelik tefsir, Arapça ve temel dinî ilimler derslerine yer verilmektedir. 2017 yılından itibaren devam eden bu eğitim sürecinde bugüne kadar 14 öğrenci hâfızlık eğitimini başarıyla tamamlamış, hâlihazırda 15 öğrenci eğitime devam etmektedir.⁴²⁴

Eğitim programı gündüzlü olarak yürütülmekte olup, Öğrenciler, günün erken saatlerinde -imsak vaktinden yaklaşık 30 dakika önce- uyandırılmakta ve güne “ham” (ezberlenecek) ve “has” (tekrar edilecek) sayfalarını okumakla başlamaktadır. Yaz saati uygulamalarında öğrenci verimliliği ve dinlenme süreleri göz önünde bulundurularak programda esnek düzenlemelere gidilebilmektedir.

Günün ilk bölümünde öğrenciler bireysel olarak ham ve has sayfalarını okumakta, ardından bu dersler hoca eşliğinde tekrar edilmektedir. Ezber sürecinde sayfalar üç çeyrek şekilde bölünerek çalışılmakta, sayfa genellikle alttan yukarıya doğru ezberlenmektedir. Ezber süreci, alışılmışın aksine alttan yukarı doğru okuma metoduyla desteklenmekte ve böylece öğrencinin zihinsel bağlantılar kurma becerisi güçlendirilmektedir.

Her öğrenci, ezberleyeceği sayfayı hocası dinledikten sonra ortalama 10 ila 20 kez tekrar etmekte, ardından hocasına yarım sayfalık parçalar hâlinde okumaktadır. Ezberin sağlamlığı açısından, yüzüne okuma esnasında ilk satırların öğrenciler tarafından ezberlenmiş olması beklenmektedir. Zorlanılan yerlerde aynı yöntem tekrar edilmekte, bu süreçte bireysel farklılıklara göre esneklik sağlanmaktadır. Ayrıca kurumda uygulanan “kaydırmalı sistem” sayesinde, öğrenciler birkaç gün sonra okuyacakları dersi bugünden hazırlayarak ezberde kalıcılığı artırmaktadır.⁴²⁵

Kız öğrenciler için oluşturulan program, fikhî hassasiyetler gözetilerek yapılandırılmıştır. Hâfızlık sürecinin bâliğa olmadan önce tamamlanması tavsiye

⁴²⁴ Bu bilgiler, Sahâbe-i Kirâm İlme Hizmet ve Yardımlaşma Derneği yetkilileriyle 2024 yılı içerisinde yapılan Mülakatlara dayanmaktadır. (Bireysel görüşme, Samsun, 2024).

⁴²⁵ “Kaydırmalı sistem”, öğrencinin birkaç gün sonra okuyacağı dersi önceden çalışarak zihinsel hazırlığını önceden tamamladığı bir öğrenme stratejisidir.

edilmekte, özel günlerinde ise öğrencilerin ezber dersi yapmasına izin verilmemektedir. Bu durumdaki öğrenciler, çeşitli eğitsel, sosyal faaliyetlere, el becerilerini geliştiren etkinlikler ve değer eğitimi oturumları gibi faaliyetlere yönlendirilmekte, böylece eğitimin sürekliliği sağlanmaktadır. Erkek öğrencilerde ise 14 yaşına kadar hâfızlık sürecinin tamamlanması hedeflenmektedir.

Kursta hâfızlık eğitimi alan öğrencilere başka herhangi bir ders verilmemekte, öğrencilerin tamamen Kur'an ezberine odaklanması sağlanmaktadır. Söz konusu çalışmalarda yalnızca Kur'an'ı ezberletmek değil, aynı zamanda öğrencilerin ahlâkî sorumluluklarını geliştirmek ve birey olarak şahsiyet kazandırmak temel amaçlar arasında yer almaktadır. Bu yönüyle derneğin eğitim anlayışı, geleneksel hâfızlık disiplininin modern eğitim yaklaşımlarıyla harmanlandığı bir örneklik teşkil etmektedir.

3.5.5. Vezirköprü İlçesi Saraycık Mahallesi Kazım Özmen Hoca

Cumhuriyet Döneminin ilk yıllarında din eğitimi, özellikle Kur'an eğitimi uzun süre resmî bir çerçevede yürütülememiştir. Bu dönemde toplumun dinî ihtiyaçlarını karşılamak, Kur'an-ı Kerim okumayı ve hâfızlığı öğretmek amacıyla birçok din görevlisi veya fahri hoca, bireysel gayretleriyle bu hizmeti sürdürmüştür. Bu hizmetlerin önemli örneklerinden biri, Samsun'un Vezirköprü ilçesine bağlı Saraycık Köyü'nde uzun yıllar görev yapmış olan Kazım Özmen (ö. 2024)'dir.⁴²⁶

Vezirköprü ilçesinin Saraycık Köyü'nde hâfızlık geleneğinin kökleşmesine öncülük eden Kazım Özmen Hoca, hayatı boyunca Kur'an-ı Kerim eğitimine adanmış bir gönül insanı olarak tanınmıştır. Zor şartlarda ve imkânsızlıklar içinde başlattığı eğitim faaliyetleri, bugün yüzlerce hâfızın yetişmesine vesile olmuştur.

Kazım Özmen Hoca, 1960 yılında fahri olarak başladığı din hizmeti ile yaşadığı köyün ve çevresinin uzun yıllar boyunca dinî eğitim ihtiyacını karşılamıştır. Ekonomik imkânsızlıklar sebebiyle maaşı yılda bir kez, buğday karşılığı ödenmiş; ancak Kazım Özmen Hoca, bu zorluklara aldırış etmeyerek esas gayesinin Kur'an hizmeti olduğunu ortaya koymuştur. Herhangi bir resmî maaş almaksızın, köy halkının kendi imkânlarıyla desteklediği bu hizmet, başta Kur'an-ı Kerim eğitimi olmak üzere hâfızlık, sosyal liderlik ve manevî rehberlik gibi birçok yönüyle öne çıkmaktadır. Söz konusu yıllarda köyde “mektep” adı verilen bir yapıda eğitime başlayan Hoca, köyün

⁴²⁶ Kazım Özmen Hoca icâzetname örneği, Saraycık Köyü vb. Resimler. bk. Ek-74

çocuklarıyla birlikte civar köylerden gelen öğrencileri de ders vermiştir. Öğrenciler, evlerinden gelerek günlük derslere katılmış, yatılı bir sistem uygulanmamıştır.⁴²⁷

Kazım Özmen Hoca'nın Kur'an eğitimine olan bağlılığı ve eğiticiliği, sadece mahalli düzeyde değil, bölgesel düzeyde de etkili olmuştur. Kendisinin yaklaşık 300 hâfız yetiştirdiği, bu hâfızların ise 150-200 kadarının Diyanet İşleri Başkanlığı'nda imam-hatip, müftü ya da vaiz olarak görev yaptığı bilinmektedir.⁴²⁸ Bu bağlamda yalnızca bir öğretici değil, aynı zamanda bir ilim halkasının kurucusu ve sürdürücüsü olduğu söylenebilir.

Eğitim sistemi olarak geleneksel yöntemlerin yanında kendine has metotlar geliştirmiştir. Öğrencilerin Kur'an'a geçişinde "bed-i besmele" adı verilen bir tören düzenlenir; bu törenlere aileler de davet edilirdi. Ancak yüzüne Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenen her öğrenci, hemen hâfızlığa başlayamazdı. Eğitim sistemi kademeli olarak ilerlemekteydi: Önce 30. cüz, ardından Mülk Sûresi 29.cüz ve daha sonra 28. cüz ezberletilirdi.⁴²⁹

Kazım Hoca iki temel hâfızlık yöntemi uygulamaktaydı. Bunlardan ilki, öğrencilerin Kur'an'ı klasik yöntemle baştan sona ezberlemesi; ikincisi ise her cüzün ilk sayfasından veya ortasından başlamak suretiyle ezber çalışmasıydı. Ezberlemekte zorlanan öğrencilere 10. sayfadan başlatmak gibi bireyselleştirilmiş yöntemler de uygulamaktaydı.⁴³⁰

Kazım Özmen Hoca'nın eğitim anlayışı yalnızca Kur'an öğretimiyle sınırlı kalmamıştır. Ramazan ve kurban bayramlarında öğrencilere hediyeler vererek onları motive etmiş, bayramlarda "Kur'an halkaları" oluşturmuş ve halkın katılımıyla Kur'an-ı Kerim okunmasını sağlamıştır.⁴³¹ Öğrenciler sabah namazından sonra ders yapar, derslerini okuduktan sonra evlerine giderek kahvaltılarını yaparlardı. Kurs yatılı olmadığı için bu uygulama uzun yıllar devam etmiştir.

⁴²⁷ Bahri Özmen, "Kazım Özmen Hoca'nın Eğitim Hizmetleri Üzerine Görüşme", Mülakat, 12.04.2025.

⁴²⁸ Halit Özmen, "Kur'an Eğitimi Geleneği ve Babam Kazım Özmen", Mülakat, 10.04.2025.

⁴²⁹ Hüseyin Düz, "Kazım Özmen Hoca'dan Hâfızlık Eğitimi Alma Süreci", Telefon Görüşmesi, 09.04.2025.

⁴³⁰ Özmen, Mülakat, 12.04.2025.

⁴³¹ Özmen, Mülakat, 12.04.2025.

Yetiştirdiği öğrencilerden bazılarına zamanla “kalfalık” görevi vererek onlara da öğreticilik sorumluluğu yüklemiştir. Ancak bu konuda oldukça titiz davranmış, kendi sistematığına uygun ders yapmayanlara kesinlikle bu sorumluluğu vermemiştir.⁴³²

Kazım Hoca, 1980 İhtilali ve 28 Şubat süreci gibi dinî eğitimin kısıtlandığı dönemlerde dahi hizmetlerine ara vermemiştir. Öğrencileri bu dönemlerde özellikle akşam vakitlerinde eğitmeye devam etmiştir. COVID-19 salgını sürecinde öğrencilerin kursa gelememesi nedeniyle büyük üzüntü yaşamış, bire bir ders yöntemiyle eğitime devam etmeye çalışmıştır.⁴³³

Özmen Hocaköyün problemleriyle yakından ilgilenmiş, küskünlükleri gidermede ve toplumsal uzlaşmayı sağlamada aktif rol oynamıştır. Ayrıca çevredeki köylerde düzenlenen yağmur dualarında önemli bir merasim yürütmüştür. Bu merasimlerde hâfızlara tilavet secdesi bulunan âyetleri ezberlettirir, bunların okunmasının ardından cemaatle birlikte secdeye gidilirdi. Bu uygulama on dört defa tekrar edilirdi.⁴³⁴ Ramazan aylarında, yetiştirdiği talebeleri çevre köylere göndererek, mukabele okuma etkinliklerine katılmalarını sağlamıştır. Bu uygulama, Vezirköprü ve çevresindeki köylerde büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Kur’an eğitimi ve hâfızlık merasimleri, Kazım Hoca’nın eğitim hizmetlerinde süreklilik taşıyan önemli uygulamalardandır. İki ya da üç yılda bir düzenlediği hâfızlık icâzet törenleri, sadece eğitimsel değil, aynı zamanda kültürel ve manevî bir etkinlik hâlini almıştır. Hâfızlık eğitiminin yanı sıra Kur’an-ı Kerim’e geçiş ve hatim programları da sıkça düzenlenmiştir.⁴³⁵

2000’li yıllardan sonra yaşının ilerlemesi ve Kur’an kurslarının artması ile temel eğitimi verdikten sonra öğrencilerini resmî Kur’an kurslarına yönlendirmiştir. Bu sayede din hizmetinin kurumsal yapılarla da desteklenmesine katkı sağlamıştır.⁴³⁶

Kazım Özmen Hoca, 2024 yılında vefat edene dek bu hizmetlerine aralıksız olarak devam etmiş; köy halkı, çevre köyler ve yetiştirdiği öğrenciler nezdinde unutulmaz bir iz bırakmıştır. Hâlihazırda oğlu Halit Özmen ve torunu Bahri Özmen

⁴³² Düz, Görüşme, 09.04.2025.

⁴³³ Özmen, Mülakat, 12.04.2025.

⁴³⁴ Özmen, Mülakat, 12.04.2025.

⁴³⁵ Düz, Görüşme, 09.04.2025.

⁴³⁶ Özmen, Mülakat, 12.04.2025.

imam-hatip olarak görev yapmakta, öğrencilerinden Hüseyin Düz ise yine aynı şekilde din hizmeti yürütmektedir.⁴³⁷

Kazım Özmen Hoca'nın şu sözü onun hizmet felsefesini özetler niteliktedir: “Ben hiçbir amelime güvenmiyorum, sadece talebe okuttuğuma güveniyorum.”

3.5.6. Vezirköprü İlçesi Ali Rıza Eser Hoca

Samsun ili Vezirköprü ilçesine bağlı Karanar Köyü, uzun yıllar boyunca bölgesel Kur'an eğitimi faaliyetlerinin önemli merkezlerinden biri olmuştur. Bu köyde, 1950 yılında Mehmet Hâfız olarak tanınan bir alim, fahri imamlık görevine başlamış ve Kur'an eğitimine öncülük etmiştir. Mehmet Hâfız, imamlık yaptığı yıllarda özellikle hâfız yetiştirme çalışmalarına ağırlık vermiştir. 1970'li yıllarda yaşlanan Mehmet Hâfız, bu hizmeti oğlu Ali Rıza Eser Hoca'ya devretmiştir. Mehmet Hâfız, 1982 yılında vefat etmiştir.⁴³⁸

Ali Rıza Eser Hoca, babasından devraldığı bu köklü hizmeti sürdürerek Kur'an eğitimine devam etmiş, babasının yöntemlerini benimseyerek hâfız yetiştirme faaliyetlerini sistematik bir şekilde yürütmüştür. Karanar Köyü'nün 20 hanelik küçük bir yerleşim yeri olmasına rağmen neredeyse her evden iki ya da üç hâfız yetiştiği ifade edilmektedir. Ali Rıza Eser Hoca, sadece köy halkına değil, çevre köylerden gelen öğrencilere ve yakın akrabalarına da Kur'an eğitimi vermiştir. Bu süreçte köy konağı niteliğinde bir mekân satın alarak burayı “mektep” adı verilen bir Kur'an kursuna dönüştürmüştür.

Yetiştirdiği öğrencilerin büyük bir kısmı daha sonra imam-hatip okullarında veya farklı dinî hizmet alanlarında görev almıştır. Ali Rıza Eser Hoca'nın yaklaşık 300 hâfız yetiştirdiği belirtilmektedir. Aile kökeni açısından bakıldığında, dedesi Köse Hâfız Ali, babası ise Mehmet Hâfız olarak tanınmaktadır. Aile, köken itibarıyla Osmanlı döneminde Çarşamba bölgesinde etkin olmuş Ali Paşa ailesinin zengin mensuplarından gelmektedir.

Ali Rıza Eser Hoca'nın babası, ailesinin vefatından sonra küçük yaşta evinden ayrılarak Amasya'ya gitmiş ve burada, günümüzde Amasya Büyük Ağa Kur'an Kursu olarak bilinen Taş Medrese'de 9 yaşında hâfızlığını tamamlamış, aynı yerde İslâmî ilimlerde de eğitim almıştır. Ardından Vezirköprü'de faaliyet gösteren ve Taş

⁴³⁷ Özmen, Mülakat, 12.04.2025.

⁴³⁸ Ali Eser, Görüşme, Sinop, 15.04.2025.

Medrese'yi kurarak İslâmî ilimleri, özellikle kırâat ve Arapça'yı öğreten Nuri Hoca'dan eğitim görmüştür.

Zamanla köy nüfusunun azalmasıyla eğitim faaliyetleri sekteye uğramış, yaklaşık son on yıldır yalnızca yaz aylarında kısa süreli kurslar şeklinde devam ettirilmiştir. Eğitim faaliyetlerinin yoğun olduğu dönemlerde öğrenci sayısının 100'e kadar ulaştığı, eğitimin gündüzlü olarak sürdürüldüğü ve yatılı imkânlar bulunmadığı için öğrencilerin bazılarının hocalarının evinde misafir edildiği belirtilmektedir. Bu süreçte hocaların eşi, öğrencilere barınma ve yemek hizmetlerinde bulunmuştur.

Eğitimin aktif olduğu dönemlerde iki ila üç yılda bir hâfızlık icâzet merasimleri düzenlenmiş, her merasimde yaklaşık 15-20 hâfız icâzet almıştır. Günümüzde Ali Rıza Eser Hoca'nın oğlu Ali Eser, Sinop'un Durağan ilçesinde fahri olarak Kur'an eğitimi faaliyetlerini sürdürmektedir.⁴³⁹ Ali Rıza Eser Hoca, köy halkı nezdinde yalnızca bir dinî öğretici değil, aynı zamanda bir manevî rehber konumunda bulunmuş; köylüler önemli kararlarında onunla istişare etmeyi bir gelenek hâline getirmiştir.

3.5.7. Hizmetin Adının Verilmesini İstemeyen Bir Kurum

Kur'an eğitimi, tarihsel olarak toplumların dini ve kültürel hayatında önemli bir yer tutmuş ve bu süreç zamanla farklı yöntemlerle şekillenmiştir. Yüzyıllar içinde geleneksel eğitim modelleri ve sistemler, zamanın ihtiyaçlarına göre evrilmiş ve daha sistemli hâle gelmiştir. Bu bağlamda kurumda uzun yıllardır devam eden hâfızlık eğitimi, son 20 yıl içerisinde belirli bir hocaların gözetiminde devam etmektedir. Her yıl 15 ila 20 öğrenciye hâfızlık eğitimi vermektedir.

Eğitim süreci, ilk olarak altı ay süren temel bir eğitimle başlamaktadır. Bu aşamada, öğrencilerin hâfızlık yapmaya uygunlukları titizlikle değerlendirilmekte ve uygun görülenler hâfızlık eğitimine alınmaktadır. Hâfızlık eğitiminin tamamlanması genellikle iki yıl sürmekte olup, öğrencilerin büyük çoğunluğu eğitimlerinin sonunda hâfızlıklarını tamamlamaktadır. Bu eğitim sisteminde öğrenciler, eğitimlerini açık lise seviyesinde sürdürenlerden oluşmaktadır. Bu sayede, örgün eğitimin dışında kalan zamanlarını hâfızlık çalışmalarına odaklayabilmektedirler.

Hâfızlık eğitim sürecinde yalnızca Kur'an-ı Kerim ezberine odaklanılmakta, öğrencilerin Arapça ve diğer İslâmî ilimlere dair eğitim alması, yalnızca hâfızlıklarını

⁴³⁹ Eser, Görüşme, 15.04.2025.

tamamladıktan sonra mümkün olmaktadır. Hâfızlık süreci sona erdikten sonra, öğrenciler Arapça ve çeşitli İslâmî ilimlerle ilgili derslere yönlendirilmekte, bu alanlarda ilerlemeleri teşvik edilmektedir. Hâfızlık eğitimini tamamlayan öğrenciler, resmi hâfızlık sınavlarına dışarıdan katılmakta ve bu sınavlarda başarı göstermeleri sağlanmaktadır.

Bu eğitim programı, bugüne kadar belirlenen esaslar ve yöntemler doğrultusunda 15 erkek ve 15 kız öğrenciyle yurtlarda kesintisiz olarak sürdürülmektedir ve eğitim süreci, her geçen yıl daha da sistematik bir hâle gelmektedir.⁴⁴⁰

3.5.8. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Kur'an-ı Kerim'in ezberlenerek korunması, İslâm tarihinde sürekli canlılığını koruyan önemli bir gelenek olmuştur. Bu geleneksel yapı, özellikle Osmanlı eğitim sistemi içerisinde şekillenmiş olan klasik hıfz modeli ile kurumsallaşmıştır. Günümüzde bu miras, farklı düzeydeki eğitim kurumlarında çeşitli biçimlerde sürdürülmektedir. Bu kurumlardan biri de Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'dir.

2002 yılında fakülte bünyesindeki hâfızlık programı yükseköğretim düzeyindeki ilahiyat öğrencilerine yönelik olarak fakültenin Kur'an-ı Kerim hocaları Remzi Ateşyürek (ö. 2023) ve Hamdi Uygun'un rehberliğinde başlatılmış olsa da birtakım sebeplerle kesintiye uğramıştır. 2011 yılından itibaren fakültenin Kur'an-ı Kerim hocaları Yaşar Kurt, Hatice Şahin Aynur⁴⁴¹ ve Yaşar Akaslan tarafından dileyen öğrencilere hâfızlık yapmaları için destek olunmaktadır. Bu sayede hâfızlığını ikmâl eden lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde öğrenciler bulunmaktadır.⁴⁴² Bu bağlamda gönüllülük esasına dayalı olarak isteyen öğrenciler fakülte'deki eğitimleri sürecinde hâfızlıklarını tamamlayabilmektedir.⁴⁴³ Söz konusu uygulama günümüzde

⁴⁴⁰ Kişisel Görüşme, Nisan 2025.

⁴⁴¹ Hatice Şahin Aynur, Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, Mülakat, 08.04.2025. Şahin Aynur'un kullandığı yöntem, öğrencilerin hâfızlık süreçlerini daha verimli ve kısa sürede tamamlamalarını sağlamaktadır. Bu yöntem, klasik Osmanlı hıfz sistemiyle çağdaş pedagojik yaklaşımları birleştiren bir yapı arz etmektedir. Kullanılan yöntem, sistemli tekrar ve kontrollü dinleme aşamalarıyla öğrenciyi aktif hâle getirmektedir. Şahin Aynur'un "Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri" adlı eserinde ayrıntılı biçimde açıkladığı bu yönteme dair bk. Şahin Aynur, *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*, 184.

⁴⁴² Yaşar Akaslan, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, Mülakat, 12.04.2025.

⁴⁴³ Yaşar Kurt, Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi. Mülakat. 12 Nisan 2025.

de aktif olarak devam etmektedir.⁴⁴⁴ Bu sonuç, üniversite ortamında geleneksel bir eğitimin modern yöntemlerle yeniden üretilebildiğini göstermesi bakımından oldukça dikkat çekicidir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde yürütülen hâfızlık çalışmaları, Türkiye'de üniversite düzeyinde sürdürülen hâfızlık eğitiminin model örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

4. DEĞERLENDİRME-SONUÇ

Allah, son elçisi Hz. Peygamber'e (s.a.s.) bir rahmet ve hidâyet vesilesi olarak Kur'an-ı Kerim'i inzâl etmiştir. Kur'an, nâzil olmaya başladığı ilk andan itibaren ezberlenmeye başlanmış ve onu tamamen hıfz etme suretiyle koruyanlara "hâfız" denilmiştir. Asr-ı saâdetten günümüze kadar Kur'an, hâfızların hıfzı ve rivâyet silsilesiyle aktarılmıştır. Bu durum, hâfızlığı İslâm medeniyetinde müstesna bir konuma taşımış; hâfızlar da milletimiz tarafından daima himaye edilerek desteklenmiştir. Hâfızlık eğitiminin gerçekleştirildiği Kur'an kursları ise toplum nezdinde kutsiyet ve saygınlık arz eden eğitim mekânları olarak kabul görmüştür.

Hz. Peygamber'den (s.a.s.) nakledilen rivâyetler başta olmak üzere hâfızlığın teşvik edildiği pek çok haber, Müslüman toplumlarca şiar edinilmiş, onlar hâfızlığa ya doğrudan katkı sağlamış ya da çeşitli destek mekanizmalarıyla bu kurumları ayakta tutmaya gayret etmişlerdir. Özellikle Anadolu halkı, Kur'an kurslarının ihyâsı ve inşâsı noktasında büyük fedakârlık göstermiştir.

İslâm'ın ilk asırlarında şekillenen Kur'an eğitimi, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde sistematik bir yapıya kavuşturulmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında çeşitli zorluklarla karşılaşan Kur'an kursları, Hademe-i hayrât olarak tanımlanan hocaların özverili çalışmaları sayesinde varlığını sürdürmüştür. 1950 sonrası dönemde eğitim ve din alanında yaşanan serbestleşmeyle birlikte Kur'an eğitimine olan ilgi yeniden artmış; 1997 yılında kesintisiz sekiz yıllık eğitimin uygulamaya konulması ise bu ivmeyi geçici olarak duraksatmıştır. Ancak 2004 ve sonrasında siyasi atmosferin değişmesiyle Kur'an kursları yeniden toplumsal destek kazanmış, 2012 yılında yürürlüğe giren 4+4+4 eğitim sistemiyle birlikte hâfızlık eğitime yönelik yönelimde önemli bir artış yaşanmıştır.

⁴⁴⁴ Akaslan, Mülakat, 10.04.2025.

Günümüzde hâfızlık eğitimi, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an kursları, Proje Hâfızlık İmam Hatip Ortaokullarında ve özel kurumlarda sürdürülmektedir. Ayrıca bireysel gayretlerle veya camilerde görevli öğretmenler aracılığıyla da bu eğitim sürdürülebilmektedir. 2020 yılında Hâfızlık Eğitimi Daire Başkanlığı'nın kurulmasıyla birlikte, bu alanda daha müstakil ve odaklı bir yönetim modeli benimsenmiştir. Böylece eğitim-öğretim süreçlerinde standartlaşma ve kalite artışı hedeflenmiştir.

Özelde Samsun ilindeki, genelde ise Türkiye'deki hâfızlık eğitiminin tarihsel sürecinin araştırıldığı bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Samsun ilinde, hâfızlık eğitiminin başlangıçta cami merkezli fahri öğretmenler aracılığıyla yürütüldüğü, zamanla Kur'an kurslarının inşasıyla daha kurumsal bir yapıya kavuştuğu tespit edilmiştir. 1950'li yıllardan itibaren daha sistematik bir hâle gelen bu eğitim modeli, zorlu imkânlar altında dahi önemli başarılar elde etmiştir. Hocaların, köy köy dolaşarak öğrenci toplaması ve bu ilmi yayma gayreti, bugün gelinen noktada takdire şayan bir miras bırakmıştır. Fiziksel imkânların yetersizliğine rağmen verilen eğitimle yetişen sayısız hâfız, Türkiye'nin dört bir yanında din hizmeti sunmaktadır.

Cumhuriyet tarihini aşan bu süreçte, Samsun ili hâfızlık eğitiminde öncü illerden biri olmayı başarmıştır. Hâfız sayısı, eğitim alan öğrenci yoğunluğu ve mezun başarı oranları itibarıyla öne çıkan Samsun'daki Kur'an kurslarının, özellikle 2000'li yıllardan itibaren gelişim gösterdiği müşahade edilmiştir.

Hâlihazırda Samsun'da 16 ilçede faaliyet gösteren 35 yatılı hâfızlık Kur'an kursu ve 6 proje hâfızlık imam hatip ortaokulunda yaklaşık 2500 öğrenci, 250 öğretici eşliğinde eğitim görmektedir. Her yıl yaklaşık 300 öğrenci hâfızlık eğitimini tamamlayarak sınavlara girmektedir. Bu kursların büyük çoğunluğunda Osmanlı'dan intikal eden klasik hâfızlık sisteminin uygulandığı; bu sistemin, sayfa hâkimiyeti ve kalıcı öğrenme açısından modern denemelere kıyasla daha başarılı olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, alanda gözlemlenen bazı yapısal sorunlar, eğitim kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu sorunlar aşağıdaki başlıklar altında toplanabilir:

- Fizikî imkânların yetersizliği ve sosyal etkinlik alanlarının eksikliği,
- Kur'an kurslarının şehir merkezine uzaklığı,

- A grubu kurslarda yöneticilerin hem derse girmesi hem de idarî işleri üstlenmesi,
- Yatılı kurslarda nöbetçi öğretici sayısının yetersizliği,
- Pansiyon yöneticiliği görevinin belirsizliği,
- Öğreticilere yönelik öğretim teknikleri ve pedagojik formasyon eksikliği,
- Uzak bölgelerde nitelikli personel bulma güçlüğü,
- Temizlik ve yemek işleri için destek personel eksikliği,
- Diyanet ve MEB iş birliği ile yürütülen proje okullarında yöneticilerin hâfızlık eğitimi hakkındaki yetersiz bilgisi.

Bu yapısal sorunlar, eğitim kalitesini doğrudan etkileyen unsurlar olup, öğretmenlerin verimli bir şekilde derse odaklanmasını da zorlaştırmaktadır. Araştırmada, fizikî imkânların daha iyi olduğu kurslarda başarı oranlarının daha yüksek olduğu da gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, hâfızlık müessesesi sadece bir dinî gelenek değil; aynı zamanda İslâmî ilimlerin, toplumsal hâfızanın ve dinî aidiyetin taşıyıcısı olarak da önemli bir işlev üstlenmektedir. Bu bağlamda Kur'an kurslarının günümüz eğitim anlayışına uygun şekilde yeniden yapılandırılması, maddi ve manevî desteklerle güçlendirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmayla kırsal bölgelerde büyük bir özveriyle görev yapan Kur'an kursu öğretmenlerinin ve genç hâfız adaylarının yaşadığı zorluklara ışık tutulmuş; bu sorunların çözümüne yönelik daha kapsayıcı projelerin hayata geçirilmesinin zaruriyeti vurgulanmıştır. Kur'an kurslarına yönelik ilginin devam ettiği dikkate alındığında, bu ilginin sürdürülebilir hâle gelmesi için kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağırbaş, Abdülhekim. “Hz. Peygamber Döneminde Kur’an/Kırâat Eğitim-Öğretimi”. *Darulhadis İslâmi Araştırmalar Dergisi*. 1 (2021), 83-117.
- Ahunbay, Zeynep. “Mektep-Mimari”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 29/7-9. İstanbul: TDV Yayınları, 2004.
- Akaslan, Yaşar. “Ashâb-ı Suffe’nin Kur’an ve Kırâat Tarihine Katkıları”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 53 (2022), 757-782.
- Akaslan, Yaşar. “İslâm Eğitim Tarihinde Kur’an Eğitim-Öğretimi”. *Dünden Bugüne Kur’an Eğitim Öğretimi ve Kur’an Kursları*. 23-30. Ed. Fatih Kurt. Ankara: DİB Yayınları, 2021.
- Akaslan, Yaşar. “Türkiye’de Kırâat İlmi Eğitim-Öğretimi”. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*. 22/2 (2018), 1081–1107.
- Akpınar, Cemil. “İcâzet”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/393-400. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Akyüz, Yahya. *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2019.
- Algül, Hüseyin. “Mus‘ab b. Umeyr”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/226-227. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Altunkaya, Mehmet. “Din Eğitiminde Kur’an Kursları”. *II. Din Şurası Tebliğ ve Müzakereleri*. Ankara: DİB Yayınları, 2003.
- Âşıkkutlu, Emin. “Âşıkkutlu, Mehmet Rüştü”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 4/6. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.
- Aydın, M. Şevki. *Bir Din Eğitimi Kurumu Olarak Kur’an Kursu*. Ankara: DİB Yayınları, 2008.
- Ayhan, Halis. “Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimine Genel Bir Bakış: Atatürk’ün İslâm Dini ve Din Eğitimi Hakkındaki Görüşleri”. *M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 18 (2000), 5-27.
- Bakırcı, Fetullah. *Kur’ân Kırâatinde Fem-i Muhsin Kavramı*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020.
- Baltacı, Cahit. “Mektep”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 29/6-7. Ankara: TDV Yayınları, 2004.
- Baltacı, Cahit. *Osmanlı Medreseleri: XVI. Asırda Osmanlı Medreseleri*. İstanbul: İFAV Yayınları, 1976.
- Baktır, Mustafa. “Suffe”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 37/469-470. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Birişik, Abdülhamit. “Kur’an”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/401-404. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.
- Bozkurt, Nebi. “Dârulkurrâ”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 8/543-544. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.
- Bozkurt, Nebi. “Hâfız”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/74-78. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Cerrahoğlu, İsmail. *Tefsir Usûlü*. Ankara: TDV Yayınları, 2018.

- Çağrııcı, Mustafa. “Kur’an Kursu”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/423-426. Ankara: TDV Yayınları, 2002.
- Çapku, Ahmet. “Destansı Bir Hayat: Hâfız Mehmet Niyazi Kasapoğlu Vefat Etti”. *İrfan Dünyamız*, 2022.
- Çelebi, Ahmed. *İslâm’da Eğitim-Öğretim Tarihi*. Çev. Ali Yardım. İstanbul: Damla Yayınevi, 2013.
- Çelik, Hüseyin. “Kur’an’ın Yazıya Aktarılması ve İlk Vahiy Kâtibi Meselesi”. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 5/1 (2016), 22-33.
- Demirtaş, Zülfü. “Osmanlı’da Sıbyan Mektepleri ve İlköğretimin Örgütlenmesi.” *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 17/1 (2007), 173-183.
- Deniz, Muzaffer. “Tek Partili Dönemde Açılan Kur’an Kursları”. *Turkish Studies*. 11/6 (2016), 1-16.
- Dinç, Kadir. “Geçmişten Günümüze Kur’an Eğitimi”. *Diyanet Aylık Dergi*. 33 (2018), 6-9.
- Eren, Mert Ali-Şeker Mustafa. “Osmanlı Maarifinin İlk Basamağındaki Sıbyan Mekteplerinde Ahlâkî Değerlerin Eğitimi”. *International Journal of Social Science Research*. 12/3 (2024), 1-22.
- Fayda, Mustafa. “Ebû Bekir”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 10/101-108. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.
- Güler, İlhan. *Canik Sancağı’nda Eğitim Faaliyetleri (XIX. Yüzyıl)*. Yüksek Lisans Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- Hamidullah, Muhammed. *İslam Peygamberi*. Çev. Salih Tuğ. Ankara: Yeni Şafak, 2003.
- İbn Hişâm, Ebû Muhammed Cemâlüddîn Abdülmelik el-Mısırî. *es-Sîretü’n-Nebeviyye*. thk. M. Sâlim el-Hilâlî. Beyrut: Dâru’l-Meârîf, t.s.
- İbnü’l-Cezerî, Ebü’l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Muhammed b. Ali b. Yûsuf. *en-Neşr fi’l-kırââtî’l-‘aşr*. Thk. Ali Muhammed ed-Dabbâ. y.y.: Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, t.y.
- İzgi, M. Cevat. *Osmanlı Medreselerinde İlim*. İstanbul: İz Yayıncılık, 1997.
- İlgürel, Mücteba. “Köprülü Mehmed Paşa”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/258-260. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.
- Jaschke, Gotthard. *Yeni Türkiye’de İslâmlık*. Çev. Hayrullah Örs. Ankara: Bilgi Yayınevi, 1972.
- Kandehlevi, Muhammed Yusuf. *Hayatü’s-Sahâbe*. Çev. İbrahim M. Çelik. İstanbul: Semerkand Yayınları, 2007.
- Kandemir, M. Yaşar. “Muâz b. Cebel”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 30/338-39. İstanbul: TDV Yayınları, 2005.
- Kara, İsmail. *Cumhuriyet Türkiye’sinde Bir Mesele Olarak İslâm*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2001.
- Kaya, Mahmut. *Samsun Büyük Cami ve Çevresi: Mimari ve Tarihî Gelişim*. Samsun: Samsun Belediyesi Yayınları, 2008.

- Kaya, Remzi. *Kur'an-ı Kerim'de Eğitimci Olarak Hz. Peygamber*. Ankara: Yağmur Yayınları, 2019.
- Kazıcı, Ziya. *Anahatlarıyla İslâm Eğitim Tarihi*. İstanbul: İFAV Yayınları, 2018.
- Kılıç, Mustafa. "Kur'an Eğitiminde Öğretmenin Yeri ve Kur'an Öğretim Yöntemleri". sunum/makale. (2016)
- Kılınç, Emin. "Klâsik Osmanlı Eğitim Kurumlarından Konya Dâru'l-Huffâzları (XVII. Yüzyıl)". *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 7/1 (2008), 18-43.
- Koç, Ahmet. *Kur'an Kurslarında Eğitim ve Verimlilik*. Ankara: İlâhiyât Yayınları, 2005.
- Köprülü, Mehmed Fuad. *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2003.
- Kurt, Yaşar. "Kur'an'ın Korunmasında Hâfızlık Müessesesi". *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 11/ 22 (2012), 229-251.
- İbn Sa'd, Muhammed b. Menî el-Hâşimî el-Basrî. *Kitâbü't-Tabakâti'l-kebîr*. Çev. Komisyon. İstanbul: Siyer Yayınları, 2015.
- Öcal, Mustafa. "Türkiye'de Kur'an Eğitim ve Öğretiminde Görülen Gelişmeler ve Bir İcâzetname Örneği". *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 13/2 (2004), 81-140.
- Önkâl, Ahmet. "Erkam b. Ebü'l-Erkam". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 11/305. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1993.
- Söylemez, M. Mahfuz. "İslâm'ın Erken Döneminde Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri". *Dini Araştırmalar*. 5/13 (2002), 57-80.
- Şahin Aynur, Hatice. *Kur'an Hıfzı Geleneği ve Günümüzdeki Uygulama Biçimleri*. Ankara: DİB Yayınları, 2015.
- Şen, Ziya. *Kur'an'ın Metinleşme Süreci*. İstanbul: Düşün Yayıncılık, 2014.
- Tanman, M. Baha. "Dârulkurrâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 8/545-548. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.
- Tuğ, Salih. "İslâm'da İlk Maarif Müesseseleri ve Bunların Gelişmesi". *İslâm Düşüncesi Mecmuası*. 2/7 (1969), 425-432.
- Tunaya, Tarık Zafer. *Türkiye'de Siyasi Gelişmeler ve Dinî Yapılar*. İstanbul: Baha Matbaası, 1984.
- Turan, Osman. *Selçuklular Tarihi ve Türk İslâm Medeniyeti*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2009.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı. *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1988.
- Uzun, Mustafa İsmet. "Mektep İlâhisi ve Gülbangi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 29/10-11. İstanbul: TDV Yayınları, 2004.

Yolalıcı, Mehmet Emin. “Maârif Salnâmelerine Göre Canik Sancağı’nda Eğitim ve Öğretim Kurumları”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 10/1 (1997), 321–345.

Yolalıcı, Mehmet Emin. *Maarif Salnâmelerine Göre Canik Sancağında Eğitim ve Öğretim Kurumları*. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.

Yolalıcı, Mehmet Emin. XIX. *Yüzyılda Samsun’un Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. Doktora Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.

Zerkeşî, Bedreddîn. *el-Burhân fî ‘ulûmî’l-Kur’ân*. Beyrut: Dâru’l-Marife, 1376.

İnternet Kaynakları

“Ahmetbey Kız Kur’an Kursu Tanıtımı”. *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=QdU70pzyNq8> (Erişim: 17.07.2024).

“Altınyaprak Kız Kur’an Kursu’ndan İcazet Töreni”. *Bafra Ajans*. <https://www.bafraajans.com/egitim/altinyaprak-kiz-kuran-kursundan-icazet-toreni-h101283.html> (Erişim: 10.11.2023).

“Ayvacık’ta İlk Hâfızlar Belgelerini Aldı”. *Haber Expres*. <https://www.haberexpres.com.tr/ayvacikta-ilk-hafizlar-belgelerini-aldi-117091h.htm> (Erişim: 15.10.2024).

“Bafra’da Bir İlk: Cizreli Genç 105 Günde”. *Bafra55*. <https://www.bafra55.net/bafrada-bir-ilk-cizreli-genc-105-gunde-33699h.html> (Erişim: 10.10.2023).

“Bafra’nın Gururu Tunahan Batdal Samsun’u Temsil Edecek”. *Bafra55*. <https://www.bafra55.net/bafranin-gururu-tunahan-batdal-samsunu-temsil-edecek-53241h.htm> (Erişim: 10.10.2023).

Bekdemir Çivisiz Camii. Samsun İli Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <https://samsun.ktb.gov.tr/TR-216956/bekdemir-civisiz-camii.html> (Erişim tarihi: 25 Nisan 2025).

“Büyük Cami (Cami-i Kebîr)”. *Bafra Belediyesi*. <https://bafra.bel.tr/Sayfa/5fc0a4b2fdcac104104ae3fc/Buyuk-Cami-Cami-i-Keb%C3%A9r> (Erişim: 24.10.2023).

“Çarşamba’da 102 Hâfız İcazet Aldı”. *Diyanet Haber*. <https://www.diyanethaber.com.tr/carsambada-102-hafiz-icazet-aldi> (Erişim: 15.12.2023).

Diyanet İşleri Başkanlığı. *Örgün ve Yaygın Din Eğitiminin 100 Yılı (1923-2023)*. Erişim adresi: <https://media.dem.org.tr/dir/dem/istatistik/Orgun-ve-Yaygin-Din-Egitiminin-100-Yili.pdf>, 2023.

Diyanet İşleri Başkanlığı. *Kur’an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).

Diyanet İşleri Başkanlığı, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *4-6 Yaş Grubu Kur’an Kursu Öğretim Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).

- *Camilerde Kur'an Öğretimi Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *Gençliğe Yönelik Kur'an Kursları Öğretim Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *Hâfızlık Eğitim Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *İşitme Engellilere Yönelik Kur'an Kursları Özel Öğretim Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *Kur'an Kursları Öğretim Programları*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *Mültecilere Yönelik Kur'an Kursları Temel Öğretim Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- *Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı*. <https://www.diyanet.gov.tr> (Erişim: 24.04.2023).
- Ensar Vakfı. "7 Kasım 2019 Hâfızlık Merasimi Görsel ve Basın Arşivi". (Yayımlanmamış belge).
- Ensar Vakfı. "Hâfızlık İcazet Merasimi Basın Bülteni". <https://www.ensar.org.tr> (Erişim: 10.04.2025).
- Gurbetteki Kavaklılar. "Sabri Hoca ile ilgili yazı paylaşımı". *Facebook*. https://www.facebook.com/photo.php?fbid=271250571527&id=244656901527&set=a.271226541527&locale=tr_TR (erişim 25 Nisan 2025).
- "Hâfızlar Taclarını Taktı". *Milliyet*. <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/samsun/hafizeler-taclarini-takti-10475943> (Erişim: 15.12.2023).
- "Hâfızlık İcazet Merasimi". *Diyanet Haber*. <https://www.diyanethaber.com.tr/hafizlik-icazet-merasimi> (Erişim: 15.12.2023).
- "Hâfızların Belge Heyecanı". *Sabah*. <https://www.sabah.com.tr/samsun/2020/09/30/hafizlarin-belge-heyecani> (Erişim: 15.12.2023).
- "Hasbahçe Kur'an Kursu'nda Seminer". *Haber Expres*. <https://www.haberexpres.com.tr/hasbahce-kuran-kursunda-seminer-21743h.htm> (Erişim: 15.12.2023).
- "Kastamonu'da Kur'an-ı Kerimi Yüzünden Güzel Okuma Bölge Birinciliği Yarışması İlimizde Yapıldı". *Müftülük Haberler*. <https://www.muftulukhaberler.com/kastamonu-da-kur-an-i-kerimi-yuzunden-guzel-okuma-bolge-birinciligi-yarismasi-ilimizde-yapildi/23306/> (Erişim: 15.12.2023).
- "Kuşçular Kur'an Kursu'nda İcazet Merasimi". *Bafra Haber*. <https://www.bafrahaber.com/kuscular-kur-an-kursu-nda-icazet-merasimi-165097.html> (Erişim: 11.11.2023).
- Murat, Sedat. "Prof. Dr. Sedat Murat". İstanbul Üniversitesi Akademik Bilgi Sistemi. <https://avesis.istanbul.edu.tr/murats>. Erişim 16 Mayıs 2025.

- “Pınarbaşı Kız Kur’an Kursu Tanıtımı”. *YouTube*.
<https://www.youtube.com/watch?v=nb9zXWQCdTY> (Erişim: 15.11.2023).
- “Samsun - Cizre ile Bafra Arasında Kardeşlik Köprüsü”. *Son Dakika*.
<https://www.sondakika.com/guncel/haber-samsun-cizre-ile-bafra-arasinda-kardeslik-koprusu-10503978/> (Erişim: 15.11.2023).
- “Samsun Atakum’da Kur’an Hâfızları İcazetlerini Aldı”. *Mihrap Haber*.
<https://www.mihraphaber.com/haber/2433213/samsun-atakumda-kuran-hafizlari-icâzetlerini-aldi> (Erişim: 20.10.2023).
- Samsunhaber.com. “Samsun’da 91 Hâfız İcazet Aldı”. 19 Nisan 2025.
<https://www.samsunhaber.com/samsunda-91-hâfız-icâzet-aldi> (Erişim: 21.04.2025).
- Samsun İl Müftülüğü. “Yaz Kur’an Kursları 2024”. Samsun Müftülüğü Resmî Web Sitesi. Erişim 20 Nisan 2025. <https://samsun.diyanet.gov.tr/sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&ContentId=2190>.
- “T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ve T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Okul-Kur’an Kursu İş Birliğine Dayalı Örgün Eğitimle Birlikte Hâfızlık Projesi Uygulama Usûl ve Esasları*. Ankara, 2019”. <https://hâfız.meb.gov.tr/pdf/DIB-DOGM-Hâfızlık-Uygulama-Esasları-Guncel.pdf> (Erişim: 05.06.2024).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü. *Örgün Eğitimle Birlikte Hâfızlık Projesi Aşamaları – Usûl ve Esaslar*.
https://hâfız.meb.gov.tr/pdf/usûl%20esaslar/%C3%B6rg%C3%BCn%20e%C4%9Fitimle%20birlikte%20haf%C4%B1z%C4%B1k%20projesi%20a%C5%9Famalar%C4%B1_%20usûl_esaslar.pdf (Erişim: 05.06.2024).
- “Terme’de 114 Hâfız Mezun Oldu”. *Diyanet Haber*.
<https://www.diyanethaber.com.tr/termede-114-hâfız-mezun-oldu> (Erişim: 17.07.2024).

Görüşme / Mülakat

- Alay, Harun. Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 25 Temmuz 2024.
- Ali Eser. Mülakat. 15 Nisan 2025.
- Akaskan, Yaşar. Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi. Mülakat. 10 Nisan 2025.
- Akçaoğlu, İbrahim. Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 20 Aralık 2023.
- Arslantürk, Erkan. Aynı köyde ikamet eden İmam-Hatip. Mülakat. Samsun, 10 Ekim 2023.
- Arat, Zehra. Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 16 Temmuz 2024.
- Aybar, Abdullah. Kur’an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. Samsun, 10.12.2023.
- Aynur, Hatice Şahin. Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi. Mülakat. 8 Nisan 2025.
- Bahri Özmen. “Kazım Özmen Hoca’nın Eğitim Hizmetleri Üzerine Görüşme”. Mülakat. 12 Nisan 2025.

Balcı, Edanur. Kur'an Kursu Öğreticisi. Mülakat. 16 Temmuz 2024.

Baldöken, Hasan Sabri. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Eski Yönetici. Mülakat. 11 Ekim 2023.

Bayır, Bilal. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Pansiyon Sorumlusu. Mülakat. 20 Aralık 2023.

Boz, Rukiye, Mülakat, Ulugazi Kız Kur'an Kursu Öğreticisi. Mülakat. 20 Aralık 2024.

Bülbül, Özlem. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Eylül 2024.

Çakaner, Süreya. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 15 Aralık 2023.

Çakıroğlu, Enver. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Kasım 2023.

Çalışkan, Hakkı. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi, Mülakat, 14 Temmuz 2024.

Çelebi, Nurullah. Merve Vakfı Adına Kur'an Kursundan Sorumlu, Mülakat, 16 Temmuz 2024.

Çoban, Yusuf. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 5 Temmuz 2024.

Çubukçu, Turan. Kur'an Kursu Öğreticisi. Mülakat. 20 Aralık 2023.

Demirbaş, Hamdi. "Samsun Merkez Kur'an Kursu ve Yetişen Hâfızlar". Mülakat. 5 Mayıs 2025.

Demircan, Sefa. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Temmuz 2024.

Demircan, Sefa. Yaşar Doğu Hâfızlık Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 20 Nisan 2025.

Dinç, Necati. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 20 Temmuz 2024.

Düzenli, Muhittin. Yörgüç Paşa Camii İmamı. Mülakat. 20 Nisan 2025.

Erdim, İsmail. "Samsun Müftülüğü Eğitim Hizmetleri Şube Müdürü, 2024-2025 Eğitim Yılına İlişkin Eğitim Programları Hakkında Bilgi Verdi". 2025.

Gazi, Ali. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 11 Kasım 2023.

Halit Özmen. "Kur'an Eğitimi Geleneği ve Babam Kazım Özmen". Mülakat. 10 Nisan 2025.

Hüseyin Düz. "Kazım Özmen Hoca'dan Hâfızlık Eğitimi Alma Süreci". Telefon Görüşmesi. 9 Nisan 2025.

İcik, Emine Suiçmez. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Kasım 2023.

İnal, İbrahim Hakkı. Mülakat. 21 Nisan 2025.

İnce, İbrahim. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 16 Temmuz 2024.

Kaçar, Abdulvahap. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 14 Temmuz 2024.

Kahraman, Musa. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat.10.12.2023.

Kahveci, Hüseyin. Erikli Köyü Merkez Camii İmam-Hatibi, Erikli Kur'an Kursu hizmetlisi ve Erikli Köyü sakini. Mülakat. 10 Ekim 2023.

Kişisel Görüşme, Nisan 2025.

Kocaman, İsmail. Hamza Aslan Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 15 Aralık 2023.

Kurt, Yaşar. Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi. Mülakat. 12 Nisan 2025.

Kuru, İbrahim. 2012 Yılından İtibaren Kursta Görevlendirmeye Görev Yapan Kur'an Kursu Öğreticisi. Mülakat. 14 Temmuz 2024.

Oy, Ömer. Uzun yıllar Erikli Kur'an Kursu'nda öğreticisi. Mülakat. 10 Ekim 2023.

Özeren, Kamile. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Kasım 2023.

Öztemel, Ahmet Kemal. Kur'an Kursu Öğreticisi. Mülakat. 16 Temmuz 2024.

Öztürk, Hayrettin. OMÜ İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi ve Ensar Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi. Mülakat. 15.05.2025.

Saydam, Edanur. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 20 Temmuz 2024.

Sarı, Fatma. Öğretici. Mülakat. 20 Temmuz 2024.

Seçgin, Kazım. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat, 20 Aralık 2023.

Sezgin, Gülşen. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat, 5 Temmuz 2024.

Sözen, Yusuf. Sinop Müftülüğü Din Hizmetleri Uzmanı, Eski Öğrenci. Mülakat, 17 Temmuz 2024.

Şahin Aynur, Hatice. Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi. Mülakat. 08.04.2025.

Şenel, Mehmet. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Kasım 2023.

Şengül, Ayşegül. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10 Kasım 2023.

Şenocak, Kâmil. Kur'an Kursu Kurucusu. Mülakat. 20 Temmuz 2024. Diyanet İşleri Başkanlığı. Yazışma Belgeleri.

Şenocak, Şaban. Kur'an Kursunda Uzun Yıllar Görev Yapanlar. Mülakat. 14 Temmuz 2024. Gazete ve Dergi Kupürleri.

Taslak, Ayşe. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 14 Temmuz 2024.

Tekel, İnci Banu. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat, 15 Kasım 2023.

Turan, Edanur. Öğretici. Mülakat. 20 Temmuz 2024.

Türe, Ayhan. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi, Mülakat. 17 Temmuz 2024.

Ulutaş, Zeynep. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 10.12.2023.

Uzun, Betül. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 20 Aralık 2023.

Uzun, Hüseyin. "Samsun Merkez Kur'an Kursu Tecrübeleri". Mülakat. 5 Mayıs 2025.

Var, Süleyman. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 16 Temmuz 2024.

Yalçın, Furkan. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 15 Ekim 2024.

Yalçinkaya, Samet. Kur'an Kursu Öğreticisi. Mülakat. 10 Temmuz 2024.

Yaman, Firdevs. Kur'an Kursu Öğreticisi ve Yöneticisi. Mülakat. 17 Temmuz 2024.

Yılmaz, Ahmet Haydar. 1996-1998 Yıllarında Kur'an Kursunda Hâfızlık Yapanlar. Mülakat. 09 Eylül 2023.

EKLER

EK 1

**T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Müftülüğü**

Sayı : 50541407-251- 4 294
Konu : Kur'an Kursu Açılışı

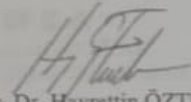
26 Kasım 2014

**ALAÇAM KAYMAKAMLIĞINA
(Müftülük)**

İlgi: 21/11/2014 tarihli ve 45796484-251-02/ 1046 sayılı Onay.

İlçeniz Merkez Fatih Yatılı Erkek Kur'an Kursu' nun 2014-2015 eğitim-öğretim yılından itibaren açılışına dair onay ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Yrd. Doç. Dr. Hayrettin ÖZTÜRK
Vali a.
İl Müftüsü

EK : 1- İlgi Onay

Genel Sayı	6404
Hizmet	MÜFTÜLÜK
Edildiği Yıl	2014
Edildiği Tarih	01.12.2014
Havale Eden	KAYMAKAM
Rumuz ve İmza	

Başkanlı Mah. Necipbey Cad.No:108- SAMSUN Ayrıntılı bilgi için iribat: S. ELMACI Din, Hızm. Ve Egt. Şb. Mnd.
Telin:0362)4472875-76 Fax : 4472741 e-posta : samsun@diyanet.gov.tr

1.05.2024		BELLETMEN	
ÖĞRETİCİ		SERKAN KARASLAN	
EYÜP MACİT			
ADİ SOYADI			
1	EMİBİYA ÖZDEMİR	1.ÇARŞAMBA	2.ÇARŞAMBA
2	YASİN KOÇ	3.CUMA	4.CUMARTESİ
3	İSA BRHN TÜRKAN	5.PAZAR	6. PAZARTESİ
4	HÜSEYİN SATILMIŞ	7. SALI	8. ÇARŞAMBA
5	RAMAZAN KARA	9.PERŞEMBE	10.CUMA
6	MUSTAFA KARA	11.CUMARTESİ	12. PAZAR
7	SAMET KESKİN	13. PAZARTESİ	14. SALI
8	SERKAN NESİMİ	15.ÇARŞAMBA	16.PERŞEMBE
9	AZİZCAN ERHAN	17.CUMA	18.CUMARTESİ
	PUAN	19.PAZAR	20. PAZARTESİ
	EKREM EDİS	21.SALI	22.ÇARŞAMBA
	PUAN	23.PERŞEMBE	24.ÇARŞAMBA
		25.CUMARTESİ	26.PAZAR
		27.PAZARTESİ	28.SALI
		29.ÇARŞAMBA	30.PERŞEMBE
		31.CUMA	HAM
		OKUNAN DERS	

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Diyanet İşleri Başkanlığı
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-28873483-251.02-3929780
Konu : Hz. Hatice Kur'an Kursu'nun Eğitim ve
Öğretime Açılışı

04.07.2023

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : a) Samsun İl Müftülüğüne ait 24.04.2023 tarihli Online Başvuru Formu.
b) Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi.

Samsun ili Alaçam ilçesinde bulunan "Hz. Hatice Kur'an Kursu" ile kursta eğitim-öğretim görececek öğrencilerin kalması için aynı binada "Hz. Hatice Kur'an Kursu Pansiyonu"nun açılması ilgi (a) form ile teklif edilmektedir.

Bu itibarla;

1-Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi (a) form ve eklerinin incelenmesi sonucunda "Hz. Hatice Kur'an Kursu"nun,

2-Söz konusu kursta eğitim öğretim görececek öğrencilerin kalması için ilgi (b) yönergenin 9/1 Maddesi gereğince "Hz. Hatice Kur'an Kursu Pansiyonu"nun;

Açılarak hizmete girmesini tensiplerinize arz ederim.

İbrahim YILMAZ
Hafızlık Eğitimi Daire Başkanı

OLUR
İbrahim YILMAZ
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü V.

Ek:

- 1 - Online Başvuru Formu (1 Sayfa)
- 2 - İnceleme Raporu (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 3BB3EEED-5710-4D3A-AB8D-4FE886F2D899 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulv. No : 147/F 06800 Çankaya/Ankara
0 312 295 99 88

Bilgi için: Hasan Hüseyin
AKYÜZ
Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 45796484-251-02/1354
Konu : Kur'an Kursu Açılışı

02/10/2013

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi: 02.10.2013 tarihli Samsun Valiliği İl Müftülüğüne ait Asarcık Yatılı Kız Kur'an Kursu online başvuru formu.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi form ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan aşağıda ili, ilçesi ve ismi yazılı Kur'an kursunun 2013-2014 eğitim-öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tasviplerinize arz ederim.

Belgin AYDIN
Yaygın Din Eğitimi Daire Başkanı

O L U R
../10/2013
Prof.Dr. Ali ERBAŞ
Başkan a.
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü

İLİ : İLÇESİ : AÇILAN KUR'AN KURSU'NUN İSMİ
Samsun Asarcık Asarcık Yatılı Kız

Dağıtım :
Samsun Valiliğine (İl Müftülüğü)

2023-2024 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI ASARCILIK YATILI KIZ KUR'AN KURSU HAFTALIK ÖĞRETİM HAFTALIK EĞİTİM VE ÖĞRETİM DERS PROGRAMI												
GÜNLER	GÜNLÜK TOPLAM DERS SAATI					GÜNLÜK TOPLAM DERS SAATI						
	1. DERS	2. DERS	3. DERS	4. DERS	5. DERS	K.K. YÜZ. OK.	K.K. EZ.	TEC. VE BİL.	D.B.	SOS. ETK.	REH.	TOP.
PAZARTESİ	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 08:15 - 09:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 09:15 - 10:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 10:15 - 11:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 11:15 - 12:00	ZEYNEP GÜNEŞ Dini Bilgiler 12:15 - 13:00		4		1			5
SALI	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 08:15 - 09:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 09:15 - 10:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 10:15 - 11:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 11:15 - 12:00	ZEYNEP GÜNEŞ Sosyal Etkinlik 12:15 - 13:00		4			1		5
ÇARŞAMBA	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 08:15 - 09:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 09:15 - 10:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 10:15 - 11:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 11:15 - 12:00	ZEYNEP GÜNEŞ Dini Bilgiler 12:15 - 13:00		4		1			5
PERŞEMBE	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 08:15 - 09:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 09:15 - 10:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 10:15 - 11:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 11:15 - 12:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 12:15 - 13:00		5					5
CUMA	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 08:15 - 09:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 09:15 - 10:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 10:15 - 11:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 11:15 - 12:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 12:15 - 13:00		5					5
CUMARTESİ	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 08:15 - 09:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 09:15 - 10:00	ZEYNEP GÜNEŞ Kur'an-ı Kerim Ezber 10:15 - 11:00	ZEYNEP GÜNEŞ Sosyal Etkinlik 11:15 - 12:00	ZEYNEP GÜNEŞ Rehberlik 12:15 - 13:00		3			1	1	5
HAFTALIK DERS SAATI TOPLAMI						0	25	0	2	2	1	30

Faruk ANA

Zeynep GÜNEŞ
Kur'an Kursu Öğreticisi

Zeynep GÜNEŞ
Kur'an Kursu Öğreticisi

Faruk ANA
İlçe Müdürü

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Müftülüğü

ay : E-12603518-251.02-3478239 03.03.2023
onu : Şehit Ali Haydar Bengi Kur'an Kursu
Açılış Onayı

ASARCIK KAYMAKAMLIĞINA
(Asarcık İlçe Müftülüğü)

gi : a) 27.02.2023 tarihli ve E-98896662-251.02-3467463 sayılı yazınız.
b) Diyanet İşleri Başkanlığı (Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü)'nin
E-28873483-251.02-3474947 sayılı ve 28.02.2023 tarihli Onayı.

Başkanlığımızca eğitim öğretime açılması uygun görülen İlçeniz **Şehit Ali Haydar Bengi Kur'a**
ursu'nun ve pansiyonunun açılış onayı ekte gönderilmiş ve kurs durumu EHYS'de güncellenmiştir.
Bilgi ve gereğini rica ederim.

Seyfullah ÇAK
Vali a.
İl Müftüsü

: Açılış Onay Belgesi (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Kod: 87FCBD52-4D2B-4C5F-901C-B2D226004C69 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
İl Mahallesi Atatürk Bulvarı No:108 İlkadım/SAMSUN
362 447 28 75-76 Faks: 0 362 447 27 41
İletişim Adresi: samsunmuftulugu@hs03.kep.tr E-posta: samsun@diyanet.gov.tr
Bilgi için: Serkan ŞAHİN
Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Telefon No: (362) 447 28 75

SINIF 9/OKUL: MUSA KARACAN												SINIF: D												MAYIS 2024												GENEL DURUMU											
Dersin Adı Soyadı		SAYFA	HAS	HAM	SINIF: D												MAYIS 2024												GENEL DURUMU																		
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Okunak Ders Satin (A1)	Okunak Ders Satin (A1)	Din Okunak Ger. Ders S.	Din Okunak Ders s. ders satin	Din Okunak Ders S. ders satin							
1	Sabri Melih Satin	10	8	2	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40									
2	Yusuf Değirmenci	3	2	1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55								
3	Serkan Kilic	3	2	1	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52									
4	Faah Akkas	3	2	1	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51									
5	Toprak Riceg	3	2	1	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49										
6	Ertugul Aktunal	3	2	1	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44										
7	Yusuf Değirmenci	2	1	1	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
8	Yusuf Akkas	2	1	1	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
9	Nuri Değirmenci	2	1	1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52											
10	Adnan Efe	2	1	1	3	4	5	-	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31											
11	İsmail Aktunal	2	1	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34											
12	Barış Karaman																																														

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

Olgunlaştırma Dairesi
Başkanlığı

SAYI : OE/13-2-
KONU : **Taflan Nahiyesi** 3033
Kur'an Kursunun
Açılması.

28 Ağustos 1984

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ: Samsun Valiliğinin 21.6.1983 gün ve 3499 sayılı yazısı.

Açılış için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan Samsun Merkez Taflan Nahiyesi Kur'an Kursu'nun 1984-1985 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tensiplerinize arz ederim.

İSLAMIN AYNIĞI

İsmail İŞİ
Eğitim Müdürlüğü
Müdür Yardımcısı

İMZA

Şükrü ÖZTÜRK
Olgunlaştırma Dairesi
Başkanı

O L U R

28 Ağustos 1984

İMZA

Dr. Tayyar ALTIKULAÇ
Diyamet İşleri Başkanı

DAĞITIM :
Samsun Valiliğine,

K.

4.9.1984

1891
Müft.
3.9.1984
Wali Y.

SAMSUN İLİ MÜFTÜLÜĞÜ	
EYAN KAYDI	
Kayıt	Tarih
	- 5 EYLÜL 1984
Sayı	3889

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 45796484-251.02-E.90434
Konu : Eğitim ve Öğretime Açılış

23/01/2020

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi : a) Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi,
b) 12.12.2019 tarih ve 27436 sıra sayılı Samsun Valiliği İl Müftülüğüne ait Hudeybiye Kız Kur'an Kursu online Başvuru formu,
c) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının 22.01.2020 tarih ve 19600338.1134.663.99-48 Sayılı Raporu,.

Samsun İli, Atakum İlçesinde bulunan "Hudeybiye Kız Kur'an Kursu" ile kursta eğitim-öğretim görececek olan öğrencilerin kalması ve barınması için aynı binada "Pansiyon" açılması ilgi (b) form ile istenilmektedir.

Bu itibarla;

- 1-Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ve açılışının uygun olacağı ilgi (c) raporun incelenmesinden anlaşılan "Hudeybiye Kız Kur'an Kursu" nun,
2-Söz konusu kursta eğitim-öğretim görececek olan öğrencilerin kalması ve barınması için kurs binasında "Pansiyon" un,
Açılarak hizmete girmesini tensiplerinize arz ederim.

 e-imzalıdır

Ahmet ASLANTAŞ
Yaygın Din Eğitimi Daire Başkanı V.

Ek :

- 1 - Online Başvuru Formu (1 sayfa)
2 - Rehberlik ve Teftiş Raporu (2 sayfa)

OLUR
23/01/2020

 e-imzalıdır

Kadir DİNÇ
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulv. No : 147/A 06800 Çankaya/Ankara
0 312 295 8105 - 8102

Bilgi için: Mustafa KARAKAŞ
Şef
Telefon No: (312) 295 80 99

ÖĞRETİCİ ADI SOYADI: Fatma Toka
İMZA:

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

04537

SAH: OE/13-2/
KONU: Samsun Özören Köyü
Kur'an Kursunun açılışı.

24 Eylül 1981

BAŞKANLIK MAKAMINA

İlgi: (a) 23.4.1981 gün ve 10.nolu genelgemiz,
(b) Samsun Valiliğinin 2.9.1981 gün ve 4183 sayılı yazısı.

İlgi (a) genelgemizde istenen şartlar yerine getirilerek açılışı ilgi
(b) yazı ile istenen Samsun Merkez Özören Köyü Kur'an Kursunun
açılması Dairemce uygun bulunmaktadır.

Sözkonusu Kur'an Kursunun açılışını tensiplerinize arz ederim.

Şükrü ÖZTÜRK
Olgunlaştırma Dairesi
Başkanı

UYGUNDUR
/ /1981

Tayyar ALTIKULAÇ
Diyamet İşleri Başkanı

SAMSUN VALİLİĞİNE
(Müftülük)

İliniz Merkez Özören Köyü.
dair onay örneği yukarıya çıkartılmıştır.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Kur'an Kursunun açılışına

Şükrü ÖZTÜRK
Diyamet İşleri Başkanı a.
Olgunlaştırma Dairesi
Başkanı

17463/ İl Müft.
28.9.81
Vali Z. Ömerli

HO/..

29.9.81

ATAKUM MÜHÜRÜ
68164 EKSEL Kur'an Kursu
Haftalık Takip Çizelgesi

NİSAN AYI 3. HAFTA

Öğrencinin

Ders Günleri

Hafızlık Takip (izelgesi)

Öğrencinin

Ders Günleri

Hafızlık Ortalaması

Sırası	Adı Soyadı	Dönemi	Ders Günleri																Hafızlık Ortalaması				
			PAZARTESİ			SALI			ÇARŞAMBA			PERŞEMBE			CUMA					CUMARTESİ		PAZAR	
			Sayfa	Cüz	Not	Sayfa	Cüz	Not	Sayfa	Cüz	Not	Sayfa	Cüz	Not	Sayfa	Cüz	Not	Sayfa		Cüz	Not	Sayfa	Cüz
1	SEYİTLAH MALK	9	20	19	45	20	20	46	20	21	45	20	22	46	20	23	45	20	24	46			6
2	KAMİL KOCUK	9	20	9	46	20	10	44	20	11	46	X	X	X	20	12	44	20	13	45			5
3	NEVİT TOPRAK	6	18	4	44	X	X	18	8	45	18	3	44	18	10	48	18	11	46				5
4	FURKAN DEMİRCİ	6	11	19	45	11	20	46	11	21	44	X	X	11	22	46	11	23	44				6
5	UNAL AK	3	8	21	46	8	22	44	8	23	46	8	24	44	8	25	46	8	26	45			5
6	MUHAMMED YILDIZ	3	6	18	82	6	19	43	6	20	81	6	21	80	6	22	48	X	X			5	
7	ABDÜL SAMET YILIS	3	2	3	49	2	4	48	X	X	X	2	5	44	2	6	46	2	44				
8	MAHİR CAN KARABİC	12	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				
9																							
10																							
11																							
12																							

ABDEM CAPKIN

ABEM ÇAPKIN

Sıra No	ÇALIŞANLARIN ADI VE SOYADI	Ayına Mahsupdur												Tediye Edilenler (KZE)	Tediye Edilenler (Mistak)	Tediye Edilenler (Tediye)			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				13	14	15
1	Sarıyer Ate	5	6	7	7	8	8	9	9	10	10	11	11	12	12	13	13	14	14
2	Ayhan Koca	10	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19
3	Sarıyer Kuru	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
4	Ekber Can	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
5	Pekiyi Toprak	16	17	17	18	18	19	19	20	20	21	21	22	22	23	23	24	24	25
6	Sarıyer Kaya	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
7	Selma Maral	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
8	Margara Balaban	20	21	21	22	22	23	23	24	24	25	25	26	26	27	27	28	28	29
9	Nispeti Uzun	3	4	4	5	5	6	6	7	7	8	8	9	9	10	10	11	11	12
10	Elif Beyza	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20

Sıra No	ÇALIŞANLARIN ADI VE SOYADI	Ayına Mahsupdur												Tediye Edilenler (KZE)	Tediye Edilenler (Mistak)	Tediye Edilenler (Tediye)			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				13	14	15
1	Sarıyer Ate	5	6	7	7	8	8	9	9	10	10	11	11	12	12	13	13	14	14
2	Ayhan Koca	10	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19
3	Sarıyer Kuru	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
4	Ekber Can	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
5	Pekiyi Toprak	16	17	17	18	18	19	19	20	20	21	21	22	22	23	23	24	24	25
6	Sarıyer Kaya	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
7	Selma Maral	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
8	Margara Balaban	20	21	21	22	22	23	23	24	24	25	25	26	26	27	27	28	28	29
9	Nispeti Uzun	3	4	4	5	5	6	6	7	7	8	8	9	9	10	10	11	11	12
10	Elif Beyza	11	12	12	13	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20

T.C.
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

27 Temmuz 1983

Olgunlaştırma Dairesi
Başkanlığı 4265

SAYI : OE/13-2/
KONU : Atekte Köyü İhsaniye
Kur'an Kursunun Açılması.

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ: a) 23.4.1981 gün ve 10 nolu genelgesi,
b) Samsun Valiliğinin 31.12.1982 gün ve 6455 sayılı yazısı.

Yeni Kur'an kursu açılabilmesi için ilgi (a) genelgeminde istenen şart-
ların yerine getirildiği ilgi (b) yazı ile bildirilerek Samsun-Bafra İlçesi Atekte
Köyü İhsaniye Kur'an Kursu'nun açılması istenmektedir.

Sözkonusu yerde Kur'an kursu açılmasında Dairemce fayda mütalâa edilmek-
tedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde adigeçen Kur'an kursunun açılma-
sını tasviplerinize arz ederim.

(İmza)
Şükrü ÖZTÜRK
Olgunlaştırma Dairesi
Başkanı

27 Temmuz 1983
1982

(İmza)
Tayyar ALTIKULAÇ
Diyanet İşleri Başkanı

SAMSUN VALİLİĞİNE
(Mühür)

266

İliniz Bafra İlçesi Atekte Köyü İhsaniye Kur'an Kursu'nun açılışına
dair olur örneği yukarıya çıkartılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANI ADINA

1509

29.2.1983

29.2.1983

Şükrü ÖZTÜRK
Olgunlaştırma Dairesi
Başkanı

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
BAFRA KAYMAKAMLIĞI
İlçe Müftülüğü

SAYI : 659

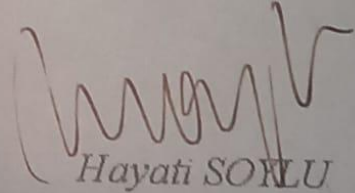
23/10/1997

TAKDİR BELGESİ

Sayın: Mehmet ŞENEL.

Aktekke-İhsaniye Kur'an Kursu Öğreticisi

Görevinizdeki üstün gayret ve başarılarınızdan dolayı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 122. maddesi uyarınca TAKDİRNAME ile taltifiniz uygun görülmüştür.

Hayati SORLU
Kaymakam

2024 YILI HACI ISMAIL ÖZTÜRK KUR'AN KURSU EYLÜL AYI HAFIZLIK DURUM ÇİZELGESİ		ÖĞRETMENLERİN ADI VE SOYADI		HAF		HAS		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024	1025	1026	1027	1028	1029	1030	1031	1032	1033	1034	1035	1036	1037	1038	1039	1040	1041	1042	1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049	1050	1051	1052	1053	1054	1055	1056	1057	1058	1059	1060	1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069	1070	1071	1072	1073	1074	1075	1076	1077	1078	1079	1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087	1088	1089	1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096	1097	1098	1099	1100	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120	1121	1122	1123	1124	1125	1126	1127	1128	1129	1130	1131	1132	1133	1134	1135	1136	1137	1138	1139	1140	1141	1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149	1150	1151	1152	1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159	1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168	1169	1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186	1187	1188	1189	1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199	1200	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210	1211	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220	1221	1222	1223	1224	1225	1226	1227	1228	1229	1230	1231	1232	1233	1234	1235	1236	1237	1238	1239	1240	1241	1242	1243	1244	1245	1246	1247	1248	1249	1250	1251	1252	1253	1254	1255	1256	1257	1258	1259	1260	1261	1262	1263	1264	1265	1266	1267	1268	1269	1270	1271	1272	1273	1274	1275	1276	1277	1278	1279	1280	1281	1282	1283	1284	1285	1286	1287	1288	1289	1290	1291	1292	1293	1294	1295	1296	1297	1298	1299	1300	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310	1311	1312	1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319	1320	1321	1322	1323	1324	1325	1326	1327	1328	1329	1330	1331	1332	1333	1334	1335	1336	1337	1338	1339	1340	1341	1342	1343	1344	1345	1346	1347	1348	1349	1350	1351	1352	1353	1354	1355	1356	1357	1358	1359	1360	1361	1362	1363	1364	1365	1366	1367	1368	1369	1370	1371	1372	1373	1374	1375	1376	1377	1378	1379	1380	1381	1382	1383	1384	1385	1386	1387	1388	1389	1390	1391	1392	1393	1394	1395	1396	1397	1398	1399	1400	1401	1402	1403	1404	1405	1406	1407	1408	1409	1410	1411	1412	1413	1414	1415	1416	1417	1418	1419	1420	1421	1422	1423	1424	1425	1426	1427	1428	1429	1430	1431	1432	1433	1434	1435	1436	1437	1438	1439	1440	1441	1442	1443	1444	1445	1446	1447	1448	1449	1450	1451	1452	1453	1454	1455	1456	1457	1458	1459	1460	1461	1462	1463	1464	1465	1466	1467	1468	1469	1470	1471	1472	1473	1474	1475
--	--	-----------------------------	--	-----	--	-----	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

T.C
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
A N K A R A

Din Eğt.D.Bşk.

SAYI : 13.1/ 5503-312-122/

KONU : Kur'an Kursunun
Açılması

10.05.1990 09.10

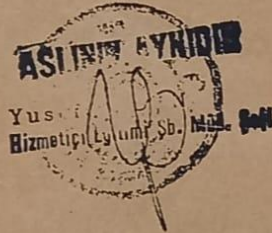
BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : Bafra Kaymakamlığının 02.05.1990 gün ve 216 sayılı yazısı.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi yazı ve eklérinin incelenmesinden anlaşılan Samsun Bafra İlçesi Darboğaz Köyü Kur'an Kursunun 1990-1991 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tensiplerine arz ederim.

(İ m z a)

Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi
Başkanı

O L U R
/ /199

(İ m z a)

Seyfettin YAZICI
Başkan Yardımcısı
Başkan Adına

2874

DAĞITIM :
Per.Dai.Bşk.lığına (6)
Samsun Valiliğine

24 EYLÜL 1990
Vali Y.

ENSAR KUR'AN KURSU A SINIFI 2024 EKİM AYI HAFIZLIK TAKİP ÇİZELGESİ (YAKUP DERELİ)

EKİM	ADI SOYADI	HAM SAYFA		HAS SAYFA		TOPLAM		01.10.2024	02.10.2024	03.10.2024	04.10.2024	05.10.2024	06.10.2024	07.10.2024	08.10.2024	09.10.2024	10.10.2024	11.10.2024	12.10.2024	13.10.2024	14.10.2024	15.10.2024	16.10.2024	17.10.2024	18.10.2024	19.10.2024	20.10.2024	21.10.2024	22.10.2024	23.10.2024	24.10.2024	25.10.2024	26.10.2024	27.10.2024	28.10.2024	29.10.2024	30.10.2024	31.10.2024	
	A.EREN ÇAĞLIYAN	2	18	20	26	27	28	29	30					12	12	12																							
	HASAN KEMALOĞLU	2	14	16	20	21	22	23	24					25	26	27																							
	YUNUSE ÇATAL	2	14	16	10	11	08	12	13					14	15	16																							
	BERAT ŞİMŞEK	2	13	15	25	26	27	28	12					12	12	29																							
	UĞUR ARSLAN	1	7	8	23	24	25	26	27					18	19	20																							
	MİRAÇ ÖZTOPRAK	1	6	7	13	14	15	16	17					7	8	9																							
	Y.BERAT ÖZTOPRAK	2	5	7	2	3	4	5	6					21	22	23																							
	KASIM YAZICIOĞLU		5	5	17	18	19	20					21	22	23																								
	Y.TALHA DERELİ	1	6	7	29	30	08	1	08				2	3	4																								
	ÖMER KILCI	2	4	6	3	4	5	6					7	8	9																								
	OKAN ÇAĞLIYAN	2	4	6	26	27	28	29	30				1	2	3																								
	HAMZA AYVAZ	1	3	4	8	9	10	11					12	13	14																								
	BERAT M GÜR	1	1	2	1	2	3	4					5	6	7																								

BAŞKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01.070-896
KONU : Eğitim-Öğretimin Yeniden
Başlatılması

08.12.2004

BAŞKANLIK MAKAMINA

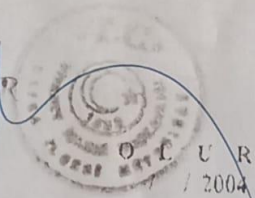
İLGİ : a) 31.01.2000 gün ve B.02.1.DİB.0.72.00.01.070/112 sayılı Başkanlık onayı.
b) Samsun Valiliğinin 26.11.2004 gün ve B.02.1.DİB.4.55.00.04-038-04/3831 sayılı yazısı

İlgi (a) onay ile eğitim-öğretime ara verilen aşağıda İli, İlçesi yazılı Kur'an Kursunda ilgi (b) yazısı ile eğitim-öğretimin yeniden başlatılması istenilmektedir.

Söz konusu kursta eğitim-öğretimin yeniden başlatılması ilgi (b) yazı muhtevasına göre Dairemce uygun görülmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde; aşağıda ismi yazılı Kur'an Kursunda eğitim-öğretimin yeniden başlatılmasını tasviplerine arz ederim.

ASLİ MÜHÜR
16.12.2004
Dursun Ali SEKER
Samsun İlçe Müdürü

(1.000.000)

Abdullah KORKMAZ
Din Eğitimi Dairesi Başkanı V.
Din Eğt.Şubesi Md.

(1.000.000)

Doç. Dr. Mehmet GÖRMEZ
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

İLİ
Samsun

İLÇESİ
Bağcı

EĞİTİM-ÖĞRETİME YENİDEN BAŞLATILMASI
İSTENİLEN KUR'AN KURSUNUN İSMİ
Keşçular Köyü K.K.

DAĞITIM :
Personel Dairesi Başkanlığına
Samsun Valiliğine (Müfütük)

08.12.2004
Din Eğt.Şubesi
Başkanı V. Şefi

HÂFİZ ÖĞRENCİ DERS TAKİP ÇİZELGESİ																																				
Öğrencinin Adı Soyadı: <u>MEHMET AYDIN</u> Yılı: <u>2024</u>																																				
S. No	Aylar	SAYFA			GÜNLER																											Toplam Verdiği Sayfa				
		Toplam Sayfa	Çizilmişi	Pisliği	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28	29	30	31
1	OCAK				10	11	30	12													29	23		13	14											8
2	ŞUBAT										15												3	$\frac{18}{5}$												
3	MART																																			
4	NİSAN																																			
5	MAYIS																																			
6	HAZİRAN																																			
7	TEMMUZ																																			
8	AĞUSTOS																																			
9	EYLÜL																																			
10	EKİM																																			
11	KASIM																																			
12	ARALIK																																			

Not:

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/070/ 330
KONU : Kur'an Kursu Açılış Onayı

05/06/2000

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : Bafra Müftülüğünün 02.06.2000 gün ve B.02.1.DİB.4.55.40.00./330-249 sayılı faks

İlgili yazı ile, Samsun Bafra Merkez Kur'an Kursu, Nuri İbrahim Kur'an Kursu, Gaziosmanpaşa Kur'an Kursu ve Doğanca Beldesi (Doğanca Köyü) Kur'an Kurslarının açılış onayları istenmektedir.

Menzur kursların Başkanlığımızda bulunan dosyalarının incelenmesinden, kurslar için açılış onayı alınmasının usul haline getirilmeden önce açıldığı ve halen Başkanlığımızın denetiminde ve yönetiminde faaliyetlerine devam ettikleri anlaşılmıştır.

Bu sebeple, Başkanlığımızın bilgi ve denetiminde faaliyetlerini sürdüren söz konusu kurslar için dosyalarındaki mevcut bilgilere göre açılış onayı alınmasında Dairemce fayda görülmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde; Samsun Bafra Merkez Kur'an Kursu, Nuri İbrahim Kur'an Kursu, Gaziosmanpaşa Kur'an Kursu ve Doğanca Beldesi (Doğanca Köyü) Kur'an Kurslarının eğitim-öğretime devam ettirilmesini tavsiyelerime arz ederim.

1368

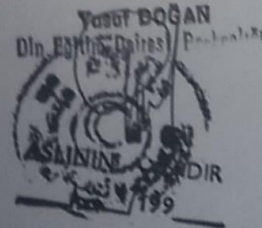
İl Müftülüğüne
08 HAZ 2000
Vali Y.

Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

OLUR
1 / 2000

Mehmet ALTUNKAYA
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

DAĞITIM :
Samsun Valiliğine (Müftülük)

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Diyanet İşleri Başkanlığı

e-imzalıdır

Sayı : 45796484-251.02-E.158719
Konu : Eğitim ve Öğretime Açılış

01.11.2018

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : 01.11.2018 tarihli Samsun Valiliği İl Müftülüğüne ait Hasköy Mahallesi Erkek Kur'an Kursu online başvuru formu.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi form ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan **Samsun İli, Canik İlçesi Hasköy Mahallesi Erkek Kur'an Kursu'nun** hizmete açılmasını tensiplerinize arz ederim.

Saliha BİLGİÇ
Yaygın Din Eğitimi Daire Başkanı

OLUR
..../..../
Kadir DİNÇ
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü

Universiteler Mah. Dumlupınar Bulv. No : 147/A 06800 Çankaya/Ankara
Telefon: 0 312 295 8105 - 8102 Faks: 0 312 295 8103
e-posta: yaygindinegitimi@diyanet.gov.tr İnternet Adresi: www.diyanet.gov.tr

Bilgi İçin: Mustafa KARAKAŞ
Şef
Tel No: 2958099

Bu belge 5070 sayılı Kanun gereği güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Doğrulama Kodu = GFRB-WD10-TG83-7764

T.C.
CANİK MÜFTÜLÜĞÜ
MERKEZ YATILI ERKEK KUR'AN KURSU

ÖĞRENCİ İZİN KARTI

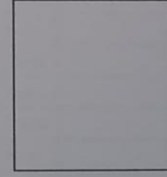
ÖĞRENCİNİN

Adı :

Soyadı :

Sınıfı :

Kurs Öğreticisi :

Not: Kayıp olması halinde Hasköy Mah. Altıntepe Sok. No:49 Canık/SAMSUN - Tel: 0362 238 20 28 0533 969 44 12

KURSTAN ÇIKIŞ		Gör. İmza	EVE VARİŞ		Veli İmza	EVDEN AYRILIŞ		Veli İmza	KURSA DÖNÜŞ		Gör. İmza
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		
Tarih			Tarih			Tarih			Tarih		
Saat			Saat			Saat			Saat		

Çizelge 1

HAFTALIK PLAN

SAAT	PAZARTESİ	SAĞI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
04.30-05.30	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT	SABAH NAMAZI VE TEŞEHHAT
05.30-06.30	İSTİRAHAT VAKTİ	İSTİRAHAT VAKTİ	İSTİRAHAT VAKTİ	İSTİRAHAT VAKTİ	İSTİRAHAT VAKTİ	İSTİRAHAT VAKTİ	İSTİRAHAT VAKTİ
06.30-07.15	KAYVALTI	KAYVALTI	KAYVALTI	KAYVALTI	KAYVALTI	KAYVALTI	KAYVALTI
07.15-08.30	İHRAS HAZIRLIK	İHRAS HAZIRLIK	İHRAS HAZIRLIK	İHRAS HAZIRLIK	İHRAS HAZIRLIK	İHRAS HAZIRLIK	İHRAS HAZIRLIK
08.30-10.15	İHRAS	KUR'AN-I KERİM SURE/DUA YALINDA	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM SURE/DUA YALINDA	İHRAS	İHRAS	İHRAS
10.15-10.30	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS
10.30-11.15	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM
11.15-11.30	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS
11.30-12.15	KUR'AN-I KERİM	AHLAK	AHLAK	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM
12.15-14.00	ÖĞLE YEMEĞİ VE ÖĞLE NAMAZI	ÖĞLE YEMEĞİ VE ÖĞLE NAMAZI	ÖĞLE YEMEĞİ	ÖĞLE YEMEĞİ	ÖĞLE YEMEĞİ	ÖĞLE YEMEĞİ	ÖĞLE YEMEĞİ
14.00-14.45	İHRAS	İHRAS	İHRAS	İHRAS	İHRAS	İHRAS	İHRAS
14.45-15.00	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS
15.00-15.45	İHRAS	İHRAS	KUR'AN-I KERİM	AHLAK	İHRAS	İHRAS	İHRAS
15.45-16.00	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS	TENEFÜS
16.00-17.30	İHRAS	İHRAS	İHRAS	İHRAS	İHRAS	AHLAK	AHLAK
17.30-18.00	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	İHRAS	İHRAS	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM	KUR'AN-I KERİM
18.00-19.30	AŞŞAM YEMEĞİ	AŞŞAM YEMEĞİ	AŞŞAM YEMEĞİ	AŞŞAM YEMEĞİ	AŞŞAM YEMEĞİ	AŞŞAM YEMEĞİ	AŞŞAM YEMEĞİ
19.30-20.30	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)	BOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİK (ATÖLYE)
20.30-21.00	AŞŞAM NAMAZI	AŞŞAM NAMAZI	AŞŞAM NAMAZI	AŞŞAM NAMAZI	AŞŞAM NAMAZI	AŞŞAM NAMAZI	AŞŞAM NAMAZI
21.00-22.30	SABİRE İBİN VAKİF	PIRAM SİYAHİ	SABİRE İBİN VAKİF	PIRAM SİYAHİ	SABİRE İBİN VAKİF	SABİRE İBİN VAKİF	SABİRE İBİN VAKİF
22.30-23.30	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ	VATİK NAMAZI VE GÖĞÜS DÜŞÜŞÜ

CANİK MÜFTÜLÜĞÜ
MERKEZ YATILI HAFIZLIK ERKEK KUR'AN KURSU

HAFIZLIK SINIFI ÖĞRENCİ DERS TAKİP VE YOKLAMA LİSTESİ

HAFİZLİK SINIFI ÖĞRENCİ DERS TAKİP VE YOKLAMA LİSTESİ																																															
Öğretici Adı Soyadı	S.No Adı	Soyadı	ALİ GAZİ												AY												YIL												Topl. Verd. Ders	Hafızlık Sayfesi	TOPLAM						
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31														
1	ABDÜLKADİR	ALTINOK	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	PAZAR											22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						
			6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	PAZAR																		
2	ENES	ALTINOK	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	PAZAR											24	25	26	27	28	29	30	31								
3	SEHA LATİF	GAZİ	24/15	26	27	28	29	30	31	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	PAZAR											15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
4	M. ALİ	AKER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	PAZAR											19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29			
5	M. HUZAYFE	K.BEKTAŞOĞLU	26/25	27	28	29	30	31	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
6	BAHADİR	KESKİN	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	PAZAR											11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21				
7	ÖMER FARUK	KIVRAK	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29							
8	MUHAMMED TUĞRA	KAPLAN	-	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25							
9	RAMAZAN	GÜDÜCÜ	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	PAZAR											13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
10	MUHAMMED TAHA	SARAÇ																																													
11	YUSUF	KURU																																													
12																																															
1. Yoklamalar tilâhi günleri ile yapılmak ve defteri ifraz edilir. 2. Ders ve levhâ usulüne dâim gâmil olacaktır. 3. Sınıf ve kursun idaresi bütün öğrenciler tilâhi günleri ile olacaktır. 4. Sınıf toplama ve sınıf idaresi sınıf ve dâim sağlanacaktır.																																															
ALİ GAZİ SINIF HOCASI																																															
KURSI DİRESİ																																															

ALİ GAZİ
SINIF HOCASI

KURSU DARESİ

- Yokluklar ilgili günün başına yazılacak ve sınıfı gösterilecektir.
- Ders ve teneffüs saatlerine göre gösterilecektir.
- Sınıf ve kurum dışına çıkan öğrenciler ilgili bölümlerde.
- Sınıf başkanı ve sınıf yöneticileri sınıf içi durumları yazılacaktır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİVANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01-5500-312-033- 444
KONU : Kur'an Kursunun
Açılması

14.07.1994

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : a) Samsun Valiliğinin 16.07.1993 tarih ve 2799 sayılı yazısı.
b) Başkanlığın 30.06.1994 tarih ve 01456 sayılı yazısı.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi (a) yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan ve ilgi (b) yazı ile de açılışına izin verilen Samsun Merkez Soğuksu Mahallesi Pınarbaşı Kur'an Kursunun 1994-1995 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tensiplerine arz ederim.

İ m z a

Abdullah KORKMAZ
Din Eğitimi Dairesi Başkanı V.
Din Eğitimi Şubesi Müdürü

ASLINA
Yusuf DOĞAN
Din Eğitimi Şubesi Müdürü

D L U R
/ / 1994

İ m z a

Semi USLU
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

2175
H MORTOLOĞUNA
18 TEMMUZ 1994
Vali V.

DAĞITIM :
Personel Dairesi Başkanlığına (4)
Samsun Valiliğine (MORTOLOK)

CANİK MÜFTÜLÜĞÜ PINARBAŞI YATILI KIZ KUR'AN KURSU

Kursumuz;

- Hafızlık Hazırlık
- Hafızlık
- Arapça (Kur'an-ı Anlama)
- İslami ilimler Sınıfları olmak üzere 100 öğrenci kapasitesiyle eğitim vermektedir.

**“KUR'AN-I OKUYUN ÇÜNKÜ
KUR'AN KENDİSİNİ OKUYANLARA
KIYAMET GÜNÜNDE ŞEFAATÇİ
OLARAK GELECEKTİR.”**

/ MÜSLİM

ADRES:Gaziosmanpaşa mah.

143. sok. No:12/1

Samsun/Canik

TEL:0362 502 20 20

Canik İlçe Müftülüğü:

0362 238 88 08

CANİK MÜFTÜLÜĞÜ

PINABAŞI YATILI KIZ KUR'AN KURSU

HAFIZLIK SINIFI ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı :	
Sınıf Hocası :	
Hafızlığa Başlama Tarihi:	Bitirmesi Gereken Tarih:
Hafızlık Bulunduğu Dönem Sayısı:	Hafızlıkta Kalan Dönem Sayısı:
Değerlendirme Tarihi:	14.06.2024

Değerlendirme

1	Öğrencinin sayfa sayısı	
2	Son dönem başarı puan (Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran)	
3	Düzenli ders çalışma durumu	
4	Öğrencinin kurs içinde kurallara uyumu	
Diğer:		

- Hafızlık başarı puanı hesaplanırken, haftada vermesi gereken altı ders 100 puan sayılarak hesaplanmıştır. Gelmediği, izinli olduğu, raporlu olduğu yani ders vermediği her gün mazeretli ya da mazeretsiz olmasına bakılmaksızın eksi sayılmaktadır. Bu şekilde hesaplamamızın sebebi hafızlık için verilen sürenin bu mazeretlere binaen uzatılmamasıdır. Dolayısıyla öğrencinin verilen 9 dönem içinde hafızlığını tamamlayabilmesi için eksi yaptığı günleri telafi etmesi gerekmektedir.

Sınıf Hocası

Kurs Yöneticisi

CANIK MÜFTÜLÜĞÜ PINARBAŞI YATILI KIZ KUR'AN KURSU HAZIRLIK TAKİP ÇİZELGESİ

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI (ÜÇÜNCÜ DÖNEM)

Öğretici Adı Soyadı:	Öğrenci Adı Soyadı: İnci BANU TEVEL
----------------------	-------------------------------------

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
TEMMUZ	4	5	6	6	7	8	9	9																							
AĞUSTOS																															
EYLÜL																															

ÖĞRENCİNİN GÜNLÜK VERDİĞİ DERS SAYFA SAYISI	HAM	HAS	HATIMI KAÇ GÜNDE BİTİRDİĞİ	DEĞERLENDİRME

KAS 22 2013 14:51

SAMSON IL MUFTULUGU

4472741

s. 1

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 45796484-251-02 / 1388
Konu : Kur'an Kursu Açılışı

19 /11/2013

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgil: 02.09.2013 tarihli Samsun Valiliği İl Müftülüğüne ait Hamza Aslan Kur'an Kursu online başvuru formu.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgil form ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan aşağıda ili, ilçesi ve ismi yazılı Kur'an kursunun 2013-2014 eğitim-öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tasviplerinize arz ederim.

Belgin AYDIN
Yaygın Din Eğitimi Daire Başkanı

O L U R
11/11/2013

Bünyamin ALBAYRAK
Başkan a.
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü V.

İLİ : Samsun İLÇESİ : Çarşamba ACILAN KUR'AN KURSU'NUN İSMİ : Hamza Aslan

Dağıtım :
Samsun Valiliğine (İl Müftülüğü)

İBRAHİM KARAKAYA

A. SINIFI		DERS DİNLEME ÇİZELGESİ																			HAFIZLIK											AİT OLDUĞU AY : MAYIS											Aylık Okutulan Ders Saati	İMZA											
Okul Veya Kurum		HAMZA ASLAN KUR'AN KURSU																			HALİL UZUN											3. DÖNEM											DERS YILI 2023-2024												
Öğrencinin Adı Soyadı	Kaçtan gittiği	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																							
1 ENES ÖZDEMİR	18	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	28	29	30	31	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																						
2 U. ENES YAZICI	20	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	28	29	30	31																						
3 A. ESAD OKVUR	10	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	28	29	30	31																								
4 M. EMİN COŞKUN	9	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22																		
5 ABDURR OKVUR	8	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																					
6 YUSUF TEMİZ	8	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																					
7 BURAK EMİN OK	8	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																					
8 M. EMİN OLGUN	6	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	28	29	30	31																								
9 M. FATİH ÖZ	4	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																								
10 Y. EMRE TAŞ	4	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																				
11 M. EMİN ÇELEBİ	5	4	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																					
12																																																							
13																																																							
14																																																							
15																																																							
16																																																							
17																																																							
18																																																							
19																																																							
20																																																							
21																																																							
22																																																							
23																																																							
24																																																							
25																																																							
26																																																							
27																																																							
28																																																							
29																																																							
30																																																							
31																																																							
32																																																							
33																																																							
34																																																							
35																																																							

İSMAİL KOCAMAN
KURS YÖNETİCİSİ

İSMAIL KOCAMAN
KURS YÖNETİCİSİ

2024 TEMMUZ AYI NAMAZ KILDIRACAK VE MÜEZZİNLİK YAPACAK ÖĞRENCİ NÖBET LİSTESİ						
TARİH	İmam	SABAH	ÖĞLE	İKİNDİ	AKŞAM	YATSI
1.07.2024	Müezzin	BORAN KOÇ	MURAT YILDIZBAŞ	BORAN KOÇ	BAHADİR ÖZCAN	MUSTAFA GÖRGÜLÜ
	İmam	ALİCAN GÖRGÜLÜ	M.FATİH ÖZ	ENES AK	B.EFE İBRAHİMLİ	ENES AK
2.07.2024	Müezzin	ABDUSAMED ARZU	YUSUF OFLAZ	Y.EMRE TAŞ	ALİCAN GÖRGÜLÜ	ABDURRAHMAN OKY
	İmam	NUH EKİCİ	E.ENSAR ŞEN	YUSUF TEMİZ	MAKİF ÖZKÖSE	HÜSEYİN ÖZTÜRK
3.07.2024	Müezzin	M.FATİH ÖZ	Ö.FARUK ÖZDEMİR	SEFA UZUN	U.ENES YAZICI	M.ŞEHA ARSLAN
	İmam	ALPEREN DUMAN	K.TAHA BAYAR	ENES ÖZDEMİR	MEMRE ÇALIŞKAN	ALPEREN DUMAN
4.07.2024	Müezzin	RESUL GÜROL	ABDUSAMED ARZU	YUSUF OFLAZ	ALPEREN DUMAN	U.ENES YAZICI
	İmam	BURAK UYAR	E.TAHA DEMİRO	ABDUSAMED ARZU	E.ENSAR ŞEN	B.TALHA KESKİN
5.07.2024	Müezzin	Y.EMRE ŞEN	K.TAHA BAYAR	U.ENES YAZICI	K.TAHA BAYAR	Ö.FARUK ÖZDEMİR
	İmam	MUSTAFA GÖRGÜLÜ	ENES YİĞİT	Y.EMRE TAŞ	MEMRE ÇALIŞKAN	A.ENES OLGUN
6.07.2024	Müezzin	M.EMİN ÇELEBİ	YUSUF OFLAZ	MUSTAFA GÖRGÜLÜ	A.ESAD OKYUR	TUNAHAN TÜRE
	İmam	BEDİRHAN KAYA	HÜSEYİN SARI	SEFA UZUN	ALPEREN DUMAN	M.ESAD OKYUR
7.07.2024	Müezzin	ALİCAN GÖRGÜLÜ	BAHADİR ÖZCAN	MEMRE ÇALIŞKAN	BORAN KOÇ	ABDUSAMED ARZU
	İmam	ENES AK	M.EMİN COŞKUN	SEFA ÇUN	MEMRE ÇALIŞKAN	ABDURRAHMAN OKY
8.07.2024	Müezzin	A.TAYYİB UYAR	M.FATİH ÖZ	ALİCAN GÖRGÜLÜ	BEDİRHAN KAYA	SEFA ÇUN
	İmam	A.BAKI ENES OLGUN	E.ENSAR ŞEN	B.EMİN OK	HÜSEYİN SARI	YUSUF TEMİZ
9.07.2024	Müezzin	TUNAHAN TÜRE	E.DURSUN SOYCAN	MUSTAFA GÖRGÜLÜ	TUNAHAN TÜRE	M.FATİH ÖZ
	İmam	HÜSEYİN ÖZTÜRK	ENES YİĞİT	M.ŞEHA ARSLAN	ALPEREN DUMAN	M.EMİN OLGUN
10.07.2024	Müezzin	K.TAHA BAYAR	MUSTAFA GÖRGÜLÜ	Ö.FARUK ÖZDEMİR	ABDUSAMED ARZU	İBRAHİM AYAN
	İmam	M.EMİN COŞKUN	ENES YİĞİT	İBRAHİM AYAN	HÜSEYİN ÖZTÜRK	M.EMİN COŞKUN
11.07.2024	Müezzin	Ö.FARUK ÖZDEMİR	RESUL GÜROL	U.ENES YAZICI	E.DURSUN SOYCAN	Y.EMRE TAŞ
	İmam	M.EMİN OLGUN	HÜSEYİN ÖZTÜRK	MEMRE ÇALIŞKAN	ENES ÖZDEMİR	B.TALHA KESKİN
12.07.2024	Müezzin	M.EMİN COŞKUN	SEFA ÇUN	TUNAHAN TÜRE	M.FATİH ÖZ	İBRAHİM AYAN
	İmam	YUSUF TEMİZ	BEDİRHAN KAYA	EMİRHAN TÖRE	H.İBRAHİM SEVEN	EREN TOSUN
13.07.2024	Müezzin	Ö.FARUK ÖZDEMİR	U.ENES YAZICI	RESUL GÜROL	A.TAYYİB UYAR	ENES ÇAKIROĞLU
	İmam	ENES ÖZDEMİR	M.FATİH ÖZ	MAKİF ÖZKÖSE	YUSUF TEMİZ	ALPEREN DUMAN
14.07.2024	Müezzin	TUNAHAN TÜRE	Ö.FARUK ÖZDEMİR	A.TAYYİB UYAR	Ö.FARUK ÖZDEMİR	BAHADİR ÖZCAN
	İmam	ENES YİĞİT	ENES YİĞİT	BORAN KOÇ	EMİRHAN TÖRE	ENES ÖZDEMİR
15.07.2024	Müezzin	M.FATİH ÖZ	M.ŞEHA ARSLAN	ENES ÇAKIROĞLU	ABDUSAMED ARZU	SEFA ÇUN
	İmam	EMİRHAN TÖRE	H.İBRAHİM SEVEN	ENES ÖZDEMİR	ALPEREN DUMAN	RESUL GÜROL
16.07.2024	Müezzin	EMİRHAN TÖRE	K.TAHA BAYAR	H.İBRAHİM SEVEN	SALİH CENTEK	U.ENES YAZICI
	İmam	YUSUF TEMİZ	ENES ÖZDEMİR	MAKİF ÖZKÖSE	ENES YİĞİT	YUSUF TEMİZ
	Müezzin	BAHADİR ÖZCAN	RESUL GÜROL	TUNAHAN TÜRE	MUSTAFA GÖRGÜLÜ	RESUL GÜROL
	İmam				ALPEREN DUMAN	SEFA ÇUN

HAMZA ASLAN KURAN KURSU	
GÜNLÜK PROGRAM (2024-NİSANAYI)	
SAAT	PROGRAMLAR
04.30-04.45	SABAH NAMAZI
06.-30	SABAH KALKIŞ
06.30-07.45	DERSE HAZIRLIK
07.45-08.30	SABAH KAHVALTI VE TEMİZLİK
08.30-09.15	TEMEL ÖĞRETİM
09.15-10.00	1. DERS
10.00-10.30	2.DERS
10.30-11.15	TENEFÜS
11.15-12.00	3.DERS
12.00-13.30	4.DERS
	ÖĞLE NAMAZI -YEMEK - İSTRAHAT
	ÖĞLE SONRASI
13.30-15.00	5. DERS (BLOK DERS)
15.15-16.00	DİNİ BİLGİLER
16.00- 17.00	TENEFÜS
17.00-17.30	İKİNDİ NAMAZI
17.30-19.00	ETÜT
19.00-19.45	AKŞAM YEMEĞİ VE NAMAZI
19.45- 21.30	2. ETÜT
21.30- 22.00	YATSI NAMAZI- YATIŞ
	İSMAİL KOCAMAN
	Hamza Aslan K.Kursu yöneticisi

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/070/5505-312-007-72
KONU: Kur'an Kursunun Açılması.

05/11/2004

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : Samsun Valiliğinin 01.11.2004 gün ve B.02.1.DİB.4.55.00.01/310/3527 sayılı yazısı.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan aşağıda İli, İlçesi ve adı yazılı Kur'an Kurslarının 2004-2005 öğretim yılından itibaren hizmete açılmalarını tensiplerine arz ederim.

İLGİ

Ulvi ATA
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

O L U R
/ / 2004

İLGİ

Prof. Dr. M. Şevki AYDIN
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

İLİ :
Samsun

İLÇESİ :
Çarşamba

AÇILAN KUR'AN KURSUNUN ADI :
Hasbahçe Kız K.K.

DAĞITIM :
Personel Dairesi Başkanlığına
Samsun Valiliğine (Müftülük)

13-ÜSLÜ

08 11 4
Veysel ÇAKI
İlçe Müftüsü

ALINIR AYSIDIR
05/11/2004
Abdullah KORKMAZ
Din Eğitimi ŞB. Ata

TOTAL P.01

HASBAHÇE EMİNE UĞUR KIZ KUR'AN KURSU

HAFLIZLIK TAKİP ÇİZELGESİ

ÖĞRETİCİ: Azize ARSLANBAŞ

AY: MAYIS

SIRA NO		ADI-SOYADI	SAYFA SAYISI		HAZİRAN 2024																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
			HAM	HAS	01.06.2024	02.06.2024	03.06.2024	04.06.2024	05.06.2024	06.06.2024	07.06.2024	08.06.2024	09.06.2024	10.06.2024	11.06.2024	12.06.2024	13.06.2024	14.06.2024	15.06.2024	16.06.2024	17.06.2024	18.06.2024	19.06.2024	20.06.2024	21.06.2024	22.06.2024	23.06.2024	24.06.2024	25.06.2024	26.06.2024	27.06.2024	28.06.2024	29.06.2024	30.06.2024	01.07.2024																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1		Zeynep TIRYAKI	2	15	-	12	14	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12</

P-0
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

Din Eğt.D.Bek.

SAYI : E1/5504-312-005/ 505

KONU : **Merkez**
Kur'an Kursunun
Açılması.

24 Ağustos 1987

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLCİ : **Samsun Valiliğine 14.4.1987 gün ve 1811 sayılı yazıyla**

Açılış için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan **Samsun Havva İlçesi Merkez** Kur'an kursunun 1987-1988 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tam viplerine arz ederim.

(İlme)
Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi
Başkanı

İSLAMİYET AYRILIĞI

Yusu DOĞAN
Mizmetçi Ay. Gen. Şu. Müd. Baki

O L U R
/1987

(İlme)
Dr. Fahri DEMİR
Başkan Yardımcısı
Başkan Adına

SAMSUN MÜFTÜLÜĞÜ

Tarih	Sayı
28.8.87	5593
Dosya	Gereği

DAĞITIM
Samsun Valiliğine

24/8
27/8/1987
Vali Y.

KALEME
Mafiy
28 AĞUSTOS 1987

MERKEZ ERKEK KUR'AN KURSU 2024-MAYIS-AYI HAFIZLARI DİNLEME DERS VE NOT ÇİZELGESİ																																					
SIRA NO	HAFIZLARIN	Toplam		Ham	Has	VERİLEN NOT																															
		Sayfa	Sayfa			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1	ADI SOYADI	13	12	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
	ABDURRAHMAN EDİS	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
2	HARUN KARA	14	13	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	
3	ŞABAN KAZEL	14	13	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
4	AZİZ ALBAYRAK	11	2	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	
5	ENES KURU	7	1	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
6	BEYTULLAH ÜNAL	20	0	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
7	ŞABANCAN CİBİR	20	0	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
8	Muhammed Abul	20	2	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT		
9	Salih Duman	20	2	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
10	Rahman Güvener	20	2	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	
	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	VERİLEN NOT	
H. İbrahim Aslan		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT	
		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT		VERİLEN NOT													

Mrk.K.K.Öğreticisi

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Din Eğt.D.Bşk.

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/311-5500-312-030/525

KONU : Kur'an Kursu Açılması.

2.8.93

BAŞKANLIK MAKAMINA

[LG] : Samsun Valiliğinin 21.07.1993 tarih ve 2860 sayılı yazısı.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgil yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan Samsun Merkez Bölge Yatılı Kur'an Kursunun 1993-1994 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tensiplerine arz ederim.

Yusuf DOĞAN
Din Eğitim Dalı Başkanı
Eğitim Uzmanı

ŞOKRİ ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dalresi
Başkanı

O L U R
/ / 1993

Sami USLU
Başkan Yardımcısı
Başkan Adına

2220

DAĞITIM :
Personel Dairesi Başkanlığına (10)
Samsun Valiliğine (Müftülük)

06 AĞUSTOS 1993

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
MILLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI:Tef.Tah.242/1787

KONU:Kur'an Kursu
açılması.

SAMSUN
28.06.1993

Galip KILIÇ
İlköğretim Müfettişi

İlimiz Kalkanca köyündeki binanın Müftülüğe bağlı, Bölge Yatılı Kur'an Kursu ve 300 kişilik pansiyen binasının bu yıl eğitim-öğretime açılması düşünülmüş ve 21.06.1993 tarih ve 2459 sayılı yazısı ve tutanak ekte gönderilmiştir.

Konu ile ilgili incelemenin İlköğretim Müfettişi Halil EĞİLMEZ ile birlikte yapılarak düzenlenecek raporun kısa zamanda verilmesini ve ekini iadesini rica ederim.

Eki:1 Yazı
1 Tutanak

Özdem TEKİNER
Müdür

2024 MAYIS AYI DERS TAKİP ÇİZELGESİ

S.N	SAYFA SAYISI		ADI SOYADI																																												
	HAM	HAS TPL																																													
1	100	100	Seçer EREN	14	15	16	P	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	P	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
2	100	100	Abdussemet DEĞİRMENLİ	14	15	16	P	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	P	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
3	100	100	Sinay AİLELİN	12	13	14	P	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	P	27	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
4	100	100	Batuhan KADAY	11	12	13	P	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	P	25	26	27	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
5	2	100	Abdülhamit TOK	15	16	17	P	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	P	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						
6	2	100	Gökhan KESİMOĞLU	11	12	13	P	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	P	26	27	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
7	100	100	Melih Koca	14	15	16	P	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	P	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
8	100	100	Benadır BALDÖKEN	11	12	13	P	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	P	25	26	27	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
9	1	100	Yahya İPEK	15	16	17	P	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	P	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					
10	2	100	Abdullah ALTUN	14	15	16	P	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	P	28	29	30	31	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
11							P												P																												
12							P												P																												
13							P												P																												

SINIF HOCASI

Hasan Sabri BALDÖKEN

T.C. KİT.D.BEK. FAX NO. : 90312 2846036

10.10.2003 16:51 P.2/2

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/5500-312-121-489
KONU : Kuşçular Köyü K.K

10/10/2003

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : Samsun Valiliğinin 06.10.2003 tarih ve B.02.1.DİB.4.55.00.02/4041 sayılı yazısı

Açılış yapmak üzere hazırlanan ve ilgi yazı ile Başkanlığımıza intikal ettirilen Samsun Merkez Kuşçular Köyü Kur'an Kursu dosyasının incelenmesinden gerekli hazırlıkların tamamlandığı, ayrıca dosyada İl Müftüsü İbrahim ACAR tarafından doldurularak tasdik edilen Kur'an kursu açılış formu raporunun bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu sebeple;

1. Söz konusu raporun Kur'an Kursu Yönetmeliği'nin 7'nci maddesinin f bendine göre düzenlenecek rapor olarak kabul edilmesini,
 2. Samsun Merkez Kuşçular Köyü Kur'an Kursunun 2003-2004 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını,
- tensiplerine arz ederim.

Abdullah KORKMAZ
Din Eğitimi Dairesi Başkan Vekili

O L U R
...../...../ 2003

4
10.10.2003
K.K. Müd.
M

Doç.Dr. Mehmet GÖRMEZ
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

DAĞITIM :
Personel Dairesi Başkanlığına
Samsun Valiliğine (Müftülük)

654-USLU

KUSGÜLU BAĞH. KUR'AN KURSU HATİZ ÖĞRENCİLER DERS TAKİP ÇİZELGESİ																																		
2024 MART AYI																																		
S.N.	ADI-SOYADI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	T.D.S	
1	Hineyza DEMİRTAŞ	19	20		21	22	23	25	28	26		20	30	27	1	29			28	27	5	26	25	8		9	18	11	10	20	1		26	
2	Meral KILIC	23			29	25	27	26	25			24	23	22	21	20			19	18	17	16	15	14		13	12	1	11	10			21	
3	Kübra BERNİZCİ	18			20	21	24	22	25			M	M	M	M	M			26	27	28	29	26	23		15	14	13	12	11	10		18	
4	Sifa SÖTLÜ	5	6		7	8	9	10	30			11	12	13	14	15			16	17	18	19	20	21		23	22	24	25	26			23	
5	Didem BODUR	13	14		15	16	17	18	19			3	30	4	5	6			7	8	9	10	11			12	13	14	15	16	17		22	
6	Şehri SATILMIŞ	5	6		7	8	9	10	11			20	21	22	23	24			1	2	3	4	5	6		7	8	9	10				23	
7	Gül İPEKÇİOĞLU	13	14		15	16	17	18	19			7	30	6	8	9			10			11	12	13			14	15	16	17			20	
8	Beza AKYEL	23	24		25	26	27	28	29			8	9	M	M				M	M	M	M	M										15	
9																																		
10																																		
11																																		
12																																		
13																																		
14																																		
15																																		
16																																		
17																																		
18																																		
19																																		
20																																		

DERS ÖĞRETMENİ
öfeyhan NAR

DERS ÖĞRETMENİ

öfeyhan NAs

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : 8.02.1.018.0.72.00.01-5507-312-002- 494
KONU : Kur'an Kursunun
Açılması

15.07.1994

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : a) Samsun Valiliğinin 09.11.1993 tarih ve 4318 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 30.06.1994 tarih ve 01456 sayılı yazısı.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi (a) yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan ve ilgi (b) yazı ile de açılışına izin verilen Samsun Kavak İlçesi Yeşardoğu Kur'an Kursunun 1994-1995 öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tenzihlerine arz ederim.

(İmza)

Abdullah KORKMAZ
Din Eğitimi Dairesi Başkanı V.
Din Eğitimi Şubesi Müdürü

O L U R
/ / 1994

(İmza)

Semi USLU
Başkan n.
Başkan Yardımcısı

2216

II MÜHÜRÜNE
25.07.1994

Vali

DAĞITIM :

Personel Dairesi Başkanlığına (3)
Samsun Valiliğine (MÜHÜRÜLE)

KAVAK YAŞARDOĞU KUR'ÂN KURSU HÂFİZLİK SINIFI AYLIK DERS TAKİP ÇİZELGESİ

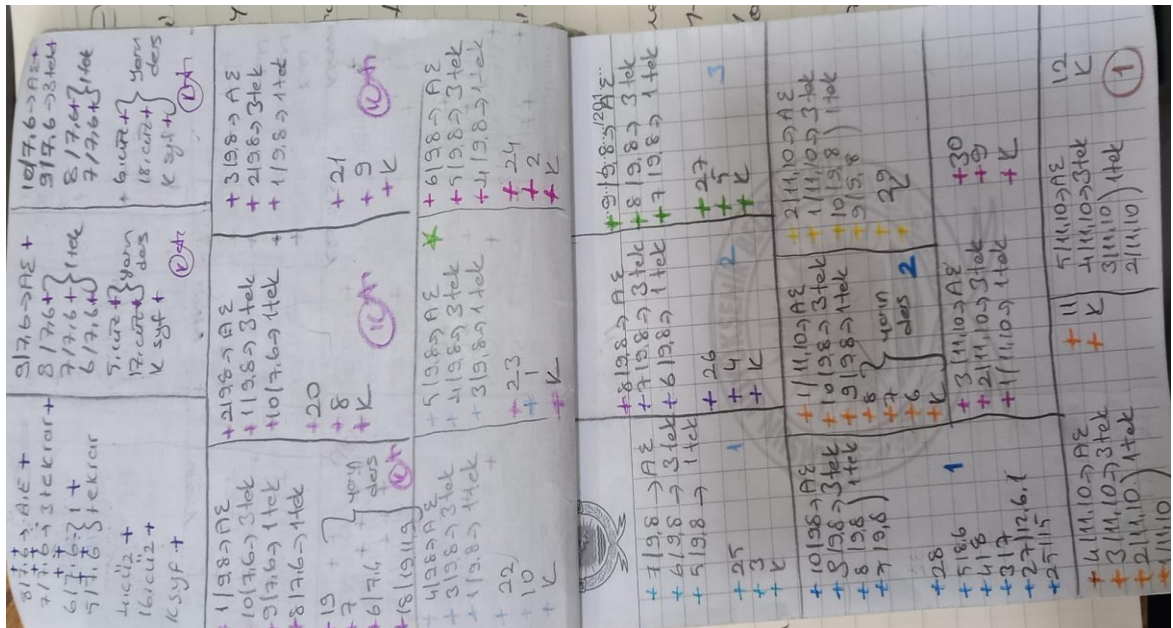
Sınıf Hocası: SEFA DEMİRCAN					Sınıf : HAFİZLİK										MAYIS 2024															
Sıra No	Öğrencinin Adı Soyadı	SAYFA	HAS	HAM	Caramba	Perembe	Cuma	Pazar	Pazartesi	Salı	Caramba	Perembe	Cuma	Pazar	Pazartesi	Salı	Caramba	Perembe	Cuma	Pazar	Pazartesi	Salı	Caramba	Perembe	Cuma	Pazar	Okunacak Ders	Sayısı	Okunmuş Ders	Sayısı
1	Erdem Dinar	20			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
2	Balidhan Tekke	20			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
3	Mustafa İnan	20			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
4	H. Brahmin Karadağ	17			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
5	Emirhan Tekke	20			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
6	Mustafa Köse	17			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
7	Hakan Çen	13			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
8	Polat Kartal	13			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
9	Muhammed İbrahim	12			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
10	Ezra Değirmenci	10			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
11	Kerem Karakaylı	5			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
12	Keren Kırbaşlı	2			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
13	Furkan Pıçaklı	20			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
14	Hasan Kaya	10			10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	Okunacak Ders	31	Okunmuş Ders	31
15																														

BOLAT KÖYÜ KUR'AN KURSU HAFİZLIK YAPAN ÖĞRENCİLERE AİT 2024 YILI 3 AYLIK DERS ÇİZELGESİ

Adı Soyadı : KADER NAÇAR

Gün	Sayfa Aded	Cüz	Not	Düşünceler	Gün	Sayfa Aded	Cüz	Not	Düşünceler	Gün	Sayfa Aded	Cüz	Not	Düşünceler
MART 2024					NİSAN 2024					MAYIS 2024				
1	20	4	24	13+ 13/14/20/5/4 MH 24/12/24 K.S.V. 16/7 16/17	1	20	23	+	23+ 23/26 Muh-26-Krc	1	20	8	25	8/20 15/12 15/15 13/19-17
2		TATIL			2	20	24	+	25+ 17/15/26 24/3 27/13/17	2	20	9	29	27/13-17
3	20	5	25	5/2 MH 15/10/7/6/1 MH-Tek 25/12 Nuhun K.S.V.	3	20	26	3	25+ 25/15/26 24/3 27/13/17	3	20	10	30	20/16/13
4	20	6	26	11/10/1/1 (Tale) 14/10/1 (Tale) K.S.V. 24/15/1/17 (Tale-MH)	4	20	27	4	5/11 27/15/6	4	20	11	31	11/11/16 19/15/26/11 K.S.V.
5	20	7	27	7/10/8 (Dewo) K.S.V. 13/11/20/6/2 (Tale) 27/12/16/1 (MH-Tale)	5	20	28	7	28/11/13/7 6/12 3/16	5	20	12	32	12/15/10 27/12/16/1
6	20	8	28	8/10/8 (Tale) 15/12/16/3 (Krc) 25/12/16/1 (MH-Tale) K.S.V.	6	20	29	8	29/12/17 8/18/16/1 3/10	6	20	13	33	3/20 13/12/16 27/12/16
7	20	9	29	9/10/6 (Dewo) 15/12 (Tale) K.S.V.	7	20	30	10	30+ Nozro+ 10/15 K.S.V.	7	20	14	34	14/18 24/18
8	20	1		11/10/16 15/12/26 K.S.V.	8	20	31	10	10/17 K.S.V.	8	20	15	35	15/12/11 25/11/5
9	20	10	30	10/12/16 20/12/16 20/12/16 K.S.V.	9	20	11	13	11/15 10/17+ K.S.V.	9	20	16	36	16/15 26/11/6
10					10					10	20	17	37	17/15/6/2 17/14 27/11/2
11	20	11	31	1+ 17/15/26 K.S.V.	11					11	20	18	38	18/12/16/7 25/11/6
12	20	12	32	2+ 21/16/3/11/15 21/16/3/11/15 21/16/3/11/15	12					12		TATIL		
13	20	13	33	3+ 3/18/5/3 13/11 23/15/12	13					13	20	19	39	19/12/3 15/12/11
14	20	14	34	4+ 4/12/17 11/14 24/18	14					14	20	20	40	10/13
15	20	15	35	5/6/5 15/11/11 25/2	15					15	20	21	41	11/15 21/15/7
16					16	20	14	16	14/20/8/6 10/17+ 11/15+	16	20	22	42	21/15/8 22/13
17	20	17	36	7/7 21/15/12/3 21/15/5/8	17	20	17	17	17/15 19/20/15	17	20	23	43	21/15/10/3
18	20	18	37	8+ 8/11/12 18/12/8 25/11	18	20	18	18	21/9 22/10	18	20	24	44	24/11/2
19	20	19	38	9+ 9/11/13/10/10/10 19/20/15/10/10/10 25/11	19	20	19	19	21/9 22/10	19	20	25	45	25/11/10 15/11/3 25/11
20	20	20	39	10+ 10/16/7 20/10/3 25/11	20	20	20	20	21/9 22/10	20	20	26	46	26/12/3
21	20	21	40	11/20 18/15/26 12/12/16/11/3	21	20	21	21	21/9/16/1 Fece	21	20	27	47	27/19
22	20	22	41	12+ 12/12/16 12/13	22	20	22	22	18/15/26 (11/16) 20/15/26 (11/16)	22	20	28	48	18/19 27/19
23	20	23	42	16/15/26 11/15/16 21/17/2 11/17/2	23	20	23	23	21/9/16/1 12/20/7/16/1	23	20	29	49	19/13 27/16
24	20	24	43	21/16/12 22/16/2 15/16/15/13/2	24	20	24	24	31/15/10 13/27	24		Singio 20/15/10/10		
25	20	25	44	3/7 27/16/13/10/3 16/16	25	20	25	25	31/15/10 13/27	25	20	30	50	10/15/10/10 10/16/16
26	20	26	45	4/110 24/11/5 13/16	26	20	26	26	41/15/4 24/16	26	20	31	51	21/15/26/11 23/15/26/11
27	20	27	46	5/7/18 16/15	27	20	27	27	51/11/3/1 15/12/9/3/2 25/15/12	27	20	32	52	23/16
28	20	28	47	6/7 26/11/6 13/15/11/1	28	20	28	28	61/13/10	28	20	33	53	23/16
29	20	29	48	7/10/12/3 27/15/14 29/10	29		TATIL			29	20	34	54	24/7
30	20	30	49	8/116 12/15/26 (11/16) 26/11/7/6/1/3 21/15/10	30	20	30	30	71/1 27/12/20	30	20	35	55	24/7
31	20	31	50	9/17/2 29/13/2	31					31	20	36	56	26/8

11.07.2014 PEREMBE		
KADER NAÇAR 10+ 10/10,1- (Abayla-Falle) 20+ 20/19,12- (Mashen) 30+ 30/19,12- (Mashen) 20/10,1-	BURCU İLBAY 12+ 12/11,1- (20syf- Medine T.)	İREM KOÇ 14+ 14/11,1,7,6,5- (20 syf- kar. ar.) 8+ 8/17,8- (7 syf- Tek.)
GÖZDENUR ŞAHİN 7+ 7/12- (20 syf- Sevgi) 6/11+ 7/19+ 10/14+ 17+ 17/19,12,3- (20syf- Zinde)	FATMANUR ÇAMCI 3/10+ 1/12+ (Medine T. +) 11+ 11/30,16,3- (20 syf- Gülsel)	BEYZANUR KARTAL 23+ 23/15,12,18,33- (20 syf- Elif) 6+ 6/16,6- (7 syf- Nergis) 9/10+ 28/10,10+
SEVGİ ARSLAN 13+ 13/5- (20 syf- Gökdemir) 11/10,5+ 12/9,5+ 2/13+ 3+ 3/10- (20 syf- Hanife)	YELİZ YILMAZ 10+ 10/10,11,3- (20 syf- kaşar) 12/10,10,12+ 18/13,18,13,3+ 10/10,4+ 19/13+	LÜTFİYE SARAN 21+ 21/12,12,12- (20 syf- İrem) 6/15+ 15/11,4+ 14/10,3- (7 syf- Hanife)
RABİA KILIÇ 8+ 8/10,4- (20 syf- Hanife)	EMİNE TÖNGEL 3+ 3/7,6,2- (12 syf- Gülsel) 12/13,7- (12 syf- Elif) 20/10,4+ 2/10,8+ 8/5+	MEDİNE TANGALOĞLU 24+ 24/19,6- (20 syf- İrem) 23/17,11+ 2/5+ 8+ (6 syf- Asude)
FİRDİS KAYA 8+ 8/20,12- (20 syf- kaşar) 5+ 5/12,6- (20 syf- Asude) 18/18+ 6/8+ 2/10,11+	NECLA CİRAC 11+ 11/12- (20 syf- Hanife) 2+ 2/7- (12 syf- Sevgi)	ZEYNEP ZEHRA ÖZTÜRK 29/14+ 23/12+ 23/12,2,5+ 21/16,13,3,12- 20/13,11,9,1,1+ 25/11,2+ 20/12,12,2+ 9/2+ 8/1+ 30+ 30/18,18- (20 syf- Gülsel) 21/8- 20/17- 17/16,13-
ZEYNEP SARIOĞLU 7+ 7/3- (20 syf- Sevgi) 25- (20syf- Medine Aiper- Medine T.)	FATMA NUR GÜL 10/10,13,3,1- (20syf- Rabia) 1+ 1/10,17- (11 syf- Gülsel)	MERVE ALPER 6+ 6/11,6,8,8- (20 syf- Nergis) 10/10,7+ 15+ 15/15,12- (20 syf- Asude)
KADER KAZEL 6/19+ Sevgi 2/19+ (Fecr) 3/19+ (Medine Aiper) 2/19+ (Asude) 2/19+ 2/10- 3/19+ Nergis 5/19+ Nergis / 10/19+ Nergis	ÜMMÜHAN ÖZ 13- 13/16,14- (20syf- Tolu) 2/19,2+ 11/20+ 3+ 3/16- (11 syf- Medine Aiper)	VESİLE ÖZTÜRK 29+ 29/13,17,12,12,7 (20syf- 26) 22/18+ 24/13,13+
KÜBRA KAZEL 2/16+ 18/18,1+ 17/12+ 3/16,3,3+ 10/18,18,12+ 5/14,8,3+ 20/16,2+	ECRİN BİLGİN 11+ 11/17,5,1- (20 syf- Medine Aiper) 6/8+ 8/1+ 9/9+ 29/15+ 30/Fecr+	ELİF MUTLUCA 15+ 15/13,17,15,8- (20 syf- Gülsel) 13/2- (kaşar Hanife) (Gürsen) 17/16+ 10/18+
EDRU BAYRAM 1/16+ 17/10- 6/16+ (Bircan) 2/16+ (Medine Aiper) 7/16+ (kaşar) 1/16+ (Hanife) 6/16+ (Mih) 1/16+ (Medine Aiper) 3/16+ (Medine Aiper) 1/16+ (Fecr) 10/16+ 1/10,16- 12/15-	T. HİLAL YILMAZ 23+ 23/18,17,12,10- (20 syf- Gülsel)	FATİMA CERİZ 20+ 20/17,14,2- (20syf- Medine Aiper) 19/15,8,5+ 22+ 22/17,16- (8 syf- 26/12) 21/18+
Zeynep mebrake + 3+ 3/17,11,5,4,3- (20 syf- Sevgi H.)		

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/070/115
KONU : Eğitim-Öğretimin Yeniden
Başlatılması.

04.04.2002

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : a) 31.01.2000 gün ve B.02.1.DİB.0.72.00.01/070/112 sayılı Başkanlık onayı.
b) Samsun Valiliğinin 26.11.2001 gün ve B.02.1.DİB.4.55.00.02/310/4352 sayılı yazısı

İlgi (a) onayla eğitim-öğretime ara verilen Samsun Ladik İlçesi Hamit Köyü Tekkealtı Mahallesi Kur'an Kursuna ait ilgi (b) yazı eki "Öğrenci Durum Çizelgesi"nin incelenmesinden kursa öğrenci kaydı yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu sebeple; söz konusu kursta eğitim-öğretimin yeniden başlatılması Dairemce uygun görülmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde; Samsun Ladik İlçesi Hamit Köyü Tekkealtı Mahallesi Kur'an Kursunda eğitim-öğretimin yeniden başlatılmasını tasviplerine arz ederim.

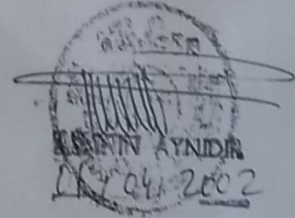
Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

O L U R
/ / 2002

(İmza)

Mehmet ALTUNKAYA
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

DAĞITIM :
Personel Dairesi Başkanlığına
Samsun Valiliğine (Müftülük)

MAYIS AYI DERS TAKİP ÇİZELGESİ

NO	HAMİ	SAYFA SAYISI	ADI SOYADI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1	1	6	İSMAL AY	22	23	24	25	26	27	28	29	30			1	2	3	4	T	5		6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17	
2	1	4	OSMAN BAŞKAYA	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17	18	19	20	T	21		22	23	24	25	26	27		28	29	30	1	2	3	
3	1	3	TALHA İMAN	22	23	24	25	26	27	28	29	30			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
4	1	2	ERAY ARI	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	T	21		22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	
5	1	2	CANER TASLAK	25	26	27	28	29	30	1	2	3		4	5	6	7	T	8		9	10	11	12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	
6	1	1	MEHMET ALİ KELES	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
7	1	2	YUSUF ÖZDEMİR	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
8	1	1	MAHMUT SAGLAM	14	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	T	23		24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
9	1	1	HÜSEYİN ÖZATA	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10	1	1	HÜSEYİN AL	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
11	1	1	İSA ACAR	30	31																														
12	1	8	A.BUĞRA ARIKAN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15																	

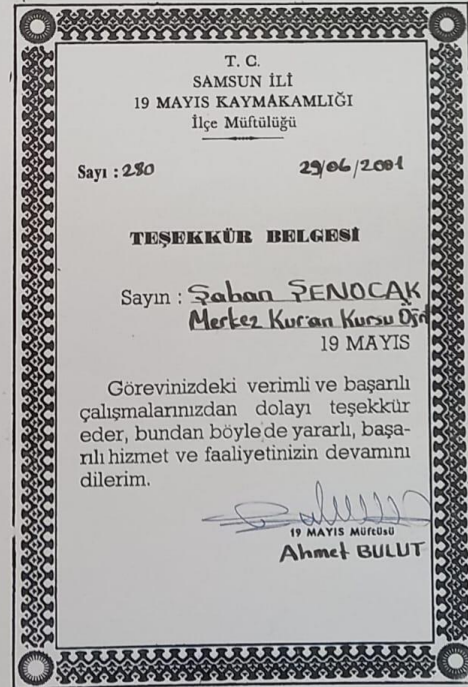
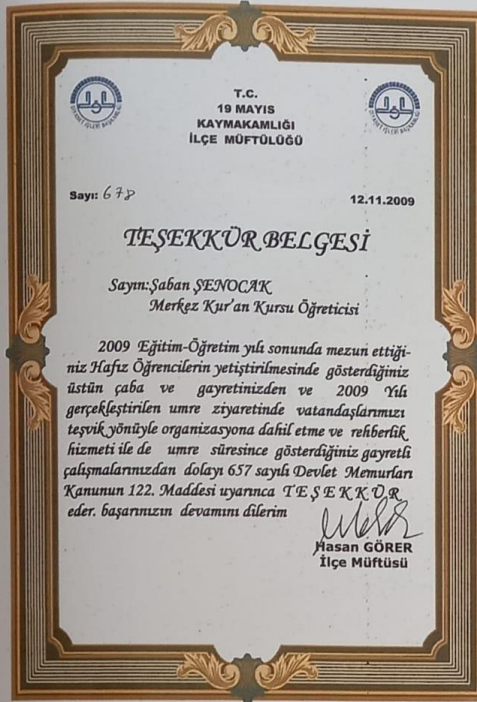
.....KURAN KURSU GÜNLÜK DERS TAKİP ÇİZELGESİ (.....AY)

Öğrenci	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Ahmed	4	5	6	7	8																									
Hasan	12	13	14	15	16																									
Mehmet	24	25	26	27	28																									
Mehmet	18	19	20	21	22																									
Kemal	7	8	9	10	11	12																								
Hasan	16	17	18	19	20	21																								
Sedat	6	7	8	9	10	11	12																							
Özgür	24	25	26	27	28	29	30																							
Osman	11	12	13	14	15	16																								
Ali	21	22	23	24	25	26																								

Adı Soyadı	Not	İmza
Hasan	2	
Mehmet	10	
Kemal	11	
Sedat	2	
Özgür	2	
Osman	2	
Ali	12	
	15	
	16	
	2	

Hafızlılık Hakkında

DEYİM
41
DPTA

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/310/4223-312-001/
KONU : Yeşilköy Kur'an Kursunun Açılış Onayı.

23.06.1997

899

SAMSUN VALİLİĞİNE
(Miftülük)

İLGİ : 19 Mayıs Kaymakamlığının 23.06.1997 gün ve 222 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile İliniz 19 Mayıs İlçesi Yeşilköy Kur'an Kursunun açılış onayı istenilmektedir.

Mezkur Kursun dosyasındaki mevcut belgelerin incelenmesinden, bu kursun kurslar için açılış onayı alınmasının usul haline getirilmeden önce açıldığı anlaşılmıştır. Bu sebeple de, sözkonusu Kur'an Kursunun Başkanlığımızda bulunan dosyasında açılış onayı bulunamamıştır.

Ancak, dosyadaki belgelerden bu kursun Başkanlığımızın bilgi ve denetiminde faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

Bilgilerini rica ederim.

4 10 10 10 10 10
2 8 10 7 10 10
Vali Y.

Şükrü ÖZTÜRK
Başkan a.

Din Eğitimi Dairesi Başkanı

[Handwritten signature]

26.06.1997
[Handwritten signature]

TEŞKİLATI PAZILIK KUR AN KURDU

Hafızlık A Sınıfı

MART AYI TAKİP ÇİZELGESİ

01/05/2024

ÖĞRENCİNİN ADI-SOYADI	HAM	HAS	TOPLAM	Cuma	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Okuduğu ders	Bos Adedi	Mazeret
1 Furkan YAZI	-	20	20	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	18	7	1
2 Mücahit KAYA	1	19	20	2	17	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	1
3 İslam KIZILBENT	-	15	15	6	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1
4 Mehmet KURŞUNLUKAYA	1	16	17	2	17	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	1
5 Kenan OĞİN	5	15	20	14	15	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	1
6 Mehmet İMAT	1	11	12	1	12	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	1
7 Muhammed ÇETİN	2	8	10	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	1
8 Mücahit ÇOBAN	1	9	10	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	1
9 Ömer Faruk GÜNDÜZ	1	7	8	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	1
10 Kaan KARSLI	-	6	6	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
11																				

Necati DİNÇ

Kurs Yöneticisi

Necati DİNÇ

Sınıf Hocası

[illegible]

T. C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Din Eğt.D.Bşk.

SAYI : 13.1/5509-312-001/ 1471

KONU : Bereket Mah. Kur'an Kursunun
İsmi'nin değiştirilmesi ve
yeni binasına nakli.

20.11.1991

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : Samsun Valiliğinin 06.02.1991 gün ve 1064 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Samsun Salıpazarı İlçesi Bereket Mahallesi Kur'an Kursunun "Merkez Kur'an Kursu" adı ile aynı yerde yaptırılan yeni binasına nakli istenilmektedir.

Sözkonusu Kur'an Kursunun adının "Merkez Kur'an Kursu" olarak değiştirilmesi ve aynı yerde yaptırılan, eğitim-öğretim için elverişli olan yeni binasına nakli Dairemizce de uygun görülmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde, Samsun Salıpazarı İlçesi Bereket Mahallesi Kur'an Kursunun adının "Merkez Kur'an Kursu" olarak değiştirilmesini ve aynı yerde yeni yaptırılan binasına naklini tasviplerine arz ederim.

(İmza)

İrfan ŞENTÜRK
Din Eğitimi Dairesi
Başkanı

OLUR
/ / 1991

(İmza)

Seyfettin YAZICI
Başkan Yardımcısı
Başkan Adına

İTİM :
Samsun Valiliğine

2024 YILI MERKEZ KURAN KURSU "MAYIS" AYI ÖĞRENCİ DURUM ÇİZELGESİ

ÖĞRETMEN	ÖĞRETMENİN ADI VE SOYADI	SINIF	KAYIT NO	ÖĞRETMENİN ADI VE SOYADI																															OKULU DERS SAATİ	BOŞ DERS SAATİ	MAZEMET								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31											
1	ENES OLGUN	20	6	17	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
2	MUHAMMED KÖKÇER	17	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	BURAK YILMAZ	19	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4	YURUF AYVA	8	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
5	ABDUSSEMED İLERİ	17	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	EFE OLGUN	5	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7	İMAM KARDAŞLIAN	14	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8	Abdullah Çelebi	20	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyamet İşleri Başkanlığı

Sayı : B.02.1.DİB.0.72.01.251.02 (5511-251-113) / 628

Konu : Kur'an Kursu Açılışı

01/08/2008

BAŞKANLIK MAKAMINA

İlgi : 21.07.2008 tarihli ve B.02.1.DİB.4.55.00.01.251.02/2984 sayılı yazı.

Açılması için gerekli hazırlıkların tamamlandığı ilgi yazı ve eklerinin incelenmesinden anlaşılan aşağıda ili ilçesi ve ismi yazılı Kur'an kursunun 2008-2009 eğitim-öğretim yılından itibaren hizmete açılmasını tensiplerine arz ederim.

(İmza)

Bahili KANSOY
Din Eğitimi Dairesi Başkanı V.

O L U R
...../ /2008

(İmza)

Prof. Dr. İzzet ER
Başkan Yardımcısı

İLİ :
Samsun

İLÇESİ :
Tekkeköy

AÇILAN KUR'AN KURSUNUN İSMİ :
Başköy Köyü Fatih K.K.

ASLININ AYNIĞI

İl Müftülüğüne

Vali a.

03-C-Karakaş

[illegible]

AHMET KEMAL ÖZTEMEL

GÖKÇE-KARAOĞLAN KURSU ÖĞRENCİ TAKİP ÇİZELGESİ

																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													</
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

Barika-i hakikat müsadem-i efkardan çıkar.

Sınıf Hocası: Ersin AKALIN

T.C.
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

Olgunlaştırma Dairesi
Başkanlığı

SAYI : OE/13-2/

KONU : Ahmetbey Köyü
Kur'an Kursunun Açılması

003288

7 Temmuz 1982

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ: a) 23.4.1981 gün ve 10 nolu genelge,
b) Samsun Valiliğinin 11.6.1982 gün ve 3053 sayılı yazısı.

Yeni Kur'an kursu açılabilmesi için ilgi (a) genelgeminde istenen şartların yerine getirildiği ilgi (b) yazı ile bildirilerek Samsun-Terme ilçesi Ahmetbey Köyü Kur'an Kursu'nun açılması istenmektedir.

Sözkonusu yerde Kur'an kursu açılmasında Dairemce fayda mütalâa edilmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde adigeçen Kur'an kursunun açılmasını tasviplerinize arz ederim.

Şukru ÖZTÜRK
Olgunlaştırma Dairesi
Başkanı

ASLININ AYNIYIDIR

OLUR
/ / 1982

Tayyar ALTIKULAÇ
Diyanet İşleri Başkanı

ASLININ AYNIYIDIR
01-10-1991

Adem KILIÇ
İlçe Muftusu

SAMSUN VALİLİĞİNE
(Muftuluk)

İliniz Terme ilçesi Ahmetbey Köyü
dair olur örneği yukarıya çıkartılmıştır.

Kur'an Kursu'nun açılışına

Bilgi ve gereğini rica ederim.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANI ADINA

10.011
müftü
12-2-82
k.
AA/
GCT-2-1982

SAMSUN İLİ MUFTULUĞU	
EVRAK İŞLERİ BAŞKANI	
Tarih	22-2-1982
Sayı	3581
Dosyalama	

Sayfasi: 1 Horn

[illegible]

Veliniri Adı Soy.

246

Terme Fatih Erkek Yatılı Kur'an Kursu
2024 O.G.A.K..... Ayı Hafızlık Ders Takip Cetveli

SAYI	ADI	SOYADI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	HAM	HAS	
1	Enay Fatih	Gelin	19	H	20	G	21	K		22	K	23	24	K	25		26	27	28	29	30	1		2	3	4	H	5	6						0	13
2	M. Samir	Ökür	5	6	7	8	9	K		K	10	11	12	13	14		15	16	17	18	19	20		21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		0	20
3	Furkan	Yılmaz	19	20	21	K	22	23		24	25	26	27	28	29		30	1	7	11	18	22		23	24	25	26	27	28	29	30			7	10	
4	Yakup	Kiraz	14	15	K	16	K	17		K	18	19	20	21	K		22	23	24	25	26	27	28	29	30	H	2	3	8					2	10	
5	Ömer	Türk	4	8	15	17	23	30		1	2	3	H	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13	14									1	7	
6	Bahar	Yılmaz	13	K	14	15	K	16		17	K	18	19	20	21		22	23	24	25	26		27	28	K	29	30							0	5	
7	Samet	Gelik	26	27	28	29	30	K		K	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13										0	3	
8	Emirhan	Fahin	12	16	19	23	26	30		K	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12		13	14	15	16						1	0	
9	Beraz	İsmet	6	7	8	9	10	11		12	K	13	14	15	16		17	18	19	20	21	22		23	24	K	25	26	27	28	29	30		1	3	
10	Göner	Bağcı	5	10	12	16	18	25		30	1	K	2	3	K		4	5	6	7	8	9	10		11	H	H	H						1	0	
11	M. Salih	Kaplan	7	10	30	30	1	K		K	2	3	K	4	5		6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17	18						
12	Enver	Uğur	Fatih	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		26	27	28	29	30	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10			0	5
13	M. Zin	Baloğlu	12	13	14	15	15	K		16	17	18	19	20	21		22	23	24	25	26	27	28	29	30											
14	Salih	Gökçe																																		
15																																				

Ayhan TÖRE

Ayhan TURE

Sınıf Hocası

Furkan Yılmaz → 12, 11 → 15 - 30
10, 9 - 9 - 18
8 - 5 - 5 - 20
4 - 1 - 3 - 12

T.C.
VEZİRKÖPRÜ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Müftülüğü

100
MILLÎ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Sayı : 20283124-251.02-E.12386
Konu : Eğitim ve Öğretime Açılış

03.01.2020

SAMSUN VALİLİĞİNE
(İl Müftülüğü)

İlgi : D.İ. Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi (madde-6).

İlçemizde yapımı tamamlanan Taşkale Mahallesi 760 sokak No. 1 adreste bulunan ve kullanım hakkı Türkiye Diyanet Vakfı Genel Merkezi tarafından Müftülüğümüze tahsis edilen binamız, yatılı olarak eğitim öğretime hazır hale gelmiştir.

Müftülüğümüze tahsis edilen yeni binamızın eğitim öğretime açılmasını; halen yatılı olarak eğitim-öğretim verilen İlçemiz Merkez Erkek Kur'an Kursu ve öğrencilerinin aynı kurs adıyla yeni binalarına taşınarak eğitimlerine burada devam etmeleri hususunda gereğini, Bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır
Kudret KURNAZ
Kaymakam

Not: Kurs açılış evraklarının asılları posta ile gönderilmiştir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

İlç Mah. Köprüdüler Cad No163 Vezirköprü/SAMSUN
36 2647 11 06Fax:0362 647 24 57
sia.vezirkopru@diyanet.gov.tr

Bilgi için: Seyfettin DORUK
Veri Haz.ve Kont.İşl.

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Müftülüğü

100
MILLÎ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Sayı : 50541407-251.99-E.21590
Konu : Merkez Erkek Kur'an Kursunun Nakil İşlemleri

07.01.2020

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitimi ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonu Yönergesi.
b) Vezirköprü Kaymakamlığının 06.01.2020 tarihli ve 20283124-251.02-E.12386 sayılı yazısı.

İlimiz Vezirköprü İlçesi Merkez Erkek Yatılı Kur'an kursunun Taşkale Mahallesi 760 Sokak No:1 adresindeki yeni binasına taşınması ilgi (b) yazı gereği istenmektedir.

Bu nedenle; ilgi (a) Yönergenin 6. maddesi gereğince İlimiz Vezirköprü İlçesi Merkez Erkek Yatılı Kur'an kursunun Taşkale Mahallesi 760 Sokak No: 1 adresindeki binasına taşınmasını ve eğitim öğretime burada devam etmesini olurlarınıza arz ederim.

e-imzalıdır
Veset ÇAKI
İl Müftüsü

OLUR
08/01/2020

e-imzalıdır
Mehmet AKTAŞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

İlç Mahallesi Atatürk Bulvarı No:108
0 362 447 26 75-76 Faks: 0 362 447 27 41
adres:samsunmufdulugu@hs03.kep.tr E-posta: samsun@diyanet.gov.tr

Bilgi için: Bekir AKBULUT
Veri Haz.ve Kont.İşl.

EYÜP ÖZTÜRK HOCA - ŞUBAT - AYI HAFIZLARI DİNLEME DERS VE NOT ÇİZELGESİ																																						
SIRA NO	HAFIZLARIN ADI SOYADI	Toplam		Hiss	G Ü N L E R																																	
		Sayfa	Hiss		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Toplam				
1	MUSTAFA E. ALKUTAN	20	20																																			
2	ERTUĞRUL KARACAG	20	20																																			
3	UMUTCAN KURT	20	20																																			
4	MUSAN ÖMEN	17	2	15																																		
5	ÖMER K. KAZAN	20	5	15																																		
6	UMUT GÜVEN	7	1	6																																		
7	ARMEY Y. İLHAN	8	1	7																																		
8	YUSUF KURCI	7	1	6																																		
9	SEFA KURCI	7	1	6																																		
10	İsmail E. ÖNAL	7	1	6																																		

Eyüp ÖZTÜRK

Mrk.K.K.Öğretici'si

T.C.
VEZİRKÖPRÜ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Müftülüğü

Sayı : 20283124.215/243 27/06/2013

Konu : Ayşehanım Yatılı Kız Kur'an Kursu

VEZİRKÖPRÜ KAYMAKAMLIĞINA

İLGİ: Diyanet İşleri Başkanlığının Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi.

İlçemiz Atatürk Mahallesi'nde Çamlık Camii Yapıtırma ve Yaşatma Derneği tarafından halkımızın katkıları ile yaptırılan Ayşehanım Yatılı Kız Kur'an Kursu binasının yatılı olarak hizmete açılması için ilgi yönergenin 67.maddesinde belirtilen hususlar yerine getirilmiştir.

Ayrıca yine ilgi yönergede istenilen Belediye Fen İşleri Teknik Raporu,İtfaiye Raporu ve Sağlık Yönünden uygunluğunu bildiren rapor ilgi yazı ekinde sunulmuştur.

İlçemiz Ayşehanım Kız Kur'an Kursu Pansiyon binasının hizmete açılmasını,iase ve ibate giderlerinin Türkiye Diyanet Vakfı Vezirköprü Şubesine karşılanması hususunu taviplerinize arz ederim.

Mehmet ÖZTÜRK
İlçe Müftüsü

OLUR
/06.2013
Mahmut RAŞIKÇI
Kaymakam

EKLER:
EK-1 Belediye Başkanlığı Teknik Raporu (1 Adet)
EK-2 İtfaiye Müdürlüğü Raporu (1 Adet)
EK-3 Sağlık Raporu (1 Adet)

26. HAZ.2013 VHKİ.R.ÖZGENÇ
25. HAZ. 2013 ŞEF N.PIŞKİNEL

Atatürk Mah. Köprülüler Cad. (müftülük binası)
Tel : 0 (362) 647 1106 - Faks : 0 (362) 647 2457
e mail : vezirkoprumul@diyanet.gov.tr

irtibat için : VHKİ R.ÖZGENÇ

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Müftülüğü

Sayı : 50541407-251.99-E.613709 04.09.2020

Konu : Kur'an Kursu İsim Değişikliği

VEZİRKÖPRÜ KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Müftülüğü)

İlgi : 24.08.2020 tarihli ve 20283124-251.99-E.586142 sayılı yazınız.

İlçemiz Ayşe Hanım Kız Kur'an Kursu isminin "Merkez Kız Kur'an Kursu" olarak değiştirildiğine dair Valilik Oluru ekte gönderilmiş olup, ayrıca Başkanlığımız EHYS Programına girilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim

e-imzalıdır
Seyfullah ÇAKIR
Vali a.
İl Müftüsü

EK : Valilik Oluru. (1 sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak Doğrulama Kodu : EXSTWBRO Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>
Hancerli Mahallesi Atatürk Bulvarı No:108 İlkadım/SAMSUN
Tel : 0 362 447 28 75-76 Faks: 0 362 447 27 41
Kep Adresi: samsunmuftulugu@hs03.kep.tr E-posta:
samsun@diyanet.gov.tr

Bilgi için: Refaettin TEMİZ
Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Telefon No:(362) 447 28 75

MERKEZ K.K.K. KURAN KURSU G SINIFI 2024 ŞUBAT AYI DERS ÇİZELGESİ

HAFIZLARIN ADI SOYADI	Toplam		Ham		Has		G Ü N L E R																												AYLIK VERDİĞİ TOPLAM DERS											
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		29	30	31								
KEYSER CAN	8	1	7							3	4	-	5	6				7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	20			
ELİF BOLAT	12	1	11							4	-	5	-	6				7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	19			
BEYZA DEMİRBİLEK	8	1	7							7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	25							25				
MERVE CEYLAN	9	1	8							2	8	2	9	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	17			
ELİF SENA YIDIRIM	6	1	5							-	11	12	13	-				14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	24						24				
AYŞEGÜL KAZAN	20	-	20							1	-	2	3	-				4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	13
İSA ŞAHİN	8	1	7							9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	28										28			

GÜLŞEN SEZGİN

ÖĞRETİCİ

ÖZ GEÇMİŞ

Fatih Kayış, Samsun Kalkanca Bölge Yatılı Kur'an Kursu'nda 1999 yılında hâfızlığını tamamladı. Samsun Ondokuzmayıs İlçesi 60. Yıl Lisesi'ni bitirdikten sonra Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden 2012 yılında mezun oldu. Aynı yıl müezzin kayyım olarak göreve başladı. 2016 tarihinde Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. 2021 yılında OMÜ LEE Temel İslâm Bilimleri Ana Bilim Dalı Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Kırâat İlmi Yüksek Lisans programına girdi. 2019 yılından bu yana Samsun Atakum Müftülüğü'nde Din Hizmetleri Uzmanı olarak görev yapmaktadır. (02.05.2025)

İletişim Bilgileri

ORCID ID : <https://orcid.org/0000-0001-8781-5832>

Yayınlar:

- 1. Bildiri**, *Mü'min Sûresi Kırâat-ı Erbâatı Âşere Tahlili*, 14th INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL, HUMANITIES, ADMINISTRATIVE, AND EDUCATIONAL SCIENCES IN A CHANGING WORLD, Kasım 2024, <https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8536-6-7.2024>
- 2. Kitap Bölümü**, *TÜRKİYE'DE KİRÂAT İLMİNE DAİR YAPILAN YÜKSEK LİSANS TEZLERİ*, "2024 YILI", Fatih KAYIŞ, Aralık 2024, ISBN 978-625-8186-70-3